Tudor Popescu

Vulpea simte capcana

calibre 0.8.44

TUDOR POPESCU

VULPEA SIMTE CAPCANA

EDIŢIA A DOUA

EDITURA TINERETULUI

UN STUDENT AMBIŢIOS

Căpitanul Dinţa este unul dintre acei oameni privilegiaţi care reuşesc şi în cele mai deosebite, ciudate şi periculoase situaţii să-şi păstreze liniştea, chiar dacă ea este aparentă.

Niciuna dintre reacţiile cunoscute, pe care le au oamenii în împrejurările amintite, nu pot fi descoperite la el. Trăsăturile feţei îi rămân destinse, mâinile nu-şi caută o îndeletnicire oarecare, pentru a nu-şi trăda tremurul, niciun gest nou nu dovedeşte că starea lui emotivă s-a schimbat. Chiar pulsul, atât de sensibil la schimbările noastre sufleteşti, îi ramâne constant la şaizeci de bătăi, ca unui desăvârşit sportiv. În multe împrejurări reuşise să dea dovadă de

rezistenţă fizică şi psihică neaşteptată. Zile întregi nu se aşeza o clipă, nici chiar pentru a-şi lua masa, iar mintea îi judeca la fel de limpede ca şi când s-ar fi trezit din somn cu o jumătate de oră mai înainte. Colegii ştiau că multe dintre misiunile lui le rezolvase cu succes şi datorită acestor calităţi.

Celor care-l vedeau pentru prima dată, Dima le apărea ca un bărbat încă tânăr, cu o fire veselă, fiind în orice clipă gata să facă glume nevinovate, ca aceea de a ascunde şapca unui coleg grăbit să plece la cinematograf. Nici el nu era iertat de către „coaliţia" celorlalţi, îndreptată împotriva lui.

În dimineaţa în care colonelul Aldea îl cheamă la el, Dima se mai învârti de două ori în jur, încercând să şi descopere… peniţa stiloului, apoi se lăsă păgubaş şi ieşi din cameră. În urma lui izbucniră hohote de râs. Toţi cei care până atunci îşi văzuseră conştiincioşi de lucru puteau acum să savureze şotia pe care i-o făcuse unul dintre ei, pasionat amator în meseria de a repara stilouri şi ceasuri.

Dar când râdeau mai cu poftă, uşa se deschise pentru o clipă şi Dima îşi vârî capul înăuntru. Apariţia lui curmă deodată buna lor dispoziţie, dar era sigur că fuseseră prinşi. Fără să spună ceva închise uşa la loc şi îşi văzu de drum.

Colonelul Aldea îi răspunse la salut şi-l întrebă fără nicio introducere:

— Ştii ceva despre vaporul „Mehedinţi "?

— Chiar nimic, mărturisi.

— Noteaza-ţi câteva date în legătură cu el.

Atent la ceea ce i se spune, Dima uita gluma colegilor şi-şi deschise stiloul să scrie. Privirea insistentă a colonelului i-a amintit şotia colegilor.

— Mi-am pierdut peniţa şi… am uitat.

— Te rog să transmiţi celorlalţi că poznele trebuie să meargă până la… „mijloacele de producţie". Altfel ne stingheresc în treaba noastră.

Era încă una dintre glumele pe care colonelul le făcea cu aerul grav, pe care el îl cunoştea atât de bine.

— Am înţeles! răspunse zâmbind, pentru că îi şi venise în minte cum să-i plătească vinovatului.

— Poftim creionul meu! Notează, te rog! Nava „Mehedinţi" urmează să se întoarcă în ţară peste cinci zile, în jurul orei douăsprezece noaptea. Vine din Mediterana, de unde a luat ansamblul „Tinereţea", care a făcut un turneu prin ţările din nordul Africii. După ce îl debarcă la Odesa, unde-şi continuă turneul, se înapoiază în ţară. Are la bord o cantitate apreciabilă de germaniu, materie primă absolut necesară industriei noastre electronice. Te informez că pe vaporul „Mehedinţi" există o cantitate de germaniu care asigură industriei noastre electronice materia primă pentru un an de zile, preciză

colonelul, răspicând cuvintele. Apreciezi, cred, valoarea ei deosebită… Ei bine, trebuie să veghem ca acest transport să ajungă cu bine la destinaţie. Vom elabora un plan amănunţit de protejare. Din clipa asta ne socotim în stare de alarmă în legătură cu vasul „Mehedinţi”. Dumneata eşti însărcinat cu această misiune de supraveghere.

Când s-a înapoiat în birou, colegii au înţeles că Dima nu mai are chef de glumă. Era grăbit şi bănuiau că de acum are de lucru.

— Trebuie să plec, le-a spus, ceea ce însemna, de fapt, „daţi-mi peniţa”.

I-au înapoiat-o. Deşi grăbit, Dima tot nu a scăpat ocazia unei glume, spunându-i colegului care i-o întinsese:

— Eşti aşteptat şi tu.

— Eu?! Nu m-a anunţat.

— M-a rugat să-ţi transmit. Nu ştiu ce vrea să-ţi vorbească despre „mijloacele de producţie”.

Colegul îl privi mirat, gânuindu-se: „O fi vorba de un seminar de economie politică”.

*

Sunt oameni pe care zorii îi prind pe plajă în fiecare zi petrecută la mare. Nu concep să înceapă ziua de vacanţă fără să aştepte, într-un şezlong, minunea ţâşnirii primei suliţe de lumină de dincolo de orizont. Tensiunea aşteptării creşte cu fiecare clipă, întocmai emoţiei din ce în ce mai puternice pe care o trăieşte jucătorul la curse, o dată cu apropierea cailor de potou. Întunericul se spălăceşte, se decolorează treptat, din negru devine albastru, apoi se înroşeşte ca un fier în foc. Începi să simţi că ceva se petrece „dincolo” de puterea ochiului şi, deodată, când te aştepţi mai puţin, apare muchia încinsă a astrului. A răsărit soarele! Ceva tresare în tine şi eşti gata, gata să baţi din palme. Scurte exclamaţii însoţesc întotdeauna întâlnirea cu soarele. Trupurile bronzate îl aşteaptă ca pe un dar… Totul în jur se schimbă, capătă culoarea şi aspectul pe care îl ştim. Pomii, până atunci contururi opace, devin iar buchete verzi în care strălucesc bani de argint, imensa întindere de smoală sclipeşte albastru-verde, blocurile de pe mal se trezesc în nenumărate culori vesele.

Dar câţi dintre cei care aşteaptă nerăbdători soarele ştiu că ceea ce îi cucereşte mai întâi este liniştea absolută din jur? Se simt bine, ies pe balcoanele vilelor sau îşi întind în grabă cearşafurile fără să bănuiască măcar că ceea ce îi vrăjeşte, îi încântă este liniştea. Marea e o pardosea neclintită, un covor albastru-argintiu care îi invită până la capătul pământului. Sunt gata să păşească pe el, fără teama

scufundării.

Peste puţin, farmecul zorilor se risipeşte. Începe o nouă zi! Murmurul creşte. Ici, colo ţâşnesc strigăte scurte. Mingi enorme sunt fugărite. Glasurile subţiri ale copiilor pun stăpânire pe plajă. Soarele e sus, fără farmec, bec imens, orbitor. Se deschid umbrelele, se bat ţăruşii corturilor, începe lupta cu săgeţile de foc. Apa ajunge repede locul spre care se îndreaptă cei mai mulţi, în depărtare, apar leneş, în ritm regular, braţele înotătorilor.

De acolo, de la muchia orizontului, cei avântaţi în larg cuprind în unghiul vederii întreaga panoramă a malului. Blocurile impunătoare par cutii de chibrituri frumos aranjate de un copil cu fantezie. Plajă e o linie subţire, mişcătoare. Fiecare înotător ştie însă că a lăsat pe uscat oameni fericiţi care îşi petrec vacanţa.

Dar nu toţi cei de pe malul mării sunt la odihnă. În timp ce plaja forfoteşte de oameni de ciocolată, fără altă preocupare decât distracţia din ziua aceea, un grup de oameni lucrează intens.

De la Constanţa, pornind spre sud, de-a lungul malului, când sezonul este în toi, e foarte greu să găseşti un spaţiu mai întins nepopulat. Taberele studenţilor, ale pionierilor, ale diferitelor alte instituţii se înşiră de la o staţiune la alta.

Mergând de la Mangalia către Eforie-Sud, pe plajă, te trezeşti la un moment dat în apropierea unor corturi deosebite de ale celor veniţi să-şi petreacă aici vacanţa. Sunt corturi mai mari, aşezate fără grija excesivă pentru ordine, iar în spaţiul cuprins între ele vezi depozitate lăzi de diferite mărimi, unele cu capacele prinse în cuie, altele gata să primească o încărcătură oarecare. Seara, în apropierea lor, se aprinde un foc pe o vatră special amenajată, în jurul căruia se strâng zece, doisprezece tineri, nu atât de zgomotoşi şi puşi pe glume ca cei din taberele vecine. Dimpotrivă, ei se lungesc pe nisip răsuflând adânc, cu o plăcere deosebită, de parcă toată ziua n-ar fi avut o clipă de răgaz. Şi, într-adevăr, nu avuseseră timp să se odihnească, deoarece nimic nu te face să munceşti cu ardoarea cu care te îndeamnă pasiunea. Toţi cei din jurul focului sunt nişte pasionaţi ai meseriei lor: viitori arheologi. Sunt în practică. Seara, de cele mai multe ori, ascultă explicaţiile pe care le primesc de la un bărbat trecut de vârsta mijlocie – profesorul lor – care se foloseşte adesea de o lupă prin care privesc obiecte vechi de curând dezgropate.

De câteva zile, disputele din jurul focului deveniseră mai înverşunate. Dar ce învrăjbise acest grup paşnic de oameni? Erau opt studenţi şi patru studente, care, datorită faptului că trecuseră în ultimul an de studii, se socoteau specialişti, dorind să se evidenţieze, prin emiterea unor puncte de vedere originale în legătură cu ceea ce studiau în momentul de faţă. Asta se părea că este dorinţa profesorului, care îi stimula în susţinerea şi argumentarea părerilor.

Lungiţi pe o parte, cu capul rezemat în podul palmei, stând „turceşte”, pe scăunele trepied, sau pur şi simplu aşezaţi pe o grămajoară de nisip, fiecare aducea noi argumente în sprijinul părerii sale. Obiectul în cauză, care declanşase dispute, era şi el de faţă, sub forma unei lăzi nu prea mari, făcută dintr-o scândură groasă, dar putrezită. Fusese descoperită în apropierea malului, la o adâncime nu prea mare. Piesele găsite înăuntru erau întinse pe o bucată de pânza: câteva vase, două amfore, un suport pentru o lumânare, câteva statuete mici, din ceramică, reprezentând zei cunoscuţi. În sfârşit, o casetă dintr-un lemn foarte tare, poate mahon, minunat sculptată, destul de bine conservată, pe capacul căreia, în ulterior, cineva pirogravase următorul text: „Pentru Ovidius Nasso, cu prilejul întoarcerii sale la Roma”.

Iată cuvintele care dezlănţuisera discuţia, deoarece puteau căpăta mai multe înţelesuri Cine scrisese textul pe acel capac? Era prima întrebare pe care şi-o puneau. Ce semnificaţie puteau să aibă cuvintele: „… cu prilejul întoarcerii sale la Roma”, era a doua întrebare Se ştie că Ovidiu nu părăsise niciodată Tomisul, pentru a se înapoia la Roma. Oare, anumiţi prieteni încercaseră să-l răpească de aici şi să-l ducă, fără ştirea împăratului, la Roma? Şi ce căuta cutia pe acest mal, departe de perimetrul fostului Tomis? Dacă ar fi descoperit-o undeva, pe locul fostului port, ar fi avut o explicaţie plauzibilă: prietenii veniseră în taină iar Ovidiu refuzase ajutorul lor, temându-se de mânia împăratului, şi continuase să implore iertarea, care n-a venit niciodată.

S-au emis mai multe ipoteze, dar cea mai înflăcărat susţinută – nu şi cea mai probabilă – era aceea a studentului Vlădescu. Tânărul, fire impulsivă şi pasionată, pleda cu pasiune pentru următorul punct de vedere: Prietenii lui Ovidiu, în timp ce veneau să-i propună acestuia să fugă din Tomis, au fost surprinşi de o furtună chiar în apropierea oraşului şi corabia lor sfărâmată de stâncile de lângă coastă. Nava a fost aruncată spre mal, iar lada, mult mai uşoară, dusă de valuri departe, pe uscat.

Ceilalţi susţineau că o dată cu corabia s-ar fi scufundat şi lada, deoarece vasele de ceramică din interior erau destul de grele, iar ea nu este atât de bine încheiată încât apa să nu fi pătruns înăuntru. Replica studentului pasionat fu aceea că, în timpul unei furtuni foarte mari, se ivesc valuri care pot sălta o corabie peste lanţul de stânci, strivind-o în apropierea malului. De aici a fest uşor ca un alt val să poarte lada până pe uscat.

Dar în afara de „posibilitatea” ajungerii lăzii pe uscat în acest fel, colegii găseau hazardată însăşi povestea „salvării” lui Ovidiu din cetatea Tomis. Cum însă nimeni nu formulase un punct de vedere care să câştige opinia tuturor, hotărâseră să continue cercetările la locul

respectiv, în speranţa că vor descoperi noi amănunte edificatoare.

Dintre colegi, Anda era singura care îşi însuşise fără nicio rezervă ipoteza studentului Vlădescu. Toţi ceilalţi – trimţându-şi ocheade semnificative – erau de părere că nu argumentele ştiinţifice o convinseseră. Erau răutăcioşi, pentru că Anda credea sincer că faptele se petrecuseră chiar aşa cum le descrisese Dinu.

Când colegii s-au retras în corturi, Anda şi Dinu porniră într-o scurtă plimbare de-a lungul malului.

Dinu, mai puţin vorbăreţ ca de obicei, era preocupat de gândul că trebuie să dovedească celorlalţi că are dreptate.

Ghicind că, deşi îşi susţinuse pasionat punctul de vedere, el însuşi are serioase îndoieli, Anda îl încurajă, străduindu-se în acelaşi timp să-i dovedească ataşamentul sincer faţă de ipoteza lui.

— Dinule, ai povestit totul atât de frumos, încât nu se poate să nu fie aşa!

Tânărul, trezit din mijlocul gândurilor, îi zâmbi recunoscător şi-i spuse, prinzându-i braţul:

— Dragă Anda, asta poate să dovedească, în cel mai bun caz, că am talent de povestitor. Pentru a-i convinge pe ceilalţi, îmi trebuie dovezi. Or, eu tocmai la această posibilitate de a le „dovedi” mă gândesc.

— În ştiinţă se emit ipoteze.

— Într-adevăr, dar numai una este confirmată ulterior de fapte, şi aceea este cea adevărată.

Se opriră în dreptul locului unde descoperiseră, în urmă cu câteva zile, lada amintită. Dinu îşi plimbă privirea pe întinsul apei şi rămase multă vreme tăcut. Închise ochii şi văzu corabia salvatoare apropiindu-se de ţărmurile Tomisului. Pânzele, din pricina furtunii ameninţătoare care se apropia, sunt aproape toate strânse. N-au rămas în vânt decât două-trei, cu ajutorul cărora se încearcă ultimele manevre. Marinarii forfotesc pe punte, pe şarturi, în vârf de catarg. Glasul comandantului răsună, dând ordine scurte… Deodată marea geme ca scăpată dintr-o strânsoare. Pe dedesubtul corăbiei trece un fior. Cei de pe punte îl înţeleg ca un semn de primejdie. La proră, doi bărbaţi privesc neliniştiţi spre portul care se zăreşte în lumina împuţinată a amurgului. Acolo este Ovidius! Îi aşteaptă oare? Ei vin să-i spună: „Hai, trebuie să te salvăm din mijlocul acestor popoare barbare!“

Marea se înfioară, apoi, o dată cu pala rece a vântului, izbeşte în pântecul corăbiei şubrede. Furtuna dezlănţuită aruncă de colo-colo jucăria care se încăpăţânează să plutească. Înfuriată de îndărătnicia cu care i se împotriveşte, o ridică până aproape de norii negri şi o aruncă în colţii ascuţiţi ai stâncilor. Jucăria se sfarmă gemând îndelung. Peste puţin nu se mai vede nimic din coaja de nucă temerară…

— Anda! strigă Dinu, strângând puternic braţul colegei, încă

dominat de imaginea pe care o „văzuse”. Dacă s-a petrecut o catastrofă, înseamnă că vasul, corabia, trebuie să mai existe aici… undeva pe direcţia asta, spre larg…

Amândoi, pentru că voiau să creadă în povestea lor, se entuziasmară în faţa noii idei.

— Sigur, Dinule! Eşti extraordinar! Hai să le spunem şi lor. Ai un nou argument.

— Care?

— Cum care?

— Care argument nou?

— Povestea corăbiei, făcu ea, nedumerită că tocmai el îi pune o astfel de întrebare.

Drept răspuns auzi râsul lui ironic, dar binevoitor.

— Singură ai spus: „povestea corăbiei”. Tot o poveste, deci. Or, o poveste, fie ea chiar „ştiinţifică”, nu poate fi argumentată printr-o altă… poveste. Mai bine să căutăm fapte, dovezi, pe care să le aducem în sprijinul ideilor noastre. Numai aşa îi vom convinge.

— Dar cum?

— Aş încerca să fac unele sondaje subacvatice. Poate că voi găsi o dovadă oarecare. Corabia scufundată ar trebui să se mai vadă. Olandezii, secând lacurile, au descoperit corăbii de ale vikingilor. Italienii au adus şi ei la suprafaţă ambarcaţiuni antice, conservate perfect. Descoperirea de epave a ajuns aproape un sport. Aş încerca şi eu să cercetez fundul apei, în speranţa că voi descoperi ceva important.

Nu putu continua, pentru că reacţia Andei fu neaşteptată: îl îmbrăţişă pur şi simplu.

— Ar fi minunat! Extraordinar! Descoperirea acestei epave va fi prima ta mare faptă de care se va vorbi! Dar cum s-o găsim? puse ea prima întrebare realistă.

— Cu aparatul pentru cercetări subacvatice.

— Ştii să-l foloseşti? Am auzit că e foarte periculos, dacă nu ai oarecare experienţă în mânuirea lui.

— Mai întâi am să mă cufund de câteva ori în apropierea malului, până mă obişnuiesc.

Grupul lor fusese dotat cu un aparat pentru observaţii subacvatice.

— Ce-ar fi să încerc chiar acum prima scufundare? propuse el. E o seară minunată şi apa foarte caldă. Vrei să rămâi cu mine?

În clipa în care fură gata să treacă la fapte, pe Anda o cuprinse teama.

— Mi e frică, şopti.

— De ce? N-ai niciun motiv, pentru că ştiu să umblu cu aparatul. Dar să nu afle nimeni. Să le facem o surpriză.

S-au înapoiat în tabără. Ceilalţi dormeau. Dinu luă cu grijă buteliile

cu aer, masca şi labele de cauciuc şi împreună cu Anda ajunseră iar pe mal, în dreptul locului unde găsiseră lada. Când fata îl văzu pe Dinu cu aparatul în spate, cu labele de cauciuc prinse de picioare, gata să-şi pună masca pe faţă, îşi pierdu iar curajul. Acum, noaptea, apa o speria, cu toate că luna, rotundă ca banul de salbă, sclipea în undele jucăuşe.

— Dinu… să lăsăm pe mâine.

— Ţi-e frică?

— Suntem atât de singuri!

— Tocmai de aceea vreau să încerc. Imaginează-ţi că voi descoperi catargul corăbiei noastre… şi are să-ţi treacă spaima. Voi ţâşni la suprafaţă şi-ţi voi striga: „Anda, am găsit dovada că tot ce am spus eu este adevărat! Pe această corabie trebuia să se întoarcă Ovidiu la Roma!“

Dinu era sigur că nu va descoperi acel catarg, dar ştia că, dacă ea va crede cât de cât acest lucru, nu se va mai teme de loc. Şi aşa se şi întâmplă. Fata prinse curaj.

Contactul cu apa fu plăcut. Acum, seara, i se părea foarte caldă. După ce mai controlă o dată cantitatea de aer din butelie, Dinu îşi puse masca, se întredinţă că totul este în regulă, apoi se avântă spre larg. Coasta era abruptă, numai la câţiva paşi de mal adâncimea apei trecea de doi, trei metri. Dinu înotă mai întâi la suprafaţă, să se obişnuiască cu masca, apoi făcu primele imersiuni, de scurtă durată. De pe mal Anda urmărea încântată mişcările lui. Dinu înainta repede, fără să tulbure apa, ca un delfin, şi acest fel de a înota i se părea elegant. Din când în când, făcea mişcări bruşte, care să-i dea siguranţa că e stăpân pe el. Zburda. Iar când se hotărî să dispară sub apă, fata se posomorî, simţind deodată singurătatea din jur. Dinu, însă, descoperi o lume de basm, pe care nu şi-o închipuise măcar. Cerul, privit de sub apă, îşi pierdea culoarea albastră, stelele dispăreau, dar luna căpăta un farmec deosebit. Păreau un lampion înăuntrul căruia abia mai pâlpâie o lumânare, pentru că la fiecare mişcare a apei lumina ei tremura.

Relieful subacvatic era altfel decât îl crezuse. Stâncile de piatră erau închise la culoare, spre adânc, dar se luminau, ca un decor de teatru, pe măsură ce înaintau spre suprafaţă. Trecerea era atât de lină, încât părea că lumina fusese aranjată de un adevărat artist. Peşti, de diferite mărimi, când sclipeau, când păreau umbre mişcătoare. Dinu se gândi să-i facă o surpriză Andei, dăruindu-i unul. Începu o adevarată urmărire pe sub apă. Simţind pericolul, peştele căută adâncul întunecos, dar urmăritorul continuă să se ţină după el…

Se întâmplă însă un fapt pe care tânărul nu l-ar fi putut bănui niciodată. Urmărind vânatul, se trezi în faţă cu o namilă de câţiva metri, neagră, înfiorătoare. Aproape să se lovească de ea. Monstrul se

părea că l-a văzut şi el, pentru că-l urmări. „Un delfin uriaş!“ gândi, bătând apa puternic cu labele de cauciuc. Spaima însă îi paralizase aproape mişcările. Simţi deodată că aerul din butelie nu-i mai ajunge şi începu să se zbată, sufocat. Nu mai fu în stare să privească înapoi, spre monstru, fiind încredinţai că se află la numai câţiva metri în urma lui, gata să-l înhaţe de picioare. Îşi trase genunchii la piept…

Dacă ar fi privit, ar fi văzut că din „monstru” apar doi oameni, care se grăbesc să-l ajungă.

Dinu zvâcni de câteva ori din picioare, să iasă la suprafaţă. Lumina din ce în ce mai vie îi spunea că înaintează. Ieşi deasupra apei. Într-o fracţiune de secundă o zări pe Anda. Privea chiar spre el. Ridică amândouă braţele şi ţipă. Strigătul lui nu fu decât un geamăt înăbuşit în masca de pe faţă, imposibil de auzit. Chiar atunci însă, Dinu îşi simţi piciorul prins. Se zbătu, dar o forţă mai puternică îl trase la fund. Și spaima lui fu şi mai mare când îşi dădu seama că fusese urmărit de doi oameni. Cu ultimele puteri se luptă cu ei, dar curând simţi că nu le mai poate ţine piept. În timp ce unul îl trăgea de picior, spre fund, celălalt îi îndepărtă masca de pe faţă şi apa năvăli…

Când cei doi se convinseră că tânărul nu le mai poate face niciun rău, îi aşezară masca la loc, şi-i dădură drumul în voia apei. Altceva aveau de făcut: să se îndepărteze cât mai repede de acel loc. Reveniră la submarin şi, trăgându-l după ei, porniră spre nord, în căutarea unui loc bun pentru a ascunde ambarcaţiunea. Găsiră o gaură spartă de apă în mal, în care submarinul intra în întregime. Scoaseră apoi din el un sac de cauciuc, închis ermetic, şi ieşiră pe mal.

— Fir ar al dracului de ghinion! înjură cel mai înalt, furios pe întâmplarea petrecută sub apă.

— N-am început prea bine, observă ironic însoţitorul lui, un tip mai mărunt, oacheş, dar care părea mai solid decât celălalt.

Ironia amară îl înfurie şi mai mult pe cel care vorbise primul:

— Lasă observaţiile! Desfă mai repede sacul!

Începură să se îmbrace. Puseră apoi tuburile cu aer şi măştile în sacul gol şi-l îngropară într-un loc ferit, în apropierea unui pietroi, pe care îl luară ca semn.

— Ce o fi căutat ăla pe sub apă, la ora asta? se întrebă, cu glas tare, cel mai scund.

— Orice aş putea să-mi închipui, numai asta nu. Un amator nebun, îndrăgostit de plimbări subacvatice.

— Dar dacă nu era ceea ce spui?

Cel mai înalt, căruia acum, în lumina lunii, îi lucea părul blond, tresări;

— Vrei să spui, că s-ar putea să ne fi aşteptat, că ne-au şi luat urma?

— Oricare poate fi adevărul.

— Daca ar fi aşa… înseamnă că de acum suntem înconjuraţi!

— Nu ne-am uitat daca mai era cineva pe mal.

Abia acum se gândeau că, într-adevăr, ar fi trebuit să vadă dacă cel întâlnit sub apă era sau nu era singur. În graba din primul moment uitaseră. Dar la orice s-ar fi aşteptat, numai la această întâlnire, nu.

— Sa ne întoarcem, propuse cel mai tânăr.

— N-are rost acum. Să ne îndepărtăm cât mai degrabă de acest loc.

Ceea ce şi făcură

Anda a mai rămas mult timp pe mal, aşteptând ca Dinu să apară la suprafaţă. Semnele pe care i le făcuse când ieşise ultima oară la suprafaţă nu le înţelesese. I se păruse o explozie de bucurie. Nu cumva descoperise, într-adevăr, corabia?! O bucurie fără margini puse stăpânire pe ea. Da… desigur, Dinu a găsit ceva, din moment ce a ţinut să-i anunţe şi ei această veste. Bolboroseala aceea a apei trădase grabă cu care se scufundase iar.

Dar timpul trecu fără ca Dinu să-i mai dea vreun semn de viaţă, şi fata începu, de la un timp, să se îngrijoreze. Doar nu se apucase acum, pe întuneric, sa cerceteze singur corabia! După cum îl ştia de pasionat, îl credea în stare şi de acest gest. Se hotărî să mai aştepte, răbdătoare. Nu se gândea încă la nimic rău.

Da la un timp, însă, se nelinişti. Ce să fie cu Dinu? Dacă i s-a întâmplat ceva? Neliniştea se schimbă curând în teamă si apoi în groază, când îşi aminti de convorbirea surprinsă, cu câteva zile în urmă, pe tema acestor butelii cu aer. Un coleg, nu-şi mai amintea cine, parcă spusese că nu conţin aer decât pentru o jumătate de oră de înot pe sub apă… Or, de când intrase Dinu, trecuse timp mai mult… Desigur, s-a întâmplat ceva!…

Împinsă de acest gând, sări în picioare şi alergă spre tabără să dea alarma.

*

Căpitanul Dima se plimba prin cameră, preocupat, din când în când oprindu-se şi privind atent o foaie de hârtie de pe birou. Ceva îl nemulţumea, pentru că fiecare oprire era urmată de un sunet de dezaprobare din buze, apoi plimbarea continua. Când ajungea în dreptul ferestrei, trupul lui înalt acoperea aproape tot cadrul. O şuviţă de păr blond îi cădea mereu pe frunte, iar el, cu un gest mecanic, o ridica la locul ei, de unde revenea imediat. Cei care îl cunoşteau mai bine făceau haz de câte ori îl surprindeau într-un dialog interior, ca

acum, deoarece pe faţa lui puteau urmări întreaga convorbire. Ceea ce îi amuza mai ales era gestul copilăresc, simpatic, de a-şi ţuguia buzele, trăgând colţurile gurii în jos, de câte ori, „în interior” , nu era mulţumit. Dacă, dimpotrivă, totul era în regulă, ochii albaştri îi străluceau şi un zâmbet subţire apărea în colţul buzelor, până atunci pleoştite a nemulţumire. Locotenentul-major Mihai, prietenul lui, avea obiceiul să-l întrebe, de fiecare dată, după ce-l observa un timp, în care Dima trecea de la nemulţumire la zâmbet: „Ei, l-ai prins?” Întrebarea, după cum mărturisea Dima, îl scotea „din sistemul de gândire" şi trebuia să abandoneze „cazul". Dacă ar fi continuat, Mihai l-ar fi şicanat cu tot felul de glume, până când tot ar fi trebuit să se lase păgubaş.

Când se întâmpla să fie împreună de serviciu, petreceau timpul analizând cazurile la ordinea zilei, elaborând noi variante, întocmind planuri de acţiune în viitor. Mai ales încercau împreună să deruleze filmul evenimentelor, să vadă dacă într-un loc oarecare nu scăpaseră un fapt sau o dovadă cât de mică în aparenţă, dar care putea, la un moment dat, să capete o importanţă deosebită. Dacă nu aveau astfel de preocupări, atunci îşi găseau altceva de lucru. Dima descifra diferite sisteme de scriere ascunsă şi înţelegând utilitatea acesteia pentru ei îl atrăsese şi pe Mihai. Fiecare dintre ei trebuia să născocească un sistem, pe care celălalt să-l dezlege.

De data asta Mihai reuşise o schemă nouă, mai complicată, pe care i o lăsase spre dezlegare. Pentru că totul nu mersese atât de repede, cum ar fi dorit, Dima începuse să creadă că prietenul glumise şi de data asta. Se întâmplase de câteva ori ca Mihai să-i joace o festă, dându-i câteva şiruri de litere, la întâmplare, să le descifreze. Dima muncea toată noaptea de gardă, ca a doua zi, când îi cerea „cifrul” lui Mihai, acesta să izbucnească în râs.

— Sincer să-ţi spun, nu cred că se poate scoate ceva din literele alea. Mie, cel puţin, mi-ar fi imposibil.

Dima înţelegea că îşi bătuse degeaba capul.

Tocmai când era gata să creadă că şi de data asta prietenul îi jucase un renghi, telefonul îl smulse din preocupările de până atunci. Comunicarea urgentă îl făcu să-şi ia în grabă şapca şi să alerge pe scări, după ce mai întâi deschide o uşă spre camera vecină şi anunţă că pleacă în misiune. Peste puţin timp era într-o maşină care alerga cu toată viteza spre Eforie. După indicaţiile primite, găsi repede tabăra studenţilor. De altfel, focul din mijlocul corturilor şi forfota din jurul lui, neobişnuită pentru o astfel de oră, îi putea indica uşor locul unde trebuia să ajungă. Pe măsură ce se apropiau, el observă terenul în care era aşezată tabăra, cum erau dispuse corturile între ele, câte erau, la ce distanţă de malul apei.

Studenţii erau derutaţi, şi nu era de mirare. De altfel, chiar

profesorul îşi cam pierduse firea. De la prima vedere se trăda ca un om foarte puţin obişnuit cu astfel de întâmplări şi care nu ştie să le facă faţă.

Încercând fără succes să-şi aprindă luleaua, pe care până atunci o îndopase cu tutun, el relată căpitanului Dima tot ce aflase de la Anda. De fapt mai mult avea intenţia să-i relateze, pentru că, impresionat de întâmplare, profesorul reuşea atât de perfect să amestece totul, încât cel care îl asculta nu ştia precis dacă studenţii au găsit o corabie, o ladă, sau un prieten de-al lui Ovidius, care venise să-l salveze pe poet. Simţind că n-a fost tocmai clar, profesorul îl invită să-i arate lada descoperită, cutia dinăuntru, oalele de lut şi… în sfârşit, reuşi să-i explice acestuia ce controverse se născuseră pe marginea acestor obiecte şi a scrisului de pe capacul cutiei de abanos. Din momentul în care se lămuri despre ce este vorba, Dima începu să pună el întrebări, pentru a organiza cât de cât relatările profesorului emoţionat… Îşi exprimă apoi dorinţa de a vorbi cu Anda, dar nu o găsiră nicăieri în tabără, cu toate că nimeni nu o văzuse plecând. Dima bănui atunci unde trebuie sa fie, se urcă în maşină, îl invită şi pe profesor şi porniră în grabă spre locul unde studentul Vlădescu intrase în apa. O descoperiră pe fata acolo. Stătea chircită pe o movilă de pământ şi plângea. Profesorul, îngrijorat, sări grăbit din maşină şi, cu un gest părintesc, o ridică în picioare, fără să-i adreseze un cuvânt. Numai când Dima fu şi el alături, profesorul o rugă cu glasul tremurând:

— Anda dragă, iată că a venit cineva care o să lămurească totul. Te rog să-i explici tu, în amănunt, cum s-au petrecut faptele. Vrei să-i vorbeşti?

Fata clătină capul, supusă, dar fără să ridice privirea spre cel căruia trebuia să i se adreseze. De la primele cuvinte Dima înţelese că Anda pierduse mai mult decât un coleg. Durerea îi era sinceră.

Îşi mai dădu apoi seama că nu poate afla nimic de la ea până când nu se linişteşte puţin, şi lăsă aceasta în grija profesorului. Între timp, el puse câteva întrebări celorlalţi colegi, veniţi şi ei pe urma maşinii la locul accidentului. Toţi păreau la fel de afectaţi de întâmplare.

— Ce fel de student era?

— Foarte bun. Anul acesta a terminat printre primii trei din anul nostru, l-a informat un tânăr scund, dar numai nervi. Un coleg sincer…

Nervozitatea lui excesivă se datora, desigur, faptei tragice petrecute. Dima îi punea aceste întrebări retras câțiva paşi de ceilalţi colegi, astfel încât să nu fie auzită convorbirea lor.

— Studentul Vlădescu și colega dumneavoastră cu care a venit el aici erau prieteni?

Tânărul ezită. Cântărea răspunsul.

— Cred că între ei era mai mult decât o prietenie, îi legau altfel de

sentimente şi poate că nu este prea mult să spun că se iubeau.

— Şi ea îl iubea?

— O, sunt sigur! Anda este o colegă admirabilă, iar pentru ea Dinu era un… mare savant. Orice ar fi afirmat el îşi însuşea fără nicio rezervă. Mă refer la diferite ipoteze ştiinţifice, ca aceea despre care vi s-a vorbit şi care l-a determinat pe Dinu să se scufunde.

— Spune-mi, te rog, de când sunteţi dumneavoastră aici, Vlădescu ce fel de comportare a avut? A întreţinut, să zicem, legături cu cineva din afara taberei?

— Nu cred… Adică sunt sigur că nu. Am lucrat împreună aproape toată ziua.

— Ziua, dar seara? N-a ieşit niciodată singur, din tabără, să facă o plimbare? Sau s-a întâmplat vreodată să plece pentru mai mult timp, fără să spună cuiva, dar să constataţi dumneavoastră lipsa lui?

— Plimbări în afara taberei a făcut în fiecare seară, dar numai împreună cu Anda, şi nu cred că se duceau prea departe. Serile le-au petrecut aproape toate consultând obiectele descoperite peste zi. Anda ar putea să vă spună mai multe în privinţa plimbărilor.

Dima îl asculta pe student bătându-şi o ţigară de unghia degetului mare, cu un aer de oarecare indiferenţă, care era de fapt dovada că, dimpotrivă, gândeşte foarte intens la tot ceea ce i se spune.

— Te-aş ruga să-mi răspunzi la o ultimă întrebare. Dacă dumneata ar trebui să-l califici pe Vlădescu, ce ai spune despre el? Dar te rog să te gândeşti bine înainte să-mi răspunzi deoarece nu este vorba de relatarea unui fapt, ci de aprecierea în ansamblu a unui om.

— Un coleg foarte bun, pasionat, pregătit. Era gata de orice pentru a-şi apăra punctul de vedere şi nu ceda decât în faţa probelor potrivnice, veni răspunsul foarte prompt, cu toată recomandarea lui Dima de a medita înainte de a-l da, ceea ce dovedea că aprecierea aceasta favorabilă putea fi uşor făcută.

Dima se adresă apoi celorlalţi studenţi, cerându-le părerea despre Vlădescu, şi toţi confirmară caracterizarea pe care o făcuse primul. Se putea trage concluzia că, într-adevăr, Vlădescu fusese un student apreciat, silitor, bun coleg, fără relaţii dubioase, preocupat numai de meseria pe care o îndrăgea şi de sentimentele pe care le nutrea colegei sale Anda Vasilescu. Nimic nu atrăgea atenţia asupra comportării lui.

Părerile despre fată erau de asemenea favorabile, chiar şi în privinţa sentimentelor ei pentru Dinu. Atunci?

Dima simţi nevoia să-şi pună ordine în gânduri. De câte ori se afla în faţa unui fapt nou, mai înainte de a-şi întocmi un plan pe hârtie, în care să-şi menţioneze toate variantele pe care le găsea posibile, îşi făcea unul sumar, în minte, încercând să-şi răspundă la cât mai multe din întrebările care se iveau în prima clipă. Se întreba cine ar fi putut comite acel fapt, în ce scop, prin ce mijloace, de cine ajutat şi aşa mai

departe. „Cine?“ era, de regulă, ultima întrebare pe care şi-o lămurea. De data asta însă nu ştia absolut nimic, deoarece însăşi victima nu fusese descoperită. În sinea lui începu să creadă că este vorba de un accident nefericit, fără nicio legătură cu ceea ce-l interesa pe el: vaporul „Mehedinţi”. Dar, pentru că acest fapt se petrecuse în raza lui de observaţie, fusese imediat înştiinţat. I se părea că, dintr-un motiv anume, pe care îl va afla mai precis de la fată, băiatul s-a scufundat folosind aparatele pe care, probabil, n-a ştiut cum să le manevreze şi s-a înecat. Îşi notă această întrebare în carneţel: Vlădescu ştia să folosească aparatul de aer, sau acum încerca pentru prima dată?“

Se adresă iar primului interogat şi îi puse întrebarea de mai sus.

— Nu l-am văzut niciodată umblând cu aparatul acesta, i se răspunse. De altfel, îl primisem de curând, deoarece un zid de piatră descoperit de noi se prelungeşte până sub apă.

Dima se apropie de Anda, acum mai liniştită. Încercă să-şi fixeze prin câteva atribute trăsăturile felului ei de a fi: modestă, fire închisă, fără experienţă, afectivă. În clipa de faţă, depăşită de întâmplarea care avusese loc. Dându-şi seama de neliniştea care încă o mai stăpânea, îşi propuse să nu insiste într-un interogatoriu amănunţit, ci să-i ceară numai atâtea răspunsuri câte îi trebuiau pentru a-şi putea orienta cercetările în viitor. Voia să stabilească definitiv care erau relaţiile dintre ea şi Dinu – colegii puteau, totuşi, să interpreteze în felul lor o prietenie strânsă – să afle precis de ce au venit aici, de ce a ţinut el să se scufunde în noaptea asta şi, în sfârşit, amănunte în legătură cu desfăşurarea faptelor. Când anunţase nenorocirea în tabără, fata nu le strigase celorlalţi decât atât: „Veniţi, Dinu s-a înecat!“

De la primele întrebări Dima constată ca fata narează totul coerent, precis, fără ezitări, fără dorinţa de a lăsa ceva nelămurit sau de a ocoli vreun amănunt. În ciuda modestiei şi a timidităţii, se evidenţia imediat o inteligenţă deosebită. Povestind se linişti definitiv, şi Dima află astfel, cu precizie, ce s-a petrecut.

— Vă rog să-mi spuneţi ce s-a întâmplat din clipa în care studentul Vlădescu a intrat în apă. Amintiţi-vă şi fapte de mai mică importanţă. Dacă se poate, relataţi-mi fiecare gest. Orice amănunt poate să capete importanţă în cercetările noastre.

— Eu am rămas pe mal, iar Dinu a intrat în apă. Mi-a spus că apa este foarte caldă, dădu ea primele amănunte. Apoi s-a mai convins o dată că ştie să manevreze aparatul de aer, şi-a pus masca pe faţă şi s-a scufundat. A apărut de câteva ori la suprafaţă, apoi a lipsit pentru mai mult timp. Eu priveam atentă, să văd unde va ieşi. Când l-am văzut iar la suprafaţă, spre mirarea mea, era de acum în larg şi a ridicat amândouă mâinile către mine. Era tocmai acolo unde apa se înnegreşte deodată, arata ea spre locul unde, dm cauza stâncilor, apa părea de culoare închisă.

— Vă rog să interpretaţi acest gest: vă chema, era ca un salut, cerea ajutor…

Fata rămase pe gânduri. Până atunci nu se gândise la acest gest. Atunci crezuse că vrea să-i atragă atenţia asupra locului unde se afla.

— N-aş putea să vă spun. Dar pot să vă arăt semnele pe care le-a făcut.

— Vă rog.

Fata se strădui să reproducă întocmai gesturile. Nu fuseseră decât două, trei ridicări de braţe, într-un timp foarte scurt.

— După cum îmi arataţi dumneavoastră, parcă voia să vă atragă atenţia, dar în acelaşi timp lovea şi apa, ca şi când ar fi încercat să înainteze mai repede Nu credeţi?

— Da, parcă voia să se apropie de mal, pentru că făcea mici salturi înainte.

— Încercaţi să apreciaţi cât mai exact cam cât timp a trecut de la ultima scufundare până când aţi pornit spre tabără.

— Cred că mai mult de o iumătate de oră. Acesta a şi fost motivul pentru care m-am alarmat. Mi-am amintit că tuburile nu au aer decât pentru treizeci de minute.

— O ultimă întrebare, vă rog. În clipa în care studentul Dinu şi-a prins tuburile de aer în spate, era emoţionat, agitat, se temea de această scufundare, sau dimpotrivă?

— Era nerăbdător să încerce cât mai repede aparatul, pentru că a doua zi, în zori, mai înainte de a pleca pe şantierul nostru arheologic, el voia să vină aici să caute urmele corăbiei de care aţi auzit. Nu mi s-a părut că este agitat sau că se teme de această scufundare. Dimpotrivă, era nerăbdător să descopere lumea din adânc.

— Vă mulţumesc! Dacă voi fi nevoit să vă mai pun unele întrebări, am să vă deranjez.

— Stau cu plăcere la dispoziţia dumneavoastră.

Şovăia. Dima înţelese că fata mai voia să-i spună ceva. O privi astfel încât o încurajă.

— Vă rog, ce vreţi să faceţi acum? Nu-l căutaţi pe Dinu? Trece atâta timp fără să se facă ceva.

— Imediat ce se va lumina. Aveţi toată încrederea în noi. Pentru asta nu trebuie să mai rămâneţi şi dumneavoastră aici.

Dima îi comunică apoi profesorului că deocamdată nu mai are nevoie de serviciile lui şi că se poate înapoia în tabără. Înainte ca acesta să plece, l-a rugat ca în viitor să-i comunice orice eveniment care crede că are vreo legătură cu cazul anchetat. Profesorul se grăbi să-i promită şi plecă dm acel loc.

Dima îşi privi ceasul: era două şi jumătate. Până în zori mai erau aproximativ două ore. Se hotărî să rămână la faţa locului şi trimise maşina să aducă o barcă pneumatică, un aparat pentru investigaţii

subacvatice şi trusa lui de cercetare. Mai trimise să-l cheme la faţa locului şi pe Mihai. Zâmbi cu prietenească răutate, gândindu-se la mutra lui buimacă atunci când va fi trezit din somn. Ştia că Mihai doarme ca un buştean de seara până dimineaţa.

Rămas singur, Dima se aşeză pe un muşuroi de pământ şi veghe atent să nu se apropie, sau să nu se îndepărteze cineva. Gândurile i se învârteau în jurul problemelor ridicate de acest caz. Tot ce aflase până acum îl împingea către concluzia că a avut loc un accident. Aparatele pentru investigaţii subacvatice sunt destul de sensibile. Dacă Vlădescu, simţind nevoia de mai mult aer, a închis tubul, în loc să-l deschidă? Accidentele de acest fel erau cele mai frecvente. O singură respiraţie, dacă n-a simţit aer şi şi-a pierdut cumpătul, a fost de ajuns. Dar gesturile acelea către faţă? Puteau să fie gesturi de disperare. Oare voia să înainteze spre mal? Era firesc să se îndrepte într-acolo…

În minte i se contură şi o altă variantă: Dacă la fundul apei există ceva care i-a prins piciorul? Nu, nu se putea. N-ar mai fi ajuns la suprafaţă, să facă semne. Dar dacă, deşi prins de picior, a ajuns, totuşi, până la suprafaţa apei, şi a reuşit să se susţină un timp, în care şi-a scos masca, încercând să strige spre mal?

Înlătură această variantă şi se opri la alta: Dacă nu şi-a pus bine masca şi apa a pătruns înăuntru, sufocându-l? Desigur, ar fi fost posibil, dar se năştea o altă întrebare. Apa, dacă ar fi intrat sub mască, s-ar fi infiltrat treptat. De ce n-a ieşit la aer, s-o înlăture. Era un motiv de nedumerire, dar exista şi un contraargument: Tânărul era fără experienţă, iar în clipa în care a simţit primul strop de apă sărată, s-a fâstâcit şi a umblat la tubul de aer, să-l deschidă mai mult. Şi atunci l-a închis.

Văzu farurile unui automobil şi, după viteză, ştiu că trebuie să fie aceea pe care o aştepta.

Mihai, cu glasul încă îngroşat de somn, ceru amănunte, dorind să afle cât mai repede ce s-a întâmplat. Dima i le dădu.

— Vezi vreo legătură între „asta“ şi „Mehedinţi”? se interesă el.

— Deocamdată nu, dar…

Vorbiră îndelung, până în clipa în care, în jurul lor, se făcu lumină. Atunci se apucară de treabă. Dar, spre marea lor mirare, când trecură de un dâmb ieşit ceva mai mult spre apă, văzură plutind, nu prea departe, corpul neînsufleţit al studentului căutat.

Barca fiind prea mică, nu putură ridica în ea cadavrul, dar îl împinseră până la mal. Cu deosebită atenţie îl traseră pe uscat.

Automobilul porni iar, cu toată viteza, după medicul legist şi procuror. Dima, până la sosirea celor doi, făcu mai multe fotografii, apoi se hotărî să nu stea degeaba. Se dezbrăcă, îşi puse masca subacvatică pe faţă şi, luând tuburile cu aer în spate, se scufundă să studieze fundul apei acolo unde se întâmplase nenorocirea.

Cercetă întreg spaţiul dintre locul în care intrase în apă studentul Vlădescu – arătat de fată – punctul de unde îi făcuse semnele amintite şi locul unde descoperiseră acum cadavrul. Mihai, de pe mal, îl dirija.

În toată regiunea aceea nu descoperi nimic deosebit. Fundul apei era neted ca o plajă. Nicio stâncă, nici altceva de care să se fi putut agăţa piciorul celui înecat. Reveni la suprafaţă şi se pregăti să cerceteze cadavrul. Îl privi îndelung, frământându-şi buzele într-un gest pe care Mihai îl cunoştea. Era o dovadă că e foarte preocupat. Ceru apoi să fie întoarsă victima cu faţa în jos, apoi pe partea dreaptă, pe cea stângă şi, în sfârşit, cu capul în jos.

— Poţi să-mi spui şi mie de ce a trebuit să-i facem această… gimnastică suedeză?

Dima zâmbi. Mihai avea acest obicei ca în momentele cele mai grave să vină cu o observaţie care te făcea să zâmbeşti. După cum singur mărturisea, „umorul” era felul lui de a reacţiona în faţa evenimentelor, oricât de neplăcute.

Drept răspuns, Dima îl invită să privească atent cadavrul. Şi el, numai acum, după ce se apropiase a doua oară să-l cerceteze, observase ceva care i se păruse deosebit de important.

— Te referi la ceva care să dea vreo lămurire în legătură cu cauza morţii?

— Evident.

— Mi se pare că a fost un accident. Vezi bine că masca de pe faţă e plină cu apă. Înseamnă că n-a ştiut s-o folosească, si apa a pătruns în ea.

— Ei şi?... sări Dima, atrăgând atenţia asupra acestui amănunt. Şi dacă n-a ştiut s-o folosească?

— A intrat apa şi l-a sufocat.

— Deci a intrat apa pentru că masca n-a fost bine pusă. Noi însă am scos cadavrul de mai bine de o jumătate de oră din apă. Nu-i aşa?

— Adevărat, dar…

— Iar apa din mască s-a păstrat absolut toată. Priveşte, te rog, parcă acum l-am fi scos pe uscat. Or, dacă masca nu ar fi fost bine aşezată, apa ar fi ieşit prin acelaşi loc pe unde s-a infiltrat. Nu ar fi fost logic să se întâmple aşa?

— Da, da! făcu Mihai, deodată interesat. Ştii ca e foarte logic ceea ce spui, cu atât mai mult cu cât moartea a survenit de curând, iar faţa nu a suferit nicio schimbare.

— Am întors cadavrul pe toate părţile să văd pe unde va curge apa, dar nici gând.

— Atunci, ce s-a întâmplat?

Toate astea duceau la cu totul altă concluzie decât aceea a unui accident. Iar dacă nu era, într-adevăr, accident, atunci…

— Nu pot să-mi închipui că cineva i-a tras masca de pe faţă până a

intrat apă în ea, apoi i-a dat drumul la loc. Asemenea vietăţi subacvatice nu cunosc. Dar, mă rog, ca o variantă a cazului, poate fi discutată.

— Să gândim mai departe, continuă Dima. Admit posibilitatea că cineva – nu ştiu ce vietate, după cum spui tu – i-a tras masca de pe faţă. Nu te grăbi sa protestezi şi hai, în acest scop, să ne imaginam cum s-au petrecut faptele. Mai întâi, întâlnirea. Speriat, băiatul încearcă să ajungă la mal. Iese numai până la suprafaţa apei şi face colegei semne, care pot fi interpretate şi ca cerere de ajutor, şi ca o dorinţă de a înainta cât mai repede. Apoi dispare. Ei… cum a dispărut?

Dima se antrenase atât de mult, încât sări din loc şi începu să se plimbe de colo, colo, completându-şi explicaţiile prin gesturi largi, după cum îi era obiceiul. Se întoarse iar spre Mihai şi-l întrebă, parcă răstit, privindu-l drept în faţă:

— Cum a dispărut, Mihai? Iată o întrebare ce mi se pare a fi deosebit de importantă.

— Cufundându-se, glumi iar acesta, pentru că întrebarea i se părea ciudată.

Dima trecu însă peste observaţia lui şi continuă:

— Nici nu ştii cât mă interesează acest infim amănunt: Cum a dispărut? Da, scufundându-se, dar într-un fel se scufundă un om tras de picioare, să zicem, şi, altfel un înotător, care ştie să folosească labele subacvatice. Imaginează-ţi un înotător care iese din apă şi intră iar. Să urmărim curba pe care o descrie. Apar palmele, braţele, capul, bustul apoi dispar braţele, capul… Picioarele se văd şi ele pentru puţin, apoi dispar. Se scufundă „înaintând”. Dacă studentul a ieşit la suprafaţă numai ca să-i facă semne colegei să-l aştepte – varianta că ar fi descoperit ceva şi era bucuros cade — ar fi dispărut descriind curba amintită. Dar dacă cineva – vieţuitoarea ta – l-a tras de picioare, cum s-a dus la fund? Desigur, atunci a dispărut „înapoi”, fără să mai descrie curba pe deasupra apei. El cade, înapoi, dispărând bustul, capul, braţele.

— Cum s-au petrecut faptele poate să ne spună fata.

— Numai ea poate să ne spună, dacă îşi mai aminteşte acest amănunt.

Mihai se grăbi spre tabăra studenţilor, iar Dima se apropie de cadavru. Nu voia să amâne cercetarea lui, deoarece se temea că, din cauza căldurii, corpul îşi va schimba repede înfăţişarea, făcând imposibilă identificarea ulterioară a anumitor urme.

La prima vedere nu descoperi nicio zgârietură care să dovedească o luptă între victimă şi agresor. Se opri îndelung asupra mâinilor. O palmă era încleştată, dar în pumnul format nu descoperi niciun fir de păr sau altceva.

În sfârşit, i se păru că a găsit şi o urmă: pe piciorul stâng, cu vreo cinci centimetri mai sus de gleznă, pe partea dinafară a piciorului, văzu patru puncte vineţii, de mărimea unei monezi de cinci bani. În faţa lor, în dreptul celor două vânătăi din mijloc, dar la trei centimetri distanţă, o altă vânătaie, de aceeaşi mărime.

Dima se ridică de lângă victimă, îşi umflă pieptul mulţumit şi privi spre tabăra studenţilor, de unde trebuia să apară Mihai. Nu se aşteptase la o dovadă atât de clară.

Când Mihai era încă departe, profitând că erau în loc deschis, şi nu-i putea auzi nimeni, îi strigă nerăbdător:

— S-a scufundat, „înapoi", nu-i aşa? Pun prinsoare pe orice vrei tu.

— Fata mi-a confirmat. După expresia ei: ca şi când ai avea o greutate de picior. Mai întâi i-a dispărut capul, apoi braţele, pe care le ţinea întinse în sus.

— Aşa cred şi eu. Vino să-ţi arăt ultimele dovezi. Ne-au rămas câteva urme, pe care ne putem bizui în cercetările ulterioare.

Îi arătă micile vânătăi de pe piciorul stâng al studentului Vlădescu.

— Da, ştiu ce sunt. Urmele pe care le lasă o mâna când strânge piciorul cuiva.

— Întocmai, Mihai!

Făcură următoarea experienţă: Dima îl prinse pe Mihai ceva mai sus de gleznă şi strânse. Când îi dădu drumul, pe locul unde fuseseră vârfurile degetelor rămăseseră mici pete albicioase. Ţesutul fiind, prin presare, golit de sânge, se albise în regiunea respectivă. Aceste semne erau dispuse întocmai ca acelea de pe piciorul victimei. În rândul celor patru, două ceva mai în faţă, iar două mai înapoi cu o jumătate de centimetru, adică tocmai diferenţa de lungime dintre degetele mâinii. Urma din fața lor era lăsată de degetul mare.

— Cu ocazia asta mai putem afla câte ceva despre omul nostru, remarcă Mihai.

— Dacă vom fi la fel de abili ca Linne vom reconstitui întregul din parte, şi vom şti mai multe despre el. Hai să încercăm să notăm câteva date despre acela pe care va trebui să-l găsim cât mai curând. Mihai, ceva mă face să cred că tu eşti o măsură tocmai bună pentru experienţă. Prinde cu palma, în aceeaşi regiune, celălalt picior, să văd dacă individul nostru are mâna mai mare sau mai mică decât a ta.

Mihai apucă piciorul drept al victimei, cu puţin deasupra gleznei, şi Dima măsură distanţa dintre cele patru degete şi al cincilea, cel mare. Era cu puţin mai mică decât distanţa dintre urmele de pe piciorul stâng. Această constatare se păru că nu-i convine lui Dima.

— De ce mustăceşti nemulţumit?

— Are palma cu o jumătate de centimetru mai scurtă decât a ta, nu vezi?

— Asta înseamnă că nu sunt eu agresorul, răspunse aparent serios

Mihai. Pot să răsuflu uşurat.

— Până la proba contrară… îi răspunse Dima, de data asta apreciind gluma prietenului său.

Ca o concluzie la cele constatate, Mihai rosti, răsuflând adânc, aşa cum faci după ce parcurgi o anumită etapă de drum şi te opreşti pentru odihnă.

— Va să zică, rosti el tărăgănat, putem nota următoarele: Individul are lungimea palmei de aproximativ 20—21 centimetri. Ţinând scama de raportul obişnuit dintre organele corpului omenesc, putem să ne facem o idee şi despre înălţimea lui. Probabil că este un bărbat de aproximativ 1,73 metri.

— Întocmai.

— Mai departe. După urmele lăsate, aş trage concluzia ca are degete relativ subţiri. O mână de om care nu şi câştigă existenţa muncind fizic.

— Accept şi această presupunere.

Când sosiră medicul şi procurorul, Dima putu cerceta şi tuburile de oxigen, deoarece doctorul îndepărtă masca de pe faţa victimei. Amândouă erau goale Acesta era motivul apariţiei corpului la suprafaţă: fusese susţinut de ele. O dată cu această constatare, şi presupunerea că studentul ar fi închis din greşeală aerul şi s-a sufocat fu înlăturată definitiv.

Medicul cercetă victima, constată moartea prin înec, aprecie şi el că cele cinci uşoare vânătăi ar fi putut fi provocate de o mână care a prins piciorul.

După ce corpul neînsufleţit fu ridicat, Dima şi Mihai se apucară să cerceteze malurile spre nord şi sud. Cel care l-a prins de picior pe tânărul student trebuie să fi ieşit pe undeva din apă. Pentru că sezoniştii încă nu apăruseră – fiind prea de dimineaţă – puteau fi găsite urme concludente. Porniră în direcţii opuse, mergând chiar pe marginea apei.

Tocmai când pierduse orice speranţă să mai găsească ceva, Dima dădu de câteva urme care puteau fi acelea căutate. Parcursese mai bine de doi kilometri de la locul crimei… Erau două perechi de urme care făceau cu apa un unghi foarte ascuţit, ceea ce dovedea că indivizii merseseră mult prin apă, ca să deruteze.

„De ce au ieşit aici?“ se întrebă Dima. Găsi uşor răspunsul. În faţă, la cel mult două sute de metri, se întindea, până în marginea apei, o tabără de pionieri, pe care trebuiau s-o ocolească. Un al doilea motiv ar fi putut să fie acela că, mergând spre nord-vest, ajungeai la gară. Or, într-o împrejurare ca asta, o gară este o oază căutată, pentru că din ea poţi să dispari oriunde. Direcţia în care evoluau paşii venea să confirme această presupunere.

Dima trimise să-l înştiinţeze pe Mihai despre descoperirea făcută,

iar el se apucă să studieze urmele.

Mai departe, câteva sute de metri, se întindea un câmp sterp, numai cu ciulini şi pietre. Probabil că stânca era atât de aproape de suprafaţă în aceste locuri, încât pământul nu putea fi lucrat. Era un fel de păşune, cu iarba arsă de soarele iute din ultimele două săptămâni.

Dima se luă după urmele de nisip, sperând să găsească unele mai clare, când va ajunge pe pământ. Nisipul nu păstrase amănuntele încălţămintei. Nici pe pământ nu descoperi mare lucru. Continuă, totuşi, meticulos să studieze fiecare urmă, până în clipa în care străduania îi fu răsplătită. Ajuns în dreptul unor mărăcini care formau o adevărată barieră, observă că dincolo de ei cei doi lăsaseră urme distincte. Sărind peste lanţul mărăcinilor, căzuseră în imediata apropiere a tulpinelor, unde, la rădăcină, pământul păstrase mai multă umezeală şi era mai afânat. Tălpile pantofilor se vedeau bine întipărite.

Până la sosirea lui Mihai, luă câteva fotografii şi măsură cu atenţie urmele. Se părea că există o concordanţă între datele căpătate anterior şi urmele lăsate de una dintre perechile de pantofi. După înălţimea presupusă şi pornind de la mărimea mâinii, pantofii trebuiau să fie numărul 42, ceea ce se confirmă. De acum putea să spună cu oarecare certitudine că unul dintre indivizi are într-adevăr înălţimea între 1,73 şi 1,75 metri, deci o înălţime mijlocie, către înalt. Dacă poartă o pereche de pantofi cu toc ceva mai gros, poate să pară chiar înalt.

— Ceva important? întrebă Mihai, apropiindu-se.

— Mai nimic, nişte urme.

Mihai rămase o clipă descumpănit de răspunsul primit, apoi înţelese ca de data asta prietenul său îi răspunsese cu aceeaşi monedă, adică glumise.

Studiară împreună urmele.

— Fiu, fiu! fluieră Mihai. Cam grăsuţ băiatul! Ia uite ce urmă a lăsat! Şi pământul nu e prea moale.

— Prea afânat nu, dar ia priveşte ce pas a trebuit să facă, pentru a trece peste mărăcini.

Mihai îi dădu dreptate. Încercă şi el să treacă peste gardul plin de ţepi şi nu reuşi decât sărind. Făcură un experiment. Săriră peste mărăcini. Cercetară urmele, care arătau că individul trebuie să aibă o greutate de aproximativ 72 sau 73 de kilograme, ceea ce dovedea o statură foarte proporţională.

— Aşadar – reluă el – să recapitulăm: înălţimea 1,73 – 1,75 metri, greutate 71—72 kilograme, mărimea palmei 21 centimetri, degetele fine, pantof numărul 42. Ştii că încep să-l văd?

— Culoarea părului?

— Albastru deschis spre violet.

Buna lor dispoziţie dovedea că erau mulţumiţi de felul cum

mergeau cercetările.

În aşteptarea specialistului, care urma să ia mulajul urmelor, şi a unui câine, cu ajutorul căruia Dima spera să pornească mai departe cercetările, se duseră în tabăra de pionieri să întrebe dacă nu-i zărise cineva pe cei doi indivizi, şi în ce timp. Nu aflară nimic. Atunci Dima şi Mihai se înapoiară în locul unde descoperiseră urmele.

Cu toate că erau în câmp, zăpuşeala se simţea din ce în ce mai tare. Nimic nu se clintea în jur. Nimeni nu îndrăznea să părăsească vilele sau corturile şi să se îndrepte în altă parte decât spre plajă. Acolo, în schimb, larma şi agitaţia erau în toi. O astfel de zi este tot ce-şi doreşte un sezonist hotărât să nu se întoarcă acasă mai înainte de a căpătă culoarea ciocolatei.

Dima şi Mihai, însă, nimic n-ar fi dorit mai mult decât un nor care să tempereze puţin iuţeala soarelui.

Pe Dima, care avea pielea albă, de blond, soarele îl prinse repede, aşa că, atunci când cei aşteptaţi sosiră, avea de acum culoarea fierului încins.

Mihai, oacheş, rezistase mai bine, permiţându-şi să glumească pe seama culorii căpătate de Dima.

— În condiţiile astea nu-ți doresc să întâlneşti un taur fioros. Iar pentru la noapte îţi recomand iaurt de prima calitate, pentru că e mai gras şi protejează mai bine pielea.

— Îţi promit că voi mânca deseară două borcane, şi pentru masa peste care am sărit în dimineaţa asta.

În timp ce specialistul lua mulajul, urmei, Dima, Mihai şi lucrătorul care venise cu câinele continuară cercetările.

Câinele, după cum se aşteptase şi Dima, se îndreptă spre gară. Ajuns aici, se opri în dreptul casei de bilete, apoi, după ce se roti de câteva ori, porni iar, mai departe, spre uşa care dădea pe peron. Într-un anumit punct se aşeză pe picioarele din spate, privindu-i semnificativ. Aici înceta urma.

Dima consultă mersul trenurilor şi constată că din momentul când doctorul apreciase că surveni se moartea studentului şi până la ora aceea trecuseră pe acolo trei trenuri. Primul la ora unu şi douăzeci de minute, altul la ora şase şi zece minute, iar al treilea la ora unsprezece şi douăzeci şi cinci de minute. Era aproape sigur că cei doi luaseră primul tren, pentru că nu mai aveau niciun motiv să întârzie acolo atâtea ore. Ştiut fiind că primul gând al unui criminal este acela de a se îndepărta cât mai repede de locul infracţiunii.

Se adresară şefului staţiei:

— V-am ruga să ne daţi câteva amănunte tehnice.

Şeful, un om corpolent, dar deosebit de sprinten pentru mărimea lui, se oferi imediat să răspundă întrebărilor.

— Mai întâi v-am ruga să ne spuneţi dacă, de regulă, locomotiva

aceluiaşi tren opreşte aproximativ în acelaşi loc.

Cel întrebat îşi strânse ochii, şi aşa cam mici şi acoperiţi de pleoape grele, dovadă că încearcă să-şi amintească foarte precis acest amănunt.

— Ştiu eu ce să vă spun?! Cred că trebuie să-mi precizaţi despre ce tren este vorba.

— De ce?

— Pentru că nu toate au acelaşi număr de vagoane şi de aceea unele locomotive opresc mai aproape de staţie, altele, mai departe. Înţelegeţi?

— Să ne oprim la aceste două trenuri: cel de la ora unu şi douăzeci de minute şi cel de la şase şi zece minute.

— Locomotivele lor nu opresc în niciun caz în acelaşi loc. Cel de unu noaptea merge până la Cluj, este foarte lung: douăsprezece vagoane. Celălalt este o cursă de Constanţa, care are numai trei vagoane.

— Să încercăm sa determinăm locul fiecărei locomotive. Vreţi să mergeţi cu noi la faţa locului?

Şeful staţiei le arătă unde opresc de obicei locomotivele. Locul, de altfel, dacă era mai atent observat, se vedea, deoarece spaţiul dintre şine era îmbibat cu uleiul scurs din multele angrenaje.

— Vagoanele sunt de tip lung?

— Da, vagoane moderne, pentru că linia este principală. Numai primul vagon e mai scurt, cel cu poşta şi coletăria rapidă.

Dima îi mulţumi şefului de gară pentru amabilitatea cu care îi dăduse relaţiile cerute şi îl rugă să transmită casierului care fusese de serviciu noaptea trecută că vrea să-i pună câteva întrebări. Acesta locuia chiar în gară, la etaj.

Dima măsură apoi câţi paşi sunt din locul indicat ca fiind acela în care opreşte locomotiva trenului de ora unu şi acela în care se oprise câinele. Măsură apoi acelaşi număr de paşi pe lângă o garnitură de tren trasă pe o linie secundară şi constată că a ajuns în dreptul vagonului şase.

Îi spuse lui Mihai:

— Ultimul cuvânt este al casierului. Dacă el ne spune că azi-noapte a vândut bilete pentru locurile din vagonul şase, înseamnă că omul nostru a plecat de aici cu trenul de unu şi douăzeci. Mai mult, dacă avem norocul să-şi amintească şi cui le-a vândut, putem completa substanţial portretul pe care l-am început.

— Şi, un amănunt destul de important, putem afla pentru ce localitate au luat biletele.

Casierul avea ochii cârpiţi de somn şi pufăia morocănos. Dima îi ceru scuze şi-i explică de ce a fost neapărată nevoie să-l deranjeze. Îi era foarte necesară o informaţie, pe care numai el o putea da.

— Vă amintiţi, cumva, câţi pasageri au fost azi-noapte pentru trenul de la ora unu şi douăzeci de minute?

— Pot să vă răspund precis, pentru că mi-am făcut casa. Da… am dat opt bilete.

— Amintiţi-vă, pe cât posibil, cum arătau călătorii pe care i-aţi văzut noaptea trecuta în gară.

— După ce am dat biletele, am ieşit pe peron şi am stat o bună bucată de vreme, deoarece la casă nu mai era nimeni.

— Cu atât mai bine.

— La bilete au venit trei bărbaţi şi o femeie, destul de tânără şi foarte nostimă.

— Aţi putea să ne spuneţi câte ceva despre ei?

— Da. Fata era foarte frumoasă. Deşi tânără, avea părul cenuşiu, din cauza firelor albe. Şi… cum să vă spun, zâmbea încântător. Un zâmbet deschis, copilăresc… Şi gesturile… Prin faţa mea, pe la ghişeu, trec nenumărate femei, dar pot să vă asigur că n-am mai văzut de mult o alta la fel de drăguţă.

Dima îl privi cu coada ochiului pe Mihai, care zâmbea în barbă, astfel aşezat încât casierul să nu-i vadă faţa. Dima îl ascultă răbdător.

După cum a descris în amănunt rochia, pantofii, mersul, geamantanul, cei doi erau convinşi de acum că ea a fost motivul pentru care casierul a ieşit pe peron, după ce a dat biletele. Vorbea de câteva minute despre fată, când întrebă deodată, revenit la realitate:

— Dar poate că nu vă interesează toate astea?

— Cred că ne-aţi furnizat suficiente amănunte despre ea, aşa că…

— Frumoasă femeie, pe cuvântul meu!

— Ceilalţi?

— A, ceilalţi? întrebă el, trădându-se că bagajul amintirilor, de data asta, era mult mai sărac. Da… un bărbat blond, cu o cămaşă în carouri, care a luat bilete. Un altul…

— Un moment, vă rog. Ce culoare avea cămaşa?

— Carouri albastre cu bleu. Cred că avea şi ochii albaştri.

— Un amănunt oarecare nu vă amintiţi?

— A, da… Sărea în ochi. Îi lipsea chiar dintele din faţă… Acesta, îşi prinse el incisivul din dreapta şi-l zgâlţâi, de parcă voia să-l scoată.

— Pe ceilalţi vi-i reamintiţi?

— Un bătrân… adică, mai bine zis, un om în vârstă, cu copiii lui, un băiat de vreo nouăsprezece ani şi o fată de vreo şaptesprezece, care au aşteptat trenul stând pe canapeaua din faţa restaurantului. Aveau două valize de piele. Fata era înaltă, subţire…

„Iar fata! gândi amuzat Dima. Eh, tinereţe!“ Într-adevăr, casierul nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani şi, din câte aflase, era neînsurat.

— Băiatul purta un sacou vernil şi în cap o şapcă de soare,

pantaloni maro.

— Ultimul?

— Un tânăr cu mustaţă, care era împreună cu o fată blondă. Tot timpul s-au îmbrăţişat, că au stat pe banca aceea, mai ferită, de lângă peron. Cred că erau logodiţi.

— Trenul are locuri rezervate?

— Desigur.

— Si le-aţi dat tuturor în acelaşi vagon?

— Aici nu este capul liniei, asa că âm dat locurile după cum mi-a venit diagrama. În niciun caz n-au fost în acelaşi vagon.

— O să ne uităm şi pe diagramă. Acum am vrea să ştim, dacă vă amintiţi, staţiile pentru care au luat bilete călătorii de care am vorbit.

— Există o delormaţie profesională, ştiţi şi dumneavoastră. Aproape în orice clipă aş putea să spun câte ,,Clujuri“, câte „Iaşuri", câte „Bucureştiuri“ am dat. Femeia tânără a luat pentru Bucureşti, şi cred că se mai întoarce.

Dima făcu ochii mari.

— Aţi reuşit să… conversaţi? întrebă el cu dublu înţeles, pentru că vorbele lui mai puteau să însemne şi: Ai reuşit s-o cunoşti?

— Nu, dar m-a întrebat dacă nu poate să ia bilet dus şi-ntors. Ceea ce înseamnă că…

— Atunci se-napoiază precis. Dar ceilalţi?

— Ceilalţi? Să vă spun sincer, nu ştiu încotro a plecat fiecare. Ştiu că am dat două pentru Galaţi, trei pentru Piteşti, două pentru Constanţa.

— Atunci să privim diagrama.

Casierul aduse diagrama vagoanelor şi Dima se opri la vagonul numărul şase.

— În vagonul ăsta aţi dat vreun loc?

— Două, pentru Constanţa, după cum vedeţi scris.

Deci, în acest vagon puteau fi sau cei doi „îndrăgostiţi“, sau cei doi de care se interesaseră ei. Dar pentru că şi câinele se oprise în dreptul acestui vagon, aproape sigur că cei doi au luat bilete pentru Constanţa. Dima se hotărî să mai verifice încă o dată acest raţionament întrebându-l pe casier:

— Nu cumva tânărul cu cămaşă albastră a cerut bilet pentru Constanţa?

Casierul gândi o clipă:

— Da, s-ar putea.

— Dar nu ne-ați vorbit de celălalt.

— Era ceva mai scund, într-o camaşă albă şi pantaloni gri.

Merseră pe peron şi casierul le arăta unde stătuseră cei doi când a ieşit el „să ia aer“. Era chiar locul în care se oprise câinele.

— Cum de puteţi face această precizare? întrebă Dima.

— Păi, am vorbit cu el, cu blondul. Adică n-am vorbit, dar ne-am făcut semne. Se uitau şi ei la femeia pe care v-am descris-o. Eram în dreptul lor când ea a trecut pe lângă noi şi ne-am sucit toţi trei capetele, apoi am izbucnit în râs. Atunci am văzut iar că avea lipsă dintele din faţă.

Casierul era, desigur, un tânăr simpatic, dar după ce le dădu aceste relaţii amănunţite, Dima îl califică drept „foarte" de ispravă.

Socotiră că, deocamdată, aici terminaseră cercetările. Se urcară în automobil, şi el îi spuse celui care conducea:

— În Constanţa, la gară! Dar repede! Să fie urcat şi câinele în maşină! Avem nevoie de el.

Mihai era lângă Dima. În timp ce automobilul alerga cu toată viteza, comentară cele aflate:

— Acum cred că îl recunosc pe individul nostru. Mai ales că dintele lipsă are să-l dea de gol, chiar dacă va încerca să scape de acest semn. S-ar putea să viziteze un cabinet dentar. Sunt puţini cei care îşi pierd unul dintre incisivi, şi asta poate să fie un indiciu bun.

— Dar mai ales îţi dă ţie de lucru.

Mihai înţelese.

— Să ştii că tocmai am de tratat o măsea care mă supără de multă veme. Voi profita de această ocazie.

— Până să începi tratamentul, te rog să-mi faci o listă a tuturor cabinetelor cu plată din oraş şi împrejurimi, deşi nu vom scăpa din observaţie nici celelalte posibilităţi. Dacă are o cunoştinţă şi îşi aranjează dantura într-un spital oarecare? Desigur, mai multă atenţie cred că merită policlinicile cu plată, unde poate să ceară să i se lucreze foarte repede… Oare dintele l-a pierdut în lupta cu studentul? Când s-a zbătut, acesta ar fi putui să-l lovească peste gură. Un dinte căzut, şi încă cel din faţă, e un semn mult prea vizibil ca să nu încerce sa-l lichideze.

— Cu ce putea să-l lovească studentul, încât pe corpul lui să nu rămână niciun semn?

— Cu călcâiul, când acesta l-a prins de picior.

Mihai îşi exprimă apoi îndoiala că vor putea folosi câinele în gară la Constanţa.

— Nici eu n-am mari speranţe, îi mărturisi Dima, dar merită să încercăm. S-ar putea să aflăm încotro s-au îndreptat după ce au coborât din tren, ceea ce ar fi deosebit de important.

În gară la Constanţa aflară unde opresc locomotivele trenurilor lungi şi repetară măsurătoarea. Socotiră astfel locul în dreptul căruia oprise, probabil, vagonul şase. Aduseră câinele chiar în acel punct.

Muşinând, câinele se învârti mult timp în jur, fără să găsească ceva. Tocmai când se hotărâseră să se lase păgubaşi el lătră bucuros, agitându-şi coada, nerăbdător să pornească la drum. Numai

întâmplător trecuse liniile, şi descoperise urmele căutate. Cei doi, din prudenţă, nu coborâseră în partea peronului, ci între linii, dar tocmai această grijă i-a dat de gol. Acolo, urmele lor se păstraseră.

Câinele, după ce urmări un timp, începu să scheaune nervos, dovadă că nu mai găseşte ceea ce căuta. Ajunseseră pe peron şi urma era mai greu de descoperit. Plimbându-se într-o parte şi alta, de câteva ori, el o „prinse" iar şi porni pe ea… Când ajunseră în staţia troleibuzului, se opri, dezorientat. Pe stâlpul indicator era scris „Mamaia".

— Va să zică, spre Mamaia! Mi se pare că vor face o frumoasă cură marină, se adresă Dima lui Mihai. Nu ţi-ar strica să faci şi tu câteva băi, mai ales că peste puţin trece vara.

— Da, dar numai după ce îmi voi plomba măseaua, ca să înlătur orice focar de infecţie. Altfel, cu siguranţă că n-am să scap de reumatism.

Controlară toate staţiile până la Mamaia, dar câinele nu mai descoperi nimic. La Mamaia troleibuzele opreau chiar lângă nisipul plajei. Sute, mii de oameni coborau şi urcau, frământând nisipul cu picioarele. Înţeleseră că de aici încolo câinele nu le mai putea fi de folos.

PE MAI MULTE DRUMURI DEODATĂ

Chiar în ziua aceea, în policlinica stomatologică din Constanţa intra un tânăr cu mustăcioară neagră, căruia îi jucau ochii în cap de neastâmpăr. Era unul dintre acei simpatici vorbăreţi, ageri, gata să stea la o şuetă cu oricine, pregătiţi oricând să facă o remarcă răutăcioasă, dar niciodată rea. Cam vorbăreţ, destul de amabil, puţin curtezan, acest tip de om este de cele mai multe ori primit cu braţele deschise peste tot, pentru că niciodată nimeni nu se plictiseşte în tovărăşia lui. Găseşte, cu un simţ deosebit al orientării, ce trebuie să spună oricui, ca să-i intre în voie.

Tânărul cu mustăcioară pătrunse în holul de aşteptare al cabinetului special dentar, se orientă dintr-o singură privire, apoi se adresă celei mai în vârstă paciente, deşi numai la câteva scaune de ea aştepta o tânără nostimă, care ar fi putut să-i atragă atenţia. Voia să arate că nu-l interesează prezenţa femeii tinere?

— Nu vă supăraţi, as vrea să ştiu dacă se ţine o evidenţă a ordinii în care s-a venit.

— Luaţi un bon de la fişier, veni răspunsul nu prea binevoitor, femeia fiind mai aspră decât părea.

Tânărul parcă nu observă scurtimea replicii şi răceala glasului. Cu aceeaşi amabilitate continuă conversaţia.

— Ce număr a intrat, vă rog?

— Cinci!…

Mai mult nimic. Un nou atac;

— Care e ultimul număr, vă rog?

— Dar de unde vrei dumneata să ştiu?! Eu sunt pacientă. Interesează-te la fişier.

— Vă mulţumesc!

— Eu sunt ultimul număr, îi veni în ajutor chiar tânăra pe care o ocolise. Am numărul doisprezece, şi dumneavoastră urmaţi după mine.

— Atunci permiteţi-mi să iau loc. Nu mă duc să-mi iau bonul decât ceva mai târziu.

— Veţi avea mai mult de aşteptat.

— Da, dar nu voi fi al treisprezecelea! mărturisi cu aparentă sinceritate, făcând o să zâmbească până şi pe femeia bosumflată, de lângă uşa cabinetului.

Se aşeză lângă tânăra fată şi-i şopti, tot aparent grav, şi la fel de comic:

— Cred că dumneaei are ceva la o măsea, arătă el spre femeia care îl repezise.

Drept răspuns, fata izbucni în râs.

— De ce vrei să sufere, dacă a venit la dentist?

— Ştiu eu!… Un om aşa de acru ar putea să aibă ceva şi la ficat. Se zice că… Dar de ce râzi? Consultă orice medic şi are să-ţi spună acelaşi lucru. Cei care suferă de ficat şi de stomac sunt de obicei oameni acri. Priveşte-o atent şi ai să observi pe mâinile ei unele pete maronii… Le vezi? Sunt semne sigure că are ceva la ficat.

— Vrei să ne audă?

— Să ne audă când… privim? Vezi petele?

— Da.

— Am avut dreptate? Are ficatul praf, încheie sigur consultaţia de la distanţă.

Când pacienta bosumflată intră în cabinet, pufnind nervoasă, un

bătrânel, care stătea două scaune mai departe de tânărul cu mustăcioară şi care păruse că până atunci nu-l interesase nimic, li se adresă, zâmbind complice:

— Eu o cunosc de mulţi ani. Suferă de ficat, din cauza asta este aşa de arţăgoasă.

— Extraordinar! Nu ţi-am spus eu?!

Convorbirea tânărului cu „numărul doisprezece" deveni din ce în ce mai intimă. Nici n-au ştiut când a intrat în cabinet numărul unsprezece şi… urmă fata. Mai sosiseră între timp trei persoane, iar când se duse şi el să-şi ia bonul de ordine, nu se mai elibera pentru ziua aceea.

Fata ieşi din cabinet şi tânărul o întrebă în ce zi trebuie să mai vină pentru tratament.

— Am să mă programez şi eu în aceeaşi zi.

Ea plecă puţin dezamăgită. Se aşteptase să fie condusă. Dar avea şi el dreptate, trebuia să stea la rând.

Când intră ultimul pacient se duse şi el, fără bon de ordine, dar doctorul îşi consultă ceasul şi-i spuse că nu mai poate primi în ziua aceea.

— Dacă nu e o urgenţă, poftiţi mâine.

— N-am încotro. Cu atât mai mult, cu cât nu pot să spun ce mă doare. E vorba de o plombă superficiala. Cel puţin aşa îmi place să cred.

A doua zi, veni, într-adevăr. La fel de simpatic şi amabil, a cedat rândul unui om în vârstă, apoi unei femei, până când s-a trezit că a rămas iar ultimul, şi a plecat acasă.

Căpitanul Dima aştepta nerăbdător buletinul autopsiei. Voia să fie sigur că studentul Vlădescu fusese perfect sănătos.

Când citi concluziile medicului, află că moartea survenise prin înec, plămânii fiind plini cu apă. Inima tânărului fusese perfect sănătoasă. Medicul nu descoperise nicio leziune, care să trădeze o luptă a victimei cu agresorul.

Buletinul era aşa cum prevăzuse Dima. Putea, deci, porni la drum să lămurească celelalte probleme ridicate de persoana tânărului student. Primul drum îl făcu în tabăra studenţilor arheologi. Evenimentul trist schimbase atmosfera plăcută care domnise până atunci acolo. Nu se mai auzeau râsetele vesele, nu se mai strânseseră seara în jurul focului. Nici a doua zi nu mai plecase nimeni pe şantier, rămăseseră în tabără, cu Anda. Fata îi ocolise, nu venise nici la masă, în mijlocul colegilor, iar aceştia, nu o asaltaseră cu dovezile lor de prietenie, ci aşteptaseră să facă ea primul pas de apropiere.

Dima se interesă de Anda, şi când o găsi, îi propuse:

— Vreţi să faceţi o scurtă plimbare în tovărăşia mea?

Fata îl privi cu ochi rugători. Nu voia. Dima îi explică:

— Trebuie să vă pun câteva întrebări. Cred că propunerea mea este foarte puţin binevenită, dar vă rog.

Fata pricepu că el era hotărât să-i vorbească. Porniră în sensul opus locului unde se petrecuse înecul.

— Ştiu că de studentul Dinu Vlădescu vă legau sentimente deosebite şi înţeleg de ce vă este atât de greu să vorbiţi despre el. Dar s-a petrecut acest ciudat înec şi noi dorim să ştim dacă nu s-a întâmplat mai mult decât un accident.

Simţi că fata a tresărit, cu totul uimită de ceea ce auzise. Până atunci fusese convinsă că moartea lui Dinu survenise în urma unui accident nefericit și, deodată, iată că i se dădea cu totul altceva de înţeles.

— Dar… ce credeţi dumneavoastră că s-a întâmplat? Vreţi să spuneţi că… nu a fost un accident?

— Nu ştiu nici eu. Dar caut să aflu. Totul pledează pentru un accident, dar noi avem datoria să ne asigurăm că este aşa, şi atâta timp cât mai există şi o altă posibilitate….

— Şi ce pot să vă spun eu?!

Dima o invită, printr-un gest, să se aşeze pe o bancă din apropierea taberei.

— Mi-aţi face un mare serviciu dacă mi-aţi vorbi despre studentul Vlădescu.

— Nu-mi închipui ce vă poate interesa. Vă rog să-mi puneţi dumneavoastră câteva întrebări şi eu vă răspund cu plăcere.

— De acord. Mai întâi v-aş ruga să vă amintiţi încă o dată dacă, de când sunteţi aici, la mare, el a plecat vreodată singur din tabără, sau dacă a primit vizita cuiva. Indiferent dacă este vorba de o persoană cunoscută sau nu de dumneavoastră.

— Nu, răspunse ea fără nicio ezitare. Am fost o singură dată în Constanţa, dar împreună.

— În ce scop?

— Să vizităm Mamaia. Eu nu fusesem niciodată acolo, în ultimii ani, şi auzisem atâtea despre noile construcţii.

Dima ezită. Trebuia să-i pună o întrebare mai dificilă pentru momentul de faţă, dar nu avea încotro:

— Prietenia dumneavoastră a început aici, în tabără, sau mult mai înainte?

— Cu Dinu m-am împrietenit încă din anul întâi de facultate. Era cel mai serios coleg, învăţa foarte bine… studiam împreună. Aşa ne-am împrietenit.

—Şi… când v-aţi dat seama că prietenia dumneavoastră este mai mult decât colegială?

Întrebările răscoleau amintiri scumpe, acum dureroase. Fata se ridică şi porniră iar în plimbare. Păşiră multă vreme în tăcere, până când ea se hotărî să răspundă. Tot ceea ce era legat de această schimbare a sentimentelor era atât de viu acum, de parcă s-ar fi întâmplat cu puţin timp înainte de venirea la mare.

Dinu fusese un băiat timid, se apropiase de ea cu paşi de melc. O protejase, o îndemnase la studiu, apoi îşi asumase „misiunea" de a se îngriji de îmbogăţirea culturii ei generale, prilej pentru a lua primele bilete de teatru şi cinema. Anda nu ştia când se trezise că „trebuie" să-l vadă în fiecare zi, că nu poate să-şi petreacă după-amiezele decât împreună cu el, că filmele n-au farmec decât comentate de Dinu, că el a condus-o spre cămin ţinând-o de braţ. Revelaţia sentimentelor au căpătat-o printr-un alt coleg, care a ţinut într-o zi să anunţe în plin amfiteatru: „Dar Anda şi Dinu se iubesc, voi nu vedeţi?!" Pentru ea observaţia a fost ca un duş rece, cu toate că obrajii i s-au înroşit ca focul. „Va să zică, ceea ce este între mine şi Dinu este altceva decât o prietenie", şi-a spus. Până atunci i se păruse că Dinu este cel mai bun coleg al ei.

Din ziua aceea dragostea lor fu „oficializată" în an, nu mai erau invitaţi decât împreună la reuniurni, sau oriunde în altă parte. Şi ei au început să se poarte după cum erau trataţi. Chiar în seara aceea, după ce o condusese până în uşa căminului, la despărţire Dinu a sărutat-o, iar ea n-a avut tăria să se opună. Gestul i se păruse atât de firesc…

— Noi doi… ne-am simţit foarte apropiaţi cu puţin înaintea vacanţei de vară a anului întâi.

— Credeţi că Dinu vă împărtăşea dumneavoastră toate preocupările pe care le avea, sau toate necazurile? Mă refer la firea lui. După câte mi-aţi spus şi dumneavoastră, era un om mai închis, nu ţinea să destăinuie nimănui anumite evenimente din viaţa lui. Să zicem, o întâmplare neplăcută.

— O, Dinu îmi spunea orice! Vorbeam împreună până şi despre problemele pe care le avea mama lui la serviciu. El nu are tată. De altfel, eram atâta timp împreună, încât ştiam orice unul despre celalalt. Dimineaţa ne întâlneam la cursuri, după-amiaza învăţam, iar seara mergeam împreună la cantină. După aceea, dacă nu aveam niciun plan, mă conducea acasă şi pleca să se culce. Chiar şi o mare parte din vacanţă o petreceam împreună, pentru că practica noastră durează o lună de zile. Vedeţi dar că ştiam totul…

— Nu l-aţi surprins mai agitat, sau mai îngândurat, în ultimul timp? Vreau să spun că din comportarea lui nu a reieşit o anumită preocupare nouă, care pe moment să nu vă fi atras atenţia, iar acum, în lumina ultimelor fapte, să-i daţi importanţă?

— Nu am observat nimic. În afară de preocuparea dezlegării problemei ridicate de caseta descoperită de noi…

Dima consideră că de la ea nu mai poate afla nimic.

La întoarcere, ţinu să vorbească încă o dată cu profesorul Olaru. Acesta îl remarcase pe Vlădescu încă din anul doi de studii şi-l urmărise an de an, deoarece ar fi vrut să-l oprească la catedra lui, socotindu-l un element deosebit. Nicio clipă n-a avut impresia că purtarea lui poate să ascundă ceva, să fie falsă.

Profesorul era sincer îndurerat de întâmplarea tragică. De altfel, încă nu-şi revenise din emoţia pricinuită de ea. Îi mărturisi lui Dima că pur şi simplu nu se poate concentra într-atât încât să continue cercetările.

Dima încercă atunci să-şi lămurească o problemă pe care numai profesorul putea s-o dezlege:

— Cum apreciaţi dumneavoastră punctul de vedere al studentului Vlădescu în interpretarea textului de pe capacul cutiei?

— Mi se pare hazardată concluzia, dar explicabilă, dacă ţinem seama că Vlădescu era, de fapt, un tânăr de douăzeci şi doi de ani, pasionat şi romantic. Oricât de exactă este ştiinţa noastră, se pretează, adesea, la interpretări mai „libere", cu atât mai mult cu cât între două fapte stabilite precis şi dovedite rămâne un spaţiu liber pe care trebuie să-l umpli făcând diferite raţionamente. Aici îsi găseşte câmp deschis fantezia, care, la douăzeci şi ceva de ani, zburdă adesea fără posibilitate să o struneşti.

— Mă gândeam că ipoteza emisă, la prima vedere, este foarte frumoasă şi poate să entuziasmeze mai mulţi tineri. Ceilalţi cum au primit-o?

— Cu oarecare rezervă, totuşi, ceea ce l-a ambiţionat pe Vlădescu şi l-a determinat să încerce cu atât mai mult să-şi dovedească punctul de vedere.

— Credeţi, aşadar, că niciunul dintre ceilalţi colegi nu a socotit aceasta o „idee mare", pentru care merita să fie geloşi pe Vlădescu?

— În niciun caz! Dar dumneavoastră vă gândiţi la ceva foarte grav, după câte îmi dau seama, sesiză profesorul intenţia lui Dima.

— Trebuie să nu scăpăm nicio posibilitate, chiar dacă este, aparent, mai neverosimilă. Adesea, dintr-o glumă, sau pornind de la o invidie măruntă, ies lucruri foarte grave. În tabără mai există un alt aparat pentru scufundat?

— Unul ca acela folosit de Vlădescu, nu, dar este un altul, mai simplu, fără tuburi de aer, ci numai cu o țeavă care iese la suprafaţă în timp ce înotătorul stă sub apă. Este proprietatea unui coleg de-al lui Dinu.

Lui Dima i se păru interesant ceea ce află.

— Cunoaşteţi, cumva, care erau raporturile dintre acel student şi Dinu? Mă refer chiar la punctul lui de vedere faţă de ipoteza acestuia.

Dima se gândea că s-ar fi putut ca acel coleg, sau altul, aflând

intenţia acestuia de a se scufunda, să se fi ascuns lângă mal, apoi să fi venit pe sub apă să-l sperie, fie şi din glumă, pentru a-l învăţa minte să nu se mai încăpăţâneze să-şi demonstreze prin orice mijloace punctul de vedere. Ar fi putut să-l sperie prinzându-l de picior. Văzând ce consecinţă a avut gluma lui, colegul poate că se teme acum să-şi mărturisească fapta.

Profesorul încerca să-şi amintească atitudinea acelui student faţă de Dinu.

— Cred că n-a fost de aceeaşi părere cu el, socotind că ceea ce spune Dinu este o poveste frumoasă, dar nu o realitate istorică. Dar vedeţi dumneavoastră, eu n-am urmărit disputa din acest punct de vedere.

Dima a ţinut să-l cunoască şi să stea de vorba şi cu studentul Dobrescu, posesorul măştii subacvatice.

De la prima vedere şi-a dat seama însă că acesta nu poate fi cel care l-a prins pe Dinu de picior Era un tânăr slăbuţ, mic de statură, cu o faţă blândă, de copil. În convorbirea avută se dovedi însă vorbăreţ şi foarte pătrunzător. Mai întâi Dima îl rugă să-i vorbească în general despre fostul lui coleg, să-l aprecieze profesional, să-şi spună părerea despre relaţiile acestuia cu Anda. Nicio noutate. Despre Anda avea o părere foarte bună şi o compătimea sincer. La întrebările în legătură cu pasiunea lui de a înota subacvatic, a dat răspunsuri clare la tot ceea ce voia Dima să ştie, căutând mereu să dea de înţeles că ştie ceea ce urmărea acesta.

— Îmi place înotul sub apă. I-am molipsit şi pe colegii mei. Dar n-am mai înotat în ultimul timp, pentru că, din greşeală, am călcat pe mască şi i-am spart geamul, rupându-i într-un loc şi partea de cauciuc. Nici eu şi nici altcineva n-ar fi putut s-o folosească… în ultimele, două zile. Pot să v-o aduc, s-o vedeţi.

— Dacă o aveţi la îndemână.

— Sigur că da.

Se întoarse cu masca. Într-adevăr, era în starea în care spusese.

— Pot să văd şi labele?

— Fără mască? Mă rog…

Ţinea cu tot dinadinsul să-i dovedească lui Dima că ştie ce bănuieşte. Se duse, cam nedumerit, să aducă ceea ce i se ceruse. El nu mai ghicise că Dima i le ceruse numai pentru a-l îndepărta. Desprinse o bucăţică de ciob din geamul spart al măştii şi o puse într-o cutiuţă. Apoi studie ruptura cauciucului. Se vedea uşor că nu este nouă, cauciucul fiind înnegrit în acel loc. Mai rupse şi el puţin şi, în continuare, marginea nouă apăru altfel, colorată mai viu.

Studie, aparent atent, labele aduse, apoi îi mulţumi studentului Dobrescu pentru amabilitatea cu care îi răspunsese la întrebări.

Dima socoti că în tabără nu mai are nimic de aflat.

În aceeaşi zi laboratorul îi confirmă că, într-adevăr, geamul măştii fusese spart cu mult timp în urmă.

*

Un bărbat între două vârste, cu înfăţişare de mic funcţionar de provincie, se opri în poarta casei cu numărul 222 din strada Lt. Minculescu şi, după ce răsuflă adânc şi îşi şterse faţa încinsă cu o batistă mare, cadrilată, se încumetă să bată. Lovi de câteva ori scândura porţii cu măciulia bastonului, apoi aşteptă, retras câţiva paşi, la umbra salcâmului din apropiere. Casa de la numărul 222 nu este prea mare şi poate fi asemuită cu foarte multe altele din cartierele mărginaşe ale Bucureştiului. Câteva camere, o marchiză în faţa celei din mijloc, iar în fundul curţii dependinţele. Doi caişi mari, sănătoşi, asigură curţii umbra plăcută în zilele călduroase.

De obicei, vara, la orice oră, găseşti geamurile deschise, iar prin curte apare, din când în când, gospodina, cu o treabă oarecare. La ora când cetăţeanul amintit bătea în poarta casei, aproape sigur iese cineva să-ţi deschidă.

Bastonul lovea atât de hotărât în poartă, încât în fereastra casei vecine apăru o femeie în vârstă să vadă cine insistă atâta. I se adresă după obiceiul dintotdeauna al vecinilor:

— Pe cine cauţi dumneata?

Bărbatul se întoarse fără grabă spre ea, ca omul toropit de căldură, şi după ce-şi scoase pălăria, căreia începu să-i şteargă meşina de interior, îi răspunse:

— Pe vecina dumitale.

— Pe madam Vlădescu?

— Chiar pe ea.

— Vai de capu' ei, săraca, nu este acasă. A plecat la Constanţa, că i s-a prăpădit băiatu'.

— Ce spui dumneata? se trezi din toropeală bărbatul, apropiindu-se de fereastra la care apăruse vecina. Când s-a întâmplat nenorocirea asta?

— Parcă ieri. Îi plângi de milă, biata de ea. Singuru' ei copil. Şi ce băiat!…

— Ţ-ţ-ţ! făcu el clătinându-şi capul de pe un umăr pe altul, a nenorocire. De ce-o fi murit?

— Nenorocire mare! continuă vecina, trăgându-şi cu un gest nervos basmaua până pe nas, ca apoi s-o împingă iar pe spate, o dată cu părul, şi s-o lege sub bărbie. Parcă-s bolnavă, nu alta.

— Sunteţi ceva rude.

— Dinu a crescut, sub ochii noştri. Ce mai băiat! Ca şi copilu' meu, şopti femeia izbucnind în plâns. Era mândria mă-si şi a noastră. Învăţa mult… Sufletu' mă-si, nu alta. L-a crescut de mic singură. Zicea că vrea să-nveţe, s-o ajute. Taică-su s-a prăpădit pe front, nici n-a apucat băiatu' să-l cunoască.

— Cine ştie ce s-o fi întâmplat pe acolo? Nu ştiţi de ce a murit?

— Zice că s-a înecat.

— S-o fi înecat, s-o fi certat cu cineva… Câte se pot întâmpla la vârsta lui.

— Cine să se certe, Dinu? Vai de mine, nu-l cunoşti! O fată nu era ca el! N-ar fi făcut el una ca asta… Dar dumneata de ce o cauţi pe madam Vlădescu?

— Voiam să-i transmit ceva din partea unei verişoare. Dar dacă nu e… Văd eu ce-am să fac…

După ce îi mulţumi pentru bunăvoinţă, bărbatul se îndepărtă mergând pe marginea trotuarului, să se ferească de soare.

*

Corturi, cearşafuri întinse pe patru beţe, umbrele deschise, mingi mari de toate culorile, copii care se luptă cu enorme animale de vinilin, cu ajutorul cărora plutesc pe apă. Castele de nisip, crenelate, distruse de primul pas neatent, tineri bronzaţi care păşesc „atletic", cu piepturile bombate, parcă în buiestru, fete negre ca tuciul, unse până la refuz cu diferite pomezi în dorinţa de a se bronza şi mai mult, priviri întoarse după noii sosiţi, care, parcă vinovaţi de nu ştiu ce sacrilegiu, încearcă să-şi bronzeze cât mai repede pielea ca laptele. Plaja!

Doi bărbaţi, unul trecut de treizeci şi ceva de ani, cu pielea roşie, iar celălalt încă de culoarea fildeşului, trec pe malul apei urmăriţi de priviri ironice şi iscând semne semnificative. Oare aşa au fost şi ei?

Cei doi însă nu se sinchisesc, se plimbă într-o parte şi alta, privesc cu interes tot ce se petrece în jurul lor, se vede cât colo că sunt încântaţi de prima lor zi de concediu.

După ce trec de câteva ori în sus şi în jos, se opresc la capătul toboganului, acolo unde vin foarte mulţi tineri să se arunce în apă. Pentru că pielea lor a prins repede culoarea aramei, se retrag sub planşeul de beton şi asistă la curajoşii care se lanseaza în apă făcând în aer fel de fel de figuri.

Se părea că n-au prea multe să-şi spună, deoarece fiecare era interesat mai mult de ceea ce se petrecea în jurul lor. Într-un târziu

însă, cel mai tânăr se adresă celui înalt, vorbindu-i destul de aprcape de ureche, încât să nu audă nimeni dintre cei care forfoteau în apropiere.

— Crezi că ăsta e un loc bun?

— Un tip care are aparat de vânat pe sub apă înseamnă că e un pasionat înotător. De ce n-ar veni să se grozăvească făcând un salt extraordinar, pe care să-l remarce femeile din jur? Toboganul este un loc ideal pentru aşa ceva.

Plaja începu să se golească de sezonişti. Aglomeraţia se simţea acum în restaurante şi expresuri. Tuturor li se face foame aproape în acelaşi timp şi îmbulzeala nu poate fi ocolită. Fericiţii care au găsit un scaun liber la o masă privesc triumfător la întârziaţi.

Printre cei care sperau să găsească un loc sunt şi bărbaţii de curând sosiţi pe plajă. Ei umblă de colo-colo, printre mese, apoi, plictisiţi, pornesc spre alt restaurant, unde găsesc aceeaşi aglomeraţie. Când, în sfârşit, descoperiră o masă liberă, se aşezară răsuflând greu şi priviră în jur, triumfător. Răbdarea le-a fost răsplătită!

Mâncară pe îndelete, iar când ajunseră la desert, tânărul se adresă prietenului său:

— Uite, nu ţi se pare interesant bărbatul acela? Tocmai intră pe uşă. Îl vezi? Acela blond, de statură înaltă.

Prietenul priveşte spre uşă şi vede într-adevăr un bărbat între două vârste, cu părul cânepiu, aproape înalt, cu o lulea în colţul gurii, care se uita şi el prin restaurant să descopere două locuri pentru el şi prietenul care venea la un pas în urma lui.

— Într-adevăr, merită toată atenţia! De ce nu-l inviţi la masa noastră, de patru persoane? Cu atât mai mult, cu cât mi se pare că îl şi cunoşti… Adu-ţi bine aminte.

Tânărul prinse privirea blondului din uşă şi îi făcu semn că se pot aşeza alături de ei. Cei doi se grăbiră să primească invitaţia, neaşteptându-se la un noroc atât de mare. Tânărul care îi chemase se adresă celui cu lulea:

— Mărturiseşte că nu te aşteptai să mă vezi aici. Ce mai faci? Eşti de mult timp în staţiune? Ce coincidenţă fericită! Nu ne-am mai văzut de acum cinci ani, de la Borsec. Din concediu în concediu. Prietenul meu Victor. Pe el nu cred că-l cunoşti, dar e un băiat admirabil. Faceţi cunoştinţă!

Blondul îl privi din ce în ce mai contrariat.

— Cred că mă confundaţi, reuşi el în cele din urmă să întrerupă avalanşa de cuvinte a celui care îl invitase, atât de amabil, la masa lui. Nu cred că…

— Imposibil! făcu, sigur de el, tânărul. Vrei să spui că nu ne cunoaştem! Ştii că ai haz? Ia uite cum m-a uitat! Nu ai fost acum cinci ani la Borsec?

— Pot să jur că niciodată în viaţa mea. E una dintre puţinele staţiuni pe care nu le cunosc, şi asta pentru că am stomacul şi ficatul sănătos tun.

— Extraordinar! Să fie o asemănare atât de perfectă? Nu sunteţi inginerul… ei, fir-ar să fie! E şi explicabil să fi uitat numele. Au trecut cinci ani de atunci.

— În orice caz să ştiţi că eu sunt medic.

— Nu mai insista, Mihule, interveni prietenul celui în greşeală. E clar că faci o confuzie. Dar asta nu înseamnă că dumneavoastră nu puteţi lua loc la masa noastră.

— Desigur! Nu ne-am întâlnit acum cinci ani, facem cunoştinţă astăzi.

Se prezentară. Vorbiră despre timp, despre apă, despre muzica cea mai bună de la restaurante.

Către sfârşitul mesei, Mihu susţinu că între lulea şi ţigară o preferă pe cea din urmă, argumentând pe larg avantajele ei. Doctorul, care strângea în dinţi capătul unei foarte frumoase lulele „Bruyer", îl contrazise. În cele din urmă, Mihu veni cu argumentul cel mai greu: luleaua distruge dantura. Ca să-i dovedească doctorului câtă dreptate are, îi privi atent dinţii, să descopere mici defecte care, ulterior, puteau duce la serioase carii. Într-adevăr, în partea în care purta luleaua, dantura era mai tocită. Dar numai atât. Doctorul nu avea niciun dinte fals.

După cum era şi firesc, Victor şi Mihu fură cei care terminară primii masa şi, pentru că aveau o întâlnire în după-amiaza aceea, îşi luară rămas bun de la doctor şi de la însoţitorul lui. Hotărâseră sa se vadă a doua zi.

Pe plajă, Victor îl întrebă pe Mihu, care privise sub masă la încălţămintea doctorului:

— Ce papuci avea?

— Pe clracu', poartă cel puţin patruzeci şi patru! Şi se vede că este doctor. Are o dantură perfectă, cu toate că fumează lulea.

După-amiaza, plaja are farmecul ei. Mai ales pentru cei care preferă blândeţea soarelui trecut de cumpăna zilei. Aceştia vor să înoate în apa încălzită toată dimineaţa, în care intri fără să sesizezi vreo diferenţă de temperatură. Pe nisip, grupuri răzleţe. Ici-colo o umbrelă deschisă, fiind suficient loc pentru a se organiza jocuri imposibile dimineaţa, din cauza forfotei.

Un grup de cinci sezoniste, aşezate în cerc, îşi trimit una alteia o minge uşoară, de vinilin. Câţiva bărbaţi stau pe nisip cu genunchii strânşi la piept şi le privesc, făcând cu voce tare observaţii răutăcioase de câte ori una dintre fete greşeşte. Jocul se bucură de o mică galerie,

care când aruncă o vorbă de haz, când aplaudă ironic sau sincer o „intervenţie” reuşită. Destul de aproape de grupul fetelor, cei doi bărbaţi încă nebronzaţi, lungiţi cu faţa în jos, privesc şi ei jocul, dar fără să participe la glumele celorlalţi. La o lovitură mai puternică, mingea zboară până la ei şi îl loveşte pe cel mai tânăr, care tocmai atunci privea în altă parte. Spre uimirea fetei care se repezise după minge, tânărul începu să se vaite în gura mare, ţinându-se de cap, ca şi când ar fi fost lovit cu o piatră. Rămase descumpănită în faţa ţipetelor lui.

— Bine, domnişoară – i se adresă, între două scânceli – se poate una ca asta? Nu m-aţi văzut aici? Intenţionat aţi aruncat mingea, să mă loviţi.

Faţa îi era schimonosită de durere.

— Dar ce s-a întâmplat? se interesă ea privind locul unde tânărul arăta că fusese lovit.

— Ce să se întâmple? întrebă, deodată liniştit şi cu alt ton, rănitul. Nu s-a întâmplat nimic, dar se putea întâmpla. Nu m-a durut, dar se putea să mă doară. Atunci degeaba m-aş mai fi văitat, că ar fi fost prea târziu.

Fata a înţeles că a fost „victima” unei glume şi s-a burzuluit:

— Dumneata glumeşti!

— E tot ce poţ să fac mai bun, când stau pe plajă. Dumneata nu te joci cu mingea?

— Te rog să ne-o înapoiezi! îi ceru cu ton poruncitor. O asemenea îndrăzneală!

— Îmi pare rău, dar nu pot. N-aţi citit anunţul acela?

— Mă supăr! ameninţă fata, cu oarecare necaz.

— E ultimul lucru care îl doresc şi de aceea sunt gata să caut o soluţie de compromis. Unica posibilitate este aceea de a ne invita şi pe noi să intrăm în joc.

— Şi dacă are să vă lovească iar mingea?

— De data asta ar fi pe răspunderea mea!

Sări în picioare şi, cu mingea sub braţ, se apropie de grupul celorlalte fete.

— Colega dumneavoastră ne-a invitat şi pe noi, şi n-am putut s-o refuzăm. Iar noi din solidaritate masculină, îi invităm la rândul nostru pe dumnealor, astfel că, public şi jucători, vom întocmi o singură echipă.

Grupul de bărbaţi atât a aşteptat. Într-o clipă formară cercul, gata de joc. Fetele se treziră componentele unei mari echipe. Dar, curând, nu avură ce regreta, pentru că jocul continuă presărat cu tot felul de glume care creară o atmosferă plăcută. Se distrau! Şi voiau să se distreze, pentru că, după cum constatară ulterior, plecau cu toţii chiar a doua zi dimineaţa. Seria lor îşi terminase cura. Aveau şi foile de

drum vizate.

Ultima seară se bucură întotdeauna de privilegii. Acum vrei să te distrezi mai mult, mai bine, să-ţi iei rămas bun, pentru un an, de la locurile frumoase unde ţi-ai petrecut vacanţa.

De aceea şi grupul de tineri, când lumina de pe plajă se împuţină, nu se destramă. Porniră să servească masa împreună, apoi se fixară asupra locului unde să petreacă ultima seară la mare.

Două ore după aceea, erau cu toţii în locul stabilit pentru întâlnire.

La masa lungă, s-au format grupuri şi, de fapt, acum făceau cu adevărat cunoştinţă unii cu alţii. ,,De unde eşti?“ „În ce hotel ai avut camera?“ „La ce întreprindere lucrezi?“ au fost primele întrebări pe care şi le-au pus. Dansul a pus capăt convorbirilor. Primul care s-a ridicat de la masă, dând „startul", fu tânărul lovit cu mingea. El o invită la dans chiar pe aceea care atentase la „viaţa" lui. De altfel şi ţinuse să se aşeze la masă în apropierea ei.

Concurent la graţiile aceleiaşi fete era un tânăr simpatic, bucureştean, contabil la o întreprindere de construcţii. Fire deschisă, povesti aproape toată seara întâmplări comice din viaţa lui sau şotiile pe care le făcuse altora, în special unui coleg, Viorel, din descrierea lui, un tip gras, care se preta la tot felul de glume, inspirate în bună parte de aspectul lui fizic. Pentru că toţi cei din grupul lor erau bucureşteni, promiseră că se vor întâlni şi acasă. Îşi dădură adresele şi numerele de telefon. Tânărul contabil, holtei fiind, era pus pe petrecere, cu atât mai mult cu cât le mărturisi celor de faţă că el nu începe serviciul imediat după ce va pleca de aici. Mai avea câteva zile de concediu. Era hotărât să se mai ducă undeva, să se distreze. Şi dacă acolo se va simţi bine, va trimite o scrisoare prietenului său şi va mai obţine câteva zile de concediu fără plată.

Fiecare mărturisi apoi unde ar mai fi vrut să prelungească timpul de odihnă: unii la munte, alţii în deltă, alţii ar mai fi rămas aici, la mare.

Petrecerea se încheie târziu, fiecare aducându-şi deodată aminte că a doua zi, dimineaţa, se va trezi devreme, să plece la gară.

O NOUĂ ÎNTÂMPLARE TRAGICĂ

Radu și Virginia sunt cam de aceeaşi vârstă – doar ce au trecut de douăzeci de ani – şi, cu toate că au venit la mare din două colțuri opuse ale ţării, au multe asemănări în situaţia lor. Amândoi sunt la primul concediu, amândoi văd pentru prima dată marea, amândoi se simt stingheriţi în furnicarul de pe plajă. El a venit de la Iaşi, ea de la Timişoara. Şi au avut amândoi norocul să se descopere încă din prima zi a sosirii lor la Mamaia, în lumea nouă de aici, s-au simţit din prima clipă apropiaţi. În ultima zi de concediu, porniră într-o ultimă plimbare, până departe, spre marginea staţiunii. Ținându-se de mână, când alergând, când inspirând adânc aerul tare al dimineţii, se treziră în mijlocul scaieţilor care inundau plaja în partea încă neamenajată. Se îndreptară spre şosea, să se întoarcă acasă trecând prin mijlocul hotelurilor de la care îşi luau astfel rămas bun. Soarele ţâşnise deasupra apei învăluind zidurile într-un roz dulce.

Bucuria acestei ultime zile de vacanţă fu curmată de ţipătul neaşteptat al fetei, care se agăţă înspăimântată de mâna tânărului.

— Acolo!… Un om!… Ce-i cu el? bâigui ea, arătându-i, numai la câţiva paşi depărtare, un om gol, care zăcea cu faţa în jos.

Corpul era vârât sub o tufă de mărăcini, nu-l vedeau decât de la umăr în jos.

— Nu-ţi pierde firea! o încuraja el.

— E mort! E mort!

— Să anunţăm un miliţian! Dar să nu strigăm, să nu facem panică.

Tânărul încercă să-şi ţină firea, vrând s-o îmbărbăteze pe fata care nu mai avea putere nici să se urnească din loc.

A prins-o pe după umeri, au ieşit în şosea, apoi au grăbit pasul până au întâlnit primul miliţian.

I-au spus despre ce este vorba şi, împreună, s-au întors în acel loc…

*

Dima deschise mai întâi un ochi, privi pe fereastră cerul, să-şi dea seama ce fel de zi începe şi, după ce se convinse că timpul va fi frumos, se hotărî să-l deschidă şi pe celălalt. După o inspecţie sumară

prin cameră, în căutarea pachetului de ţigări şi a chibriturilor, se încumetă să coboare din pat; erau tocmai pe masă. Îşi privi ceasul şi constată că nu era târziu, dar ştia că din clipă în clipă va suna Mihai, să-i spună: „Adevăraţii sezonişti la ora asta sunt pe plajă”, cuvinte care îl îngrozeau. Umerii lui roşii ca floarea macului pierduseră de acum vreo două rânduri de piele. Plaja devenise un chin. Şi numai gândul că va trebui să treacă iar prin baia de soare îl îngrozea. Chiar când avea cămaşa pe el simţea tot soarele în spate. Trebuia totuşi să fie prezent acolo, la datorie. Lăsându-se pradă razelor nemiloase, se plimba de colo-colo, juca volei, pornea cu barca printre înotători. Mihai, înduioşat de chinurile pe care le bănuia, tăbărâse pe el cu tot felul de pomezi, să-l protejeze, das fără prea multe rezultate.

Seara, Dima îşi tampona îndelung spatele cu alcool, ţopăind de pe un picior pe altul, de usturime. Spirtul e bun, răcoreşte, dar mai înainte de a avea mici răni pe piele

De aceea a privit Dima cerul cu coada ochiului, ca o cloşcă ce-şi păzeşte puii de uliu, în clipa când s-a trezit. Speranţa unei zile noroase îi fusese repede spulberată de realitatea tristă: începea încă o zi cu soare.

Îşi sorbea liniştit cafeaua când a sunat telefonul.

Era sigur că e Mihai. El, cu pielea lui tuciurie, se răsfăţa de dimineaţa până seara la soare şi puţin îi păsa.

Ridică receptorul.

— Ce spui?! întrebă, nevenindu-i să creadă. Într-o clipă sunt gata. Am înţeles! Maşina mă întâlneşte pe drum. Pornesc pe jos într-acolo. Telefonează-i şi lui Mihai. Îl luăm şi pe el!

Uită de cafea şi de usturimea pielii şi se repezi să-şi îmbrace cămaşa, făcând încă de pe acum tot felul de presupuneri în legătură cu vestea pe care o primise. Peste două minute cobora scara blocului. Porni în pas alergător în întâmpinarea automobilului. La ora aceea strada era liniştită, nu-l puteau vedea decât cele câteva fete care măturau trotuarele.

La primul colţ întâlnl automobilul şi se îndreptară spre locuinţa lui Mihai, din apropiere. Şi el aştepta în faţa casei.

În jurul cadavrului erau, când au sosit la faţa locului, medicul legist şi procurorul.

După formalităţile necesare şi după ce Dima scoase câteva fotografii, întoarseră victima cu faţa în sus. Chiar nişte oameni obişnuiţi prin profesie cu astfel de fapte se dădură un pas înapoi. Cadavrul era complet desfigurat, fiind imposibilă identificarea lui. Ceea ce îl făcu însă pe Dima să-şi învingă repulsia şi să se apropie imediat de cadavru fu… dintele lui lipsă. Buza de sus fiind tăiată, dantura rămăsese dezvelită şi ceea ce-ţi sărea imediat în ochi era lipsa incisivului drept. Chiar acela despre care spusese casierul că nu-l avea

unul dintre cei doi călători. Dima îi aruncă o privire semnificativă lui Mihai. Amândoi se gândeau la acelaşi lucru.

Mihai se lăsă şi el într-un genunchi, lângă victimă, şi îi măsură palma: avea atât cât se aşteptase. Părul celui mort era blond. Înălţimea corespundea şi ea, ca şi mărimea piciorului.

Dima ceru să li se aducă la faţa locului câinele pe care îl folosiseră când cercetaseră moartea studentului Vlădescu. După ce înainta 20—30 de metri, spre şosea, câinele se opri, dovadă că acolo aşteptase, probabil, o maşină cu care dispăruseră cei vinovaţi. Sau, poate, vinovatul.

Studiară cu meticulozitate cadavrul, dar nu descoperiră absolut nimic demn de luat în seamă. Rămânea, aşadar, ca medicul să se pronunţe asupra cauzei morţii şi a orei precise când survenise ea.

Mihai descoperi o urmă chiar lângă cadavru. Mai bine spus, sub el. Locul pantofului era imprimat într-un loc unde nisipul fusese înlăturat de vânt sau ploaie. Probabil că stând cu cadavrul în braţe şi, deci, apasând pe tocuri cu o greutate mai mare, unul dintre ele se imprimase. Şi ceea ce îi făcu să se mai privească o dată, mulţumiţi, fu faptul că recunoscuseră repede una dintre cele două urme studiate cu puţin timp mai înainte, în legătură cu moartea studentului Vlădescu. Erau urmele celuilalt bărbat, mai mic de statura.

După primul moment de satisfacţie, prilejuit de această constatare, în mintea lui Dima îşi făcu loc o întrebare firească: ,,De ce s-au certat aceşti doi indivizi, încât au ajuns până la crimă? Doar au fost prieteni!“

Pe Mihai îl frământa aceeaşi întrebare. El ţinu chiar să-l întrebe pe Dima:

— Când se ceartă, de regulă, doi răufăcători? Iată o întrebare pe care cred că trebuie să ne-o punem.

— Bineînţeles. Şi iată răspunsul: când împart prada sau când unul dintre ei este gata să fie prins şi prin dispariţia lui nu-l mai pune şi pe celalalt în pericol. Cel rămas încă în umbră îl sacrifica pe fostul colaborator.

— Ăştia doi au avut de împărţit ceva?

— Ce bucuros aş fi dacă aş putea să-ţi răspund.

Victima fu ridicată şi medicul le promise ca le va trimite cât mai grabnic rezultatul examenului.

— Atenţie la alcool! îi atrase Dima luarea-amime. De la el pornesc multe.

— Crezi într-o întâmplare survenită la chef? reluă Mihai discuţia cu Dima.

— La băutura. Un chef, nu ştiu de ce, dar presupune mai multe persoane. Ăştia mai repede cred că au fost singuri. Dar la un pahar de vin omul îşi aduce aminte de multe: că celalalt n-a fost drept, că n-a

primit ce i s-a cuvenit, că va fi trădat, sau mai ştiu cu câte altele. De aici până la crimă nu este mult. Apoi putea să-l aducă aici şi să-l mutileze, ca să nu fie identificat.

— Dar dintele?

— Era mai greu să i-l pună, glumi Dima. În sfârşit, hai să gândim puţin, oftă el, ca în clipa când porneşti la drum lung. Spune drept ce ai vrea sa ştii mai întâi? E interesant să pornim de la această întrebare.

— Aş vrea să aflu tot ce ştie băiatul de acolo, ca să-i putem da drumul să plece la gară, îl arătă pe tânărul care aştepta, în şosea, întovărăşit de fata cu care descoperise cadavrul.

Interogarea lor n-a durat decât zece miunte, mai mult pentru a şti unde pot fi găsiţi în eventualitatea că ar mai fi avut nevoie de ei. Era sigur că n-au nicio legătură cu crima de față. Tânărul era cazangiu la Nicolina-Iaşi, iar fata lucra într-un laborator medical, în Timişoara.

— Eh, tinereţe! oftă Dima privindu-i din spate. Eu aş dormi buştean, iar ei vor să prindă în fiecare zi răsăritul soarelui.

Se urcară apoi în automobil şi continuară convorbirea întreruptă de interogatoriul celor doi tineri. Dima reveni cu întrebarea lui:

— Dar nu mi-ai spus, Mihai, ce ai vrea să ştii mai întâi în toată afacerea asta?

— Mai întâi şi mai întâi? se jucă Mihai cu vorbele. Mai întâi m-ar interesa cum a fost omorât omul nostru.

— De ce asta?

— Pentru ca voi putea deduce dacă a fost o crimă făcută într-un moment de furie, sau premeditată. Dacă totul a fost pus la cale, înseamnă că divergenţele dintre ei sunt mai adânci, mai de principiu, aş zice. Dacă nu a fost premeditată, băuţi fiind, se puteau lua din orice la ceartă şi să ajungă la crimă, după cum ai remarcat. În acest caz, nouă ne spune mult mai puţin această întâmplare.

Dima cântări atent vorbele lui Mihai.

— E un punct de vedere. Deci, pe lângă felul cum a fost omorât, socoţi că ar trebui să aflăm şi dacă victima era sau nu beată. Altceva? Îmi notez semnele de întrebare pe care va trebui să le elucidăm.

— Apoi m-ar interesa foarte mult în ce loc a fost omorât. Acasă, sau mai bine spus în hotelul în care au locuit, sau în afară. Înclin să cred că într-un loc mai retras.

— Aproape sigur. Asasinatul ar fi ridicat probleme deosebite. Nu scoţi uşor un mort dintr-un hotel, fără să te vadă cineva. Vom cerceta prin împrejurimi, dar vom încerca să descoperim ceva şi într-unul din hotelurile de aici, unde s-ar putea să fi locuit. Să vedem cine a plecat ieri sau azi. Dar asta imediat. Într-o oră să ştim tot ce ne interesează. Voi trimite pe cineva să cerceteze.

— Mă duc şi eu, propuse. Mihai.

Dădu şoferului indicaţia de a-i lăsa în faţa hotelului „Pescăruş”.

— Sunt de acord cu toate astea, Mihai, iar pe deasupra, tare aş vrea să mai ştiu…

— Cu ce l-a transportat până acolo, i-o luă înainte acesta, ghicind ce vrea să spună. Unde o fi maşina şi de unde o fi luat-o? Să fim ţinuţi la curent cu orice reclamaţie de furt de maşină făcută în regiunea asta, de ieri încoace.

— Ai perfectă dreptate. Hai să lămurim toate astea, şi cât mai repede. Cred că nu este nevoie să-ţi spun că n-o să ne fie tocmai uşor.

Mihai fu lăsat în faţa hotelului „Pescăruş". Portarul îl primi cu zâmbet profesional, cam „ridicol" „Prea ţine să fie simpatic şi prea se vede că este fals zâmbetul pe care îl adresează oricui are intenţia de a se apropia de el", îşi spuse Mihai. Privindu-l, ajunse la concluzia că „tipul" este, totuşi, omul perfect al mediului respective. Atent la oricine urca sau cobora scara, gata în orice clipă să dea unui om de serviciu dispoziţia de a fi folositor, amabil şi îndatoritor, el dirija de la înălţimea pupitrului său tot ceea ce se întâmpla în perimetrul holului – domeniul peste care guverna absolut. Peste ţeasta pleşuva el aducea dinspre ceafă câteva şuviţe de păr, pe care le răsfira cu pricepere în creştet. Când Mihai îi strânse mâna, degetele i se părură de cauciuc, nu întâmpină rezistenţa oaselor.

— Cu ce vă putem fi de folos? i se adresă amabil bănuitului turist. Întâmplător avem liberă o cameră excepţională, la etajul întâi…

Mihai îi arătă cine este şi-l rugă să-i acorde câteva minute, deoarece voia să-i ceară unele informaţii.

Se oferi cu acelaşi aer îndatoritor cu care îl primise ca turist.

Află că săptămâna aceea el a lucrat în tura de dimineaţă, ca şi acum, dar n-a remarcat doi oameni ca aceia despre care era rugat să dea relaţii.

— Mai gândiţi-vă. Poate că nu i-aţi reţinut, insistă Mihai, fără să bănuiască măcar ca jigneşte amorul propriu al celui întrebat. E vorba de…

— Am înţeles ce m-aţi întrebat, îl opri el să repete. Vă rog să aveţi toată încrederea. Ocup acest post de treizeci de ani, am ochiul format. Pot sa vă descriu oricare dintre persoanele pe care le am în gazdă în acest moment.

Mihai, ca să vadă cât temei poate să pună pe cuvintele lui, privi pe furiş spre tabloul cheilor şi văzu numărul camerelor al căror locatari erau încă sus, în hotel. I se adresă:

— Spuneţi-mi, vă rog, tovarăşul de la „202" la ce oră a plecat astăzi din hotel?

Fără să se întoarcă spre tablou, portarul răspunse înţepat, dar cu siguranţă:

— Încă n-a coborât. Îl puteţi aştepta, dacă doriţi. E un tovarăş inginer din Cluj, mic, cam gras, cu părul cărunt. În fiecare dimineaţă

la ora opt, o aşteaptă în hol pe duduia de la „109“, cu care pleacă pe plajă.

Desigur, portarul a prins intenţia lu Mihai şi i-a dat răspunsul dorit. Într-adevăr, se părea ca are ochiul format de anii mulţi petrecuţi în contact cu tot felul de oameni care vin şi pleacă dintr-un hotel.

La despărţire, portarul îl mai asigură o dată că persoanele despre care s-a interesat nu au fost pe acolo.

— Si dacă n-au fost aici? se întrebă Mihai, după ce ajunse în stradă. Undeva tot au stat.

Între timp fuseseră cercetate şi celelalte hoteluri, dar peste tot se primiseră aceleaşi răspunsuri. Dima, cât timp ceilalţi umblara prin hoteluri, se dusese la Oficiul Naţional de Turism, să vadă dacă nu închiriaseră două camere, sau numai una, unor bărbaţi cu semnalmentele celor căutaţi. Nu reţinuse nimeni semnalmentele date: mai ales dintele lipsă.

Dima şi Mihai se reîntâlniră în locul fixat. Pentru ziua aceea renunţară să mai umble prin hoteluri şi hotărâră sa reia cercetările când vor veni portarii din tura următoare, mai ales cei de noapte.

— Pot să cred că pentru astăzi am terminat treaba? se interesă Mihai.

— Că ai terminat să mai ai de-a face cu hotelurile. Dar treaba, câtă vrei! Vom porni să aruncăm o privire în altă parte. Acolo însă vom găsi ceea ce vrem numai dupa-amiază. Până atunci, dăm o fugă să vedem ce ne mai spune medicul, îl întâlnim pe tovarăşul colonel Aldea şi apoi luăm masa. După aceea… vom avea iarăşi plăcerea de a petrece împreună o minunată după amiază. Poţi să spui că nu va fi plăcut?

Când intră în cabinetul medicului, acesta tocmai întocmea buletinul constatărilor

— N-ai mai avut răbdare, îl întâmpină el pe Dima, cunoscându-i firea.

Lucraseră de multe ori împreună şi se împrieteniseră.

— Mărturisesc deschis că nu. E un caz foarte complicat şi chiar ciudat, de aceea n-am de loc astâmpăr.

— Îl cunoşteai pe cel asasinat?

— De unde să-l cunosc? De altfel ai văzut că i s-a făcut o toaletă specială, în urma căruia e greu să-l identifici. Martori care să-l recunoască în starea de acum nu am. Mai bine spus, am unul, pe care am să încerc să-l folosesc, cu toate că prea multe speranţe nu-mi leg de această confruntare. E nevoie de un ochi experimentat profesional, ca să recunoască un om după ce a fost atât de mutilat. Dar, te rog, să-mi spui dumneata mai multe.

— Daaa, făcu medicul, adunându-şi gândurile. Mai întâi, cauza morţii: o otravă foarte puternică şi… foarte rară. Este ceea ce m-a

surprins în primul moment cercetând acest caz.

— În ţară putea fi procurată?

— S-ar putea să fie procurată şi din ţară, dar cu foarte mare greutate şi numai din doua, trei locuri. Mă gândesc la o fabrică de medicamente şi, poate, în alte două locuri unde se fac anumite experienţe, dar care sunt foarte greu accesibile. Am să mă mai gândesc și vă dau scris locurile de unde, eventual, ar fi putut fi procurată. La îndemâna oricui însă nu este

— Cum a fost administrată?

— Cred că într-o băutura alcoolică.

Dima îşi deschise notesul și-şi însemna toate amănuntele pe care le căpăta. Voia să ceară relaţii care nu figurau în mod obişnuit într-un buletin medical.

— Aţi putea preciza ce băutură? Vreau să spun: vin, bere, sau o băutură alcoolică tare.

— Aş înclina să cred că rom. Adică am oarecare certitudine şi dacă stau să mă gândesc bine, sunt motive care să fi determinat folosirea acestui băuturi, al cărui miros special şi puternic ar fi putut să-l mascheze pe acela al otrăvii.

— Otrava are un gust anume?

Medicul zâmbi.

— Cine poate spune ce gust are? Cei care au gustat-o n-au mai putut da nicio lămurire. Moartea este fulgerătoare. Dar are un miros caracteristic, şi nu tocmai plăcut.

— Vă rog să-mi daţi un amănunt: în clipa în care i s-a administrat otrava, victima mai băuse?

— Cred că era beată, sau aproape beată. Am găsit în sânge o concentrare serioasă de alcool.

— Va să zică, fiind beat, i s-a servit un ultim pahar.

— Aşa trebuie să se fi petrecut faptele.

— Pe la ce oră s-a întâmplat crima'?

— Cu vreo două ore înainte de a fi descoperită: deci pe la ora două şi jumătate, noaptea

„O fi blondul pe care îl căuta? Dar cine a fost acest om?“

— O ultimă rugăminte, se adresă Dima doctorului. Aş vrea să ştiu dacă victima a suferit de vreo boală care să fi lăsat urme identificabile.

— Cred că da, dacă ar fi trăit, ar fi trebuit în curând să se opereze de apendicită. Am mai remarcat unele urme pe plămânul stâng. E vorba de câteva leziuni fibro-nodulare stabilizate.

— Pot să obţin o fotografie a lor?

— Desigur.

Dima îşi luă rămas bun de la doctor şi se grăbi să se ducă să mănânce. Peste o oră se întâlnea cu Mihai. Hotărâră să se înapoieze la Mamaia, să cerceteze alte posibilităţi de locuit ale celor doi indivizi.

Dacă şi-au instalat un cort? Pentru ei ar fi fost preferabil, deoarece nu mai intrau în contact cu alţi oameni, sau păstrau legături numai cu aceia cu care voiau. Cazarea într-un hotel implica pentru ei pericolul de a fi întâlnit un portar ca cel de la „Pescăruş", care putea oricând sa le facă un portret vorbit.

Dima trecu pe acasă, să-şi schimbe cămaşa udă, şi după ce rămase o jumătate de oră întins pe pat, îi telefonă lui Mihai, cu care fixă un loc de întâlnire.

Cele câteva minute cât stătuse întins pe pat, cu ochii închişi, fugind de orice gând, îl reconfortaseră. Acesta era felul lui de a dormi după-amiaza. Închidea ochii, se relaxa, rămânând la jumătatea drumului dintre somn şi veghe. Se odihnea.

Ajunseră la concluzia că ora cea mai nimerită pentru a face o vizită la corturile înşirate pe plajă, sau în pădurice a din apropiere, era ora patru după amiază. În timpul acela locatarii au terminat plaja, au luat masa şi s-au întors „acasă" să se odihnească, înaintea petrecerii de seară. Odihna era oarecum impusă şi de soarele încă puternic.

Mihai nu bănuia unde are Dima de gând să-l ducă, aşa că prima lui întrebare fu aceasta:

— Încotro?

— Pe plajă. Ai uitat că eşti sezonist?

— Iar?

Cu toată pielea lui oacheşă, plaja prelungită din ultimele zile îl plictisise şi pe el. Îl privi compătimitor pe Dima.

— Nu te mai ustură pielea? îl întrebă, arătând spre spatele lui Dima, care îşi păstrase culoarea cărbunilor încinşi.

— Am găsit o altă piele, de rezervă, şi acum mă descurc mai bine.

Pe drum a aflat şi Mihai despre ce este vorba şi încotro se îndreptau. Pentru că soarele se mai îmblânzise, umblau acum în costume de baie fără să sufere. Reperară locurile unde erau grupate corturile şi întocmiră un plan de cercetare. Vor trece de la un capăt la celălalt întrebând de o pereche de tineri.

Ajunseră în „uşa" primului cort. O fetiţă de patru, cinci ani încărca o găletuşă cu nisip. Singură, fără să se plictisească, părea absorbită de îndeletnicirea ei.

— Nu te plictiseşti singură?

— Mămica doarme şi eu trebuie să fiu cuminte.

Trecură mai departe. Va să zică acolo era o familie.

În următorul cort erau doi tineri. El, un lungan fără măsură, dormea cu picioarele ieşite în afară. Lângă el, o fată, probabil destul de înaltă, dar care se pierdea pe lângă uriaş.

Umblau de aproape o oră, dar nu găsiseră ceea ce căutau. Tocmai voiau să se lase păgubaşi pentru ziua aceea când dădură peste două fete care se oblojeau în faţa cortului, la umbră. Amândouă aveau

umerii arşi, de parcă stătuseră pe o plită încinsă. Se apropiară. Cu toate că, de departe, fură priviţi neprietenos.

— Mi se pare că aţi vrut să vă faceţi toate băile într-o zi, li se adresă Mihai, ca unor vechi cunoştinţe, fără să se sinchisească de privirile lor.

— Cine vorbeşte! făcu cea mai cârnă, privind semnificativ spre umerii lui Dima.

Mihai îşi aruncă şi el privirea spre spatele roşu al acestuia şi găsi îndreptăţită observaţia ei ironică.

— Noi avem două sute cincizeci şi patru de băi, de aceea suntem atât de bronzaţi, dar voi?

— Noi patru sute cincizeci şi patru, ripostă cârna. Şi, ajunşi aici, putem să aflăm ce vânt v-a adus?

— Briza de seară…

— Cam devreme. Briza se simte ceva mai târziu. Lăsând la o parte faptul că nici nu v-ar urni din loc.

— Atunci… necazurile. Căutăm pe cineva.

— Adresaţi-vă miliţiei.

— Încercăm mai întâi pe cont propriu. Vreţi să ne daţi o mână de ajutor?

— Pe cine căutaţi?

— Doi băieţi simpatici. Unul mai înalt, blond, subţirel, altul mai mărunţel, brunet.

Fetele se priviră cu înţeles.

— Când au venit?

— De câteva zile.

— Or fi ăia îmbufnaţii de-acolo, izbucni cârna, fără sfială. Numai simpatici nu sunt.

— Cei pe care îi căutăm noi sunt simpatici. Susţin cu tărie această calitate a lor.

— De aceea stau toată ziua şi păzesc cortul? Mai ales cel mic, parcă-i o arătare.

Cealaltă fată izbucni în râs, dar în acelaşi timp încercă să-şi tempereze prietena.

— Angela, dacă ne spune?

— Ei şi! îşi ridică ea umărul a nepăsare. Am să le repet cuvânt cu cuvânt tot ce cred despre ei. Poate să mă oprească cineva să am părerea mea?

— Imposibil să fie ai noştri! Fac şi prinsoare. Cel blond are cumva, chiar în faţă, un dinte lipsă? ceru amănunte Mihai.

— Alta acum! se minună cârna. Parcă eu m-am uitat să-i văd dinţii. Ăla este cortul lor. N-ai decât să te duci să-i studiezi dantura.

— Hai sa mergm, poate că îi găsim dormind.

— Nici nu i-am văzut astăzi. N-ar fi de mirare sa fie înăuntru, că

azi-noapte au fost cu chef.

Dima deveni atent. Îi făcu lui Mihai un semn imperceptibil să continue pe aceeaşi temă.

— E, chef! făcu acesta neîncrezător. Fetele şi când bei braga sunt gata să te creadă beat.

— Dacă bei bragă nu mergi pe două cărări şi nici nu vorbeşti atât de tare, încât să scoli toţi vecinii din somn. Cred că abia se mai ţineau pe picioare.

Mihai păru deodată convins de adevărul celor auzite şi se apropie de cârnă întrebând-o complice:

— Dă-mi câteva amănunte, ca să-i iau la sigur. Vreau să-i las praf, când or vedea că ştiu tot: Spune mai întâi câţi au fost.

— Parcă am îndrăznit să ies să văd! Atâta mai ne trebuia, să afle că suntem singure, că precis se legau de noi, şi le dădeam cu o cratiţă în cap!

— Înseamnă că au fost mulţi, insistă Mihai. Numai ei doi n-or fi făcut o gălăgie atât de mare, încât să se sperie o fată curajoasă ca tine. Mai ales că îi ştiu destul de paşnici. Ceilalţi poate că au fost mai răi la băutură.

— Află că n-au fost prea mulţi. Cred că erau trei. Mai târziu unul dintre ei a plecat. Dar nu mai ştiu, că eram somnoroasă. Nu mă gândeam că o să veniţi dumneavoastră să ne descoaseţi, că stăteam trează până la ziuă.

Mihai mulţumi mai mult în glumă fetelor pentru bunăvoinţa arătată şi se îndreptă spre cortul indicat. Erau amândoi gata să pareze orice intenţie agresivă dinăuntru. Ca din întâmplare, unul se aşeză într-o parte, celălalt în cealaltă parte a intrării. Ascultară atenţi să vadă dacă se simte ceva. Nicio mişcare.

În partea de sus a cortului era o fereastră prin care pătrundea lumina înăuntru. Mihai se ridică pe vârful picioarelor şi privi. Într-adevăr, nu era nimeni…

Dima dădu într-o parte foaia de cort care acoperea intrarea. Primul fapt care sărea în ochi era lipsa acelor mici obiecte care te fac să crezi că un loc anume este locuit de cineva: un maieu, o batistă pusă la uscat, un rucsac etc. În afară de salteaua pneumatică, nimic altceva nu mai era înăuntru, şi acest fapt îi convinse că sunt acolo unde doreau să ajungă.

— Aşteptăm? ceru Mihai părerea lui Dima.

— Cât timp vom face o amănunţită percheziţia Pe saltea, pe cort, poate găsim o iscălitură.

Când ridică partea din spate a pânzei cortului, ca să facă lumină în interior, descoperi într-un colţ o sticlă cu rom, pe jumătate golită.

— Priveşte! sări Mihai, pentru că el o zărise primul. Ia uite ce sticlă este aici!

Sticla era răsturnată şi, pentru că nu avea dop, se vărsase din ea o bună parte.

— Bănuiesc că este chiar sticla din care a băut cel găsit pe plajă. S-o trimitem de urgenţă laboratorului.

— Aş folosi câinele.

— De ce? întrebă Duna

— Să vedem încotro au plecat. Probabil că de aici au urcat victima într-o maşină. Dacă ştim unde a staţionat maşina, poate găsim pe cineva care s-o fi văzut.

— Nu cred să ne fie de prea mult folos în nisipul ăsta. Dar putem încerca.

Mihai telefonă să fie adus câinele şi anunţă să vină cineva să supravegheze din apropiere cortul.

Câinele fu adus în cort, să miroasă, dar scăpară pentru o clipă din vedere un fapt care se soldă tragic. Dima, atent la felul în care era ambalată sticla găsită, nu-l observă mirosind locul unde se vărsase romul. Spre uimirea însoţitorului său, câinele se clătină pe picioare şi căzu.

— Tovarăşe căpitan! Uitaţi-vă!

— Trage-l de acolo!.

Era prea târziu.

— Fir-ar să fie! izbucni Dima, furios. Cum de n-am fost atenţi!! Şi ce otravă puternică!

Percheziţia amănunţită nu dădu la iveală nimic deosebit. Dima îşi îndreptă atenţia asupra sticlei cu rom. Cercetând-o sumar, cu ajutorul lupei, văzu unele urme care meritau să fie studiate.

Până la primirea răspunsului de la laborator, Dima se hotărî să stea de vorbă cu ceilalţi locatari din jur. Mai ales cu cei care îşi aveau corturile pe direcţia drumului spre şosea.

În primul cort locuia o familie de oameni paşnici, condusă de… mama unui băieţel de vreo şapte, opt ani. De la prima întrebare Dima pricepu cu cine trebuie să vorbească.

Femeia, cam tânără faţa de soţul ei, era gata să dea orice relaţii.

— A, se oferi ea bucuroasă sa vorbească despre cei doi vecini. Pe domnii de acolo îi căutaţi? Vai ce oameni de treabă! turui pe nerăsuflate. Mai tot timpul stăteau acasă. Se vede ca au venit la plajă, nu…

— D-aia au chefuit toată noaptea! o întrerupse soţul, cu vădită ironie.

— Sigur, după tine n-are voie nimeni să se mişte! Până aseară ai mai auzit ceva? S-au încurcat şi ei o dată, că doar sunt la odihnă…

— Şi când mi se întâmplă mie? sesiză soţul diferenţa de tratament, în aceeaşi situaţie.

— Tu? Tu când bei nu scoţi un cuvânt, veni prompt răspunsul. Taci

şi mai mult.

Dima puse capăt acestei discuţii, deoarece nu avea timp să asiste la o scena de familie. Femeia, agresivă, îşi subţiase şi mai mult buzele, şi aşa ca muchia cuţitului. Îl fulgeră pornită pe bărbatul care o asculta atât de liniştit, de parcă nevasta îi povestea un film văzut de curând.

— Dumneavoastră aţi venit să locuiţi în acelaşi cort? întrebă ea privindu-l galeş pe Mihai.

— Noi avem cortul ceva mai sus, spre „Salvamar", dacă ştiţi, o informă el cu bunăvoinţă.

— Sigur că da. Mă plimb mereu într-acolo. De ce nu vă mutați aici? E un loc minunat.

— N-ar fi exclus, dar mai întâi să dăm de ei.

— După un chef ca cel de azi-noapte, cine ştie pe unde zac! trânti iar soţul.

— Vai, dar eşti imposibil!

— S-o fi întâmplat să primească o vizită şi s-au încurcat. Ştiţi cum sunt bărbaţii, le luă Mihai apărarea celor doi prieteni în faţa soţului pornit.

— Dar n-au băut acasă. Au venit noaptea pe la ora unu, poate şi mai târziu.

Dima era sigur că cei doi fuseseră urmăriţi pas cu pas de această femeie. De la ea puteau afla amănuntele care îi interesau. Se hotărî să insiste începând… printr-o scuză.

— Îmi închipui că v-au deranjat destul…

— Da' de unde! se grăbi să-l liniştească, fără să se sinchisească de părerea soţului. Aproape ca nu i-am auzit. La plecare n-au scos o vorbă, doar se bălăbăneau. Abia îl duceau pe-al treilea. Să nu credeţi că m-a interesat ce au făcut, dar eram trează şi fără sa vreau… Când i-am auzit trecând spre şosea, m-am uitat după ei. Erau trei şi… cam băuţi, e-adevărat. Pe unul îl duceau de mijloc, mai mult îl târau, că nu se mai ţinea pe picioare.

— Chiar aşa beat?

— Era, era! se entuziasmă ea. Au venit cu un getax, care i-a aşteptat în şosea. D-aia n-au stat prea mult. Cred că au luat ceva şi au plecat…

— Să ştii că s-au dus în oraş, la Mihu, spuse Dima, adresându-se lui Mihai. Dacă e aşa, am făcut drumul degeaba. Aţi reţinut cumva în ce direcţie au pornit?

— Încolo! arătă ea în partea opusă oraşului.

— Cred că Victor e cel care s-a îmbătat atât de rău, fu de părere Mihai. El nu ţine la băutură. Fac prinsoare. Spuneţi-ne, va rog, care dintre cei doi era atât de beat? Cel înalt, blond, sau cel mai mărunt brunet.

— Asta n-aş putea să vă spun. Era întuneric, şi eu i-am văzut din

spate.

— Vă mulţumim pentru amabilitatea cu care ne-aţi dat aceste amănunte. Vă rugăm, dacă-l vedeţi pe vreunul dintre ei, să-i spuneţi că i-au căutat Ştefan şi Gelu. Dacă nu stau acasă, pot să să lase vorbă unde sunt. Bineînţeles, dacă sunteţi dumneavoastră atât de amabilă şi vreţi să ne făceţi acest serviciu.

— Vai, cu plăcere, deşi până acum n-au îndrăznit niciodată să-mi vorbească.

— Faceţi dumneavoastră primul pas, vă rugăm!

Femeia rămase mulţumiră că a găsit, în sfârşit, prilejul de a intra în vorbă cu cei doi vecini de cort.

— Mihai, vezi, te rog, dacă Getaxul n-a reclamat o maşină furată. Eu mă duc la colonelul Aldea. Peste o oră ne întâlnim să vedem ce mai avem de făcut. Simt nevoia să mă sfătuiesc cu cineva.

*

Colonelul Aldea îl privi pe Dima cu bunăvoinţa dintotdeauna. Aprecierea pe care o arăta acestuia se explica prin conştiinciozitatea şi chiar abnegaţia subalternului în rezolvarea oricărei probleme încredinţate.

— Ceva nou? întrebă colonelul, trădându-şi nerăbdarea, deoarece acest nou caz îi interesa în mod deosebit.

Întrebarea era pusă astfel, încât să dea prilejul celui căruia îi era adresată să spună ce are de gând.

— Parcă nu mai ştiu ce să fac, tovarăşe colonel. Totul îmi apare foarte contradictoriu.

— Fă-mi un scurt istoric al faptelor.

Dima relată amănunţit ceea ce se întâmplase în ultimele ore ale nopţii. Colonelul îl ascultă cu luare-aminte, notându-şi din când în când câte ceva în mapa din faţa sa. Când Dima termină, i se adresă, în timp ce-şi plimba privirea pe rândurile notate:

— Şi care sunt elementele pe care le-aţi reţinut în mod deosebit din toate aceste fapte?

— Mai întâi m-a izbit asemănarea victimei cu persoana pe care o căutăm.

Colonelul mormăi un „mda”, subliniind şi în mapa din faţa lui punctul respectiv.

— Altceva?

— Faptul că au fost trei indivizi în momentul în care i-a văzut femeia interogată mă face să cred că, în afară de cei doi, despre care ştim câte ceva, mai există un al treilea, pe care nu-l ştiam până acum.

— Mai departe...

— Că între aceşti indivizi a survenit o neînţelegere, care a dus la suprimarea unuia dintre ei. Mi-e imposibil să bănuiesc motivul certei.

— Într-adevăr, greu de spus. De aceea să nu anticipam.

— Un alt fapt pe care l-am reţinut: otrava. Medicul este de părere că în ţară se putea procura foarte greu această otravă, ceea ce mă face să cred că a fost adusă dinafară de unul dintre aceşti indivizi.

— Mai mult ca sigur. Mi s-a comunicai şi mie despre ce otravă este vorba. Fără doar şi poate că a fost adusă dinafară. Vom cerceta, totuşi, şi celelalte surse posibile.

— Aş mai reţine faptul că victima a suferit de câteva boli care s-ar putea să-mi uşureze sarcina identificării ei.

— E bine că ai reţinut acest amănunt. În acelaşi timp, tot în vederea identificării, să ceri reconstituirea figurii mutilatului.

— În prezent se şi lucrează la reconstituire. În sfârşit, îl aştept pe casierul din gară, în speranţa că îl va recunoaşte, totuşi, pe mutilat, cu toate că n-am prea multe speranţe.

– Încearcă. Un om cu o astfel de meserie are un ochi format.

— Spune-mi, te rog, de ce crezi că l-au mutilat pe cel mort?

— Vă mărturisesc că asta este întrebarea care m-a frământat cel mai mult. De ce n-au vrut să recunoaştem victima?

— Sau de ce au vrut s-o recunoaştem! întoarse colonelul Aldea fraza, deschizând deodată o altă perspectivă. Dacă mutilezi un om, dar laşi un singur element concludent, după care poate fi identificat, poţi să-ţi faci jocul un timp. Hai atunci să punem altfel întrebarea: De ce aveau cei doi nevoie să atragă atenţia asupra faptului că individul căutat de noi este acum mort?

Nu era prima dată când Dima remarca abilitatea colonelului în a citi „invers" o probă. Chiar aşa: De ce au vrut ceilalţi doi să anunţe moartea blondului, simulând în acelaşi timp că nu vor să fie recunoscut?

— E o întrebare la care merită să mai gândim. Dar mai există şi o alta întrebare asupra căreia ne vom opri, şi anume: Când mutilezi un cadavru? În mod normal atunci când vrei să nu fie recunoscut, mai precis, când există posibilitatea să fie recunoscut şi nu vrei să se întâmple asta, sublinie colonelul, apăsând pe fiecare cuvânt, ca să atragă luarea-aminte asupra lui. Ce presupune asta?

— Că cineva – familia sau cunoştinţele – putea să-l recunoască pe cel mort, sau că organele de stat au o fotografie a lui, după care ar fi reuşit să-l identifice.

— Exact. În concluzie?

— Cel asasinat putea fi identificat de noi. Nu cumva este un individ cu cazier?

— N-ar fi exclus.

— Dar mai exista posibilitatea unei concluzii: că individul nu este „venit" aici. Sa presupunem că un necunoscut s-a strecurat în ţară şi, din „X" motive, trebuie după aceea să fie suprimat. Foarte simplu, l-ar fi omorât şi… totul s-ar fi terminat. Cum să-l identificăm, dacă nu-l ştim, fiind venit de peste graniţă? Iată însă că ei l-au mutilat, ceea ce ar putea să însemne că individul este de aici, iar noi îl cunoaştem.

„Individul este de aici, îşi repetă în gând Dima. Dar are otrava dinafară, nu scăpă el din vedere un alt amănunt. Cineva a adus otrava? Poate cineva care a venit să-l cureţe pe acesta de aici?" În orice caz, între cei de aici şi cel dinafară a existat o legătură."

În timp ce mai stăteau încă de vorbă, primiră de la laborator rezultatul asupra sticlei cu rom.

Colonelul trimise pe cineva să-l invite până la el pe maiorul Anghelescu, şeful laboratorului. Acesta era un bărbat înalt, foarte lat în spate şi deosebit de grav. Când spunea un cuvânt, nimeni nu se gândea că s-ar putea să fie şi altfel decât afirmase el.

— Aş vrea un raport verbal asupra rezultatelor dumneavoastră privind sticla de rom, îi ceru colonelul Aldea.

Maiorul luă loc şi explică:

— Sunt trei date care pot fi precizate cu toată certitudinea: că otrava din sticlă este aceeaşi cu cea cu care s-a pus capăt vieţii celui descoperit lângă Mamaia, că în ţară nu avem asemenea otravă decât în laboratoarele de studiu, cu totul speciale, şi, în sfârşit, că pe sticlă sunt amprentele lăsate de doi indivizi. Aveţi aici amprentele fiecărei mâini în parte.

— S-a terminat reconstituirea figurii victimei?

— V-am adus o fotografie. Cam aşa trebuie să fi arătat.

Colonelul Aldea luă fotografia şi o privi îndelung, apoi se adresă lui Dima:

— Când îl aştepţi pe casier?

— S-ar putea să fi sosit.

— Vezi, te rog, dacă e aici.

Tânărul casier, într-adevăr, îl aştepta. Când îl văzu pe Dima, se îndreptă bucuros spre el.

— A, dumneavoastră mă căutaţi?! Tot problema „aia“? se referi el la ceea ce discutaseră în urmă cu câteva zile. Eu credeam că i-aţi pus capăt până acuma.

— Mă aşteptaţi de mult? ocoli Dima răspunsul. Vă cer scuze că am întârziat câteva minute, dar am fost într-o scurtă şedinţă. Vreţi să mă însoţiţi?

Până au intrat în biroul colonelului Aldea, orice încercare a casierului de a lega o convorbire fu de prisos. Nu-i era dat să-şi satisfacă justificata curiozitate.

Dima îl prezentă colonelului Aldea, iar acesta, după ce schimbă cu el câteva cuvinte convenţionale, îi arată fotografia victimei, căruia laboratorul îi adăugase ochii, urechile, nasul, buza, reconstituindu-i aproximativ figura.

— Spuneţi-mi, vă rog, recunoaşteţi în fotografia asta pe unul dintre călătorii care au cumpărat bilete în noaptea despre care aţi fost interogat?

Îi trebui mult timp casierului până când să dea un răspuns, şi atunci fu nehotărât:

— Ştiu eu? Parcă da… parcă nu…

— De ce da şi de ce nu?

— Parcă ar fi tot aşa, blond, cu părul nu prea mare… Şi aici, la frunte, parcă ar semăna…

— De ce nu seamănă, totuşi?

— Aşa, în ansamblu, nu ştiu cum să vă spun, parcă nu este el… Ăsta are alt „aer“, înţelegeţi dumneavoastră?

— Va mulţumesc. O ultimă relaţie. Arătaţi-mi, vă rog, dacă vă amintiţi, care dinte din faţă îi lipsea călătorului din noaptea aceea. Parcă aşa aţi spus.

— Ăsta, arătă el. Ăsta care lipseşte si în fotografie

Când Dima reveni în birou, după ce-l conduse pe casier, colonelul Aldea îi spuse:

— La urma urmei, ar fi şi greu să-l recunoască după atâta timp. Poate că ar fi mai bine să ne informăm la Getax.

— Trimit pe cineva până acolo. E clar doar că victima a fost transportată cu o maşină de-a lor, după ce a fost otrăvită în cort. Asta reiese şi din declaraţia vecinei cu cortul. Beţia, desigur, a fost simulată.

Cel care se prezentă la Getax află un fapt ciudat pentru cei de acolo şi anume că nu le lipsea nicio maşină, dar lipsea… un şofer.

— Nu ştim de loc ce-i cu el. Daca ar fi fost altul, am fi zis că s-o fi îmbătat şi i-o fi fost teamă să se mai urce la volan, dar el… S-o fi întâmplat ceva!

— De ce bănuiţi că s-a întâmplat ceva?

— Pentru că maşina pe care o conducea stă de azi-dimineaţă în staţia din gară. Ceilalţi şoferi au crezut mai întâi că a plecat undeva, pe aproape. Când au observat însă că maşina stă mereu în acelaşi loc şi şoferul nu-i nicăieri, ne-au telefonat să trimitem alt schimb. Am crezut că i s-o fi făcut rău…

— Şi aţi trimis?

— Încă nu. Stă maşina degeaba. Trebuie să vă spun că Mihalic este unul dintre cei mai conştiincioşi şoferi ai noştri şi tocmai de aceea suntem contrariaţi de purtarea lui. Gândiţi-vă şi dumneavoastră ce situaţie!

Lui Dima i se comunică toată această convorbire şi el se grăbi să se ducă în staţia getaxurilor din gară. Era singura maşină care staţiona. Se urcă în ea şi începu să caute, pe îndelete, vreo urmă care să-i confirme că aceasta este maşina cu care se transportase cadavrul.

Graba cu care încerca să rezolve această problemă era dictată şi de aceea că, dacă această bănuială se confirma, trebuiau făcute repede cercetări pentru a-l găsi pe şofer. Nu era exclus ca şi viaţa lui să fie în pericol.

Pe volan descoperi o pată de sânge. O alta era pe mânerul schimbătorului de viteze. Fu mulţumit de această descoperire şi trimise în grabă după un specialist al laboratorului, care să analizeze petele. Se grăbi să ia măsurile necesare pentru a fi găsit şoferul. Trebuia preîntâmpinată o nouă crimă.

— Mihai, ia câţiva oameni şi controlaţi nordul oraşului. Chiar dacă au oprit maşina între oraş şi staţiune, după ce l-au imobilizat pe şofer – să sperăm că doar l-au imobilizat – l-au dus undeva spre nord, unde sunt în apropiere terenuri neumblate. În câteva minute se puteau duce şi întoarce. Căutaţi în special locurile mai retrase.

După vreo două ore îl găsiră în apropierea coastei, aruncat intr-o

groapa din care se luase pământ pentru cine ştie ce treburi. Era aproape leşinat, şi primul lucru pe care-l făcură fu acela de a-l trimite la spital.

— Ceva nou? întreba Dima.

— Procedeul clasic. Cloroform, legat la gură şi transportat cât mai departe. Cred că are insolaţie serioasă. Mâinile şi picioarele îi erau legate cu o sfoară nouă, procurată probabil în acest scop. N-am putut sta de vorbă cu el.

— Medicii au precizat când putem să-l interogăm?

— Probabil că mâine.

A doua zi, şoferul, un om liniştit, cam gras, cărunt, încă speriat de ceea ce i se întâmplase, declară:

— Veneam din Constanţa… Doar ieşisem din oraş, când mi-a ieşit „ăla“ în faţă şi mi-a făcut semn să opresc.

Şoferul rostise un „ăla“ pornit şi dispreţuitor. Încă slăbit, continuă gâfâind:

— Am oprit. Credeam că e un client serios… S-a urcat şi… când să apăs pedala, mi-a sărit în spate. N-am apucat să zic nimic, pentru că mi-a pus ceva pe gură… o batistă, care mirosea înţepător. N-am mai simţit mirosul ăla. M-am zbătut să scap… dar nu mai ştiu ce-a fost. Parcă mi-a luat puterea…

— Spune-mi, te rog, e sigur că în şosea era un singur om? Nu cumva ai mai zărit şi un altul, prin apropiere, în momentul în care ai vrut să porneşti?

— Numai el. Ştiu precis.

— Poţi să-l descrii?

— Aşa… în mare, că nu m-am uitat prea bine la el. Ce, mă uit la toţi clienţii cum arată? Ăsta nu era prea înalt şi oacheş la piele…

— Acum toţi oamenii de pe-aici sunt oacheşi la piele.

— Asta era brunet. Ştiu eu ce e un om bronzat. Şi părul îl avea tot negru. Dar mai ales să ştiţi că are mare putere în mâini… Când m-a strâns o data…

CINEVA ÎL CAUTĂ PE „M-3”

De ani de zile, locuitorii străzii Narcizelor se obişnuiseră să treacă pe lângă casa de la numărul 123 şi s-o găsească mereu aceeaşi. Niciodată, nimic nu arăta că acolo ar fi locuit cineva, deşi cu toţii ştiau că este casa scriitorului Vlad Arghirescu. Geamurile prăfuite, iarba crescută mare printre pietrele pavajului, poarta ruginită şi parcă înţepenită dintotdeauna în balamalele ei lăsau privitorului impresia că trece pe lângă o casă părăsită, în paragină. Seara numai, rareori, se vedea, pentru scurt timp, o fereastră luminată de un bec anemic. Aproape întotdeauna casa era cufundată în întuneric şi linişte. Asta era impresia trecătorilor. Dacă însă ar fi intrat cineva în curte şi ar fi dat ocol casei, ar fi găsit luminate două ferestre din spate. Erau cele două camere în care locuiau Geta Arghirescu, fiica scriitorului, şi Doru, fratele ei. Cu toate că locuiau în aceeaşi casă, şi erau fraţi, cei doi duceau o astfel de viaţă și relaţiile lor erau de așa natură, încât ar fi putut părea ca locuiesc în apartamente diferite. Cei doi uitau adesea că dincolo de peretele despărţitor era fratele sau sora şi trecea chiar şi o săptămână fără să se vadă. Ceea ce îi determina să se întâlnească erau, de cele mai multe ori, „hangaralele“ casei, adică lumina, apa, radioul, telefonul. Fratele trebuia să plătească toate astea şi venea la sora lui să-i lase banii necesari. Cu această ocazie schimbau câteva cuvinte. De obicei sora se interesa de părinţi – cu care ţinea el legătura – apoi, numai după câteva minute, constatau surprinşi că nu mai au ce să-şi spună. Fiecare întrevedere avea un dialog aproape identic:

— Ce mai faci, Geta?

— Tot ce ştii.

— Adică tot nimic?

— După cum îţi place ție să spui.

— Dar tu nu stai degeaba de fapt?

— Trăiesc. Asta nu-i nimic?

— Depinde.

— Depinde de ce?

— Depinde de ceea ce faci trăind.

— Eu doar trăiesc şi mi se pare de-ajuns.

Urma o pauză, în care el scotea banii din buzunar şi îi număra.

— Ce cheltuieli sunt?

— Uite acolo lista.

El o cerceta, lăsa banii necesari şi, înainte să plece, ea îl întreba:

— Ce ştii despre tata?

— La fel de încăpăţânat ca şi tine.

— Mama, tot încăpăţânată şi ea?

— Îmi închipui că ar dori să fie aici. Am să trec pe la ei în curând, să discut serios despre viitor. Poate că te-ar interesa şi pe tine.

— Viitorul, aproape de loc.

El se întorcea din drum, se aşeza pe singurul scaun liber – în toată camera domnea o dezordine de neinvidiat – şi-i vorbea prietenos:

— Ascultă, Geta, cât timp ai tu de gând să pozezi în ratată? N-ai început să te plictiseşti de poza asta?

Sora îşi privea adine fratele şi-i reproşa superior şi ironic:

— Sunt nevoită să recunosc că ai crescut, dacă îţi permiţi să-mi vorbeşti aşa. De altfel, dacă nu mă înşel, acum ai ajuns să ţi se spună „inginer”…

— Trebuie să mi se spună într-un fel… şi pentru că am căpătat acest titlu. Nu de aceea îţi vorbesc astfel. Aş fi vrut să găseşti şi tu ceva de făcut…

— Te rog să nu-mi faci morală, pentru că n-am poftă s-o primesc. În orice caz, nu de la tine, pentru că eu te-am spălat când erai mic.

— Dragă Geta, nu uit nimic şi te rog să mă crezi că te respect şi te iubesc ca pe o soră mai mare. Tocmai de aceea vreau să-ţi vorbesc deschis…

— Nu fi sentimental, pentru că nu mă înduioşez. Refuz discuţia pe care mi-o propui.

Întotdeauna ea reuşea să-i taie orice elan, îl paraliza cu observaţia ei rece. Doru era convins că se poartă aşa nu pentru că este o fiinţă rea, ci pentru că este foarte mândră. Din orgoliu nu voia să primească niciun sfat de la fratele mai mic. Poate că în adâncul sufletului ei îi era ruşine că nu este dccât o ratată şi para totul făcând pe cinica şi ridicând la rangul de crez pe viaţă o situaţie în care, de fapt se complăcea să trăiască. În loc să caute să iasă din situaţia în care era, o teoretiza, găsind-o ideală pentru o fiinţă ca ea. Asta credea fratele si de aceea nu pregeta să încerce, de fiecare dată când se întâlneau, să-i vorbească serios, sperând mereu că o va găsi în altă stare sufletească şi o va convinge că trăieşte fals. De fiecare dată, însă, Geta fugea de o discuţie gravă, afişând o atitudine de indiferenţă.

Fratele îi lăsa banii – întotdeauna mai mulţi decât erau pe listă – şi pleca spunându-i noapte bună. A doua zi dimineaţa, când el pleca, Geta dormea încă. La prânz el mânca la cantina şantierului, iar când ajungea acasă, sora nu mai era. De obicei se înapoia când el dormea de mult, adică după ora douăsprezece noaptea. Având fiecare alt program, era firesc să nu se întâlnească decât atunci când se aşteptau în mod intenţionat, şi am spus cu ce prilej se întâmpla aceasta.

Răceala dintre cei doi fraţi se făcuse simţită cu mulţi ani în urmă, când Doru venise din provincie la Bucureşti, şi are următorul istoric:

Scriitorul Vlad Arghirescu se retrăsese, prin anul 1949, la locuinţa pe care o primise moştenire în Târgovişte. Gestul necugetat de odinioară fusese – voia el să sublinieze – un „protest”. Vlad Arghirescu, scriitor care credea sincer în opera lui, n-a suportat reproşurile criticilor din ultimii ani. Începuse să scrie de pe băncile

facultăţii şi primul său roman, „Studentul”, fusese la timpul său neaşteptat de bine primit. Pornind de la întâmplări trăite, cartea surprindea critic o realitate vicioasă, şi autorul ei a părut multora un scriitor cu serioase preocupări sociale. S-a întâmplat ca însăşi fiica editorului să se îndrăgostească de el, trezindu-se ginerele celui care avea să-i lanseze de atunci nenumărate cărţi, fiecare dintre ele salutate zgomotos de o critică îndatoritoare, abil manevrată din umbră de socrul său. Fire sinceră, tânărul scriitor, care trăise primul său succes mai înainte de a fi ginerele editorului, nu se îndoise o clipă că tot ceea ce se spune este şi meritat. Credea în talentul lui, în opera lui. La cerere, scrisese romane sentimentale, gustate de cititori care nu căutau într-o carte decât o „poveste frumoasă de dragoste”, abil urmărită şi rezolvată. Socrul său făcuse afaceri nesperat de bune de pe urma ginerelui. Aşa s-a întâmplat că un real talent s-a irosit în opere mediocre, de succes facil, fără să fi dat o lucrare care să atragă atenţia criticii serioase. Ca un paradox, când vorbeau despre el, criticii literari aminteau numai prima lui carte.

Tuţi Arghirescu, soţia lui, fosta domnişoară Vioreanu, credea în valoarea operei soţului ei, şi, ca orice soţie bună, îşi adora tovarăşul de viaţă. Fericită în căsătoria pe care o făcuse, ea se mulţumise să trăiască în umbra soţului ei şi să-şi crească, plină de abnegaţie, copiii.

Ani în şir, viaţa lor se scursese liniştită, fără zguduiri sau probleme deosebite, până la izbucnirea războiului. Şi chiar după aceea nu trăise ca ceilalţi nenorocirile lui, Vlad Argnirescu împlinise patruzeci şi cinci de ani, fiindu-i relativ uşor să scape de concentrare. Pe atunci băiatul avea cinci ani, iar fetiţa cincisprezece, şi cu toţii s-au retras în provincie, la Târgovişte, în casa pe care o primiseră moştenire.

În liniştea orăşelului de provincie şi ferit cu străşnicie de către soţie de tot ceea era preocupare extraliterară, Vlad reuşise în câţiva ani de răgaz să scrie cărţi, pentru care aştepta un timp mai liniştit să le poată publica.

Pe la mijlocul anului 1944 editura socrului îşi încetă activitatea, în urma unui bombardament, când, o dată cu clădirea distrusă, îşi găsi moartea chiar stăpânul ei. Soţia lui, oricât de energică, fiind trecută de vârsta de şaizeci de ani, nu reuşi să pună pe picioare editura, deşi încercase tot felul de formule, printre care şi aceea de a-şi lua un asociat. La ginerele ei – pe care îl dispreţuia în taină – nici nu apelă, ştiindu-l „cu capul în nori“ şi cu totul rupt de realitate. Editura, totuşi, muri…

La începutul anului 1947 Vlad Arghirescu reveni în Bucureşti, dar găsi atâtea schimbări şi o viaţă atât de frământată, încât se simţi străin. Urmară doi ani contradictorii, până când surveni naţionalizarea editurilor. În acel moment, noii editori şi-au amintit de primul lui roman şi i s-au adresat în speranţa că va reuşi să reia firul întrerupt

atât de dramatic pentru scrisul său o dată cu primul volum al romanului „Studentul”. Tinerii critici literari vortiră despre opera lui punând sub semnul întrebării valoarea ei. Fiecare nouă apreciere avea un eccu puternic în sufletul scriitorului trecut de al cincilea deceniu de viaţă. A început să se simtă ignorat şi, datorită firii lui, n-a căutat să-şi găsească un loc în noua lume care se năştea, ci s-a retras din mijlocul ei. Se aştepta ca retragerea lui din viaţa literară să fie observată, dar, dimpotrivă, fu aproape uitat.

Pe la începutul anului 1949 se reîntoarse la Târgovişte, trăind din amintirile de odinioară. Cu timpul, a rupt aproape orice legătură cu vechii prieteni, pe care îi întâlnea la un an sau doi, când trecea prin Bucureşti.

S-au înapoiat în Târgovişte, dar fără Geta, care a refuzat să mai plece din capitală. Părinţii n-au insistat, cu atât mai mult cu cât se părea că în curând se va mărita cu un medic cunoscut, chiar dacă acesta era mai aproape de vârsta tatălui decât a fiicei. Geta se înscrisese la cursurile Facultăţii de drept. Avea o viaţă a ei, pe care părinţii nu o cunoşteau. Fată frumoasă, nu rezistase tentaţiilor care o pândiseră la fiecare colţ de stradă. Mai întâi trăise cu maestrul pe lângă care se specializa ca avocat, apoi se îndrăgostise de un coleg pe care îl descoperise curând morfinoman şi îl părăsise scârbită. Viaţa ei fusese din ce în ce mai liberă, mai misterioasă, mai puţin cunoscută de pătinţi. Obosise o dată cu lumea agonică în mijlocul căreia se învârtea şi de la care împrumutase cu timpul şi obiceiurile şi filosofia. Şi acum lumea aceea era din ce în ce mai deznădăjduită, şi ea se trezise într-o zi fără vlagă şi fără speranță în viitor. Anii trecuseră pe lângă ea fără s-o preocupe ceva grav. Trăise numai prin simțuri. Ajunsese să nu creadă decât în ceea ce o desfăta în clipa „aceea”, fără nicio preocupare pentru ce va fi.

Existența ei nu fusese tulburată decât de sosirea fratelui în Bucureşti. Doru păstrase o amintire plină de respect surorii mai mari decât el si venise în capitală încredinţat că o nouă viață îl aşteaptă alături de ea. Pentru el sora lui era o avocată de prestigiu, căreia îi purta o stima deosebită. Curând însă iluziile îi fură spulberate de o realitate neaşteptată. Sora lui nu avea deloc timp pentru el, şi dacă la început crezuse că e furată de nenumărate procese, înțelese repede că, de fapt, ea nu era nimic.

Băiatul reuşise să intre în anul întâi al Facultăţii de construcţii, lua masa la cantina studenţească şi venea acasă numai seara, pentru a se culca. Ambiţios şi ţinând la prestigiul numelui tatălui său, el se apucă serios de învăţătură şi, într-adevăr, ajunse unul dintre studenţii buni ai seriei lui.

Cu un an în urmă terminase facultatea şi fusese imediat angajat ca inginer pe un şantier de construcţii chiar din Bucureşti.

Dar, o dată stând pe picioarele lui, tânărul inginer, ca orice bun fiu, insistase ca părinții să se înapoieze în Bucureşti şi reuşise în cele din urmă să-i convingă. În curând aveau să sosească. Hotărâseră să sărbătorească aniversarea celui de al şaizeci şi cincilea an de viaţă al lui Vlad Arghirescu în capitală. Acum, fratele îi anunţase Getei această veste, dar ea nu se arătase de fel entuziasmată.

— Vom fi prea mulţi în casa asta, fură singurele ei cuvinte.

Auzindu-i răspunsul, Doru se ridică să plece în camera lui. Se gândea că Geta nu va reuşi să facă ceva serios decât în ziua în care se va remărita. Poate că va avea norocul să se îndrăgostească de un bărbat în toată firea, care îi va schimba cursul vieţii. Speranţele lui se legară de inginerul Dan Vasilescu, pe care îl socotea, cu toată diferenţa de vârstă, cel mai bun prieten al lui. Deşi acesta trecuse de treizeci şi cinci de ani, multe preocupări comune îi apropiaseră. Cu câtva timp în urmă, Dan Vasilescu îl căutase pe Doru acasă şi o cunoscuse pe Geta. De atunci nu contenise să-i vorbească despre ea, rugându-l să-i înlesnească o nouă întâlnire. Geta îi lăsase o impresie deosebită. Cu toate că n-ar fi vrut, Doru i-a promis în cele din urmă că-l va invita cu ocazia sărbătoririi onomasticii tatălui său. Ezita sa-l invite pe Dan, deoarece o cunoştea pe sora lui şi ştia că între ea şi el nu exista nicio punte comună. Mai mult, era sigur că el nu se va simţi prea bine când Geta îşi va debita filozofia-i disperată. Dacă, totuşi, l-a invitat, a făcut-o numai în speranţa că un om ca el ar putea-o schimba. L-a prevenit însă, pe cât i-a fost posibil, ce fel de om este sora lui, explicându-i în acelaşi timp de ce a ajuns aşa. Dan însă nu dezarmase şi stăruise mai departe s-o cunoască.

În seara asta ar fi vrut să vorbească şi cu sora lui, să-i spună că Dan va fi unul dintre invitaţi şi chiar să-i mărturisească de ce a ţinut să vină. A mai vrut s-o roage să „nu mai pozeze” şi în faţa lui în victimă lipsită de scrupule, cinică, plictisită, scârbită chiar de tot ceea ce există pe lume. Doru, cu firea lui deschisă, în care tinereţea clocotea, era convins că sora lui „poza“ astfel, ca să pară mai interesantă în anturajul dubios pe care şi-l făcuse şi de care ar fi vrut s-o îndepărteze.

În clipa în care el părăsea camera Getei, telefonul sună. Ramase un moment în prag să vadă dacă nu este el căutat, apoi plecă.

Geta făcu ochii mari când auzi ce-i spune cel de la capătul opus al firului:

— Alo! Cu duduia Geta, vă rog!

— Eu sunt.

— Un foarte bun prieten ar vrea să vă vadă.

— Si nu are nume prietenul acesta?

— Se teme că l-ați uitat, pentru că nu v-a văzut de doi ani, două luni, două săptamâni și două zile.

Geta rămase mută o clipă, apoi întrebă cu glasul întretăiat:

— Am înţeles… Ce vrei să-mi spui?

— Putem să ne vedem?

— Propune-mi un loc.

— Acolo unde crezi că este bine.

— Vino la Telefoane, în holul interurbanelor… Peste o jumătate de oră.

— Bine.

Exact peste o jumătate de oră Geta a ajuns în locul stabilit şi l-a văzut pe cel care îi telefonase aşteptând-o. S-a apropiat ele el ca de o veche cunoştinţă, bucuroasă că o întâlneşte. El stătea pe o bancă retrasă, ferită de privirile celor din jur. Puteau vorbi nestingheriţi.

După primele cuvinte de bucurie, o invită să ia loc alături şi îi şopti:

— Vreau sa ne faci un serviciu de mică importanţă.

Ea îl privi pieziş şi-i răspunse ironic:

— Există servicii de mică importanţă? Părerea mea a fost întotdeauna că nu există decât „servicii”, chiar dacă unele „par” de mai mică importanţă. Faptul că ai îndrăznit să te înapoiezi, după atâta timp, îmi spune că vrei să-ţi fac un serviciu de o mare importanţă.

Îl privi deschis, şi el zâmbi larg, mai mult pentru cei din jur. O cunoştea de mult, îi ştia inteligenţa, a înţeles că e dispusă să-l ajute, dar asta îl va costa. Geta avea nevoie de bani. De altfel, fusese prevenit că atunci când lucrase pentru Canaris, în timpul celui de-al doilea război mondial, fusese unul dintre oamenii cei mai scump plătiţi. Nu era încă majoră când învăţase să cheltuiască bani mulţi, pentru a-şi satisface orice capriciu. Or, de mulţi ani, ea nu mai avea banii pe care îi dorea, nici capricii, nici bucurii. Fusese frumoasă, curtată, avusese putere, se bucurase de mare influenţă şi deodată totul se spulberase.

— Să zicem că vrem să ne faci un serviciu…

— Te previn că duc o viaţă retrasă, în afara oricăror legături. Mă tem că ai venit degeaba la mine. Sau mi te-ai adresat pentru că mă cunoşteai?

Cel care vorbea o cunoscuse cu mulţi ani în urmă, deoarece frecventaseră acelaşi anturaj. El însă nu „lucra” atunci pentru nimeni, sau cel puţin aşa ştia ea. Era numai un fluşturatic frumuşel, plin de bani, prezent pretutindeni unde se petrecea bine. Îl întâlnise în „societate”. Geta se mirase în sinea ei când văzuse despre cine este vorba. Ştia că dispăruse de aici cu mulţi ani în urmă.

— Sunt gata să aud despre ce este vorba.

— Un mic serviciu. Eşti singurul om care îl cunoaşte şi ştie unde poate fi găsit „M-3“.

Geta râse molcom, fără să ascundă nuanţa lui ironică. Va să zică se interesa de „M-3“ şi vrea s-o facă să creadă că-i cere doar „un mic

serviciu”.

— Dar ce puţin îmi ceri! Ai avut dreptate. Dacă mi te-ai adresat, ai făcut-o numai ca să-mi faci un serviciu. Şi eu n-am să pot să nu-ţi fiu recunoscătoare.

Bărbatul i-ar fi dat o pereche de palme, văzând cât insistă asupra gafei lui, dar nu putea face nimic. Ştia că este o femeie periculoasă.

Geta îşi permitea să-l primească aşa, deoarece bănuia câtă nevoie are de ea, cea „uitată” atâția ani. „M-3“ condusese un sector al spionajului hitlerist în România, iar ea lucrase un timp cu el. Fusese chiar singurul om de aici cu care avusese legătură directă acest om al lui Canaris, până în 1944 şeful Serviciului de spionaj german: O.K.W.-III. De „M-3” nu se mai interesase nimeni până acum, deoarece i se pierduse urma. Iată însă că se încerca restabilirea unei legături cu el. „M-3“ trecea in „cercul” lor drept un tip „extraordinar”. Geta ar fi vrut sa afle cine se interesează de „M-3“, dar ştia că e de prisos să întrebe, deoarece tot nu i se va spune.

— Poți să-mi fii de folos?

—Dar cât eşti de grăbit! Ai fi putut să-mi spui mai întâi dacă nu mi-ai adus un cadou din străinătate. Aşa se obişnuieşte. Când vii de departe, aduci prietenilor un „suvenir”.

— Puteai să-ți închipui că sunt un om care cunosc bunele maniere. Mapa pe care o vezi, o iei tu în clipa când ne despărţim.

Ochii Getei fugiră o clipă spre mapă, dorind s-o aprecieze. Nimic deosebit nu-i atrase atenţia.

— Ne faci serviciul de care avem nevoie?

— Da

— În cât timp iei legătura cu el?

— Nici nu-ți închipui cât de des ne vedem… ca doi pensionari ce suntem.

Bărbatul gândi că Geta a tras mult mâța de coadă, dacă este atât de pornită.

— Întreabă-l dacă şi anul acesta a înflorit de două ori salcâmul din fața ferestrei lui.

Geta se gândi că aceasta fusese probabil ultima parolă dinaintea pierderii legăturii cu ,,M-3”.

— Bine, am sa-l întreb, dar să ştii că pe la noi a fost o primăvară cam aspră şi s-ar putea să nu fi înflorit niciodată. Un alt serviciu la fel de minor aş mai putea să vă fac?

— Deocamdată, nu…

— Atunci pe mâine.

— Telefonează-mi la acest număr.

— O… ai un telefon?

— Mai mult, un apartament.

— Nu e de loc rău. Mă temeam că vrei casă. Ar fi fost cel mai greu

lucru. „M-3“ locuieşte în acelaşi apartament cu încă două familii, iar de una dintre ele îl desparte un glasvand. Condu-mă până la uşă.

FARMECUL DELTEI

Ca să înţelegi farmecul care îi atrage pe turiştii din toată lumea în Deltă, trebuie să o priveşti când soarele, obosit, schimbat în vatră de jar, coboară dincolo de linia orizontului. Totul se petrece într-o liniște de adâncă solemnitate, vietăţile de orice fel trăiesc emoţionate acest moment al despărţirii. Sălciile sunt aplecate într-o smerită reverenţă, stuful îşi clatină vârfurile ca o uşoară fluturare de batistă.

Pe cer, ultimele păsări, descriind rotocoale mari, îşi caută în liniște cuiburile. Pelicanii, întorşi de la pescuit, cu guşile încă zbătându-se, păşesc greoi, căutând din când în când spre adâncul cerului: să-și ascundă sau nu ciocul sub aripa și mai roză în bătaia ultimelor raze?

Din canale se îndreaptă, spre firul principal al apei, lotcile grele, smolite. Scârţâitul funiilor care leagă babăicile punctează ritmul lopătatului. De jur împrejur liniște. Întreaga fire, pregătită de culcare, stă într-o reculegere adâncă. Natura meditează…

Când întunericul se trage peste toată întinderea acestui colţ de lume, ici şi colo ţâşnesc locuri sclipitoare. În jurul lor, călători cu feţe fericite aşteaptă nerăbdători să li se aducă nelipsitul crap la proţap. Din când în când, o panglică de lumină, ca o fulgerare, luminează înălţimea, pierzându-se departe, spre mare. Este firul călăuzitor al

marinarilor care se întorc acasă, sau au pornit spre largul nesfârşit al apei: lumina farului.

Câţiva tineri gălăgioşi coboară dintr-o lotcă pescărească şi, profitând de lumina cenuşie dinaintea înserării, se grăbesc să pornească spre locul pe care şi-l fixează ca punct de odihnă. Nu mai aveau de mers decât cel mult o jumătate de oră. În fruntea lor păşea un tânăr gălăgios care, de când coborâseră din barcă, nu tăcuse o clipă. Glumele şi observaţiile lui ironice îi făceau adesea pe ceilalţi să se pornească pe râs. Drumul era o plăcere!

În urma călăuzei păşeau două fete, de cel mult douăzeci şi trei sau douăzeci şi patru de ani, apoi urmau alţi doi bărbaţi, de felul lor mai tăcuţi. Poate că le-ar fi convenit şi lor să fie la fel de bine dispuşi ca cel din faţă, dar rucsacurile pline pe care le purtau în spate şi sacoşele pe care le duceau în mâini le tăiase elanul, făcându-i să nu guste din plin nici frumuseţea împrejurimilor, nici glumele călăuzei.

După ce poposiră în locul în care aveau să rămână până a doua zi şi după ce încinseră un foc vesel, deasupra căruia atârnară, legată de trei ţăruşi, o cratiţă în care puseră să fiarbă apa pentru ceai, călăuza fu aceea care rămase stingheră, iar cei doi cărăuşi îşi primiră răsplata pentru strădania lor: lângă ei se aşezară cele două fete din grup. Ei erau acum cei care, în sfârşit, găsiră prilejul să-i întoarcă ironiile primite. Călăuza, pufăind morocănoasă, îşi făcea de lucru în jurul focului, înghiţind fără cârtire glumele lor.

Se înnoptase. Cerul presărat cu nori subţiri nu trimitea spre pământ nicio lumină. Din când în când, cerul părea „măturat” de pala de lumină care trecea pe deasupra celor din apropierea farului. Prinse în fâşia luminoasă, păsările străluceau de parcă ar fi avut pene de argint.

— Râdeţi voi, dar trebuie să apară din aceste ape o nimfă care să-mi înfrumuseţeze şi mie clipele pe care le voi petrece aici. Parcă o văd întrupându-se din apă şi păşind spre mine ca-ntr-o plutire. O voi întâmpina şi îi voi spune: „Sunt al tău, ia-mă unde vrei! Te aşteptam răbdând glume răutăcioase!“

Fiecare cuvânt era însoţit de gesturi explicative. Tânărul singuratic păşea ca în transă – cum va păşi nimfa – şi fu gata să se trezească în mijlocul focului. Sări speriat, vărsând totodată apa din cratiţa. Nimfa nu era acolo.

— Adio, ceai! făcu dezamăgit, în hazul celorlalţi.

Erau la mijlocul mesei, când, spre uimirea tuturor, de grupul lor se apropie, într-adevăr, o nimfă. Cine era fata care venea la chemarea acestui vorbăreţ călător?

— O, priviţi! strigă patetic, arătând spre fată cu un gest teatral. Chemarea mea nu s-a pierdut în zadar, n-a rămas fără ecou! De noi se apropie o nimfă în carne şi oase!

Sări de la locul lui şi o întâmpină. Fata se retrase speriată, când se

trezi în faţă cu un necunoscut, gata să-i cadă la picioare, şi s-o cuprindă în braţe:

— O, nimfă mult aşteptată, ai auzit, în sfârşit chemarea mea! Sufletu-mi tânjeşte de mii de ani să te vadă.

— Te rog să fii serios! spuse tânăra contrariată, încercând să-l ocolească şi să-şi vadă de drum.

— Nu! Nu pleca! Nu poţi să pleci! Ascultă ce vreau să-ţi spun! Priveşte-mi chipul suferind şi n-ai să te poţi îndepărta un pas!

El se aşează astfel încât ea să-i poată vedea faţa în lumina trimisă de far.

— Ce spui? Poţi să părăseşti acest Adonis în chip de… contabil principal la I.C.C.R.R.? Te previn că sunt un zeu al cifrelor. Nicio maşină electronică nu adună cu viteza cu care face această operaţie creierul meu antrenat din fragedă copilărie. Spune „da“ şi te voi conduce ca pe cea mai mândră vestală să întreţii focul de sub cratiţa de ceai, pe care am vărsat-o adineauri, aşteptându-te!

— Am impresia că dumneata nu eşti un om serios! Te rog să încetezi! zise din nou fata, care părea acum mai puţin neliniştită.

Lăsând deodată poza, tânărul i se adresă cu aer plictisit, puţin supărat, explicativ în acelaşi timp:

— Sunt un om foarte serios, stimată domnişoară. Dar sunt foarte singur.

Trecerea bruscă la cotidian făcu să se audă iar hohotele de râs ale celor de lângă loc.

— Prietenii aceştia pot să confirme sinceritatea cuvintelor mele. Sunt singur ca salcia de colo, stingheră, tristă şi fără rost. Nu vrei sa iei loc lângă locul nostru? Câteva minute, în care îţi promitem o bună dispoziţie deplină.

— Dar nu vă cunosc!

— Asta nu poate fi un impediment, ripostă imediat tânărul. Îmi daţi voie? Mărculescu Emil, contabil principal la I.C.C.R.R., după cum v-am mai spus, de altfel. Aş fi vrut să vă pot impresiona povestindu-vă fapte grozave, dar nu sunt nici inventator, nici inovator, n-am jucat fotbal într-o echipă din divizia „A”, nu sunt măcar un actor oarecare, capabil să vă recit cuceritor versuri şi mai cuceritoare. Aşa că… dacă, totuşi, funcţia de contabil principal vi se pare demnă de dumneavoastră, vă rog sa mă însoţiţi şi să luaţi loc în apropierea acestui foc îmbietor.

Fără niciun un alt cuvânt, i-a întins braţul şi fata l-a primit, ajungând împreună în lumina focului. Tânărul contabil avea farmec.

— Daţi-mi voie să vă prezint o veche cunoştinţă, pe care am avut fericirea s-o întâlnesc aici, se adresă el celor care îi aşteptau. Deşi ne cunoaştem de foarte multă vreme, nu ne-am văzut de aproape treizeci şi unu de ani, câţi îmi voi îngădui să împlinesc încă în toamna aceasta.

Iar prietena mea nu m-a văzut de… de, insistă el, dorind să afle vârsta fetei.

— De douăzeci şi doi.

— Oh, făcu dezamăgit. Vârsta asta este pur şi simplu o provocare. Sunteţi cu toţii de acord, nu? îi întrebă pe cei patru. Cum îţi permiţi să ai numai atâţia?

— Un act de îndrăzneală.

— Şi – făcu şiret – de când n-ai mai înaintat?

— De un an de zile.

— Numai? Să nu te nelinişteşti când ai să constaţi că vor trece mulţi ani fără ca dumneata să păşeşti peste această frumoasă vârsta de douăzeci şi doi de ani, pe care încă o mai ai, spuse, renunţând pe neobservate să i se mai adreseze reverenţios. Fără nicio teamă, aşteaptă cu încredere şi… în patru, cinci ani vei ajunge şi la vârsta de douăzeci şi trei. Sunt sfaturile unui contabil, foarte obişnuit cu cele două operaţiuni aritmetice, adunarea şi scăderea, precum şi cu… excepţiile lor.

Tânărul contabil reuşi să creeze o atmosferă de bună dispoziţie, propice apropierii dintre cei care se întâlnesc întâmplator. Într-un astfel de „climat" destăinuirile se fac în grabă, fiecare spune tot ce crede că interesează pe ceilalţi despre el şi vrea să ştie cât mai multe despre noii prieteni. Există o grabă în dorinţa de a se cunoaşte, cum numai într-un compartiment de tren se mai poate întâmpla, cu toate că în acest caz nu se mai apropie, inexorabil, staţia de coborâre, care pune capăt convorbirii.

În timpul cel mai scurt, noua sosită ştia că stă în jurul focului în tovărăşia unei studente în ultimul an a Facultăţii de ştiinţe juridice – Adina – a unei desenatoare tehnică la un Institut de proiectări – Dorina —cu un inginer forestier – George – cu un chimist într-un laborator de cercetări pedologice – Victor – şi cu un contabil, care se recomandase atât de original, determinând-o să se oprească din drum. Mai află că şi ceilalţi, în urmă cu o saptămână, erau unii pentru ceilalţi nişte necunoscuţi.

— Gândeşte-te – se adresă Emil celei mai noi cunoştinţe – până acum o săptamână n-au ştiut că exist şi, ceea ce este aproape de nesuportat, n-au suferit din această cauză.

Drumeţii aflară şi ei câte ceva despre „nimfa" Deltei, cum continua să-i spună Emil. E învăţătoare în comuna din apropiere şi vine din când în când la tatăl ei, tehnicianul care se îngrijeşte ca lumina farului să nu se stingă în nicio noapte. Şcoala o făcuse în Constanţa şi, de anul trecut, revenise în satul natal.

— Şi acum am ajuns în faţa clipei solemne când „nimfa" ne va marturisi cum i se adresează suratele ei acolo, în adâncul apelor. Atenţiune…

— Vera! îi făcu ea jocul.

— O… Vera! Recunoaşteţi că nu era posibil să poarte niciun alt nume. Verrra… Emil!… îşi strigă propriul nume. Cum vi se pare? Să ne imaginăm că unul dintre noi este pe un plaur, iar celalalt pe altul, la zeci de metri depărtare. Ascultaţi… Verraa! strigă cât îl ţinură forţele… Emiiil! se piţigăi, ca şi când l-ar fi strigat fata. Unde te duci la ora asta? strigă iar, bărbăteşte… Acasă! răspunse cu vocea fetei… Şi nu ţi-e teama să colinzi singură prin întuneric, la ora asta?

— Nuuuu! răspunse chiar Vera, ca şi când ar fi fost, într-adevăr, departe.

— Nu mai crezi în balauri? Dacă te întâlneşte unul, ce faci?

— Îl întreb încotro se duce şi cu ce ocazia pă la noi, prin Deltă.

Tot jocul se termină în hohote vesele.

— Iată, prieteni, cum a ţinut soarta cu noi. Vă făceaţi griji că mâine nu vom avea o barcă în care să colindăm prin gârliciuri şi canaluri. Vom avea „Nimfa Deltei”, această ambarcaţiune atât de dorită de noi.

— Numai dacă ştiţi cum să folosiţi babăicile.

— Vom şti, pentru că primele lecţii le vom lua chiar de la tine. De acord?

— Dacă promiteţi că veţi fi nişte elevi ascultători. Vă previn că sunt foarte aspră cu elevii mei.

— Acceptăm orice ameninţare. Să stabilim ora la ce oră se trezesc aici oamenii?

— La patru… Cei mai delăsători, la cinci…

— La patru ?!… Dar cei care se trezesc la şapte cum se numesc, dacă cei de la cinci…

— La ora şapte? Leneşi!

— Bine, noi ne vom trezi la opt, deoarece pentru ei nu există niciun calificativ. Oamenii din Deltă cred că aşa ceva nu este posibil. De la ora opt la opt şi zece, înviorare, apoi până la opt şi jumătate, micul dejun. La nouă punct, prima lecţie de canotaj. De acord?

— Acceptăm!

— Spune-mi acum până unde te pot conduce, fără riscul de a mă rătăci la întoarcere.

— Locuiesc în apropiere. De altfel, am întârziat destul ca fratele meu sa nu fi pornit în întâmpinarea mea.

Cu aerul cel mai firesc, el îi prinse braţul şi porniră împreuna spre casă. Tinerei învăţătoare nu-i venea să creadă că se întoarce acasă la braţul unui bărbat, care, după ce rămăseseră singuri, nu mai era la fel de vorbăreţ ca atunci când erau şi ceilalţi de faţă. Se părea că tânărul se trezise deodată cu un „teren” câştigat, dar nu mai ştia cum să-l stăpânească, fără să atragă atenţia asupra cuceririi făcute. Cum să se poarte cu această „nimfă”?

Ca să nu meargă ca două statui însufleţite, el se interesă de fratele

ei, de şcoală, de copiii pe care-i educa. Află astfel amănunte din viaţa învăţătoarei, pe care ea i le împărtăşi fără nicio rezervă, ca unui vechi prieten. Îi mărturisi că este „slăbiciunea" tatălui ei, pe care vine să-l vadă aproape în fiecare zi. Bătrânul rămâne la far o lună de zile, apoi este schimbat de un alt coleg, acum în concediu. Se duce la el să-i ducă mâncare gătită, cu toate că de fiecare dată se loveşte de protestele lui. Bătrânul era în stare să trăiască numai cu peştele pe care îl pescuia singur în apele din apropierea farului, şi pe care-l gătea cu o pricepere deosebită.

— Trebuie neapărat să mănânci un borş pregătit de tata, îi spuse cu oarecare mândrie în glas. Oricine trece pe aici şi mănâncă, nu-l mai uită.

— Probabil că aceasta se va întâmpla chiar mâine, dacă n-o să ai nimic împotriva.

— Am să-l rog. Tata are o fire închisă, retrasă, dar cu prietenii mei…

— Îţi mulţumesc în numele tuturor pentru titlul acordat. Ne vom strădui să fim la înălţimea prieteniei tale, făcu solemn şi comic. Mai mult, îţi promitem că nu-l vom uita niciodată şi vom căuta, la prima ocazie, să-l onorăm. Mai ales că drumul vieţii tale va trece şi prin Bucureşti.

— În toamnă va trece pe acolo şi se va opri pentru un timp mai îndelungat.

— Nu mai spune! explodă Emil, ca şi când ar fi auzit o veste extraordinară. Cu ce ocazie

— Tata mi-a promis ca îmi dă voie să merg la facultate. La noi se construieşte o şcoală nouă, de opt ani, şi el vrea să ajung profesoară.

— Va să zică ne vom revedea! Dar de ce nu te-ai dus la facultate imediat ce ai terminat cursul mediu?

— N-am putut. Mama a fost bolnavă, n-ar fi avut cine să îngrijească de fratele meu. Apoi, mai îmi trebuiau unele lucruri, pe care voiam să mi le fac. Acum tata mi-a promis că-mi dă el banii de care mai am nevoie.

— Poate că a reuşit să facă şi el rost de mai mulţi. Dar important este că de acum ai un prieten acolo. Mai cunoşti pe cineva?

— Nu am nicio cunoştinţă.

— Atunci dai un telefon la „I.C.C.R.R." şi m-am înfiinţat. Să nu faci niciun pas din gară fără mine. Primeşti?

Fratele Verei venea, într-adevăr, în întâmpinarea fetei. Zărindu-l mai de departe, fata îşi trase discret braţul de sub braţul lui Emil. Era şi el foarte tânăr, terminase şcoala numai cu un an înaintea ei şi intrase funcţionar la cherhana. Ochii albaştri, părul spălăcit de dogoarea soarelui, barba rară, subţirel, dar vânjos. În primul moment rămase surprins când o văzu pe sora lui întovărăşită de un bărbat.

Vera îl prezentă însă pe Emil ca pe o cunoştinţă mai de demult, de când era la şcoală, în Constanţa. De ce minţise? Îşi dădea seama de nefirescul situaţiei în care se găsea. Cum să-i explice fratelui că îl cunoscuse acum o jumătate de oră pe acest om la braţul căruia venea spre casă?

Fratele se interesă ce mai face tatăl lor şi fata îi mărturisi că nu se simţea prea bine. Din când în când bătrânul se plângea de dureri de ficat, dar nu făcea nimic pentru a le curma. De fiecare dată se făcea bine bând câteva căni de ceai, singurul „medicament" pe care îl admitea.

În apropierea satului, Emil îşi luă la revedere de la cei doi fraţi şi se înapoie lângă focul aţâţat mereu, din cauza ţânţarilor care le dădeau târcoale.

Fu primit ca un erou, cu aplauze şi ovaţii. Un adevărat cuceritor!

A doua zi, tânăra învăţătoare sosi la ora făgăduită, apoi, cu toţii, porniră către far să-l cunoască pe tatăl ei şi să facă rost de barcă, pentru a începe lecţiile de canotaj. Era singurul de la care puteau să împrumute.

Spre deosebire de fiica lui, bătrânul era o fire tăcută, îşi trecea timpul mai mult stând pe malul apei şi dând cu prostovolul, decât sporovăind cu prietenii. Obişnuit să trăiască retras, îi plăcea să-i asculte pe cei care întâmplător treceau pe la el. Îşi plimba luleaua dintr-un colţ în altul al gurii sau se apuca s-o cureţe, cât timp ceilalţi povesteau cine ştie ce întâmplări, adevărate sau închipuite. Prietenii nu-i cereau mai mult.

Când au ajuns la far, bătrânul tocmai cobora din turn, cu o sticlă de spirt într-o mână şi o piele de căprioară în alta. În fiecare dimineaţă obişnuia să şteargă lentila de fumul depus în timpul nopţii. Aici, în mijlocul Deltei, farul funcţiona cu acetilenă, reţeaua de curent fiind foarte departe.

Bătrânul îi zărise pe tineri mai de departe şi se grăbise să-şi termine treaba, ca să-i întâmpine. O recunoscuse pe Vera în mijlocul lor.

Fata îi prezentă pe noii ei prieteni şi-i mărturisi tatălui motivul care îi adusese la el. Bătrânul, fără prea multe vorbe, se duse şi împinse lotca în apă.

— Veniţi şi la masă? o întrebă, parcă posomorât, pe fată.

Vera se opri din drum şi se întoarse lângă tatăl ei. O mira reproşul pe care îl simţise în întrebarea lui: „Veniți şi la masă?" Deci, nu ar fi dorit să vină „şi" la masă? Ea crezuse că, dacă aceşti tineri sunt prietenii ei, are să se bucure.

— Tată – îi şopti, ca să nu audă cei din barcă – te superi că i-am adus la dumneata?

— Acum n-am chef de musafiri. Dar dacă zici că nu stau prea mult…

— Să nu-i mai chem?

Bătrânul nu-i răspunse. Fata îl prinse de braţ. Avea sentimentul că a făcut un gest neplăcut lui. Sau o fi vorba despre altceva?

— Nu te simţi bine, tată? Dumneata eşti bolnav, şi eu ţi-am adus turişti pe cap. Dar sunt de la Bucureşti… şi daca am să mă duc şi eu acolo, poate că e bine să am câteva cunoştinţe. Nu mi-ai promis că la toamnă…

Pe bătrân îl interesă ultimele ei cuvinte.

— Dacă sunteţi prieteni… uite că te aşteaptă. Vă pregătesc un borş, pentru masă.

Vera fu invitată să preia comanda „navei“, cum numea Emil barca, şi puse oarecare ordine la „bord”. Vâsleau Emil şi George, unul mai neîndemânatic decât celălalt. Ceorge, inginer silvic, se tot scuza că în pădure n-a avut niciodată ocazia să se plimbe cu barca.

— Eu, în schimb, am vâslit adesea printre dosare. Iată dovada! demonstră Emil.

Se opinti în rame cu toată puterea, dar, neprevăzând că acestea sunt atât de lungi încât capetele lor se suprapun, işi zdreli degetele.

— Primul accident la bord! consemnă, liniştită, Dorina. Cine urmează?

Peripeţiile primei zile de „navigaţie” le lăsară amintiri de neuitat. Barca, tot clătinându-se de pe o coastă pe alta, se furişa printre lanuri de nuferi, iar ei ascultară fâşâitul aspru al stufului despicat de prova bărcii. Din când în când, se zburătăceau raţe sălbatice, fluturând zgomotos din aripi şi înălţându-se numai după ce alergau o bună bucată de loc pe deasupra apei.

Când s-au înapoiat spre casă, la prânz, erau rupţi de oboseală, dar bine dispuşi. Cel mai silitor în învăţatul conducerii bărcii, se dovedise Victor, un băiat nu prea înalt, oacheş, cu o privire pătimaşă. Se vedea imediat că de felul lui este un om încăpăţânat şi perseverent. Şi acum voia să rameze cât mai bine. Prietenul lui, George, avea cu totul altă fire. El renunţase curând la gloria de bun navigator şi se întreţinuse, destul de apropiat, cu Adina, pe o temă de drept penal.

Batrânul îi observase şi când socotise că sunt destul de aproape, trântise mălaiul în ceaun, ca să-i întâmpine cu mămăliga caldă. În două străchini mari de pământ smălţuit era pregătită saramura de peşte. Fură invitaţi să guste mai întâi din renumitul borş pescăresc şi, după primele linguri, explodară în laude fără sfârşit.

Emil chicotea admirativ după fiecare lingură sorbită. Bătrânul se întrecuse pe sine. Ca o gazdă bună, dar care nu se vrea remarcată cu orice preţ, el umplea farfuriile de câte ori se goleau. În sfârşit, când masa fu terminată, toţi cei cinci musafiri abia mai puteau răsufla. Bătrânul, mulţumit, îi privea cum oftează de prea sătui. Aşa îşi trata el musafirii…

Dormiră apoi somn greu, până spre seară, iar după somn Emil, Vera şi bătrânul se duseră să caute un pripon pus într-un loc ferit. Unul lângă altul, din cauza banchetei înguste, tinerii priveau nesăţioşi frumuseţile din jur. Cu gesturi monotone, ritmice, bătrânul vâslea.

Tot timpul Vera fu obsedată de apropierea bărbatului de lângă ea şi obrajii nu i se decolorară o clipă din rumeneala emoţiei. I se părea că bătrânul ei tată „ştie", sau „înţelege" mai mult decât vede. Credea că oricine poate să-i ghicească gândurile neaşteptate. Pentru că fata, lucru ciudat, de aseară, de când se despărţise de tânărul care o acostase atât de ciudat, se surprinsese mereu gândindu-se la el. O cucerise comportarea lui firească, îi vorbise ca unei vechi cunoştinţe, o luase la braţ, ca şi când nimic deosebit nu s-ar fi întâmplat şi, culmea, niciunul din gesturile lui nu o supărase.

Când reveniră de la pripon, cei patru… ia-i de unde nu-s. Plecaseră şi ei în Deltă. Nu s-au întors decât foarte târziu, după ce Emil o condusese acasă pe Vera. Pentru Emil, de altfel, în curând fu clar că cei patru caută să fie cât mai mult timp singuri, el rămânând, firesc, a cincea roată la căruţă. A doua seara, când s-au trezit iar singuri, îi atrase şi Verei atenţia asupra acestui fapt.

— Dar unde s-au dus? întrebă ea, contrariată că nu petrec seara împreună.

— Nu ştiu. În orice caz, trebuie să suporţi şi seara asta numai în tovărăşia mea. Nu, nu face această figură dezamăgită… Desigur, nu e prea plăcut, dar…

— Nu sunt dezamăgită…

Emil cunoştea perfect arta de a înainta făcând un pas înapoi. Acuzând-o pe fată că ar fi dezamăgită – el ştiind că nu este aşa – o obliga în acelaşi timp să-i dea dovezi contrare. Se întâmplă şi acum ceea ce prevăzuse el. Vera, într-un sincer elan prietenesc, îl luă de braţ şi-i spuse:

— Hai să-ţi arăt un loc minunat! Ai să vezi mai multe păsări decât în toată viaţa ta. Stau una lângă alta. Îi cerem tatei barca şi mergem până acolo.

Bătrânul le dădu voie să pornească într-acolo, dar în acelaşi timp le arătă cerul, atrăgându-le atenţia că nu trebuie să întârzie prea mult. Abia acum priviră şi ei în sus şi, spre uimirea lor, văzură cerul înnourat.

— Are să plouă, tată? întrebă fata, ceea ce dovedea că pentru nimic n-ar fi pus la îndoială pronosticul pe care îl va primi.

— Vine furtună. Nu simţi în aer zăpuşeală?

— Atunci ne ducem mâine. Hai să mâncăm şi, dacă timpul ne va permite, îţi arăt un alt loc.

Bătrânul avea mai tot timpul apă caldă, pentru că nu bea decât ceai când îi era sete. Se aşezară toţi trei să soarbă câte o ceaşca de ceai, pe

care în seara aceea îl pregăti Emil, în timp ce bătrânul prăji câţiva somotei prinşi cu puţin timp mai înainte.

Erau încă la masă când de afară se auzi un fâşâit aspru, de parcă cineva ar fi alergat prin stuful din apropiere. Era prima pală de vânt care trecea prin Deltă, anunţând furtuna. Cu toate că era devreme, se întunecase, deoarece norii negri acoperiseră cerul, bătrânul se grăbi să aprindă farul. Semnalele lui porniră spre larg.

— Unde-or fi ceilalţi? întrebă Vara, gândindu-se că s-ar putea să-i prindă furtuna pe drum.

— Într-adevăr, am şi uitat de ei. Dacă s-au rătăcit pe undeva?

— Farul le arată încotro să se îndrepte, îi linişti bătrânul.

Ieşiră în curte, să-i întâmpine. Lumina aruncată de far descoperea pentru câteva clipe faţa îngrijorată a fetei. Vântul, din ce în ce mai pornit, îi răvăşea părul şi ea, cu gesturi automate, îl dădea mereu pe spate.

— Ce-o fi cu ei?

— Nu mă interesează! făcu Emil furios. Trebuiau să spună unde au de gând să se ducă.

Bătrânul veni lângă ei. Era îngrijorat.

— Vera, du-te mai bine spre casă. Vine furtună mare, şi mama e singură.

Fata îşi luă pelerina din material plastic si fu gata să pornească la drum. Emil se oferi să o însoţească.

—Rămâi! Să nu te prindă ploaia.

— Te conduc până acasă.

—Sunt învăţată, nu-ţi fie teamă! Crezi că mi-e frică de furtună?

— Nu cred nimic, dar ştiu că trebuie să te conduc, insistă, şi gestul lui o măguli.

Când să iasă pe uşă, Emil îi atrase atenţia Verei asupra felului cum arăta tatăl ei.

— Nu cumva este mai bolnav decât vrea să pară?

— De ce?

— Ia priveşte ce piele galbenă are. Şi ochii i s-au îngălbenit. Parcă ar suferi de icter.

Fata îşi privi tatăl. Acum, când îi atrase el atenţia, parcă i se părea şi ei că are ochii galbeni.

—Tată, vino, te rog, mai la lumină! Cum te simţi? Dar spune drept.

— Nici prea bine, nici prea rău. Am o greutate în stomac. Am să mai beau un ceai.

— Ai pielea galbenă.

Bătrânul se privi şi el cu luare-aminte în oglindă. Parcă, parcă era galben.

— Ei, fir-ar să lie! Te pomeneşti ca mă îmbolnăvesc, şi asta e suferinţă grea pentru un om ca mine.

— Rămânem cu dumneata.

— Cum să rămâi? Dacă o fi ce spui tu, apoi e mai bine să nu stea nimeni în apropierea mea. Du-te şi vezi ce face mama. Dar să nu-i spui nimic. Ştii cum se sperie.

Emil o îndemnă să asculte statul bătrânului.

— Hai, Vera, nu-ţi fie teamă! În noaptea asta am eu grijă aici. Dacă nu i-o fi mai bine, te înştiinţez mâine, în zori. Dar poate că mi se pare. Niciunul nu ne pricepem.

Fata avea încredere în Emil şi porni spre casă mai liniştită, ştiind că bătrânul va petrece noaptea în tovărăşia lui.

Cu toate protestele, o conduse până aproape de casă. La despărţire, Vera îşi simţi mijlocul prins în braţe. Sărutul veni pe neaşteptate, dar nu întâmpină nicio împotrivire. Într-un elan sincer, fata îl îmbrăţişă şi ea.

La înapoiere, furtuna se dezlănţui cu o furie neaşteptată. Furtună de vară, cu ploaie repede. Norii păreau ca pot fi ajunşi cu mâna. Emil se grăbi pe poteca ce i se părea că duce spre far. Ploaia îl pătrunsese până la piele. Se opri o clipă, să răsufle, îşi roti privirea să se orienteze şi păşi mai departe, grăbit.

„MEHEDINŢI” TRECE PRIN CLIPE GRELE

Sirena pescadorului se auzi prelung. O dată, de două ori, de mai multe ori. Ca o cloşcă ce-şi cheamă puii, când se iveşte primejdia, el

anunţă zecile de bărci ieşite la pescuit că trebuie să se întoarcă „acasă”. Barometrul scăzuse brusc, vestind apropierea furtunii.

Carmacele erau întinse departe, în larg. După primele semnale care vesteau pericolul, cei din bărci se grăbiră să termine treaba. Vântul iscat ca din senin zbârci faţa apei. În câteva minute bărcile săltau pe valuri din ce în ce mai mari. Toate se îndreptară spre pescadorul care le chema insistent.

Comandantul pescadorului plimbă maneta semnalizatorului de câteva ori în dreapta şi în stânga, pentru a atrage atenţia, şi o opri în dreptul indicaţiei „uşor înainte”. Pornea în întâmpinarea bărcilor. Întunericul se lăsase pe neaşteptate. Sirena se auzea mereu, orientând bărcile spre pescador. Fură aprinse reflectoarele. Câte o barcă apărea o clipă în lumină, apoi dispărea, ridicată pe creasta unui val de înălţimea unei case.

Furtuna se dezlănţuise, bărcile fuseseră împrăştiate în toate părţile. Trecuse cu mult de miezul nopţii şi pescadorul încă nu reuşise să le strângă pe toate. În sfârşit, o găsi pe ultima…

Obosit, dar mulţumit că totul s-a terminat cu bine, comandantul se hotărî să pornească spre casă. Zări în dreapta lui, licărind departe, farul. Îi luă semnalmentele şi, spre marea lui uimire, constată că acolo, departe, era Gura Portiţei. Două secunde lumină, două secunde întuneric, apoi iar două secunde lumină şi două secunde întuneric, şi aşa mai departe. Grozavă furtună, dacă avusese atâta derivă! Îndreptă pescadorul spre nord-vest, să se apropie de mal. Peste puţin avea să mărească farurile portului.

O izbitură violentă îl aruncă însă pe comandant înainte. De afară, de pe punte, se auziră strigate de spaimă. Un trosnet asurzitor acoperi vuietul valurilor izbind în coasta vasului,

„Toată viteza înapoi”, semnaliză comandantul. Motoarele duduiră, dar elicea se zbatea neputincioasă sub apă. Un val ridică atât de sus pupa vasului, încât toţi cei de pe punte se treziră alunecând în faţă, de-a rostogolul. Unii reuşiseră să se agaţe de ceva, alţii se treziră în fierberea apei. Elicea se rotea acum în gol! Apoi mişcarea de ridicare se produse în sens invers. Prova se urcă drept în sus. Pescarii şi marinarii alunecară de data asta spre pupa. Nu puteau sta în picioare decât agăţaţi de ceva.

— Suntem pe stâncă! strigă cineva. Ne balansăm pe o spinare de stâncă!

Într-adevăr, se părea că pescadorul balansează, ca un cântar, într-o parte şi alta, ridicat la mijloc de o coamă de piatră. Pericolul era mare. Din clipă în clipă vasul se putea rupe în două.

— Bărcile la apă!

Sirena urla şi ea, prelung, chemând ajutor.

Bărcile fură lansate la apă, pescarii coborâră în ele; rămase pe

punte numai echipajul, care încerca să facă totul pentru a salva situaţia.

Şi în momentele acelea comandantul întrevăzu deodată o nenorocire şi mai mare, De pescador se apropia, în plină viteză, un vapor pe care ochiul lui format îl recunoscu imediat: „Mehedinţi”. Comandantul înţelese că dacă va continua să înainteze astfel câteva minute, fără să-şi schimbe direcţia, avea să intre şi el în stâncile de lângă mal, iar şansele lui de scăpare erau şi mai mici.

Uitând situaţia în care se găsea, ordonă să fie îndreptate reflectoarele spre „Mehedinţi” şi, prin lumină, îi semnaliza să se oprească imediat. Sirena pescadorului încercă şi ea să atragă atenţia celor de pe vasul care se apropia.

Cu câteva minute mai înainte, comandantul de pe „Mehedinţi” primise o radiogramă de la coastă, care îi recomanda „atenţie deosebită”, şi această avertizare îl făcu să dea importanţă semnalelor. Descifră ceea ce i se transmitea: „Stop motoarele”.

Fiind aproape de coastă, naviga după farurile de mal. Mergea bine. Peste puţin avea să zărească luminile Constanţei.

Ceru telegrafistului punctul navei după radiofar. I se spuse că sunt mult mai la nord decât credea el. Se înşelase?

Când îşi dădu seama de greşeala pe care o făcuse, o transpiraţie rece îi brobonă fruntea. Acum înţelegea semnalele pescadorului: dacă ar fi înaintat încă puţin, s-ar fi pus pe uscat. Se impuneau măsuri urgente ca să nu fie aruncat în stânci… Făcu o manevră scurtă şi se îndreptă spre larg. Numai după ce se asigură că e în afara pericolului, îşi făcu iar punctul, folosindu-se de farul de coastă, şi se încredinţă iar că prima dată se înşelase. Porni apoi la drum, dorind să ajungă cât mai repede în port.

Cu pescadorul se petrecu însă un fapt cu totul neaşteptat.

Balansul navei înainte şi înapoi măcină coama stâncii, care cedă. Căzând odată în gol, pescadorul începu să plutească. În căzătura, peretele navei se găuri şi apa năvăli înăuntru. Pompele de salvare fură puse în funcţiune. În timp ce apa intrată era aruncată afară, câţiva marinari se repeziră să astupe spărtura.

Cei din bărci se îndreptară spre malul destul de aproape acum. Farul le arăta drumul spre uscat. Erau atât de aproape, încât cu siguranţă că se auzise până acolo sirena de alarmă a pescadorului. Dar cine să le vina în ajutor?

Când prima barca atinse uscatul, echipajul ei, ameţit, fu luat aproape pe sus de grănicerii care, auzind sirena de alarmă a pescadorului, le săriseră în ajutor. Îi duseră pe toţi în pichet şi le dădură primele ajutoare

Pescadorul reuşi să se îndepărteze spre larg şi comandantul făcu iar punctul navei. Farul după care se ghidase îi trimitea acum alte

semnalmente: două secunde lumină şi o secundă întuneric. „Atunci unde dracului sunt?! îşi spuse comandantul furios, neînţelegând ce se petrece cu el. Doar nu visez. Adineauri eram la Gura Portiţei, avusesem derivă spre sud, iar acum mă trezesc cu zeci de mile mai la nord. Şi dacă este aşa, nu trebuia să mă îndrept spre sud-est. Eu sunt de vină că l-am pus pe stâncă."

Gândul acestei greşeli îl împietri pe bătrânul marinar. De zeci de ori navigasc prin aceste locuri, avea pretenţia că se poate orienta cu ochii închişi, că ştie orice buclă a malului şi, iată, făcuse o boacănă nepermisă nici unui începător.

„Ce s-o fi întâmplat? se întrebă din ce în ce mai nedumerit. Doar n-am adormit şi am visat." Îşi aduse aminte o întâmplare din tinereţea lui, care nu se mai repetase de atunci. Era de cart şi, obosit, a aţipit cu cârma în mână. A dormitat o secundă sau zece minute, nu-şi putea da seama nici astăzi cât. Tot aşa, se apropia de Constanţa. Motoarele mergeau în plin… Deodată s-a trezit. A scrutat largul speriat. Spre nedumerirea lui, a văzut o lumină în stânga navei. În stânga?! Uscatul în stânga, iar el naviga spre Constanţa! Pamântul trebuia să fie în dreapta.

A ordonat toată viteza înapoi. Elicea a bubuit parcă şi ea furioasă că a fost scoasă din ritmul de până atunci. Motoarele îi duduiau în cap.

În sfârşit, nava s-a oprit... A deschis fereastra să intre aerul rece de afară, să-i limpezească mintea. Încet, încet s-a recules. Apoi, liniştit, a făcut punctul navei… Era pe drumul cel bun… A privit iar lumina din stânga si şi-a dat seama că era un alt vas care se îndepărta. Nu era uscatul…

Dar acum ce s-a întâmplat? Acum nu adormise. Sau adormise?!

Până când au ajuns în rada portului, valurile s-au mai liniştit. Acostară şi primiră primele ajutoare.

Se află însă, imediat, că una dintre bărcile care se salvaseră spre mal se scufundase, doi dintre pescari pierind în valuri.

*

Căpitanul Dima ciocănea nervos cu creionul cristalul biroului. I se întâmpla destul de rar să-şi iasă din calmul cunoscut, dar de data asta îşi pierduse cumpătul. Cu toate că trecuse atâta timp, nu reuşise să ajungă pe urma bună. Faptele neplăcute se ţineau lanţ: moartea studentului, crima de pe plajă; acum se părea că este iarăşi în faţa unei întâmplări ciudate – eşuarea pescadorului.

Toate faptele ciudate din ultimul timp s-au petrecut într-un spaţiu

cu o rază relativ mică. Or, pe el îl interesa tot ce se întâmpla de-a lungul acestei coaste.

La cercetările efectuate de forurile superioare în legătură cu accidentul suferit de pescador se ivise o situaţie neaşteptată, pe care cei care se interesau de acest caz nu ştiau cum s-o rezolve. Dima trebuia să afle despre ce este vorba şi de aceea îl aștepta acum pe comandantul pescadorului.

Când acesta intră în birou, Dima simţi numaidecât ca are în faţa lui un om serios, stăpân pe el, dar foarte supărat. Îl invită să ia loc, şi el se aşeză fără să rostească un cuvânt. Aştepta să fie întrebat.

— Aş vrea să vorbim câteva minute despre accidentul din noaptea trecută, i se adresă Dima, după ce mai întâi îl cercetase amănunţit.

— Şi eu voiam să vorbesc cu cineva! răspunse el, aproape răstit, si vocea lui, îngroşată de fumul lulelii, răsună neaşteptat în camera nu prea mare. Vreau de la început să ştiţi că nu mă dezvinovăţesc! N-am nevoie de aşa ceva! Am greşit, sunt gata să suport orice consecinţă, cu toate că nu-mi este uşor la vârsta mea!

Dima ştia să aştepte până când cel din faţa lui spune tot ce are pe suflet, timp în care el îl studia, făcea legături între ceea ce ştia şi, ceea ce spunea acesta, compara două afirmaţii ale aceluiaşi, încerca să descopere nepotrvirile dintre ele. Se pregătise pentru această întâlnire, voia să afle date cât mai multe şi, mai ales, cât mai precise.

Comandantul pescadorului, după prima izbucnire, credea că o să-l audă şi pe cel din faţa lui spunând ceva, dar acesta îl privea liniştit, aşteptând să termine mai întâi el. Nu părea impresionat în mod deosebit de ceea ce-I mărturisise. Calmul acestuia i se transmise şi lui. Se foi în scaun şi, cu alt ton, continuă:

— Aş vrea să mă înţelegeţi exact. O greşeală ca aceea făcută de mine nu este permisă nici în primii ani de meserie. Dacă am comis cumva această greşeală… Eram chiar eu la comandă. Când am terminat de cules bărcile, am văzut lumina farului. I-am luat semnalmentele. Două secunde lumină, două secunde întuneric. Asta este caracteristica farului de la Gura Portiţei. Trecusem cu puţin de el. Trebuia să navighez, spre sud-vest. Gura Portiţei, uitaţi-vă şi dumneavoastră – desfăşură el o hartă în faţa căpitanului Dima, dovedind că venise pregătit să-şi susţină punctul de vedere – înaintează în mare ca un pinten. De regula, trebuie să fii atent la el, când navighezi pe lângă coastă. Dar eu trecusem. Şi era departe de mine. Totuşi, când am văzut unde sunt, mi s-a părut curios.

— De ce?

— Pentru ca mă ştiam mult mai la nord. Mi-am spus că pierdusem probabil mult timp umblând după bărcile pescarilor şi în tot acest timp avusesem derivă. Când am văzut farul de la Gura Portiţei, am procedat în consecinţă. După accident, când mi-am făcut iar punctul,

am constatat că eram într-adevăr mult mai la nord şi vedeam semnalmentele farului din Deltă. Cum de mi s-a părut prima dată că este farul de la Gura Portiţei, nu pot să-mi explic.

— Această, hai să spunem, neaşteptată constatare pe care aţi făcut-o, când aţi luat caracteristica farului, nu aţi împărtăşit-o nimănui? La comandă nu mai era nimeni cu dumneavoastră?

— Eram singur, pentru că toţi ceilalţi aveau de lucru cu bărcile abia pescuite şi treburile curente de pe punte.

— Dar după aceea, nu aţi mărturisit nimănui nepotrivirea semnalată?

— După accident, da. Înainte nu, pentru că, din clipa în care am constatat locul unde sunt, sau mai bine spus, unde credeam că sunt, şi până când s-a produs ciocnirea, nu a trecut decât puţin timp. După aceea, în drum spre port, am discutat cu secundul greşeala pe care o făcusem.

— El remarcase nepotrivirea?

— Nu. Fusese, după cum v-am spus, prins cu celelalte treburi. Ambarcaţiunea noastră trecuse printr-un moment greu. I-am trimis vorbă şi comandantului Vasiliu, de pe „Mehedinţi", să aud şi părerea lui.

Dima îşi propusese şi el să stea de vorbă şi cu comandantul lui „Mehedinţi", dar până atunci ţinea neapărat să-şi lămurească anumite probleme de specialitate şi de aceea îi ceru comandantului pescadorului:

— Aş vrea să vă rog ceva, dar numai dacă timpul vă permite sa mai petreceţi un sfert de oră în tovărăşia mea.

— Când nu ieşim în larg, am timp suficient, iar acum, până la repararea sasului…

— Atunci, vă rog, să-mi ţineţi o lecţie de navigaţie. Aş vrea să ştiu cum se navighează pe lângă coastă, folosind farurile pentru aflarea punctului în care se află nava.

Pe comandant îl surprinse neaşteptata propunere. Dar se învoi bucuros. Orice om îndrăgostit de meseria lui vorbeşte cu plăcere despre ea. Cu toate că nu prea înţelegea el de ce avea nevoie tânărul căpitan de o astlel de lecţie, dacă îl rugase, probabil ca n-o făcuse fără niciun motiv. De aceea, îşi scoase din buzunarul dinăuntru al hainei un creion roşu şi albastru şi – folosind chiar harta pe care o desfaşurase cu puţin mai înainte – începu să explice. Desigur, nu se pierdu în amănunte şi calcule propriu-zise, care pretindeau o pregătire de specialitate, ci rămase la explicarea principiilor de navigaţie pe coastă.

— Vedeţi dumneavoastră, orice litoral al unui stat este prevăzut, în anumite puncte, cu faruri. Aceste puncte luminoase călăuzesc pe navigatori când ajung în apropierea coastei. Vasul meu este mic, nu

are staţie de recepţie, ca să pot folosi radiofarul. Noi ne învârtim în jurul coastei. Cei de pe navele mai mari, pe timp senin, îşi pot „face punctul", cum se numeşte găsirea locului în care se află nava, cu ajutorul Stelei Polare, sau cu ajutorul altor aştri. Ziua folosesc soarele aflând uşor latitudinea şi longitudinea cu ajutorul sextantului Când cerul este acoperit, şi te afli în apropierea coastei, cel mai simplu este să te orientezi după lumina farurilor. Să presupunem că nava este în acest punct, fixă el pe hartă locul unei nave. Ei bine, din acest loc zăreşti lumina pe care o trimit spre navă farul de aici şi cel de aici, punctă el două locuri ale surselor luminoase. Printr-o operaţie destul de simplă, el poate afla unde se găseşte.

— Bănuiesc, se însufleţi Dima. Nu are decât să constate unghiul pe care-l face cu fiecare punct luminos în parte, pentru ca să înscrie poziţia lui şi a farurilor într-un triunghi.

— Foarte adevărat. Dacă faţă de acest far vasul face un unghi de 45°, trasează pe hartă două drepte cu acest unghi, şi punctul unde se întâlnesc ele este locul navei. Vedeţi ce simplu pare?

— Mărturisesc că da.

— Într-adevăr, principiile acestei navigaţi sunt uşor de înţeles. Si aici însă… practica este ceva mai grea, deoarece pe navă lucrurile se complică. În stabilirea drumului intervin o seamă de alţi factori de care trebuie să ţii seama, deoarece te abat de la linia dorită. Dar nu aceşti factori ne interesează pe noi în momentul de faţă, ci altceva.

— Chiar despre acel altceva voiam să vă întreb. În practică, de unde ştiu eu că, din largul mării, văd farul ăsta şi nu pe celălalt? Adică de unde ştiţi dumneavoastră că aţi zărit farul de la Gura Portiţei şi nu altul? Toate farurile clipesc la fel!

Comandantul zâmbi cu simpatie.

— Aşa cred cei mai mulţi oameni că farurile „clipesc" la fel. Trebuie să vă dezamăgesc însă, continuă comandantul. Să ştiţi că fiecare far are o anumită caracteristică a lui, ele nu „clipesc" uniform. De pe mal, când le priveşti numai ca pe un element pitoresc al uscatului, ţi se pare că toate luminează la fel. Dar dacă stai să observi mai atent două faruri, remarci uşor deosebirea dintre ele, pentru că nu toate se aprind şi se sting în acelaşi ritm. De exemplu, să luăm farul acesta, arătă el unul dintre cele două puncte pe care le făcuse pe hartă. El, să zicem, se aprinde în felul următor: luminează timp de trei secunde, apoi o secundă stă stins, apoi iar trei secunde se aprinde şi iar o secundă e stins. Farul de aici funcţionează altfel. El stă aprins numai două secunde şi tot două stins. Eu, de pe vapor, mă uit la cronometru şi văd câte secunde a fost aprins şi câte stins şi-mi dau seama cu precizie dacă este farul de aici sau cel de dincolo. Înţelegeţi?

— Perfect. Vă mai pun o întrebare: De unde ştiu navigatorii care vin din alte părţi ale globului care sunt caracteristicile farului acesta şi

care ale farului de dincolo? Să zicem că de gurile Dunării se apropie un vapor al unui stat din America de Sud. Se poate folosi şi el de farurile de pe coasta noastră?

— Bineînţeles! Aceste caracteristici nu sunt secrete. Mai mult, ele sunt comunicate unui centru internaţional, care editează anual, sau la câţiva ani o dată, un cod al tuturor farurilor de pe întreg globul. Fiecare ţară comunică centrului caracteristicile farurilor de pe coasta ei.

Dima rămase tăcut. Înţelesese perfect explicaţiile comandantului pescadorului şi tocmai de aceea multe gânduri se îmbulzeau acum în mintea lui.

— Din cele spuse de dumneavoastră, sintetiză el convorbirea, reiese că dacă dintr-un motiv oarecare se schimbă caracteristica unui far, asta poate să aibă consecinţe grave, care pot merge până la o catastrofă. Schimbarea induce în eroare pe cei din larg, făcând imposibilă orientarea lor.

— Respectarea caracteristicilor unui far este un lucru de o importanţa deosebită pentru buna navigaţie. Gândiţi-vă ce s-ar putea întâtmpla dacă un vas străin, care se apropie de noi, ar găsi caracteristicile schimbate şi, necunoscând coasta, s-ar trezi în mijlocul stâncilor, ca mine. Ma refer la un vapor de mare tonaj, cum ar fi „Mehedinţi” şi care poate să transporte marfă de zeci de milioane de lei.

— Dacă un vapor străin eşuează din cauza defecţiunii unui far, cine plăteşte totul?

— Statul pe teritoriul căruia este farul, pentru că el are obligaţia de a întreţine semnalizarea în stare de funcţionare normală, adică să fie conformă cu caracteristicile transmise centrului de care vă vorbeam.

— O ultimă întrebare, vă rog. Din ceea ce mi-aţi explicat dumneavoastră am înţeles că pentru orientare ai nevoie de lumina a două faruri.

— Exact.

— Dumneavoastră când aţi zărit unul din faruri, în noaptea trecută, nu l-aţi văzut şi pe al doilea?

— Nu, şi acest fapt m-a făcut să cred că sunt departe, în larg şi văd numai farul în dreptul căruia sunt. De aceea am şi pornit către sud-vest, ca să mă apropii puţin de coastă şi să văd şi farul din Constanţa. Când m-am apropiat…

— Vă mulţumesc pentru bunăvoinţa cu care mi-aţi răspuns şi, mai ales, pentru această primă lecţie de navigaţie.

Dima privi lung în urma bătrânului care ieşise din birou păşind demn, cu fruntea sus. Nimic din atitudinea lui nu-l trăda pe omul care vrea să se fofileze, să scape dintr-o situaţie grea. Dimpotrivă, orgolios, era gata să răspundă pentru greşeala pe care o făcuse. Dacă o făcuse…

Desigur, Dima nu rămânea niciodată la prima impresie, sau dacă o păstra, încerca să şi-o justifice prin dovezi şi fapte. Prima impresie pe care i-o lăsase acest vârstnic comandant era dintre cele mai bune. Avea convingerea că dacă el era gata să răspundă pentru ceea ce făcuse, îşi spunea în sinea lui: „Ceilalţi ar putea să ştie că eu nu greşesc, iar dacă mi s-a întâmplat, se putea întâmpla oricui."

Nu trecuse o jumătate de oră de la această convorbire şi căpitanul Dima şi pornise spre pichetul grănicerilor, după ce îi spusese lui Mihai:

— Du-te la far şi vezi ce s-a întâmplat acolo. Ia primele măsuri, dacă sunt necesare. Eu stau mai întâi de vorbă cu grănicerii şi apoi vin acolo.

La pichet îşi exprimă mai întâi dorinţa de a sta de vorbă cu santinela care fusese în post la ora când se petrecuse accidentul pe mare.

Se prezentă în faţa lui un ostaş roşcovan, neliniştit în gesturi, sigur pe ce vorbeşte. De la primele întrebări, parcă tot voia să spună ceva, dar nu îndrăznea. Dima continuă interogatoriul ca şi când n-ar fi ghicit nerăbdarea pe care o sesizase imediat. Îl întrebă mai întâi din ce comună este, câți fraţi sunt, dacă îi place armata la grăniceri. La fiecare întrebare răspunsul venea scurt, prompt, precis.

— La ce oră ai intrat în gardă noaptea trecută? se apropie Dima de ceea ce îl interesa.

— La ora zece.

Aşteptă ca ostaşul să mai completeze răspunsul, dar el tăcu.

— Şi până la ce oră ai rămas?

— Până la ora două.

— În timpul acesta s-a întâmplat ceva deosebit, sau totul a fost în ordine?

În sufletul ostaşului se dădea o luptă. Să spună, să nu spună? Oare o fi, într-adevăr, important ce vrea el să mărturisească?

— Eu cred că s-a întâmplat ceva când a început să ţiuie sirena vaporului.

— Ai auzit sirena?

— S-a auzit foarte bine. Vântul bătea dinspre larg.

— Dar de văzut, se vedea?

— Sigur că da…

— Deci era destul de aproape.

— Ziua aş fi văzut şi oamenii pe punte.

— Atunci cum îţi explici că, deşi erau atât de aproape, comandantul nu a zărit farul?

Dima lăsă intenţionat să se prelungească foarte mult pauza, ca să-l hotărască să spună ceea ce îl frământa.

— De fapt, permiteţi-mi să raportez, se hotărî el. Mi s-a părut că

ceva n-a fost în regulă la far. Nu ştiu dacă e bine să spun, da' aşa mi s-a părut mie.

Nu cumva declaraţia ostaşului va confirma bănuielile lui?

— Spune mai departe, îl îndemnă, fără să pară interesat în mod deosebit de ceea ce auzise. De ce ţi s-a părut că acolo n-a fost ceva în ordine?

Elanul ostaşului păru că se topeşte în faţa acestei întrebări. De ce? Îi era greu să explice de ce. Motivul care îl făcuse să tragă concluzia mărturisită i se părea că o să-l facă să zâmbească pe cel care îi punea întrebări. Dar nici să nu spună, nu se putea. La urma urmei, să râdă! El trebuia să spună ce avea de spus:

— Să vedeţi dumneavoastră… o fi aşa, n-o fi aşa, mie mi s-a părut. Lumina la far nu era ca în fiecare seară. Asta e!

— Nu era la fel de puternică şi de aceea crezi că n-au văzut-o cei de pe vas?

— Ba era la fel de tare, dar parcă lumina altfel. Nu ştiu cum să vă spun. Vedeţi dumneavoastră, noi stăm aici de luni de zile seară de seară. Când sunt de santinelă, ca să mai treacă timpul, de multe ori mă plimb numărând. Îmi potrivesc aşa paşii că fac doi pe lumină, doi pe întuneric, iar doi pe lumină, iar doi pe întuneric. Azi-noapte începuse vântul şi ploaia. Cel mai păcătos timp pentru santinelă. Trebuie să fii atent, nici nu vezi prea departe. Aici, la noi, când se aprinde farul, se vede, când se stinge, beznă, de-ţi scoţi ochii…

Ostaşul ceru permisiunea să-şi aprindă o ţigară şi apoi scoase din buzunar o tabacheră mare de metal. Pufăi repede de câteva ori şi continuă:

— După un timp mă pătrunsese ploaia, mă luase şi cu frig. Când intrasem în post nu mă gândisem că o să plouă atât de rău şi nu-mi luasem nimic să mă apăr. Zgribulit, m-am apucat să patrulez, după obiceiul meu, ca să treacă mai repede timpul. Dar, ştiu eu ce să zic, făceam doi paşi pe lumină, nu mai apucam să fac doi pe întuneric. Dacă voiam să fac tot doi, trebuia să mă grăbesc deodată. Făceam doi paşi rar, doi mai repezi, parcă se schimbase lumina. Asta mi-a dat de gândit, pentru că, mai demult, tovarăşul caporal Alună mi-a spus că are mare importanţă cum arde farul. El a fost într-un alt pichet, şi acolo farul ardea că puteai să faci trei paşi pe lumină şi numai unul pe întuneric. În altă parte arde altfel… Atunci de ce n-a mers ăsta ca de obicei? Că sunt la punctul ăsta de şase luni şi niciodată nu s-a schimbat. Asta am avut de spus.

Dima tremura de nerăbdare. Nici pe departe nu bănuia ostaşul ce importanţă deosebită aveau cuvintele lui. Încercă să mai afle ceva de la el. Dar atâta ştia. După ce luase şi el parte la salvarea celor din bărci, se dusese să se culce, nu mai fusese preocupat de felul cum funcţionează farul.

VULPILE SUNT AICI?

De la Tulcea, vaporul ajunge numai în câteva ore până la Sulina. Nici nu ştii când soseşti, fiecare mal are, tot drumul, surprizele lui. Turiştii însă vor să se afunde cât mai mult în Delta sălbatică, să treacă prin canaluri şi gârliciuri, să străbată cu piciorul bătrâna pădure Letea, să ia măcar o masă pe un plaur.

Un călător singuratic a tocmit o barcă şi a pornit prin Deltă, să-i simtă toată sălbăticia. Barcagiul, un lipovean trecut de şaptezeci de ani, dar încă roşu în obraji şi puternic, avea experienţa acestor plimbări, şi de aceea era gata să oprească ori de câte ori i se cerea, aşteptând în tihnă ca omul să facă fotografii, să admire, să se minuneze. Ştia că astea sunt îndeletnicirile tuturor celor care ajung până aici. Dar mai întâi şi mai întâi ştia că toţi aceşti oameni, veniţi să se distreze, nu sunt grăbiţi. Nici el nu era. Pufăia din lulea nepăsător, ca şi când ar fi fost numai cu gândurile lui.

— Mai avem mult până la mare? se interesă turistul, nerăbdător, trădând locul unde voia să ajungă.

— Este, veni răspunsul laconic, după încă două, trei opinteli în babăici.

„Ce-o fi cu acest călător?“ se întreba barcagiul. Pentru că, într-adevăr, părea nerăbdător să ajungă mai repede la destinaţie. Un turist grăbit!

— Când crezi că ajungem? reveni cu altă întrebare călătorul, şi pe un astfel de ton, încât batrânul înţelese că, de fapt, îl şi îmboldea în acelaşi timp să se grăbească.

— Pe lumină, n-aveţi nicio grijă, îl linişti el.

— Dar mai repede nu se poate?

— Păi dacă dumneata pozezi într una?

— Chiar dacă fotografiez, nu te opri.

Călătorul îşi strânse totuşi aparatul, iar bătrânul prinse cu mai multă nădejde babăicile.

Niciunul nu era pornit pe vorbă, aşa că străbătură locurile tăcuţi. Călătorul, încântat de privelişte, îşi deschidea, totuşi, din când în când aparatul şi fotografia, fără ca barca să se mai oprească. Barcagiul ştia ce are de făcut.

După ce petrecură astfel câteva ore împreună, bătrânul i se adresă călătorului:

— Aici, dacă vreţi, puteţi rămâne peste noapte. Mulţi călători se opresc în locul ăsta.

— Dar ce este aici?

— Un far, nu-l vedeţi?

— Şi pot să locuiesc la far?

— Nu, dar sunt în apropiere câteva case. E şi un sat, nu prea departe, unde puteţi tocmi o cameră.

Ajunseră în apropierea farului. Primul om pe care-l întâlniră fu un bărbat de vreo treizeci de ani, care se chinuia să înveţe să vâslească.

— Mai e cineva pe aici? îl acostă bătrânul, după ce îl privi un timp ironic.

— Unde să fie?

— Pe la far. Pavlicenco e aici?

— Nu ştiu cine e Pavlicenco ăsta.

— Păi stai în barca lui şi zici că nu-l cunoşti? făcu bătrânul supărat. Coboară şi dumneata şi du-te la far, se adresă turistului pe care îl adusese. E un om cam tăcut, dar, dacă îl rogi, te trimite la cineva în sat, să stai câteva zile, îşi îndemnă el clientul. Marea e aproape de aici. Eşti şi la mare, şi în Deltă, ăsta-i avantajul.

— Îţi mulţumesc că m-ai adus, nene Vasea! Uite şi banii dumitale.

Bătrânul încasă ce i se cuvenea şi plecă mulţumit spre casă. De când era pensionar se ocupa cu acest fel de cărăuşie, ca să nu stea

degeaba şi să facă rost de un ban în plus pentru tutun şi câte o ţuică. Pensia ajungea toată la nevastă, care numai pentru băutură nu i-ar fi dat bani.

Luându-şi rucsacul în spate, noul sosit se îndreptă spre far. Din urmă îl strigă cel care învăţa să rameze.

— Alo! Nu te mai duce degeaba, că nu e nimeni acolo. Vezi în sat, dacă nu găseşti o cameră.

— Cum să nu fie?! Nici Pavlicenco, ăla, de care mi-a vorbit barcagiul?

— L-a luat Salvarea acum o oră. Trebuie să vină altcineva în locul lui.

— Salvarea?!

— Stai că merg şi eu!

Când se apropiară de clădirea de lângă far, cei doi fură întâmpinaţi de o fată.

— Emil! Hai că te caută cineva.

— Pe mine?!

Din clădirea farului tocmai atunci apăru un bărbat îmbrăcat militar.

— Şi el a fost, îl arătă fata pe Emil militarului. Dumnealui vrea să-ţi vorbească.

Făcură cunoştinţă.

— Dumneavoastră? se adresă militarul celui pe care îl adusese Emil.

— Eu am sosit acum, răspunse turistul, cu o figură de om care pică din lună. Nu ştiu despre ce este vorba.

— Vreţi să vă legitimaţi?

Contrariat, el îşi prezentă actele. Era inginer constructor şi se numea Olteanu Dumitru.

— Când aţi sosit în Deltă?

— De două zile.

— Şi aici?

— Acum o jumătate de oră. Dumnealui a avut amabilitatea să mă însoţească.

— Unde aţi petrecut noaptea trecută?

Noul sosit se uită la ceilalţi din ce în ce mai nedumerit. I se lua un interogatoriu? De ce trebuia să dea aceste răspunsuri? Emil îl încurajă printr-un gest să se conformeze.

— La „Cabana vânătorilor”.

—La ce oră v-aţi culcat?

— Cam târziu. M-a apucat furtuna în Deltă şi am aşteptat pitit într-un adăpost, să treacă. Noroc că aveam la mine tot ce-mi trebuia ca să mă apăr de ploaie.

— Pe la ce oră aţi ajuns la cabană?

— Cred că era trecut de douăsprezece noaptea.

— Vă mulţumesc! Şi acum încotro vă îndreptaţi? S-ar putea să mai am nevoie de dumneavoastră.

Călătorul îi privi iar, întrebător, pe cei din jur. Mai ales pe Emil, care se arătase binevoitor cu el.

— Eu venisem să petrec aici câteva zile de concediu, în apropierea mării. E plăcut să stai într-un loc în care să fii şi la mare, şi în Deltă. Numai să găsesc o locuinţă.

— Foarte aproape de aici sunt câteva case de pescari, încercaţi acolo, se oferi tânărul care învăţa să vâslească, şi pe care noul sosit ştia acum că îl cheamă Emil.

Locotenentul major se adresă celorlalţi turişti:

— Îmi pare rău ca trebuie să vă ratez excursiile din această zi, dar aş vrea să stau de vorbă cu dumneavoastră. Vă rog sa nu plecaţi de aici. După aceea, puteţi să vă continuaţi programul.

— Rămân şi eu? se interesă noul sosit, nemulţumit că a picat într-un moment neprielnic.

— Şi dumneavoastră.

Turistul se posomorî, dar nu mai spuse nimic.

Când locotenentul major intră în clădirea farului, turistul se adresă lui Emil:

— Dumneata ştii ce s-a întâmplat?

— Habar n-am!

— O fi în legătură cu boala omului de la far, de care spuneai dumneata?

— Ştiu eu ce-o mai fi? Tot ce ştiu este că mi-au ratat ziua de azi…. Tehnicianul de la far este tatăl domnişoarei.

Locotenentul major s-a înapoiat într-una din camerele locuinţei farului şi a rămas un timp singur. Prima persoană pe care o invită înăuntru fu fiica lui Pavlicenco.

Obrazul fetei era de o paloare cu totul nefirească. Părea gata în orice clipă să izbucnească în plâns.

— De ce sunteţi atât de neliniştită?

Parcă nu aşteptase decât această întrebare, ca lacrimile să i se rostogolească pe obraz.

— Tata – şopti ea, printre suspine – a fost dus cu Salvarea, la spital. Are hepatită.

— Cine a pus acest diagnostic?

— Doctorul. Avea pielea galbenă ca şofranul. Şi ochii îi erau la fel.

— Nu trebuie să fiţi atât de îngrijorată. Sub supravegherea medicilor se va însănătoşi curând. Suferea de ficat?

— Se plângea câteodată de dureri, care îi treceau într-o zi, două, după ce bea câteva ceaiuri.

— În ultimul timp cum s-a simţit?

— Nu tocmai bine.

— Locuia singur aici?

— Luna asta, da. Sunt trei tehnicieni care fac prin rotaţie serviciu la far. S-au înţeles ca tata să stea singur această lună, pentru ca ceilalţi să-şi ia concediul de odihnă.

— În ultimul timp, a locuit tot singur?

— De două zile au venit aceşti prieteni ai mei. Aici mereu vin şi pleacă excursionişti.

— Cine sunt prietenii dumneavoastră?

Fata rămase pe gânduri. Cine erau? Nici ea nu ştia, cu toate că îi numise prieteni. Fu nevoită să mărturisească faptul că nu-i cunoaşte prea bine.

— Dar mi-aţi spus că sunteţi prieteni?!

Fata îi povesti cum se cunoscuseră şi ajunseseră să se considere prieteni.

— De aceea am făcut greşeala de a-i aduce aici, la el.

— Credeţi că a fost o greşeală?

— Tata nu prea voia să primească pe nimerii.

— În ultimul timp, tatăl dumneavoastră a avut o supărare oarecare? Mă refer la faptul că anumite neplăceri au repercusiuni asupra celulei hepatice.

— Nu cred.

Locotenentul major medită la ultima lui întrebare.

— Vă rog să-mi povestiţi tot ce s-a întâmplat aici aseară, până în clipa în care aţi plecat spre casă.

— Nu pot să spun că s-a întâmplat ceva. Am vrut să mă duc împreună cu Emil într-un loc unde sunt foarte multe păsări, dar tata ne-a atras atenţia că va începe curând furtuna şi am renunţat. Apoi Emil m-a condus spre casă.

— Pe la ce oră?

— Cred că era ora nouă şi jumătate.

— Şi la ce oră aţi ajuns acasă?

— Pe la zece şi jumătate, răspunse fata, ezitâud.

— Locuiţi departe?

— Nu tocmai… Dar am mai stat de vorba.

Bărbatul îşi dădea din ce în ce mai precis seama că fiica lui Pavlicenco are o afecţiune deosebită pentru tânărul contabil cunoscut cu două zile în urmă.

— Şi la ce oră v-aţi despărţit de însoţitorul dumneavoastră?

— Cred că pe la zece şi un sfert. În drum ne-am întâlnit cu fratele meu, care venea să mă ia de aici.

— Ştiţi la ce oră a ajuns Emil înapoi la far?

— Nu l-am întrebat. Dimineaţa el a venit să ne anunţe că tata e bolnav. Eu îl văzusem puţin galben, încă de când plecasem, seara, dar

peste noapte se făcuse şi mai rău.

— La ce oră a venit să vă anunţe că tatăl dumneavoastră este bolnav?

— Pe la cinci dimineaţa. Doar se luminase.

— Vă mulţumesc. Sunt sigur că tatăl dumneavoastră se va înapoia curând acasă, însănătoşit.

După Vera, locotenentul major îl pofti în cameră pe Victor, chimistul.

Contrar aparenţei, el se prezentă liniştit, cu toate că era o fire nervoasă. Nu prea înalt, oacheş, slăbuţ. Îţi atrăgea atenţia privirea vie, care-i fugea încontinuu de colo, colo. Purta părul scurt, tinereşte, şi era îmbrăcat într-o cămaşă sport, scoasă pe deasupra pantalonilor.

După ce răspunse câtorva întrebări preliminare, care stabiliră identitatea, locotenentul major îi ceru să povestească în ce fel îşi petrecuse ziua şi noaptea trecută.

— Să vă spun drept, prea mare lucru n-am făcut! Dimineaţa am fost prin împrejurimi. După-amiază, George ne-a propus să mergem pe malul mării. Am plecat pe la şase şi jumătate. Ne-am plimbat. Cred că trecuse de opt când am pornit pe malul apei, în sus, până când ne-a prins întunericul. Nici nu ştiu când ne-am trezit cu norii deasupra capetelor. Luasem la noi ceva mâncare şi ne-am aşezat la masă. Ne gândeam că o să fie a ploaie trecătoare. Am găsit un adăpost, făcut de vreun vânător, şi am luat masa lângă el. Ploaia a început când mâncam, apoi s-a pornit furtuna. Ne-a fost teamă să mai pornim spre far. Nu cunoşteam locurile, puteam să ne scufundăm într-un gârlici, ceva. Adina, mai mofturoasă, s-a apucat să şi plângă, din care cauză ne-am certat. M-a înjurat atât de tare, încât am plecat de lângă ei. Nu ştiu ce-au mai făcut, pentru că eu i-am reîntâlnit tocmai la ziuă.

— Aţi petrecut noaptea în ploaie?

— Nu puteam să stau afară. La început, m-am gândit să mă întorc, cu orice risc, la far. Îl vedeam, doar, luminând. Pe urmă, tot m-am temut să nu păţesc ceva, singur, în puterea nopţii, şi am rămas pitit într-un fel de colibă, pe care o zărisem la venire. Înăuntru era bine, nu sufla vântul, nici nu ploua. Am vrut să fac şi focul, dar, după ce mi-am strâns câteva găteje, care erau prin colţuri, am renunţat. Mi se udaseră chibriturile.

— Şi ai preferat dumneata să stai singur cuc acolo, decât să fii în tovărăşia fetei pe care o invitasei la plimbare? N-ai fost tocmai cavaler.

— Staţi să vă explic! se repezi tânărul chimist. Nu ştiu cum sunt alţii, dar eu când aud o fată plângând… şi mai ales fără motiv. Ce vină aveam noi că a început să tune? Doar eram împreună. Şi pe deasupra s-a şi răstit la mine, ceea ce m-a înfuriat cu adevărat.

— Ai lăsat-o singură ca să-i treacă spaima, remarcă ironic

locotenentul major.

— Ei, singură. A rămas împreună cu George şi Dorina. Dacă eram furios! Am rugat-o de trei ori sa înceteze, că nu voiam sa plec. Ea a început să plângă şi mai tare, parcă intenţionat, să mă determine să mă ţin de cuvânt. Atunci am plecat, deşi nici mie nu mi-a plăcut să stau singur. M-am ambiţionat. La ziuă, m-au găsit dormind în adăpostul acela.

— Aţi revenit împreună la far?

— Sigur că da.

— Şi ce aţi găsit?

— Agitaţie mare. Salvarea nu putea sa pătrundă până aici, rămăsese în sat. Veniseră doi oameni cu o brancardă, într-o barcă. Se îmbolnăvise Pavlicenco.

— Cine era de faţă când aţi sosit dumneavoastră?

— Păi, era Emil… contabilul, care venise cu oamenii cu brancarda… Mai era Vera, fiica lui Pavlicenco. Ea plângea… Nu mai era nimeni altcineva.

— Dar când aţi plecat ieri dupâ-amiază, sau când v-aţi înapoiat azi-dimineaţă, nu v-aţi întâlnit cu nimeni pe drum, mai departe sau mai aproape de far?

— Chiar cu nimeni.

— Vă mulţumesc.

Fură invitate apoi cele două fete, Adina şi Dorina, care confirmară cele spuse de Victor. Într-adevăr, Adina se speriase de ploaie şi începuse să plângă, iar Victor se supărase pe ea. De fapt, din cele spuse de Dorina reieşea că Adina plânsese nu atât din cauza tunetelor, cât pentru aceea că fusese furioasă pe Victor, care, când a văzut-o înfricoşată, a întrebat-o maliţios: „Vouă, la şcoală, nu v-au explicat cauzele tunetelor? Atunci de ce te-ai înspăimântat aşa?“

George nu aduse nici el nimic nou în declaraţia pe care o dădu, aşa că locotenentul major îl invită pe Emil. Buna dispoziţie, care se părea că este caracteristică felului său de a fi, îi dispăruse acum. Părea deprimat.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat locotenentul major, văzând în ce stare este.

— Nu ştiu la ce vă referiţi…

— Din cele spuse de ceilalţi prieteni ai dumneavoastră am dedus că aveţi o fire veselă, şi după cum vă văd…

Tânărul zâmbi amar.

— Cui îi mai arde de glumă? Nu vedeţi şi dumneavoastră că…

— Dar ce s-a întâmplat?

— Păi… ceea ce ştiţi.

— Poate că nu ştiu tocmai ceea ce crezi dumneata că ştiu, făcu locotenentul major un joc de cuvinte.

Emil zâmbi, dar fără convingere. Bunăvoinţa celui care îl interoga nu-l dispunea.

— Mă refer la tatăl Verei. La vârsta lui, boala e mai grea. Fata e disperată.

— Să sperăm că a făcut o formă uşoară. Tratată la timp, va trece fără să lase urmări. Dar, spuneţi-mi, vă rog, cum v-aţi petrecut ziua de ieri şi noaptea care a trecut?

— Prea multe n-am făcut… Am stat mai mult pe aici, pe lângă far. Am aşteptat-o pe Vera, pentru că plănuisem să plecăm toţi şase spre mare. Până când să vină ea, ceilalţi au dispărut… De altfel, am cam observat că voiau să rămână singuri. Înţelegeţi şi dumneavoastră că eu, ca să spun aşa, îi stingheream. Ei sunt patru, iar eu… al cincilea. Nu puteam să-i întovărăşesc singur.

— Ce vă face să credeţi că voiau să rămână singuri? Numai faptul că eraţi al cincilea sau mai aveţi un motiv? Promiseseră, totuşi, că veţi merge împreună până la mare.

— Ce mă face să cred? Păi dacă au şters-o englezeşte, cum se spune, şi ne-au lăsat singuri, pe mine şi pe Vera. Nu era clar? De ce nu mi-au spus când au plecat? De ce n-au aşteptat să sosească şi Vera?

— Nu v-au spus că au de gând să plece?

— M-am trezii fără ei. Atunci am vrut să mă duc cu Vera într-un loc unde sunt foarte multe păsări, dar tatăl ei ne-a prevenit că începe furtuna şi ne-am răzgândit. Atunci am luat masa şi după aceea am condus-o pe Vera spre casă. Am mers încet, am vorbit despre una, despre alta. Ea mi-a mărturisit că în toamnă vine la Bucureşti să dea examen la facultate. Era bucuroasă că anul acesta tatăl ei a făcut rost de bani şi o trimite la Bucureşti. Se pare că anul trecut au avut unele cheltuieli neprevăzute şi nu a putut pleca.

— V-a spus de unde a făcut tatăl ei rost de bani? Mă gândesc că o fi vândut ceva.

— Nu mi-a spus nimic în privinţa asta, pentru că nici nu m-am interesat. Poate să vă răspundă ea la această întrebare.

— Pe la ce oră v-aţi despărţit?

Emil stătu un timp în cumpănă.

— Era întuneric şi n-am putut să văd cât e ceasul. Chiar am vrut să mă uit, pentru că m-a întrebat ea. Cred că se făcuse vreo zece şi jumătate.

— Şi la far pe la ce oră aţi ajuns?

— Pe la unsprezece şi ceva. Am venit destul de greu, pe furtună şi întuneric.

— Aţi întâlnit pe cineva în drumul dumneavoastră? La dus sau la întors?

— Nu am întâlnit pe nimeni. Ba, ca să fiu sincer, parcă am auzit la un moment dat pe cineva, dar nu pot să fiu sigur, pentru că nu l-am

văzut, şi n-are rost să…

Locotenentul major insistă, oricât era el de nesigur.

— Spuneţi-mi, totuşi, ce vi s-a părut că aţi auzit, unde şi când?

— Eram aproape de far când nu s-a părut că în apropierea mea cineva merge repede, ca şi când s-ar fi ferit de ploaie. Adică fugea. Am vrut să strig, crezând că este unul dintre cei patru plecaţi fără noi, dar mi s-a părut că se depărtează de far, că aleargă spre mare, nu spre mine. Or, dacă erau ei, se apropiau.

— Când aţi ajuns, mai era cineva aici?

— Numai Pavlicenco. Stătea în pat, se simţea rău. De altfel, la plecare, îl sfătuisem să nu se dea jos din pat. Se îngălbenise şi mai rău. I-am făcut un ceai şi tot ce m-am priceput într-o situaţie ca aceea. Ştiam că la ziuă trebuie să mă duc să anunţ Salvarea.

— Altceva aici nu aţi fi avut ce să-i faceţi. După aceea, ce s-a mai întâmplat?

— Am stat lângă el, să-l păzesc. M-a rugat de câteva ori să ies din casă şi să văd dacă funcţionează normal farul. Fiind bolnav, nu s-a mai dat jos din pat.

— De câte ori v-aţi uitat?

— Păi, fără exagerare, m-a trimis de vreo cinci-şase ori. E un om conştiincios, şi dacă nu se putea uita el… În sfârşit, nu mai avea nicio importanţă că ieşeam să mă uit, deoarece noaptea tot era pierdută pentru mine. Nu puteam să mă culc şi să-l las nesupravegheat. Dimineaţa, cum s-a luminat, m-am dus la fiica lui şi am anunţat-o să telefoneze după Salvare. De fapt am chemat-o eu, ca să nu se irosească timp şi să poată pleca repede încoace, să vadă cum se mai simte tatăl ei. Apoi am aşteptat Salvarea.

— Dar mama Verei?

— E suferindă de un picior, nu poate pleca de acasă. Am rămas s-o mai liniştesc. S-a speriat foarte rău când a auzit ce i s-a întâmplat soţului ei.

— E de înţeles. Vă mulţumesc pentru ajutorul pe care mi l-aţi dat şi vă rog să spuneţi turistului care a sosit acum să poftească înăuntru. Cred că nu mai am nevoie de dumneavoastră, aşa că vă puteţi face un program pentru ziua de astăzi.

Când turistul sosit în barca bătrânului pescar intră în cameră şi închise atent uşa în urma lui, el fu cel care puse prima întrebare locotenentului major.

— Ei, Mihai, cum merge? Ceva interesant?

— Sunt câteva date asupra cărora merită să ne oprim. Ascultă interogatoriul.

Mihai trase sertarul mesei şi scoase un mic magnetofon, pe care îl derulă. Se aşezara apoi şi ascultară răspunsurile celor interogaţi.

Dima, cu ochii închişi pe jumătate, urmărea fiecare întrebare şi

răspuns, încercând să descopere „ceva“ semnificativ în ele. Deodată dădu semne de nerăbdare, pe care Mihai nu le scăpă, fără să prindă însă şi motivul lor. Nu i se păruse că în clipa aceea ascultase ceva deosebit.

În timp ce banda se desfăşura, Dima îşi nota din când în când câte ceva. Erau punctele asupra cărora avea să revină seara, după ce se lungea în pat, când obişnuia să mediteze la tot ceea ce se întâmplase peste zi.

Mihai opri magnetofonul.

— Cum ţi se pare?

— A mers bine, Mihai, dar vreau să mai afli încă ceva de la fiica lui Pavlicenco.

— Ce anume?

— Cine a remarcat pruna dată că bătrânul este galben, şi la ce oră?

— La ce oră?

— Da. E foarte important să ştim la ce oră. Se pare că boala bătrânului a evoluat vertiginos. Când a revenit Emil acasă, după cum declară el, bătrânul avea ochii şi pielea şi mai galbene. Or, nu trecuse mai mult de o oră şi jumătate, două, de când plecase.

— Nu se poate ca boala să se agraveze atât de repede?

— De ce nu? În orice caz, un medic ne poate spune cu precizie. Dar du-te şi întreab-o pe Vera ce te-am rugat. Poate că mai este încă aici.

Mihai se ridică de la masă destul de nedumerit, dar îl cunoştea pe Dima atât de bine, încât să ştie că până nu va avea ceva cât de cât sigur, nu-i va spune nimic.

— Ei, Mihai?

— Primul a observat Emil.

— Bineee! Să mergem mai departe, după ce ai să-mi spui ce rezultate traseologice avem.

Mihai dăduse dispoziţie să se obţină urmele pantofilor tuturor celor care fuseseră la far cu o zi în urmă. Obţinerea lor n-a ridicat probleme, deoarece în jur pământul era reavăn, iar toţi cei cinci tineri se plimbaseră într-o parte şi alta.

— Cea mai mare atenţie – spuse Mihai – cred că o merită urma acestui Victor. Semnalmentele lui răspund, în mare parte, celor pe care le avem de când i-am urmărit pe cei doi: nu prea înalt, brunet, cu un număr de pantof apropiat celui căruia i-am luat mulajul.

Dima fluieră uşor, a luare-aminte.

— Şi celălalt?

— Ar putea să fie complicele cu care l-a curăţat pe blond. După declaraţia acelei femei, erau trei în noaptea crimei, cel de la mijloc fiind blondul.

— Celelalte urme?

— Parcă sunt ale aceluiaşi picior, ca mărime. Şi Emil, şi George

poartă amândoi patruzeci şi doi, sunt la fel de înalţi şi de oacheşi, nu numai la piele, acum fiind bronzaţi, dar şi la păr.

— Şi amândoi, Mihai, seamănă la dimensiuni cu blondul pe care l-am găsit pe plaja de lângă Mamaia. Ce bine ar fi fost dacă natura ar fi făcut ca niciun om să nu semene cu altul la înălţime. Ar fi fost de real folos criminaliştilor.

— Numai că primul ar fi trebuit să aibă un centimetru, iar ultimul ceva mai mult decât Caraimanul!

— Ştiu şi eu, dar asta nu mă împiedică să regret ceea ce ţi-am spus. Acum vreau să văd ce ai reţinut ca deosebit în timpul interogatoriului.

— De la Victor aş reţine că a plecat de lângă ceilalţi la o oră nu tocmai târzie. Socotesc târziu sau devreme, în raport cu ora când, probabil, cineva a schimbat semnalmentele farului.

— Foarte adevărat. Pe la ce oră a încercat comandantul pescadorului să facă punctul navei?

— În jurul orei unsprezece şi jumătate.

— La ce oră s-a supărat Victor pe fată?

— Tot pe la ora asta. Ar fi putut să ajungă până la ora unsprezece la far. Aici, Pavlicenco, fiind bolnav, nu l-a văzut intrând în turnul farului. Rămâne să aşteptăm ce ne va spune specialistul în legătură cu posibilitatea de a schimba funcţionarea farului. Cât de repede se poate face acest lucru?

— Când vine tehnicianul?

— Trebuie să sosească.

— Mai departe, Mihai.

— Dacă Victor s-ar fi pregătit să comită acest fapt, ar fi avut suficient timp să observe cum se intră în turnul farului, ca să poată merge noaptea la sigur. După ce a schimbat felul de a funcţiona, se putea întoarce în locul unde l-au găsit ceilalţi trei prieteni.

— Poate a plecat, poate nu.

— De ce?

— Pentru că să nu uităm un fapt important: Cel care a umblat la far, după ce a auzit ce s-a întâmplat pe mare, a venit şi a pus iarăşi totul la punct. Farul, la ziuă, a funcţionat normal, ca şi acum, de altfel. Nu l-ai privit?

— E aprins?

— Sigur că da. Nu se observă din cauza soarelui, dar să ştii că funcţionează şi în momentul de faţă. Probabil că Pavlicenco s-a gândit că dacă nu-i vine înlocuitorul până după-amiază, farul să-şi facă datoria.

— Şi… e normal?

— Foarte normal, l-am controlat. Ia cronometrul meu şi convinge-te. Mai departe, Mihai. Ce ai mai notat ca deosebit?

— Am mai reţinut, în legătură cu Victor, că are acelaşi număr de

pantof cu cel pe care îl căutăm. Desigur, sunt mulţi cei care poartă numărul lui, dar pentru noi poate să fie un amănunt.

— Am consemnat şi acest amănunt.

— Apoi mi sc pare că nu este tocmai convingător motivul care l-a determinat să plece să doarmă singur. Nu crezi?

— Unii oameni sunt mai orgolioşi, alţii… În sfârşit, reţin că tu nu te-ai fi supărat într-o situaţie asemănătoare, de unde deduc că eşti mai conciliant cu femeile.

Contrar obiceiului, Mihai nu răspunse glumei lui Dima, fiind mult prea preocupat de ceea ce spunea.

— Iată, mai văd o însemnare de a mea care merită să fie reţinută, continuă el. Se referă la cele două fete, pe care nu le cred amestecate în toată povestea asta. I-au cunoscut pe cei doi pe plajă, la Mamaia. S-au împrietenit repede şi, pentru că mai au câteva zile de concediu, au fost ispitite de propunerea de a le petrece în Deltă. În schimb, puteau foarte bine să fie invitate ca… paravan. Două perechi trec mai neobservate decât doi bărbaţi…

— Două perechi şi jumătate, vrei să spui.

— Întocmai. Îl uitasem pe Emil. Venind cu toţii aici, cei doi au avut grijă, după cum a declarat şi fiica lui Pavlicenco, şi Emil, să se descotorosească de cei în plus şi să dispară singuri spre mare. Drumul poate fi un alibi: nici nu erau la faţa locului când sa întâmplat fapta.

— Şi acolo s-au certat, aşa că practic noi nu putem şti ce au făcut decât trei dintre ei, în timp ce pe al patrulea trebuie să-l credem pe cuvânt. Să nu uiţi, totuşi, să trimiţi să se verifice dacă într-adevar a stat în acea colibă. Nu se poate să nu fi lăsat un semn oarecare.

— Am înţeles.

— În acelaşi timp trebuie să mărturisesc că această variantă este logică şi foarte posibilă. La prima vedere nu are decât o lacună.

— Care anume?

— E cam simplă. Dar, de câte ori nu se întântplă să căutăm complicaţii în cele mai elementare chestiuni, pe care tocmai de aceea nu le rezolvăm mai repede? Ce măsuri propui în legătură cu aceşti excursionişti?

— Mai întâi o verificare acasă.

— Da.

— Cred că ar trebui supravegheaţi, cu atât mai mult cu cât vor să plece să se plimbe. Sunt doar în vacanţă.

— De acord. Să trecem la Emil.

— El, prin forţa împrejurărilor, s-a trezit în inima evenimentelor. Făcându-i curte Verei, a fost alături de ea, deci lângă tată, deci lângă far.

— Într-adevăr, el a fost aproape de toţi aceştia şi poate că ar fi putut să ne spună mai multe.

— Te referi la ceea ce a auzit când s-a întors acasă?

— Şi la ceea ce a auzit, evident. Tot el este acela care, prin declaraţia lui, ne-a mai atras atenţia asupra unui fapt. E vorba de banii pe care „acum“ îi are Pavlicenco, şi îşi trimite fiica la Bucureşti. Dar ce s-a întâmplat „acum“ de are bani mai mulţi? Poate că a primit un premiu, poate că a vândut ceva, sau poate că, pur şi simplu, a scăpat de o hangara oarecare şi, firesc, se descurcă bine cu leafa. Sunt sigur că bătrânul, înainte ca fiica lui să termine liceul, s-a apucat să-i facă zestre, după tradiţie. Să se cerceteze dacă nu a avut până de curând rate la mobilă, sau cine ştie ce alte hangarale care l-au strâmtorat un timp. Achitând datoriile, dispune iar de o sumă de bani. Cu care vrea să realizeze un vechi vis al fiicei lui. Să nu uităm că oameni ca el nu ştiu că la facultate fiica lui va beneficia de bursă. Acum şi-o fi spus: „Mobilă are, trusou i-am făcut, poate să înveţe şi carte. Când o găsi un bărbat să se mărite, n-o să-mi fie ruşine să-l aduc în casă”.

— E foarte posibil să fi gândit şi aşa.

— Dar se mai poate şi altfel: ca bătrânul să fi căzut victima unuia dintre indivizii noştri, care i-a plimbat pe sub nas o sumă importantă de bani. Să nu uităm că un om în vârstă s-ar putea să fie impresionat de o sumă mare de bani, pe care n-a sperat toată viaţa lui s-o aibă. Ce şi-a spus atunci: „Mare lucru nu-mi cere. Nimeni nu mă poate controla. Iau banii, îmi înzestrez fiica, o trimit la Bucureşti, am şi eu de băutură”.

— Şi aşa se poate, şi aşa se poate! Care este adevărul? Asta aş vrea să ştiu.

— Dacă admitem această ultimă variantă, sunt iarăşi două posibilităţi: Mai întâi, ca bătrânul să se fi înţeles cu Victor, să zicem, ca acesta să vină să schimbe lumina farului, el făcând pe bolnavul. În acest caz, el poate pretinde că n-a ştiut cum a funcţionat, şi l-a luat drept paravan pe Emil, pe care l-a pus să se uite toată noaptea dacă luminează, tocmai ca să se ştie cât este el de grijuliu. Există posibilitatea ca Emil, fiind vorbit cu Pavlicenco, să ne trântească această minciună a controlului de peste noapte, pe care noi n-o putem verifica. De fapt, el a controlat într-adevăr cum funcţionează farul? Cine ştie?! De aceea ţin neapărat să stau de vorbă cu Pavlicenco, fie şi la contagioşi, dacă doctorul îmi va permite. Vreau să văd ce fel de om este şi dacă nu descopăr o fisură în ceea ce-mi spune…

— Iar eu, în acest caz, aş vrea să ştiu mai multe despre Emil. Şi el poate că ne ascunde ceva.

— Atunci să cercetăm. Să nu uităm că avem nevoie de oarecare certitudine în legătură cu persoana acestui om, cu atât mai mult cu cât el este acela care a auzit, sau i s-a părut că aude, paşi în jurul farului. În consecinţă, după ce voi sta de vorbă cu Pavlicenco, mă duc la Bucureşti, să cer relaţii despre el. Ne vom împărţi treburile: în timp ce

tu îi verifici pe cei doi tineri, un alt om al nostru se va ocupa de cele două fete, eu mă interesez de Emil. Şi acestea fiind zise, cred că nu mai trebuie să adăugăm decât un singur fapt.

— Care?

— Hai să-ţi răspund printr-o întrebare. Este cineva care poate să ne spună cu precizie dacă Victor, care are semnalmentele corespunzătoare unuia dintre cei doi este într-adevăr cel căutat? Nu crezi că…

— Sigur că da! sări Mihai, mai înainte ca Dima să-şi termine fraza. Şi încă cineva care l-a privit cu deosebit interes: femeia care a locuit lângă cortul lor şi care a găsit că este un tânăr încântător.

— Ea sau soţul ei. Aşadar…

— În clipa următoare vor alerga spre Constanţa şi mă voi întoarce cu unul dintre ei.

— Tocmai asta voiam sa spun şi eu.

Când turistul de curând sosit a ieşit din casă, afară tocmai aştepta un om cu o şapcă de doc pe cap şi o servietă, cam veche, în mână. Era tehnicianul chemat să verifice funcţionarea farului şi să dea totodată unele explicaţii locotenentului major care luase interogatoriile.

— Am fost trimis aici să văd ce e cu farul, se adresă el lui Mihai. Vine şi tovarăşul Vidraşcu în urma mea, să-l înlocuiască pe tovarăşul Pavlicenco.

— Întârzie mult?

— Rămăsese să pornească în urma noastră cu o altă maşină, care aduce nişte materiale.

— Să-l aşteptăm si pe el.

Mihai a profitat de această aşteptare ca să se suie singur în turnul farului, să vadă dacă nu descoperă vreo urmă lăsată în timpul nopţii de cel care se strecurase aici.

Cercetă amănunţii treptele scării, dar parcă cel care urcase avusese aripi. Cu toate că plouase şi pantofii ar fi putut lăsa urme, nu descoperi nimic.

Îşi îndreptă apoi atenţia spre aparatele care fuseseră manevrate, pentru a schimba caracteristicile farului, dar nici aici nu descoperi nimic. Infractorul nu pusese mâna nici pe lentila farului, nici pe corpul aparatului…

Mihai îşi scoase ceasul de la mână şi, folosindu-se de cronometru, se convinse că totul este în regulă: două secunde lumină, două secunde întuneric. Oare să fi mers toată noaptea aşa?

Nu-i mai rămase decât să coboare şi să-l roage pe tehnician să vină să-i explice cum poate cineva schimba caracteristicile farului.

Acesta se uită la lumină, ţinând un ochi închis, de parcă ar fi vrut să vadă ceva foarte mic. Şi spuse:

— Merge bine.

— De unde ştii dumneata?

— După ochi. Sunt atâţia ani de când le supraveghez. De acum le „simt“ când merg anapoda.

Mihai se gândi că toţi meseriaşii au un simţ al lor, în meseria respectivă. Mecanicul „aude” când un motor „bate” bine sau rău, şoferul „simte” când ceva nu este în regulă, poftim, acest om apreciază secundele din „ochi“ şi spune cu precizie că farul a fost aprins doua secunde şi stins două.

Mihai îl rugă să-i explice felul cum funcţionează.

— Mai simplu decât vă închipuiţi dumneavoastră. E mai greu de întreţinut, dar de mers…

Ofiţerul remarcă în sinea lui că pentru meseriaş era mai greu… ceea ce avea el de făcut: întreţinerea în stare de funcţionare normală. Era un fel de a-şi aprecia munca.

— Vedeţi dumneavoastră tubul acela, care pare să aibă în el oxigen pentru sudură?

— Da.

— E plin cu acetilenă. Cum să vă explic mai bine? Aţi văzut dumneavoastră, când se sudează. Acetilena din generator vine la bec, împreună cu oxigenul, dintr-un tub ca acesta de aici, şi amândouă dau flacăra aceea strălucitoare.

Mihai şi-a dat seama că stă în faţa unui tipicar pe care trebuie să-l asculte cum îi dă nenumărate amănunte, pe care el le cunoştea. Era sigur însă că, dacă i-ar fi dat de înţeles că explicaţiile lui nu aduc nimic nou, s-ar fi supărat şi nu i-ar mai fi lămurit, cam trebuie, nici ceea ce-l interesa şi nu ştia. De aceea se resemna să asculte totul, aprobând mereu, printr-un gest cu capul.

— Înţelegeţi?

— Sigur că da.

— Bine… Şi acetilena vine prin ţevile acelea de metal, până acolo sus, la aparat! Să mergem sus.

Urcară până în vârful turnului, chiar în locul unde, ritmic, se aprindea flacăra acetilenei, dând lumina strălucitoare.

— Ajunsă aici – continuă tehnicianul – acetilena trece printr-un regulator, care seamănă perfect cu un ceas de aragaz, în care se reglementează cursul acetilenei spre aceste becuri. Vedeţi, aici, trei cheiţe, care răspund cu trei robineţi. Cu ajutorul uneia se măreşte sau se micşorează pauza – adică timpul când farul este în întuneric –, cu al doilea se măreşte sau se scurtează timpul de lumină, iar cu al treilea se reglementează beculeţele care ard în permanenţă. Am să vă explic de ce. Când acetilena din tubul de jos umflă membrana acestui regulator până la un anumit punct, atunci se astupă orificiul de venire şi se deschide un altul către becul de sus, care se află aici, în mijlocul acestei lentile. Pentru că sticla aceasta mare, rotundă, aproape cât un

butoiaş de bere, care are doagele din sticlă, nu este altceva decât o lentilă. Vedeţi, vă rog, că între braţele becului mai este un orificiu foarte mic, care este tot un bec, dar flacăra lui e cât a unei lumânări. Rolul lui este acela de a aprinde acetilena care iese prin becul mare, şi dă lumina strălucitoare pe care lentilele o concentrează şi o trimit până hăt, departe, la vapoare. Când acetilena din regulator s-a terminat, atunci pe bec nu mai iese nimic şi flacăra mare se stinge, rămânând să ardă numai beculeţul, care nu se vede din depărtare, având o lumină slabă. Acum se zice că farul este în întuneric. Apoi, de la tubul de jos, iar vine acetilena în regulatorul care se înalţă până la un anumit punct, şi iar se astupă orificiul de jos şi se deschide cel spre bec…

Mihai înţelese totul foarte bine, cu atât mai mult cu cât ceea ce explica tehnicianul se petrecea chiar sub ochii lui.

Într-adevăr, nu era complicat şi probabil că era mai greu de întreţinut, după cum spusese el.

Pe Mihai însă îl interesa cum se poate schimba ritmul luminii, şi dacă această schimbare cerea mult timp. Puse această întrebare tehnicianului.

— Greu? He… dacă omul ştie ce are de făcut, e simplu de tot! Numai să cunoască treaba. Vedeţi dumneavoastră, timpul de ardere este determinat de timpul în care se umple regulatorul. Dacă eu închid acest robinet, adică îl mai strâng puţin, atunci de la tubul de carbid vine mai greu acetilena în el, trece mai mult timp în care flacăra nu arde. Eu ştiu că dacă potrivesc ca regulatorul să se umple în trei secunde, înseamnă că timp de trei secunde, sus, nu arde becul mare şi este întuneric. Dacă, dimpotrivă, deschid robinetul şi vine mai multă acetilenă în el, se umple într-o secunda, supapa se închide şi becul de sus primeşte repede acetilena. În cazul ăsta întunericul este numai de o secundă, cum este, de fapt, la alte faruri. La fel se procedează şi ca să fixezi timpul de ardere, reglând scurgerea acetilenei din regulator spre bec. E simplu?

— Chiar foarte simplu.

— V am spus eu? Întreţinerea e mai grea!

Locotenentul major admise că, într-adevăr, acesta era lucrul cel mai greu.

— În concluzie, din câte mi-ni explicat dumneata, un om care ştie ce se petrece aici e de ajuns să manevreze aceste două robinete pentru a schimba caracteristicile farului. Şi totul numai în câteva secunde.

— Păi nu v-am spus eu asta?

Mihai mulţumi tehnicianului pentru explicaţiile pe care i le dăduse şi conchise în sinea lui că, de fapt, acest om este foarte simpatic, în dorinţa lui de a fi cât mai explicit.

Se grăbi apoi să dea indicaţiile necesare celor care supravegheau

regiunea respectivă şi se urcă grăbi în maşină. Voia ca până la prânz să şi stea de vorbă cu cei doi membri ai ciudatei familii din cortul de la Mamaia şi să-i aducă aici.

Peste o oră era acolo. Se duse întins la locul unde îi ştia. Dar simţi că se învârteşte pământul cu el când constată că nu mai aveau cortul desfăşurat. Ceru relaţii unui vecin, un bătrân care se prăjea la soare.

— A, doamna de aici? Un ghinion grozav, domnule ofiţer. Ieri noapte a avut o criză grozavă de apendicită. Nu ştiu ce s-a mai întâmplat cu dumneaei. A ridicat-o Salvarea. Alo! Dar…

Bătrânul îşi zbârci obrazul a nedumerire. Ce om ciudat! Mai întâi întreabă de cineva, iar când el vrea să-i dea amănunte, o rupe la fugă. Fără să-l asculte.

Pe drum, către spital, Mihai îşi consultă blocnotesul şi-şi reaminti numele „coniţei“. Întârzierea asta neaşteptată îl înfuria grozav, cu atât mai mult cu cât ştia că, oricât de simplă ar fi o operaţie de apendicită, bolnavul tot nu poate părăsi imediat patul.

— A fost adusă la dumneavoastră, noaptea trecută, o pacientă cu o criză de apendicită, se adresă Mihai funcţionarei de la „Informaţii”.

— Numele, vă rog?

— Rodica Marinescu.

— Manole… Mailat… Marinescu Rodica. Da, a fost operată în aceeaşi seară.

— Pot s-o văd?

— Nu cred. Dacă este ceva urgent, cereţi avizul medicului, şi s-ar putea să vă permită. Poftiţi, vă rog, îmbrăcaţi un halat. Medicul primar poate fi găsit la camera 43.

Doctorul ştia despre cine este vorba, reţinând, ca şi Mihai, aceeaşi trăsătură de caracter.

— E vorba de femeia aceea foarte vorbăreaţă? se adresă doctorul unei surori, ca să precizeze că nu se înşală.

— Da.

— Dar o să vorbească îngrozitor, şi nu are voie! Puteţi s-o vedeţi, numai dacă dumneavoastră n-o veţi lăsa să vorbească atât cât va dori.

Mihai nu avea ce s-o întrebe, el ar fi vrut să plece împreună la far. Dacă asta nu se putea…

— De fapt — îi spuse doctorului – dumneavoastră puteţi să decideţi dacă îi mai vorbesc sau nu. Vă rog să-mi spuneţi dacă ar putea să părăsească spitalul pentru câteva ore. Am transporta-o în orice condiţii cereţi dumneavoastră.

— Imposibil! A avut o peritonită, pe care cu greu am scos-o la capăt. Cel puţin două, trei zile nici nu poate fi vorba despre aşa ceva. Puteţi, eventual, sta de vorbă cu soţul, care este acum în salon. El trebuie să coboare din moment în moment. Soră, vezi, te rog, să nu se prelungească vizita prea mult.

— Vă mulţumesc pentru informaţie. Am să stau de vorbă şi cu soţul ei.

— Spune-i, te rog, că vrea să-i vorbească cineva, se adresă doctorul sorei. Dar să nu audă şi operata. De curiozitate, ar fi în stare să coboare.

Vasile Marinescu s-a prezentat îngrijorat în hol. Oricât ar părea de ciudat, era sincer afectat de ceea ce i se întâmplase cicălitoarei sale soţii.

— Dumneavoastră mă aşteptaţi? se adresă el lui Mihai, frecându-şi palmele agitat.

— Vreau să vă vorbesc într-o anume chestiune. Puteţi să-mi acordaţi câteva minute?

— Cu plăcere, deşi… soţia mea a fost operată. O operaţie foarte grea. Nici nu ştiţi prin ce emoţii am trecut!

— Mi s-a spus că acum este în afara oricărui pericol.

— Numai de-ar fi aşa! Stă fără să scoată un cuvânt… Dacă nu vorbeşte ea…

— Probabil că se resimte de pe urma operaţiei, dar să ştiţi că tăcerea nu este un semn de gravitate…

Era să adauge: „mai mult unul de înţelepciune”, dar soţul era mult prea mâhnit, ca să-l mai necăjească şi el.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— O căutam, de fapt, pe soţia dumneavoastră, dar ne puteţi ajuta în locul dumneaei.

— Cu cea mai mare plăcere, deşi, vă spun sincer, ştiu eu ce pot să fac? Eu sunt funcţionar la poştă… Dacă e ceva în legătură cu…

— Nu este vorba despre serviciul dumneavoastră. V-am ruga să recunoaşteţi o persoană care a locuit un timp în apropierea cortului pe care l-aţi avut la Mamaia.

— Eu nu cunosc pe nimeni de acolo.

— E vorba de cei doi tineri care au făcut un chef într-o noapte şi pe care i-a zărit soţia dumneavoastră.

— A, despre ei! se posomorî bărbatul, neplăcut surprins. Dar eu nu ştiu nimic despre ei.

— Trebuie numai să-l recunoaşteţi pe unul dintre ei. Dacă vreţi să ne sprijiniţi…

— Desigur. Îmi închipui că au făcut ceva rău, altfel nu aţi umbla dumneavoastră după ei. Vreţi să vă mai spun ceva? Nu mi-au plăcut din prima clipă, dar nu puteam bănui că sunt răufăcători, cu toate că prea de soi nu mi-au părut niciodată.

— Ce v-a făcut să credeţi asta?

— La mare vii să faci plajă, baie, nu este aşa? Ori, ei, mai toată ziua, dormeau, iar noaptea plecau la chefuit. Ce fel de sezonişti sunt ăştia!

— Credeţi că aţi reţinut figura unuia dintre ei? L-aţi putea recunoaşte, dacă l-aţi vedea?

— Cum să nu?!

— Perfect! Dacă nu aveţi nimic împotrivă, v-aş ruga să mă însoţiţi. Sunt cu maşina. Lipsiţi din oraş aproximativ patru ore. Se poate?

— Da. Patru ore, da. Apoi trebuie să viu imediat ia spital. Am obţinut permisiunea să stau lângă ea…

Mihai avea la el un rucsac şi plănuiră să se desfăşoare astfel recunoaşterea: El va ajunge cu puţin mai înaintea lui Marinescu la far, iar acesta va veni ca turist, însoţit de un lucrător al miliţiei, travestit în pescar. Pentru că urmau să ajungă acolo pe înserate, sperau ca tinerii să fie acolo. Va fi de ajuns ca el să-i facă lui Mihai un semn discret, pentru ca acesta să ştie despre cine este vorba. Era tot ce avea de făcut.

Marinescu fu lăsat la o distantă de aproximativ doi kilometri de far, atunci când maşina a ajuns din urmă un pescar între două vârste. Marinescu nu a sesizat privirile pe care şi le-au aruncat locotenentul major şi pescarul, dar a văzut că în clipa în care a plecat la drum, acesta s-a nimerit să meargă în spatele lui. Nu-şi dădea seama că, de fapt, era păzit.

Maşina a pornit cu toată viteza şi în câteva minute a ajuns în faţa farului. Peste cel mult o jumătate de oră trebuia să sosească şi Marinescu.

La far însă nu era nimeni. Emil pornise cu barca, să pescuiască, iar cei patru tineri se avântaseră, de asemenea, cu o barcă în Deltă. Ultimul turist, căpitanul Dima, nu era nici el acolo. Până în urmă cu o jumătate de oră el pescuise în aceeaşi barcă cu Emil, dovedindu-se un foarte priceput „undițar”.

Lui Mihai îi părea rău că nu l-a găsit pe Dima acolo, deoarece ar fi vrut să fie şi el de faţă la confruntare.

Trecu mai bine de o jumătate de oră, şi Marinescu nu apăru. Se trezi însă cu „pescarul”, care îl înștiinţă că Marinescu a fost rănit.

— În ce loc? sări Mihai.

— Cu vreo patru sute de metri înainte de a ajunge aici.

La aflarea acestei veşti, Mihai avu pur şi simplu un acces de furie. Cel care îl urmase nu putuse să facă mare lucru, deoarece asupra lui Marinescu se trăsese din mijlocul stufului, iar el nu avea cum să ajungă acolo, prin apă.

Mihai dădu dispoziţiile necesare şi alergă să vadă despre ce este vorba. În acelaşi timp, în mintea lui îşi făcu loc, cu certitudine, următorul gând: „Vinovaţii sunt, deci, aici. În apropiere sau chiar la far. L-au întâlnit pe acest om, au bănuit de ce vine şi au căutat să-l suprime."

N-a încercat sa afle ceva de la Marinescu, rănit destul de grav.

În timp ce rănitul era ridicat cu mare atenţie şi urcat în maşină, Mihai şi-a schiţat poziţia în care fusese găsit, locul pe unde intrase şi pe unde ieşise glontele, câteva elemente din mediul înconjurător. După poziţia corpului şi felul rănii, trase concluzia că glonţul venise de la o oarecare distanţă, din partea dreaptă. Or, în partea aceea, la câţiva metri, începea stuful şi apa N-a putut să-l împuşte decât cineva care a pândit într-o barcă, folosind un pistol cu surdină.

La locul atentatului nu descoperi nimic care să fie demn de reţinut.

Ceru o barcă şi intră cu ea în stuf, mergând pe direcţia probabilă a glontelui. Ajunse într-un loc, nu prea departe de mal, în care descoperi câteva fire de stuf îndoite spre apă, dovadă că acolo se oprise o barcă. Din păcate, nu se putea urmări mai departe drumul pe care mersese. Cine să descopere o urmă pe… apă?

Mihai ieşi la mal, dădu dispoziţii să fie cercetată cu mare atenţie şi cu mai mare discreţie regiunea respectivă. Ceru să se caute mai ales o barcă părăsită undeva pe mal. Era sigur că ucigaşul o părăsise şi caută să se ascundă.

Îşi îndreptă apoi atenţia spre cei puşi sub observaţie. Despre ei trebuia să ştie ce au făcut fiecare în parte, deşi nu era niciunul la far.

Dima veni în mare grabă şi primul lucru pe care îl făcu fu să ceară relaţii despre turişti. Emil pescuia încă, în barca lui Pavlicenco, într-un loc opus celui unde se întâmplase atentatul. Habar nu avea de cele petrecute. Ceilalţi patru erau şi ei în două bărci, porniţi în susul apei. Se pierduseră prin pădurea de stuf. După cum li se transmitea, luaseră două bărci de la nişte oameni din sat şi porniseră mai întâi la întrecere: bărbaţii într-o barcă, fetele în alta. Apoi se jucaseră de-a v-aţi ascunselea. Unii rămâneau pe loc, iar ceilalţi se ascundeau în stuf. Peste câteva minute începea căutarea.

Lăsau impresia că sunt patru tineri, care se simt foarte bine şi petrec, într-adevăr, ca în vacanţă.

Mihai se interesă la ce oră începuseră joaca şi constată că, în timpul atentatului asupra lui Marinescu, bărcile nu fuseseră împreună. Una era pitită, a băieţilor, iar cealaltă îi căuta.

— Ce spui de asta? se adresă Mihai lui Dima. Ciudată joacă, dar pe care n-o poţi reproşa.

— Ştiu eu ce să spun?! Încă sunt cu toţii în bărci. Locul jocului este destul de aproape de acela al atentatului. Aproximativ câte minute stăteau ascunşi?

— Zece, cincisprezece minute, dacă socotim timpul lăsat pentru a se ascunde şi cel necesar pentru a fi găsiţi.

— Din locul jocului până la punctul de unde s-a tras asupra lui Marinescu în cât timp se poate ajunge?

— Cinci minute.

— Deci s-au putut duce până la mal, să se ascundă, l-au văzut pe Marinescu, au încercat să se scape de el, apoi s-au întors la joacă.

— Dovedeşte acest fapt.

— Cred că este aproape imposibil. Fetele, de bună credinţă, vor spune că i-au găsit într-un loc îndepărtat, pe altă direcţie, de unde nici gând să se fi putut trage în Marinescu. Oamenii noştri n-au putut sta chiar lângă ei, pentru că ar fi trezit bănuieli. Sarcina lor, în cazul acesta, era mai mult aceea de a-i supraveghea să nu dispară dintr-o anumită zonă. Dacă nu i-ar fi văzut mai mult de 15—20 de minute, ar fi dat alarma. În acest timp ei nu ar fi putut ajunge prea departe. Cine să-i acuze şi pe ce bază?

— Un corp delict.

— Să nu ne legănăm în speranţe deşarte. După ce au tras, n-au avut decât să dea drumul pistolului în apă, ca să nu mai existe niciun corp delict. Caută un revolver pe fundul apei, în mâlul de aici. Ar fi o utopie.

— Atunci?

— Tot ce putem face este să supraveghem, discret, toată regiunea, iar pe cei de aici să nu-i plictisim cu întrebările, ca să nu se simtă bănuiţi. Cred că tu ai putea de acum să-ţi termini misiunea şi să pleci. Vor fi mai în largul lor. Eu voi lua o barcă, să mă plimb prin Deltă, dar mai întâi voi face un scurt drum până la spital, la Pavlicenco. La urma urmei, tocmai pe omul ăsta nu-l cunosc.

UN BOLNAV CIUDAT

Boala îl făcuse pe Pavlicenco şi mai posac. Vedeai uşor că este un om care nu încearcă să câştige bunăvoinţa nimănui, nici chiar pe aceea a medicilor, contrar obiceiului bolnavilor… Firea lui închisă ajunsese ursuză. Părea un om care nu are nevoie de nimeni, în afara gândurilor lui.

Medicii care îl examinaseră, la sosirea în spital, primiseră răspunsuri date în silă, mai mult prin „da“ şi „nu“, aşa că îi întocmiseră destul de greu fişa de internare.

De aceea, şi când se interesă Dima de el, nu găsi oameni care să dea relaţii cu prea mult entuziasm.

Medicul îi admise, în mod excepţional, să stea de vorbă cu el, punând însă condiţia să nu-i producă bolnavului niciun şoc.

— Vă rog să nu-i aduceţi nicio veste rea, nicio veste bună. Trebuie să stea în afara oricăror emoţii. Toată convorbirea sa dureze câteva minute. Şi aşa are o formă de boală destul de ciudată.

Dima, auzind aprecierea medicului, se opri câteva minute să vorbească mai întâi cu el.

— Din ce punct de vedere socotiţi dumneavoastră ciudată boala lui Pavlicenco?

— Mă refer la debutul bolii. Să sperăm însă că evoluţia ei va fi… ca la carte şi n-o să ne rezerve nicio surpriză. În medicină se zice că nu există boli, există numai bolnavi.

— V-aş răpi câteva minute rugându-vă să-mi explicaţi mai pe îndelete ciudăţenia acestui caz.

Faptul că Dima dăduse o atenţie deosebită cuvintelor lui îl făcu pe medic sa dea înapoi, neavând încă certitudinea celor afirmate. Una era să faci o apreciere, în treacăt, şi alta să te apuci să dovedeşti. Încercă, totuşi:

— Vedeţi dumneavoastră… cum să că spun, ceva concludent încă nu am. Poate să fie o particularitate clinică, poate că nu. E prea scurt timpul de când îl supraveghez. De altfel, cu un bolnav ca el te descurci întotdeauna foarte greu. Pare o fire închisă, iar boala a accentuat această trăsătură de character. I-am scos cu cleştele răspunsurile absolut necesare. Un fapt clinic important nu l-am putut afla de la el şi trebuie să-l verific singur.

— Despre acest fapt vorbiţi-mi.

— Un principiu în medicină este şi acela ca atunci când ţi se prezintă chiar un simptom caracteristic şi elocvent pentru a anumită boală, trebuie, totuşi, să verifici şi alte simptome, care vin să-l întărească pe cel principal. Altfel există pericolul de a porni pe un drum greşit, deoarece în multe cazuri acelaşi simptom are cauze diferite şi răspunde unor boli diferite, chiar fiind caracteristice uneia. Să luăm cazul de faţă. Simptomul principal şi cel mai evident, pe care îl vede oricine şi bănuieşte despre ce este vorba, este coloraţia galbenă pe care au căpătat-o pielea şi ochii bolnavului. Ulterior, medicii stabilesc natura icterului şi îl tratează ca atare. Or, pentru a şti, de exemplu, dacă este vorba de o hepatită epidemică sau de un icter traumatic, trebuie făcute analize care să definească precis cazul respectiv. Bolnavul de care va interesaţi dumneavoastră are icter, dacă îl privesc, dar, ca să fiu convins de natura lui, trebuie să mai constat alte câteva simptome, ca: depigmentarea materiilor fecale, dimpotrivă, colorarea accentuată a urinei, datorită prezenţei pigmenţilor biliari, de cele mai multe ori tulburări cardiace, dureri la palpare în regiunea ficatului, lipsa poftei de mâncare, greţuri, vărsături şi altele.

— La bolnavul în cauză aţi descoperit aceste simptome?

— O parte da, alta nu… Coloraţia pielei este doveditoare. Am constatat şi o tahicardie. De asemenea, bolnavul pare agitat, ursuz, fără poftă de nimic. S-ar putea ca toate astea să fie datorită faptului că, nemaifiind niciodată bolnav, până la această vârstă, boala a căpătat proporţii nebănuite în mintea lui. De aici, agitaţia, nesociabilitatea, în general starea depresivă în care se găseşte. Ceea ce mi se pare important este faptul că fecalele au o coloraţie normală. Or, în hepatită, acest simptom este hotărâtor. L-am întrebat dacă nu obişnuieşte să folosească, după-masa, carbocif, sau alte medicamente colorante…

— Şi?

— Foarte greu mă înţeleg cu el. Mi-a spus că nu ştie nimic şi să-l las în pace, pentru că el n-a mai fost bolnav. Rămâne să mă conving ulterior. De asemenea, aştept analiza urinei…

Pe Dima îl puse pe gânduri cuvintele medicului. În mintea lui încolţi ideea că Pavlicenco s-ar putea să nu fie bolnav… „Şi dacă nu este – îşi spuse — ce concluzii trebuie să trag?“

Se hotărî să anunţe de urgenţă ca Pavlicenco să fie supravegheat, până când medicul îşi spune părerea în legătură cu boala lui. Spera ca a doua zi chiar să aibă un răspuns sigur la această problemă. „Dar, fir-ar să fie! izbucni în sinea lui. Până când vor curge noutăţile neprevăzute în acest caz?“ Într-adevăr, dacă Pavlicenco era un simulant, însemna că tot ceea ce gândise până atunci se ducea de râpă. Toate presupunerile lui nu se confirmau.

Mulţumi doctorului pentru amabilitatea cu care îl informase, îl rugă să păstreze discreţia asupra celor discutate şi se îndreptă spre salonul bolnavului.

De cum deschise uşa, înţelese că acesta nu are chef să vadă pe nimeni. A întors intenţionat capul spre perete, ca şi când n-ar fi priceput că pentru el venise.

Celălalt bolnav, din al doilea pat, aproape însănătoşit, ieşise să facă o scurtă plimbare, aşa că Pavlicenco era singur.

Dima, în halatul alb, putea fi luat drept doctor, şi el începu să-i vorbească presupunând această confuzie în mintea bolnavului, atât de puţin obişnuit cu spitalul. Ca medic spera să-i câştige mai repede bunăvoinţa, ca apoi, după ce va schimba primele cuvinte, să-i spună cine este.

Îşi trase un scaun lângă pat şi-l întrebă, cu aerul unui medic venit la vizită:

— Ei, cum merge? Te simţi mai bine?

Răspunsul fu un gest al gurii, pe jumătate dispreţuitor. Dima trecu peste acest răspuns neprietenos şi continuă.

— Simţi ceva deosebit de când eşti internat?

— Nu simt nimic, mormăi bolnavul.

— Înseamnă că boala nu mai înaintează. Cu puţină încredere în doctori, te faci curând bine. Nu mă îndoiesc că vrei să pleci cât mai repede de aici!

Aceste cuvinte parca declanşară un resort ce îl ţinuse tăcut până atunci. În această izbucnire putea îi întrevăzută, poate, cauza atitudinii lui de până atunci.

— De ce m-ați adus aici? Ce am? Pentru orice boală trebuie să zaci prin spitale?

— Dumneata te-ai îmbolnăvit de o boală molipsitoare şi trebuie să fii, pentru un timp, izolat de ceilalţi oameni şi de membrii familiei.

— Eu stăteam la far.

— Trebuia să vină cineva la dumneata. Şi acolo cine să te îngrijească? Medicul nu poate să se deplaseze în fiecare zi până la far, să-ţi administreze injecţiile necesare.

— Au mai fost oameni în sat bolnavi de gălbinare, şi nu au stat în spital. Beam nişte drojdie cu pelin…

— Nu nu te-aş sfătui să faci una ca asta, pentru că s-ar putea să ţi se agraveze boala. Uite cum te-ai îngălbenit. Ai face bine să nu te mai gândeşti mereu la boală, să stai liniştit câteva zile, o săptamână, şi să vezi ca îţi trece. Dar cu mine vrei să vorbeşti? Am de discutat ceva cu dumneata.

Pavlicenco se întoarse spre Dima, dându-i de înţeles că acceptă convorbirea.

— În legătură cu ultima noapte pe care ai petrecut-o dumneata la

far.

— S-a întâmplat ceva cât am fost eu bolnav? sări Pavlicenco, îngrijorat.

— Ce să se întâmple? puse Dima repede întrebarea, dorind să ştie de ce s-a speriat.

De fapt Pavlicenco nu avea de unde să ştie că „ceva“ n-a fost în regulă la far. Decât în cazul în care a participat la acel fapt.

— Ştiu eu?! Atunci ce vreţi să mă întrebaţi? i se adresă, bănuitor, bătrânul.

— Dumneata aş fi vrut să-mi spui dacă nu ţi s-a părut ceva deosebit în noaptea aceea.

— Nu ştiu nimic. Am căzut bolnav şi n-am ieşit din casă toată noaptea.

— Dar farul a funcţionat?

— Sigur că da! se grăbi să-l asigure. L-a controlat băiatul acela… nu ştiu cum îl cheamă.

— Emil.

— Aşa. L-am trimis din când în când să vadă dacă e totul în regulă… Nu mi-a spus că s-ar fi întâmplat ceva.

— Nici nu s-a întâmplat.

— Atunci?

— Nu pentru far te întreb. Aş fi vrut să ştiu dacă n-ai auzit pe cineva prin apropiere. De exemplu, dacă n-ai auzit că s-a ascuns cineva în turnul farului.

— Pe aşa un timp, ce să aud? Norocul a fost cu băiatul acela, care s-a îngrijit toată noaptea de mine. El a ieşit din când în când din casă, el s-a dus după Salvare. Staţi de vorbă cu el, întrebaţi-l.

— Pe la ce oră s-a întors, după ce a condus-o pe fiica dumitale?

— O fi fost vreo unsprezece.

— Şi ce ţi-a spus când a venit?

— Nimic. Nici eu nu prea vorbesc mult. A pus să facă un ceai, că mă îngălbenisem şi mai rău.

— De unde ştii dumneata că erai mai galben, atunci? Te-ai uitat în oglindă?

— De oglindă îmi ardea mie? El mi-a spus.

— Şi după ce ţi-a pus de ceai, ce a făcut?

— A citit o carte. O carte groasă. Pe urmă l-am rugat eu să vadă de far.

— La ce oră s-a culcat?

— Păi… nici nu s a culcat. Mie îmi era rău, farul trebuia supravegheat. S-a făcut repede ziuă.

Dima stătu un timp în cumpănă, ca şi când ar fi vrut să plece, apoi aruncă, în treacăt, o nouă întrebare.

— Mi-a spus fiica dumilale că se pregăteşte să plece la Bucureşti. E

adevărat?

— Vreau să înveţe. Eu n-am şcoală mai de loc, dar ea trebuie să ajungă profesoară. Se face şi la noi şcoală de opt ani.

— Foarte bine că vrei să înveţe. Trebuie să faci un efort s-o trimeţi la Bucureşti. Fetele nu pot pleca fără câteva rochii noi, un palton nou… Se duc ceva bani.

Pavlicenco se încruntă. Dima aşteptă să audă ce va răspunde. Se părea că vorbele lui răscoliseră multe gânduri în mintea bolnavului.

— Văd eu ce fac! Dacă am zis că pleacă, pleacă… Anul ăsta se duce la Bucureşti.

Dima a înţeles că nu poate scoate mai mult de la el. Ocolea să răspundă la această problemă a banilor. Şi, pentru că tot aflase ceva care îl interesa, îşi luă la revedere şi plecă, gândindu-se la acest ciudat om.

Afară, în maşină, îl aştepta Mihai, nerăbdător să audă cum a decurs convorbirea.

— Dragă Mihai, eşti pregătit să auzi o veste cu totul neaşteptată, sau ţi-o spun altădată?

— Nu mă fierbe fără apă.

— Cred că bătrânul… nu este bolnav.

Mihai rămase, într-adevăr, cum se spune, cu gura căscată. La orice s-ar fi aşteptat, numai la vestea asta nu.

— E… un simulant?

— Cel puţin aşa pare. Vreau să stăm de vorbă şi cu medicul legist, pe care am să-l rog să se intereseze de acest caz. Ceva veşti despre Marinescu?

— Este în afara oricărei primejdii.

Peste un sfert de oră stăteau de vorbă cu medicul legist despre „cazul Pavlicenco“.

Dima îi spuse medicului care sunt îndoielile lui, iar Mihai interveni, întrebându-l:

— Dumneavoastră ce părere aveţi?

Medicul legist, un bărbat solid, grav, cu o figură de om ponderat, nu putea să dea un răspuns aşa de grabnic cum l-ar fi dorit Mihai. Ascultase totul cu cea mai mare atenţie, fără să facă vreo observaţie.

— Vedeţi dumneavoastră, în cazuri ca acesta pe care mi l-aţi expus, prima mare greşeală pe care o poate face un medic este acea de a adapta cazul la anchetă, mai bine zis să adapteze concluzia la anchetă, şi nu ancheta la concluzie. Pericolul de a porni preconceput la cercetarea cazului. Mă întrebaţi ce părere am. Pot să vă spun deschis: niciuna. Mi s-a prezentat un caz, pe care va trebui să-l „dovedesc” din punct de vedere medical. Desigur, nu voi uita ceea ce mi s-a spus, dar, vă repet, eu treduie să „dovedesc” ştiinţific această presupunere, la prima vedere întemeiată. Adică, va trebui să vă dau răspuns la mai

multe întrebări pe care mi le pun.

— Putem şti şi noi care sunt acestea? întrebă Mihai, cu urmă de necaz, deoarece medicul, în răspunsul lui, subliniase pripeala întrebării.

— Întrebările la care trebuie să vă răspund vi le pot comunica, se oferi medicul, imperturbabil. Mai întâi, trebuie să precizez de ce boală suferă cel examinat: boală simulată sau o alta. Apoi să văd dacă simptomele arătate de cel examinat corespund unei anumite maladii, sau sunt artificiale. În al treilea rând, voi stabili cu precizie prin ce mijloace se face simularea şi, în sfârşit, să văd prin ce mijloace poate fi adus organismul examinatului în stare normală.

— Şi când credeţi că ne puteţi da toate aceste răspunsuri? întrebă Dima.

— Cât mai curând posibil. Poate chiar mâine. Eu tocmai plecam spre spital.

Îşi luară rămas bun de la medic şi plecară. Dima abia se stăpânea să nu izbucnească în râs. Ca să-l fiarbă şi mai rău pe Mihai, după ce se suiră în automobil, îi spuse:

— Un tip foarte serios şi capabil medicul ăsta. Merită să avem toată încrederea în cuvintele lui.

— Mda… mi-am dat şi eu seama, mormăi Mihai, fără urmă de entuziasm.

Dima ştia că după prima furie Mihai va fi de aceeaşi părere cu el.

— Te rog să vii mâine la el, să iei rezultatul, mai adăugă, privindu-l cu coada ochiului.

Era sigur că nimic mai neplăcut nu-i putea spune în clipa aceea. Dar Mihai era un spirit ordonat, aşa că nu încercă să ocolească această a doua întâlnire neplăcută.

— Am înţeles.

Dima nu mai putu răbda şi izbucni în râs, făcându-l încet, încet şi pe el să zâmbească.

— Hai, Mihai, recunoaşte că e un tip serios şi chiar simpatic. La urma urmei, e o plăcere să ai de-a face cu un specialist care să-ţi inspire atâta încredere.

— Fir-ar să fie de treabă! Adevărul este că ai dreptate!

— Nu te supăra. Omul cât trăieşte învaţă. Şi arta de a pune întrebări se învaţă în timp. Nu mă îndoiesc că mâine vei fi la înălţime.

ÎN AŞTEPTARE

Seara, în Deltă, se lasă ca un balsam. Boarea răcoroasă se apropie dinspre mare, mângâie obrajii încinşi de căldura de peste zi. Stuful unduit de briză foşneşte aspru. Coroanele sălciilor se pleacă uşor, ca-ntr-un moţăit de copil. Anunţaţi numai de plescăitul ritmic al babăicilor, pescarii trec în susul apei, spre cherhana, într-o tăcere deplină. Dacă nu s-ar mişca babăicile, ai crede că un fir nevăzut îi trage pe apă, ca pe nişte jucării. Orice sunet capătă o viaţă a lui, nu se mai contopeşte cu altele, străbate distanţe neaşteptate. Te trezeşti de departe, de cine ştie unde, cu frânturi de cuvinte care zboară pe deasupra Deltei. Parcă s-au auzit la câţiva paşi, parcă vrei să-l vezi pe cel care a tulburat liniştea solemnă, dar cuvintele lui au fost aduse, de luciul apei, din depărtare.

Vera trăia, seară de seară, plăcerea de a asculta Delta în clipa când soarele se cufunda în rug de foc. Prin iarbă mişunau acum vieţuitoarele de seară, scăpate de arşiţa de peste zi. În amurg, viaţa se simte în cel mai neaşteptat colţ de pământ. Pelicanii, cu ciocuri imense şi neîndemânatice, îşi aşază aripile pentru somn, berze încremenite într-un picior pândesc primii brotăcei ieşiţi din ascunzătorile zilei, egrete nefiresc de subţiri, stilizate, moţăie în margini de apă.

Vera parcă vedea toate astea. Închidea ochii şi asculta foşnetul ierbii, fâşâitul stufului, gălăgia raţelor care se foiau înaintea somnului, vedea zborul înalt al lişiţelor, pregătirile de culcare ale pelicanilor, împietrirea berzelor.

Plutea pe apă în lotca lor veche, pe care adierea serii o împingea încet spre larg. Tăcerea, întreaga atmosferă din jur o impresionau parcă şi mai mult pe fată. Cu toate că nu privea boala şi spitalul cu ochii tatălui ei, om simplu, care nu zăcuse niciodată, tot era speriată de starea sănătăţii lui. Nu mai era tânăr, şi consecinţele îmbolnăvirii puteau fi neaşteptate.

Emil, în celălalt capăt al lotcii, se lăsase furat de frumuseţea peisajului. Se rezemase cu spatele de ciocul ridicat al bărcii şi privea întinderea fără sfârşit a Deltei, fluierând uşor o melodie a nimănui. Era un cântec pe care îl repeta mereu, de câte ori rămânea singur, oftând uşor: „Of, Zamba, Zamba!“ Erau singurele cuvinte pe care le murmura. Probabil că-i plăcea melodia, care îi revenea pe buze, obsedant. Cântecul nu era de loc potrivit pentru starea sufletească a Verei. Pe fată o enerva.

— Altceva nu mai ştii să cânţi decât Zamba? îl întrerupse ea din visare.

— Care Zamba?

— Nu ştii ce cânţi?

— A?! De câte ori nu te trezeşti fredonând o melodie fără să vrei? Scuză-mă, cred că acest cântec săltăreţ te enervează. Ai înţeles cuvintele?

— N-ai rostit niciunul în afară de „Of, Zamba, Zamba!“

— Când totul se va termina cu bine, şi tatăl tău va fi iar acasă, am să ţi-l cânt în întregime. E foarte nostim… Iar acum te rog să încerci să ieşi din starea sufletească în care te afli. Sunt atâţia oameni care fac hepatită. Cred că eşti puţin exagerată.

— Ştiu, Emil, dar nu pot să fiu altfel, îi mărturisi şi glasul prinse să-i tremure.

Emil se ridică de la locul lui şi se aşeză lângă ea, prinzându-i palmele.

— Trece, Vera! Uită-te în ochii mei… Aşa… Sunt un vrăjitor. Am să te fac să uiţi tot ceea ce este necaz în viaţa ta. Vom rămâne în această barcă numai noi doi. Vrei să tragem un zid între noi şi… Univers? Pot să fac şi „minunea” asta, Apoi ne vom ascunde în spatele acestui zid ca într-o cetate! Atenţiune! Iată „Universul” nu se mai întinde decât până aici, arătă el, desenând în apă cu o trestie un cerc în jurul lotcii. Realitatea încetează în vârful acestei trestii.

Emil avea priceperea de a-i face pe oameni să-şi uite preocupările, să-şi descreţească fruntea. Reuşi cu atât mai mult cu cât Vera era sensibilă la orice cuvânt al lui.

— Şi aici ce este? se prinse ea în joc, arătâtnd interiorul cercului.

— Aici? Aici nu mai e… „Univers”.

— Dar ce este?

— Aici suntem noi, găsi, în sfârşit, ceea ce era spaţiul pe care îl

ocupau. Ţara „Noi”, un gol în mijlocul Universului.

— Un „gol”?! întrebă cu reproş.

— Adică nu „gol”, ci „plin” cu „noi”. Şi nefiind decât „noi”, preocupările noastre nu se pot raporta decât la „noi”, altceva neexistând. Aşadar, să gândim la „noi”. De exemplu, ce are să se întâmple peste o lună?

— O, nu-mi aminti! Voi tremura aşteptând subiectul la lucrarea scrisă

— Extraordinar, chiar aşa! Uitasem examenul! Te şi vedeam studentă. Dar pentru asta va trebui mai întâi să treci concursul de admitere. Mi se pare că nu te pregăteşti suficient. Sau te bazezi pe puterile mele vrăjitoreşti?

— În ultimele zile m-am cam lăsat pe tânjeală, aşa că poţi crede că aştept să realizezi ceva prin forţe oculte.

Convorbirea fu întreruptă de strigătele pline de satisfacţie ale ultimului turist, care plutea ca şi ei într-o barcă, dar cu mai mult folos.

— Aşa! Da, da! Mare trebuie să fii! vorbea el cu presupusul peste prins, trăgând de zor firul undiţei.

Scoase din apă un somotei frumos, pe care îl plimbă pe deasupra capului, mai întâi să-l admire. Peştele se zbatea sub privirea mulţumită a pescarului.

— Seara, în amurg, se pescuieşte cel mai bine, medită el, mai de unul singur, mai pentru cei doi tineri, în timp ce încerca să scoată undiţa înfiptă în gura peştelui.

Tinerii pricepură că şi lor li se adresează, şi Vera intră în vorbă cu el:

— Aţi mai prins ceva? întrebă ea.

Bărcile lor erau acum foarte aproape una de alta.

Dusă de curent, barca în care erau Vera şi Emil se apropiase de păpurişul în care pescuia turistul. Peste puţin s-ar fi ciocnit cu el fără să-l zărească.

— E primul vânat. Trebuie multă linişte. Voi coborî acum spre mare. Cred că astă-seară am noroc! E nor, şi pe un astfel de timp se pescuieşte cel mai bine cu undița.

— Pentru că peştii ies la suprafaţă să vadă dacă a început să plouă, îl ironiză Emil.

— Am observat că nu e singurul motiv care îi face să apară la suprafaţa apei. Pe acesta – arăta el somoteiul – l-am prins în clipa în care scosese capul să vă audă cântând, de unde am dedus că este un meloman.

Ostentativ, turistul îşi ridică apoi vâslele şi, opintindu-se cu toată puterea în ele, porni în josul apei. Emil nu se aşteptase la acest răspuns, pentru că nu-l bănuise atât de irascibil. Turistul, însă, intenţionat îi aruncase acele cuvinte şi-l privise pe sub sprâncene, ca

să vadă cum reacţionează.

Nu după mult timp, turistul singuratic se întâlni cu ceilalţi patru tineri, care veneau tocmai din pădurea Letea. Erau obosiţi, dar ochii le luceau de mulţumire. Abia aşteptau să ajungă acasă, să se odihnească. În fiecare zi plecau într-o direcţie oarecare a Deltei, iar seara se înapoiau lângă far. Vera le găsise o locuinţă destul de bună, pe care o decretaseră „cartier general", de unde porneau în expediţii. În Deltă nu se rezolva uşor problema dormitului, mai ales acum, vara, când în tot locul forfoteau excursionişti.

Fiica lui Pavlicenco îi socotea ingraţi, deoarece, după ce le găsise loc de popas pentru noapte, cei patru lăsau impresia că se feresc de ea şi de Emil, căutând să rămână cât mai mult timp singuri. Mai ales de când se îmbolnăvise tatăl ei, i se părea că o ocolesc cu atât mai mult. Emil însă încercase să-i explice Verei că n-are niciun motiv să fie supărată.

— Gândeşte-te că ei au venit aici să se distreze, să umble, să cunoască, să-şi petreacă plăcut concediul. Iar tu ce le pretinzi? Să fie alături de tine, într-o supărare. Poate că tu eşti, fără să vrei, egoistă şi nu-ți dai seama că lângă tine şi-ar rata concediul. Şi mai e ceva, hepatita e o boală molipsitoare. Poate că se feresc. Poţi să le reproşezi că au grijă de sănătatea lor?

— Dar tu nu te poţi îmbolnăvi?

— Eu?… Cu mine e altceva. Eu am ţinut să petrec această parte de concediu împreună cu tine… Ceea ce şi fac, de fapt. Dacă s-a întâmplat să fii supărată, în acest timp, e cu totul altceva. Între mine şi ei există, sper, o deosebire în ceea ce te priveşte, şi te rog să remarci această diferenţă.

Vera îi era cu atât mai recunoscătoare, cu cât îşi dăduse seama că Emil, întovărăşind-o, îşi rata zile frumoase de concediu. Avea un fel discret, indirect, de a-i face cunoscute sentimentele, care o impresiona mai mult decât orice declaraţie înfocată de dragoste.

Când întunericul se lăsă, nepătruns de nicio licărire a stelelor ascunse de norii vineţii, se adunară cu toţii în jurul unui foc vesel, opera lui George, care ţinea să dovedească celorlalţi că, deşi „om al pădurilor" – fiind inginer silvic – se pricepe să pregătească şi peşte la proţap. Nepăsător la toate ironiile celorlalţi, el înfipse doi ţăruşi în pământ, curăţă ţeapa în care urma să tragă peştele şi… zdrobi mujdei de usturoi pe care îi ceruse lui Vidraşcu, tehnicianul care îl înlocuise pe Pavlicenco la far.

Cel mai somnoros, deşi nu şi cel mai obosit, era turistul singuratic. Când ceasul arăta ora unsprezece fără câteva minute, el se ridică şi plecă să se culce, după ce spuse tuturor noapte bună. E uşor de înţeles dezamăgirea lui George, când a văzut că nu rămâne să guste din delicioasa lui friptură.

Dima însă, la ora unsprezece, trebuia să se întâlnească, într-un anume loc, cu cineva care urma să-i aducă la cunoştinţă ultimele evenimente petrecute dincolo de far. Când ajunse în locul stabilit, era aşteptat.

— Medicul legist vrea să vă vorbească! fu prima comunicare. De aceea, dacă puteţi, vă aşteaptă la orice oră. În noaptea asta este de gardă.

— Unde e maşina?

— În apropiere.

Peste puţin timp, Dima şi Mihai, nerăbdatori, intrau la medicul legist.

— Pentru că în noaptea asta am un caz de rezolvat – îl întâmpină acesta – m-am gândit că n-ar fi rău să vă comunic concluziile mele cu câteva ore mai devreme, cu atât mai mult cu cât cele constatate s-ar putea să vă intereseze în mod deosebit. Concluzia este sigură: Pavlicenco este un simulant. Nu are hepatită. Analizele arată o uşoară insuficienţă hepatică, de la care ar putea să aibă unele neplăceri, care i-a sugerat probabil şi simularea respectivă. La examenul de dimineaţă, era prezentă, de asemenea, o tahicardie care a cedat însă în cursul după amiezii, ceea ce mă face să cred că a fost întreţinută cu o doză puternică de cofeină. În sprijinul acestei afirmaţii ar putea să vină şi faptul că, deşi spunea că n-a dormit toată noaptea, dimineaţa nu era de loc somnolent, în schimb, după amiază, când acţiunea cofeinei a încetat, neliniştea l-a părăsit şi a dormit buştean până spre seară.

Medicul se opri din expunere, ca să scoată din sertarul biroului un buletin medical pe care avea notat tot ceea ce voia să le spună. Le înmână şi actul oficial prin care se confirma simulul bolii.

— Vedeţi dumneavoastră, motivul hotărâtor, care ne face să afirmăm definitiv că este vorba de un simul, este lipsa prezenţei pigmenţilor biliari în urină. Am descoperit, în schimb, acid picric, adesea folosit în simularea acestei boli. Ingerarea unei cantităţi nu prea mari din acest acid duce la colorarea pielii în galben. Simulul poate fi descoperit însă analizând urina. Şi el, ca şi alţi simulanţi, nu şi-a dat seama că medicinii modern nu-i mai poţi ascunde nimic, că laboratorul poate afla cu uşurinţă adevărul.

— Aţi gândit toarte bine şi vă mulţumesc foarte mult pentru atenţia deosebită pe care aţi acordat-o acestui caz. Socotesc ca bolnavul poate să rămână mai departe în supravegherea dumneavoastră. Se poate?

— Desigur. De altfel, sunt convins că, dacă va fi atent observat, pentru a nu avea posibilitatea să ingereze o nouă cantitate de acid picric, pielea i se va decolora curând. Dacă, totuşi, pielea va rămâne colorată, vom sesiza o evoluţie neconcordată a bolii nejustificată, cu tonte că aşa-zisul bolnav s-ar putea să şi exagereze mai departe

simptomele. Ştiţi şi dumneavoastră observaţia clasică a medicinii legale că simulantul: „Vede mai rau decât orbul, aude mai prost decât surdul, tremură mai tare decât parkinsonistul”. Tocmai aceste exagerări nu ne vor scăpa, şi din acest punct de vedere este foarte bine să îl mai puteţi lăsa un timp sub observaţia noastră.

Cu toate că se aştepta la acest rezultat, acum, când îl primise, Dima se nelinişti.

— Mihai, tu ce crezi despre toată afacerea asta? Gândeşte puţin în locul meu, pentru că eu parcă nu mai înţeleg nimic. Cu toate sa am o poftă nebună să nu renunţ la anumite concluzii, trebuie s-o fac.

— Ce vrei să spui?

— Că al naibii aş citi totul pe dos. Nu ştiu de ce, dar am impresia că dacă răstorn într-un punct ceva, totul se leagă foarte bine. Până acum, când a intervenit acest bătrân caraghios, era perfect. S-a vârât parcă intenţionat să-mi dea totul peste cap… Da, da, reluă el după un timp, legându-se de propriile lui cuvinte. Ştii că am spus fără să vreau câteva vorbe mari?

— Care?

— Atunci când am zis: „s-a vârât parcă intenţionat”. La dracu’, Mihai, am început să-mi citesc şi numele de-a-ndoaselea! Dar să ştii, îţi repet, dacă voi avea atât curaj încât să interpretez ceva altfel decât pare, şi dacă după aceasta firul se va lega la fel de frumos ca până acum, voi merge mai departe pe el. În acest caz, să ştii că mâine dimineaţă sunt la Bucureşti. Voi vedea în noaptea asta cum am să leg faptele. Iar acum ştii ce vreau să-ţi mai spun?

— Sunt curios.

— Noapte bună!

A doua zi, foarte de dimineaţă, Dima stătea de vorbă cu colonelul Aldea. Îl pusese în curent cu cele mai noi date ale cazului. Colonelul ştia că Dima trebuie să aibă de pe acum mai multe variante, pe care le „pritocise”, cum spunea el, toată noaptea şi, fiind în pragul unei hotărâri mari, ceruse să-i vorbească. Chiar aşa era. În dimineaţa asta, Dima se socotea într-un moment de răscruce, gata să se angajeze într-o anumită direcţie şi avea nevoie de încă o părere.

El îşi încheie expunerea astfel:

— Acest Pavlicenco îmi încurcă toate treburile. Ca să spun aşa, el nu intra în niciuna dintre variante. Rămânea în toate ca un corp străin, care nu se asimila şi deodată…

— Ai încercat să nu ţii seama de el?

— Sunt gata s-o fac… Dar… totuşi… s-a întâmplat acest neaşteptat fapt. Un om se ascunde în spatele unei presupuse boli. Pot să uit asta?

— Atunci hai să vedem de ce a avut nevoie Pavlicenco de această boală confecţionată.

— Există o singură explicaţie. Pavlicenco, să zicem, a fost cumpărat

de „X”. Dar el, Pavlicenco, este un om fricos, are o fată pe care vrea s-o trimită la Bucureşti şi un băiat în toată firea, adică o familie, de care nu se poate să nu ţină seamă în activitatea lui. De aceea, refuză să facă serviciul care i se cere, cu atât mai mult cu cât ştie că poate avea consecinţe foarte grave. Şi atunci „X“ îi propune o a doua cale, prin care poate să facă rost de bani, dar care îl ţine, aparent, în afară de orice pericol. Să-l lase pe el, „X“, să comită faptul respectiv. Pavlicenco trebuie doar „să nu vadă, să nu audă“ nimic. Dar cum se poate asta, când misiunea lui acolo este tocmai „să vadă şi să audă”? „Foarte simplu, te îmbolnăveşti”, îi propune „X”. „Şi încă de o boală gravă, contagioasă, în urma căreia poţi să ai o stare fizică atât de rea, încât să nu poţi ieşi din casă toată noaptea. Când vei fi întrebat ce ai făcut în timpul când s-a comis acel fapt, poţi sa răspunzi cu seninătate: «Mi-a fost rău, vedeţi doar!» Nu va exista niciun dubiu asupra acestui fapt”. Între timp „X” urma să-şi facă de cap.

— Cine este „X”?

— După semnalmentele fizice, poate să fie Victor, care dă o explicaţie greu de crezut cu privire la locul unde a fost în noaptea furtunii. El putea foarte bine să vină la far şi să se înapoieze în coliba în care l-au găsit ceilalţi. Nu-l uit nici pe Emil, care a stat chiar la far. El putea schimba felul de luminare al farului, dar poate să fie şi paravanul în spatele căruia să se ascundă ceilalţi. Lui i s-a spus în noaptea aceea: „Du-te şi vezi dacă funcţionează farul”. Şi el a ieşit din casă şi a văzut că luminează. Nu i s-a spus: „Du-te şi vezi cum funcţionează farul”. În concluzie, mă întreb dacă n-ar fi bine să-i mai fac o vizită lui Pavlicenco la spital.

Colonelul Alelei fu şi el de părere că ar fi bine să mai stea o dată de vorbă cu Pavlicenco, şi dădu dispoziţii să fie adus pentru interogatoriu. Acum ştiau că e sănătos.

— Până când vine, ce ai de gând să faci?

Dima îi arată mai multe fotografii.

— Vreau să mă întâlnesc cu casierul din gară, cel care a dat bilete turiştilor în noaptea în care a fost omorât studentul Vlădescu.

Aldea cercetă şi el fotografiile. Prima reprezenta un grup de patru tineri, două fete şi doi băieţi, care cântau. În a doua erau tot ei, trăgând de un cârlionţ, să-l scoată din apă. A treia îi arăta în momentul în care împingeau o barcă, s-o dea la apă. În celelalte fotografii erau Emil şi Vera stând de vorbă în curtea farului, plimbându-se cu barca. În cea din barcă, Vera era tristă, gata să plângă, iar Emil, la celălalt capăt al bărcii, o privea îngrijorat.

— Până când te înapoiezi cred că soseşte şi Pavlicenco.

Dima l-a găsit pe casier chiar în tura de serviciu.

Când l-a văzut, acesta l-a salutat ca pe o veche cunoştinţă.

— Iar aveţi nevoie de mine?

— Vreau să mai stăm de vorbă câteva minute. Se poate?

— Următorul tren trece peste trei sferturi de oră şi nu am prea mulţi călători.

— Spune-mi, te rog, dacă l-ai vedea pe unul dintre cei doi călători din noaptea aceea, l-ai mai recunoaşte?

Casierul îşi strâmbă faţa într-un gest de îndoială. Trecuse destul de mult timp.

— Cum să vă spun… Dacă mă forţez să-l văd înaintea ochilor, nu mi-l reamintesc. Dar dacă am să-l văd, s-ar putea să-l recunosc.

Dima îi arătă fotografiile pe care le privise, cu puţin timp mai înainte, colonelul Aldea. Casierul se uită îndelung, schimbându-şi unghiul de privire când într-o parte, când în alta, de parcă fotografia ar fi avut trei dimensiuni şi ar fi putut s-o vadă şi din profil.

Îl lăsă să privească în voie, fără să-l grăbească. Casierul, pătruns probabil de importanţa răspunsului pe care avea să-l dea, nu se hotăra să se pronunţe.

— Pe care dintre ei crezi că l-ai mai văzut cândva?

În sfârşit, parcă eliberându-se dintr-o contrazicere interioară, spuse:

— Vă mărturisesc deschis că nu ştiu ce să răspund. Aşa, ca înălţime şi culoare a părului, ar fi ăsta, îl arătă pe Victor. Dar parcă n-ar fi el. Şi pe ăsta parcă l-aş cunoaşte, dar acela era blond, fără dinte în faţă: Or, aici, unde râde, se vede dantura întreagă. Pe ăsta nu l-am mai văzut, se referi la George. Despre el pot să spun cu siguranţă că nu a fost.

— Ca să zic aşa, pentru niciunul nu ai baga mâna în foc, nu-i aşa?

— Chiar asta gândeam şi eu. Parcă sunt, parcă nu sunt! Să spun prostii?

— Să-mi spui numai ceea ce gândeşti. Încă o dată îţi mulţumesc şi, dacă va fi nevoie, am să te rog să-l identifici pe viu. Cred că îţi va fi mult mai uşor.

— Poate aşa, dacă i-aş vedea gesturile, mersul, aş putea vorbi cu mai multă siguranţă.

Dima n-a plecat prea încântat de la casier, dar ce era să facă? Prudenţa acestuia i s-a părut înţeleaptă. O vorbă spusă de el cu uşurinţă l-ar fi angajat pe o pistă de care mai târziu şi-ar fi dat seama, poate, că este greşită.

Colonelul Aldea îl aştepta nerăbdător să înceapă interogatoriul lui Pavlicenco, sosit de câteva minute.

Bătrânul părea mai mult mirat decât speriat. Se aşeză pe scaunul indicat şi privi contrariat în jur. „Sau e un tip extraordinar de stăpân pe el, sau un mare actor ratat, sau nevinovat, îşi spuse Dima, în faţa liniştii cu care îi întâmpinase acesta. A patra posibilitate nu există”.

— Ei, cum o mai duci cu sănătatea? i se adresă Dima. Parcă arăţi mai bine.

— E, bine! zise bătrânul plictisit. Dumneata nu vezi ce culoare am?

Dacă eram bine…

— Culoarea trece ea, încet, încet. Totul este cum te simţi. Te mai doare ficatul?

— Îl simt mare cât un pepene. Parcă a crescut sub coastă şi mă apasă.

— Va să zică te simţi bolnav.

— Cum altfel? De mai mult timp mă tot doare, dar de unde să bănuiesc ce boală zace în mine?

— Ce-i de făcut, însă, că doctorii zic că n-ai nimic, căută Dima să-l surprindă, privindu-l în acelaşi timp drept în faţă, să vadă cum reacţionează la această afirmaţie neaşteptată.

Colonelul Aldea stătea deoparte, mai retras, şi-l privea pe Pavlicenco la fel de atent.

Cuvintele acestuia îl făcură pe Pavlicenco să rămână mult timp pe gânduri. „Oare ce-o fi vrând să zică?“ iată întrebarea care se citea pe faţa lui.

— Cum adică nu sunt bolnav?! întrebă plimbându-şi privirea pe pielea galbenă a braţelor.

— Da… doctorii ne-au asigurat că eşti la fel de sănătos ca oricare dintre noi.

— Şi… asta… de unde e? se referi el la culoarea pielii. Doar n-a venit din vânt.

— „Asta” ai să ne explici dumneata de unde e. Medicii spun că ai şti mai bine decât ei.

Drept răspuns, Pavlicenco izbucni în râs. Şi râsul acesta, la un om ca el, era cea mai neaşteptată reacţie. Nimic nu trăda că ar fi fals.

Neobişnuit cu astfel de izbucniri, ochii i se umeziră, şi el şi-i şterse stângaci. Dima trase cu coada ochiului spre colonelul Aldea, şi acesta îl îndemnă printr-un semn, aproape imperceptibil, să continue.

— Îmi pare bine că am reuşit să te dispun.

— Ce să mai zic şi eu?! se scuză bătrânul. Dacă spuneţi că eu ştiu mai bine decât doctorii ce am! Atunci de ce m-au mai dus la spital, dacă n-am nimic?

— Pentru că au crezut că eşti bolnav. Dar s-au convins că nu, şi de aceea ţi-au şi dat drumul şi te-au trimis aici, să mărturiseşti de ce te-ai prefăcut.

— Eu?! sări Pavlicenco de pe scaun, indignat, şi mâinile abia acum începură să-i tremure.

— E sigur că eşti sănătos. Dacă n-ar fi fost aşa, nu am fi putut să te aducem nici până în uşa camerei de spital. Dar eşti absolut sănătos.

— N-am nimic?!

— După cum ştii.

— Nici nu vă gândiţi dumneavoastră ce veste îmi daţi. În viaţa mea n-am fost bolnav niciodată. Nici junghiuri n-am avut. Când m-am

văzut în spital, parcă s-a dărâmat lumea pe mine… Da', atunci – se trezi deodată la realitate – de ce sunt aşa galben? Cred că…

— Uite ce este – îl întrerupse Dima – vrei să-ţi râzi de mine? Te invit să-mi răspunzi serios şi să nu-mi povesteşti de câte ori ai mai zăcut până acum. Ce s-a întâmplat în noaptea aceea, asta să-mi spui. De ce te-ai colorat aşa?

Privirea lui Pavlicenco se plimbă de câteva ori de la Dima şi Aldea, descumpănit. Apoi se foi în scaun şi li se adresă grav, explicativ:

— Mă întrebaţi degeaba, că nu ştiu ce să zic. Vedeţi dumneavoastră, pe mine, din când în când, mă durea ficatu'. Asta recunosc. Şi Vera poate să vă spună. Oi fi făcut gălbinare, dar nu ce spune doctorul, că aş fi in- fecţios…

— Nu ai nici gălbinare. Încerci să te ascunzi după dege. Ia ascultă ce scrie aici: *În urma analizei efectuate, s-au constatat în urina susnumitului urme de acid picric, ceea ce dovedeşte că pielea colorată se datoreşte prezenţei acestui acid în organism şi nu hepatitei epidemice, după cum vrea el să simuleze*. Ai înţeles?

— Adică nu sunt bolnav?!

— Nu. Şi ai încercat să-ţi îngălbeneşti pielea bând acid picric. Iar doctorii au aflat.

—Eu? Îmi pare rău că spuneţi vorbele astea. Păi ce, am înnebunit să-mi îngălbenesc singur pielea? Şi de ce s-o fac? Ce sunt eu, femeie, să mă port la modă? O fi vreo modă!…

— Dumneata nu vrei să recunoşti nici când eşti pus în faţa faptului împlinit. De ce ai băut acid picric?

— Am băut?!… Hm! făcu el nedumerit. Cum să-l beau, dacă nici nu ştiu ce este! Acum aud pentru prima dată numele ăsta.

Dima făcu o pauză, pentru a schimba cursul interogatoriului. O altă perspectivă se ivise în timp ce-l interoga pe Pavlicenco. Să-i pună astfel de întrebări încât să i se pară că, răspunzând la ele, va apărea mai puţin vinovat.

— Eu, la urma urmei, pot să cred că nu ştii cum îi spune, dar poate că cineva ţi l-a dat, sfătuindu-te să-l bei, ca să te îngălbeneşti. Cineva care te-a indus în eroare.

— Mie? Cine să-mi dea, şi de ce? Eu cred că vă înşelaţi, sau doctorii or fi făcut vreo greşeală! Vă jur că nu ştiu nimic! Sunt om bătrân, uitaţi-vă la părul meu alb. Mâine, poimâine ies la pensie. De ce sa fac toate astea? Chiar aşa – insistă el – de ce să mă colorez? Asta nu înţeleg!

— C a să pari bolnav în noaptea furtunii.

— Şi de ce?

— Să poţi spune că n-ai ieşit din casă şi nu ştii ce s-a întâmplat la far.

Pavlicenco sări deodată intrigat. Pleoapele lui galbene se zbătură

nervos. Până atunci, pentru el discuţia avusese un caracter straniu, pe care putea sau nu să-l ia în seamă, dar acum totul îi apărea în altă lumină. Dima se referise la slujba lui, şi asta era cu totul altceva.

— S-a întâmplat ceva?

— Nimic mai mult decât ştii. Spune-mi, cum a funcţionat farul în noaptea aceea?

— A mers toată noaptea. Emil s-a uitat de mai multe ori. Puteţi să-l întrebaţi.

— Dar cum a funcţionat, asta întreb eu.

— Cum?! Bine, cum altfel?! La ziuă, când m-am suit pe targă, să mă ducă la spital, m-am uitat la lumină şi se aprindea bine. Nu mă pot înşela ochii, după atâţia ani.

— Ei, bine, în noaptea aceea lucrurile n-au stat atât de bine cum ne asiguri dumneata. Farul a semnalizat greşit, nerespectând normele, şi din cauza asta s-a întâmplat o nenorocire, care putea fi şi mai mare. De asta ai auzit sau nu?

— Vai de mine! sări bătrânul de pe scaun, speriat. Ce s-a întâmplat? Cum a semnalizat?

— Ca farul de la Midia…

— Şi a intrat cineva în stânci, nu-i aşa? Cum s-a putut una ca asta? Cine a îndrăznit să umble la far? întrebă răstit, ca şi când în faţa lui ar fi fost o sută de oameni bănuiţi şi el îl invită pe făptaş să iasă în faţă. A fost o mână criminală!

— Tocmai această mână vrem s-o descoperim noi şi… te rugăm pe dumneata să ne ajuţi, întoarse Dima, pentru a doua oară, cursul interogatoriului.

— Cum să fac? Spuneţi-mi cum să vă ajut, şi sunt gata în orice clipă.

Pe Dima îl impresiona indignarea lui sinceră. Nimic nu-l îndreptăţea s-o creadă falsă. În cariera lui, Dima întâlnise mulţi vinovaţi care se băteau cu pumnul în piept, susţinând o minciună, dar aproape de fiecare dată simţise accentele false. La Pavlicenco, nu. Era un om simplu, şi atâta dibăcie în simularea sentimentelor aproape că nu era de conceput. Uitase de boală. Oare uitase să simuleze? Îi aminti că e bolnav, numai ca să vadă ce spune, dacă nu cumva, pentru moment, se preface iar suferind.

— Nu te enerva, pentru că nimic nu dăunează mai mult bolii dumitale decât furia.

— Păi nu ai spus dumneata că nu am nimic? se răsti bătrânul, nemaiînţelegând ce să creadă… Cu mine să nu vă jucaţi: sunt sau nu bolnav?! Dacă sunt, bine, dacă nu, nu!

Colonelul Aldea veni în faţa lui Pavlicenco. Felul lui de a vorbi, liniştit şi grav, se impuse imediat, liniştindu-l şi pe Pavlicenco. I se adresă cu tonul unui om care vrea să facă lumină în problema

respectivă şi îi solicită ajutorul.

— Indignarea dumitale poate să fie foarte îndreptăţită. Ce poate să fie mai neplăcut decât să te acuze cineva de o faptă pe care ştii ca nu ai săvârşit-o?

— Chiar aşa! se grăbi bătrânul să accepte. Sunt om cinstit, cu copii, încărunţit în slujbă…

— Cred că ai motive să fii supărat. Dar, hai să judecăm împreună situaţia. În serviciul dumitale s-a întâmplat o neregulă, care putea să aibă consecinţe şi mai neplăcute decât au fost.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Un pescador, indus în eroare de farul pe care îl supraveghezi, a intrat în stâncile din apropierea malului. După el era gată să intre în stânci şi „Mehedinţi''.

— Şi – şovăi el – pescadorul s-a scufundat?

— Era cât pe-aci. Numai un noroc i-a salvat! Dar putea sa se termine totul şi mai tragic.

— Mie imi spuneţi? Mă gândesc la „Mehedinţi''. Vapor nou, de zece mii de tone, o frumuseţe! O mai fi fost și încărcat… Când am spus eu că avem o mare răspundere noi cei de la faruri…

— Îmi pare bine că eşti și dumneata conştient de gravitatea acestei întâmplări. Înţelegi mai uşor de ce vrem neapărat să soluţionăm această problemă. Cineva a umblat la far în noaptea aceea. Asta ştim precis. Nu este firesc să te întrebăm mai întâi pe dumneata ce s-a petrecut acolo? Doar aveai obligaţia să veghezi asupra bunei lui funcţionări. Aşa este?

— Chiar aşa. Dumneavoastră credeţi că eu nu ştiu care este rostul meu acolo?

— Şi atunci, de ce te miri că te întrebăm? Mai mult, când vrem să stăm de vorbă cu dumneata, ni se spune: E grav bolnav, a fost luat de Salvare şi internat. Se poate ca un om să se îmbolnăvească şi să fie internat în spital. Dar ce să credem, după toate cele întâmplate la dumneata, la far, când mai vin şi doctorii şi ne spun: „Pavlicenco nu este bolnav. I-am făcut analize precise şi știm că este sănătos, că pielea îi este colorată artificial, cu acid picric, nu din cauza bolii”. Dumneata ce ai crede, în locul nostru?

Aldea stăpânea arta de a-l pune pe cel cercetat într-o astlel de situaţie încât, logic, singur trebuia să-şi recunoască vinovăţia sau să-şi dovedească cinstea. Îi expunea astfel situaţia, încât nu se impunea decât o concluzie, pe care trebuia s-o tragă cel în cauză. Bătrânul din faţa lui rămase mut.

— Păi… arestaţi-mă! şopti apoi, cu capul în pământ. Totul este împotriva mea, recunosc.

— Spui asta pentru că eşti vinovat?

— Nu. Vinovat nu sunt, dar… dumneavoastră, până aflaţi făptaşul,

mă puteţi bănui.

— Dar noi nu vrem să arestăm un om nevinovat şi de aceea te rugăm să ne spui: Ce ai făcut în noaptea în care s-au întâmplat toate astea la far?

— Ce să fac?! Nu am făcut nimic. N-am fost în stare să îngrijesc de far, ăsta e adevărul. S-a întâmplat ceva acolo, sunt vinovat. Era în grija mea.

— Cine este acela care a schimbat funcţionarea farului?

— De unde să ştiu? Dacă l-as cunoaşte, nu v-aş spune? Şi-a bătut joc şi de mine!

— Dar dumneata nu bănuieşti pe nimeni? În noaptea aceea, nu ai auzit pe cineva umblând pe afară? Dă-ne o mână de ajutor, ca să ne orientăm cercetările spre vinovat…

— N-am auzit nimic. Nimic, nimic…

— În ultimul timp, nu a venit nimeni la dumneata să-ţi propună să bei un pahar de vin, sau să încerce să se împrietenească?

— Nimic, nimic… Eu sunt un om cam tăcut, cine să vină la mine? Stau singur şi pescuiesc.

— Nu te-a servit nimeni cu o bomboană, cu o prăjitură, sau o sticlă de suc?

— Nu iau eu nimic de la nimeni. Iar în sat, unde ar fi putut să mă îmbie cu ceva, nu am mai fost de două săptămâni. Ceilalţi de la far sunt în concediu.

— Spune-mi atunci, te rog, în ziua dinaintea furtunii cu cine ai luat masa?

— Cu cine? se gândi el… La prânz au fost mai mulţi, că au mâncat toţi băieţandrii aceia la mine. Auziseră că ştiu să pregătesc borş bun. Seara am fost numai eu, fata mea şi băiatul acela… Emil parcă îi spune.

N-au putut afla mai multe. Colonelul Aldea hotărî că e mai bine să-l lase tot la spital, ca să nu tulbure apele, şi îi spuse:

— Te rugăm să mergi înapoi la spital. Eu cred că ce ne-ai spus dumneata este adevărat. Dar trebuie să mai rămâi acolo câteva zile, să te decolorezi complet. Îţi vor da medicamentele de care ai nevoie. Dar să nu vorbeşti absolut nimănui despre cele discutate împreună.

— Aveţi toată încrederea.

— Şi să nu spui nimănui că nu eşti bolnav. Îmi promiţi?

— Pe cuvântul meu de om bătrân…

După ce ieşi, colonelul Aldea îi spuse lui Dima:

— Vorbeşti cu medicul legist şi încerci să lămureşti la cât timp după ingerarea acidului picric pielea începe să se coloreze

— Aş vrea să ştiu impresia pe care v-a lasat-o acest om.

— Pot sa-ţi spun că mi se pare un om cinstit.

— Şi eu am aceeaşi impresie. Vă spuneam că în variantele mele

acest om nu are niciun loc activ. În urma acestui interogatoriu, cred că cel mai bun lucru pe care îl am de făcut este să plec la Bucureşti.

— S-ar putea să prinzi şi acolo un fir bun. Vorbeşte mai întâi cu medicul legist.

Tot drumul până la spital Pavlicenco a avut aerul unui om năpădit de gânduri contradictorii, cărora nu mai ştia cum să le dea de cap. Şi, într-adevăr, aşa era. Pentru nimic în lume bătrânul n-ar fi putut spune cine i-a dat acel acid, care i-a îngălbenit pielea. Şi, în timp ce maşina înainta cu maximă viteză permisă spre spital, el îi trecu în revistă pe toţi cei cu care fusese în contact în ultimul timp, şi asupra nici unuia nu se putu opri. Atunci cine? Cei care vorbiseră cu el nu puseseră la îndoială cuvintele lui dar… îndoiţi tot sunt. Poftim în ce încurcătură a intrat el, om bătrân, care îşi vedea liniştit de serviciul lui!

Medicul legist luă cunoştinţă de faptul că presupusul bolnav trebuie să rămână, mai departe internat şi să i se continue tratamentul.

Dima îl rugă apoi să-i spună la cât timp de la ingerarea acidului picric pielea începe să se coloreze.

— Timpul de colorare este în funcţie de mai mulţi factori printre care cantitatea este unul dintre cei mai importanţi. Vedeţi dumneavoastră, mai mult acid picric poate să ducă chiar la îmbolnăvirea efectivă a celui care a ingerat-o De aceea, cred că cel în cauză, ca să ajungă să sufere, într-adevăr, de icter, a luat acidul în doze mici, la intervale scurte de timp. Dar s-ar putea să se fi întâmplat şi altfel.

Dima constată că nu poate să tragă nicio concluzie din cele ce i se spusese, fiind mai multe posibilităţi. Oricare ar fi fost cea adevărată însă, un lucru era sigur, că cineva îl drogase pe bătrân, cu sau fără ştirea acestuia. În capul lui nu putea să încolţească această idee, pentru ca, fără doar şi poate, el nu auzise niciodată că există pe lume şi acid picric. Cu atât mai mult n-ar fi ştiut acest efect al lui. Cineva a fost, şi poate că mai este încă, în apropierea lui. Îl ştie bătrânul, nu-l ştie? Asta rămânea de văzut. Va trebui ca în noaptea aceea să reia totul, să se gândească la mai multe posibilităţi şi la tot ceea ce se întâmplase în ultimul timp. Dar poate că înainte de orice va trebui să plece la Bucureşti. Simţea că acolo va afla multe şi, poate va dezlega chiar misterul acestei afaceri. Un gând îl rodea, şi până când nu şi-l lămurea, nu avea odihnă. Ar fi plecat chiar atunci, dar trebuia să ajungă în Bucureşti dimineaţa. Lăsă totul pe a doua zi.

UN TATĂ ÎNGRIJORAT

Dima se opri în faţa unei firme discrete, care anunţa că acolo este I.C.C.R.R. O clădire veche, cu ferestre mari, spaţioase, dincolo de care zări câteva machete lucrate la scară. Cu un instinct sigur, fără să întrebe pe nimeni, ajunse în faţa uşii pe care o tăbliţă anunţa: Contabilitatea. Intră.

— Aş vrea să vorbesc cu tovarăşul contabil Emil Mărculescu, vă rog.

În cameră erau doi bărbaţi, dintre care unul atrăgea mai întâi atenţia prin dimensiunile lui cu totul ieşite din comun. Acestuia i se adresase, ştiind că oamenii graşi sunt, de felul lor, vorbăreţi şi mai totdeauna bine dispuşi. Nu se înşelase. Grasul se întoarse bucuros spre el, făcând să trosnească, ameninţător, scaunul pentru două persoane pe care stătea.

— Pe Emil îl căutaţi? se înveseli el, ca şi când cel din faţa lui ar fi făcut o glumă bună. Află dumneata că e în concediu de odihnă.

— Tot în concediu?! După câte ştiu, trebuia să se întoarcă la serviciu de săptămâna trecută.

— Trebuia?! Da de trebuit, trebuia, dar n-a venii încă. Se smulge greu din concedii.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi! Cred că nu este un om care să mă încurce.

— Să ştiţi că este foarte de cuvânt. Doar în concedii îşi face de cap. Mai ales că anul ăsta s-a dus pentru prima dată la mare. Se satură mai greu. Fetiţe, plajă… baie. Grasul se amuza fără nicio răutate, săltându-şi cu graţie kilogramele pântecului. Parcă numai dumneata îl cauţi? Şi taică-său, dom'le, a telefonat după el. „Cum, n-a venit? zice. Dar am dat peste telefonul ocupat!“ „N-a fost la birou, zic eu Pot să jur! Că n-a fost la birou, e adevărat, că nu a venit încă acasă, asta n-am de unde să ştiu."

— E bine dacă la dumneavoastră poate lipsi oricine, cât timp vrea, fără să-l tragă cineva la răspundere.

— E, n-o lua şi dumneata chiar aşa. Emil e un băiat excepţional, conştiincios. Dar are şi el o slăbiciune Mai în fiecare an pune o scrisoare la poştă şi ne trezim aici cu o cerere de concediu fără plată. Mie îmi scrie, că eu lupt pentru el! Nimeni nu mai are curajul să-l înfrunte pe director, în afară de mine, chicoti grasul. Eu am răbdare să-l las să-şi verse focul. Întâi îl ameninţă cu desfacerea contractului de muncă, pe urmă mă ia pe mine la rost, că aici e debandadă – aiurea! nu e de loc, da' când e furios – şi până la urmă zice: „Câte zile mai vrea?“ „O săptămână”, îndrăznesc eu. „Şi unde e?“ „În Deltă.” „Bine, se aprobă, dar dacă întârzie o zi, să nu mai vină. Doar nu-i fiecare de capul lui!“ Emil vine la ţanc. Şi directorul e sigur de asta. Admirabil băiat, duce secţia în spate. Niciun repaus. Dar îi place natura. Mai ales că anul ăsta a avut iar voie să se ducă la mare

— De ce?

— Asta e o poveste pe care nu pot să v-o spun, deoarece nu e importantă pentru dumneata.

— Cu tatăl lui aş putea să vorbesc? S-ar putea să rezolv cu el treaba pe care o am.

— A, nu e în interes de serviciu?

— O chestiune personală.

— Păi, zi aşa, dom'le! Atunci nici nu trebuia să-ţi explic toate astea. Eu încercam să-l scuz. Uite numărul de telefon al bătrânului. Om foarte cumsecade şi el.

Tatăl lui Rmil Mărculescu te cucerea de la primele cuvinte. O figură blajină, înviorată de ochii mari, albaştri, înţelegători. Dima l-a găsit în mijlocul grădinii, săpând la rădăcina unor tufe de trandafiri. O grădină minunată, în fiecare colţişor simţeai mâna pricepută a celui care se îngrijea de ea. Nimic nu era sădit la întâmplare

— De mult n-am văzut o curte mai frumoasă, îi mărturisi Dima, simţind că orice altceva i-ar fi spus nu l-ar fi bucurat în aceeaşi măsură.

Bătrânul îşi plimbă încântat privirea pe deasupra florilor, dar nu spuse nimic.

— La măsuţa asta sunt sigur că jucaţi table, cum se înserează. E un loc ideal.

— Şah… Sunt un pasionat jucător de şah. Am înfiinţat un adevărat club. Toţi copiii din cartier vin seara aici, unde au loc dispute pasionante. Am iniţiat şi campionate. A fost ideea lui Emil, băiatul meu. Cu toţii suntem sub „patronajul'' lui. Băiatul meu este jucător de categoria „întâia.“ As! făcu el mândru. Are aici câţiva elevi, din care speră să scoată adevăraţi şahişti. Dacă veneaţi peste o oră, găseaţi grădina plină de viaţă. Pentru că, ştiţi ceva, domnule dragă, oricât ar

fi de frumoasă grădina asta, dacă n-ar folosi la nimic, degeaba aş îngriji-o. Pe când aşa… Eu credeam că după ce voi ieşi la pensie, mă voi plictisi. Mai ales că Emil n-a vrut să-mi dăruiască un nepoţel, pe care să-l plimb prin parc. Dar dacă vrei să nu te plictiseşti, găseşti întotdeauna ceva de făcut.

Bătrânul, încântat că poate vorbi despre ceea ce îl pasiona, trecea de la un subiect la altul, fără niciun îndemn.

Pe Dima îl interesau mai ales aprecierile pe care le făcea el în legătură cu Emil. Nu erau pur şi simplu laude paterne, ci vorbea despre fapte care îl înfăţişau pe acesta într-o anumită culoare. Va să zică Emil era un pasionat jucător de şah, care a organizat un campionat pentru copii, care pregăteşte nişte viitori şahişti, care este apreciat ca un foarte bun funcţionar, şi de aceea i se tolerează această indisciplină a concediilor prelungite. Iată ceea ce atrăgea atenţia la acest om. Atunci de ce să comită un gest ca acela de care îl suspecta el? Cine sa-l fi pus? Îl şantajează cineva?

Se gândi apoi la bătrân. Să fie un farsor? I se păruse și el un om aşezat, îndrăgostit de flori şi de copii, care e de părere că gradina lui n-ar fi avut niciun rost dacă n-ar fi servit cuiva. Dar dacă bătrânul i-a vorbit aşa ca să-l inducă în eroare, bănuind care este scopul vizitei lui? Pentru că, totuşi, Emil poate fi şi el suspectat de fapte grave. Sau care o fi adevărul?

Continua să converseze cu bătrânul, mărturisindu-i că are o treabă oarecum urgentă cu Emil, iar un coleg i-a spus ca mai este în concediu. A venit să întrebe dacă, într-adevăr, nu este acasă și când se va întoarce. Pe măsură ce-i vorbea bătrânul se posomora, şi lui Dima nu-i scăpă acest amănunt. De ce se întrista bătrânul?

— Tinere dragă, băiatul ăsta al meu mă asculta în toate, numai în privinţa acesta, concediu nu m-am putut înţelege cu el. Anul ăsta nu şi nu că se duce la mare, şi n-a fost chip să-l opresc, cu toate insistenţele mele.

În timp ce bătrânul vorbea, Dima căuta să lege afirmaţiile lui de ceea ce ştia că s-a petrecut. „Oare de ce a ţinut Emil ca anul acesta să se ducă neapărat la mare? Nu cumva avea o întâlnire? Sau poate că trebuia să comită ceea ce a comis? Cu toate că ţinea la tatăl lui, i-a călcat cuvântul şi a plecat la mare!“

— Îmi închipui că este un pasionat înotător.

— Da’ de unde! Stă mai mult în casă şi iese doar seara, sau noaptea, pe lună, când adie briza. Mă rog, la vârsta lui vrei să admiri luna. Mai ales dacă nu eşti singur.

„Şi cei doi au stat mai toată ziua în cort. După cum a mărturisit nevasta lui Marinescu, ieşeau numai seara, la plimbare şi petrecere. În Deltă s-a dovedit că nu ştie să rameze, ceea ce înseamnă că este foarte posibil să nu ştie nici să înoate. Şi, totuşi, are pasiune pentru mare.”

Aceste gânduri se succedau în fracţiuni de secundă, timp în care bătrânul vorbea.

— Şi de ce vă supăraţi atât de mult că a plecat la mare? Tot trebuia să-şi petreacă undeva concediul de odihnă. Dacă lui îi place să se plimbe pe lună, la mare…

— Să se fi dus la munte. Am tras destule cu el. Pentru sănătatea lui era mai bun muntele. Aerul de acolo este altfel. Şi, să vă spun drept, în momentul de faţă nici nu mai ştiu unde este şi dacă n-a făcut cumva vreo prostie şi se fereşte de mine. Acum câtva timp, am crezut că a sosit în Bucureşti şi nu vrea să mă vadă. Numai când face o trăsnaie se fereşte de mine.

Bătrânul se apropie de urechea lui Dima şi, trăgând cu coada ochiului spre casă, de unde probabil că se ferea să nu-l audă nevasta, îi mărturisi:

— Ma tem să nu fi adus pe cineva de pe-acolo… Mă înţelegi ce vreau să zic? A mai venit o dată cu o fată din concediu şi, una, două, că se însoară. I-am arătat eu lui! Mă gândesc că şi acuma se fereşte de mine.

— Ce vă face să credeţi că a greşit iar? Deocamdată e la mare şi nu ştiţi în ce condiţii se va întoarce. Sau v-a scris vreo scrisoare în care îşi pregăteşte terenul?

— Nu mi-a scris nimic. Nici nu ştiu dacă o mai fi la mare.

„Ce vrea să spună bătrânul? deveni Dima şi mai atent. De ce nu e la mare? Unde sa fie?“

— De ce vă îndoiţi?

— Să vedeţi ce s-a întâmplat. Acum vreo câteva zile, tot aşa, ca să mă conving că nu e în Bucureşti, mă scol cu noaptea-n cap şi mă duc să-i telefonez. Dimineaţa îl găsesc mai uşor, când se scoală să plece la serviciu. Peste zi, greu îl prind acasă, iar când e, scoate telefonul din furcă, şi pot să sun toată ziua. Acasă e mai mult când doarme şi nu vrea să fie deranjat.

Bătrânul povestea ca şi când toate astea le-ar fi auzit de undeva, nu i s-ar fi întâmplat chiar lui. Privindu-l, Dima avu iar senzaţia că se află în faţa unui om sincer, copilăros, care îi povestea totul cu o uşoară nuanţă de ironie binevoitoare la adresa fiului său, pe care evident că îl iubea foarte mult.

— Dar nu vrei să intri în casă? Eşti un tânăr tare simpatic. Hai, intră puţin la noi.

Dima era convins că îl aprecia mai mult pentru calitatea mare de a asculta totul, fără să întrerupă cu întrebări plictisitoare.

— Aş prefera sa ramânem tot aici, în grădină. E foarte plăcut şi probabil mult mai răcoare decât în casă.

— Da… cred şi eu! E foarte frumos! De acum trebuie să înceapă să sosească şi copiii. Stăm aici şi, când se înapoiază nevastă-mea din

spatele casei, unde am grădina de zarzavat, ne dă şi câte o dulceaţă cu apă de la gheaţă. Ce spuneam?

— Ceva despre un telefon de acum câteva zile, când aţi vrut să verificaţi dacă fiul dumneavoastră…

— A, da! Şi, mă duc să-i telefonez. Când, ti, ti, ti, ti… Ce crezi? Ocupat! Ha, va să zică aşa, feciorul meu, eşti acasă şi pe la mine nu dai! Aştept puţin, fac iar numărul. Când, ce crezi? ţâr, ţâr, ţâr, ţâr!… Degeaba. Nu răspunde nimeni. N-a mai vrut să ridice.

— Poate că aţi greşit numărul.

— Să fi greşit?! Până la urmă a trebuit să cred asta, dar să ştii că nu mi s-a mai întâmplat niciodată aşa ceva. Să greşesc tocmai în dimineaţa aceea?

— Poate ca între timp a ieşit din casă. Când vorbea la telefon era pe picior de ducă.

— Ce să iasă! Am dat destul de repede al doilea telefon. Ar fi auzit de la uşă. Nu pleca el atât de devreme. Şi unde să plece cu noaptea-n cap, că l-am căutat la serviciu şi mi-au spus că nu s-a prezentat. Atât de dimineaţă nu pleca decât la birou.

Bătrânul povestea fără să bănuiască ce importanţă deosebită acorda tânărul fiecărui cuvânt rostit.

— Dar de ce nu vă duceţi să vedeţi care este adevărul?

Bătrânul tăcu un gest din care reieşea că, totuşi, nu se face să încerce să se convingă în acest fel.

— Şi daca nu e singur? explică el. O să-i fie ruşine. Dacă voia să mă vadă, ştia unde să mă găsească. N-a venit… n-a vrut. Îl iau eu la întrebări, când şi-o aminti de mine, n-ai dumneata nicio grijă. Nu de alta, dar mi-e frică de sănătatea lui.

— E suferind?

— Acum nu mai suferă de nimica, dar e cam debil. Dar asta e altceva…

Bătrânul ocoli răspunsul, şi Dima nu insistă.

— Dragă Cati, vem un musafir, vino să ţi-l prezint. Un coleg de birou de-al lui Emil.

Dima nu-i spusese nimic în legătură cu identitatea lui, dar dacă bătrânul îi găsise una, o acceptă.

Mama lui Emil nu era mai puţin simpatică decât tatăl acestuia. Amândoi erau nişte oameni pe care îi priveai cu plăcere. În vârstă, liniştiţi, mulţumiţi de preocupările lor de fiecare zi. Îmbatrâniseră frumos. Cel puţin aşa părea.

Din nou Dima era frământat de aceasta nepotrivire dintre familie şi fiu. De ce a făcut acele fapte băiatul lor? Mai bine zis… el le-a făcut?

Era mai mult decât mulţumit că venise să facă această vizită, care îi deschisese perspective nebănuite în cercetare. Fără să ştie, bătrânul îi furnizase două amănunte esenţiale, care veneau sa sprijine un anumit

punct de vedere. Peste câteva minute urma să mai verifice încă ceva şi apoi putea să spună că cercetările au intrat în faza finală. Nu rămânea decât să mai zăbovească un timp, foarte scurt, la Bucureşti, pentru a strânge toate probele necesare. Daca el gândea bine ceea ce gândea…

Ar fi plecat în clipa aceea de la bătrâni, dar ei i-au arătat atâta bunăvoinţă, încât n-a putut să refuze şi a servit o dulceaţă pregătită chiar de gospodină. Apoi se aruncă glonţ într-o maşină şi se îndreptă spre cel mai puţin aşteptat loc: casa cunoscutului muzician Octav Nedelcu.

În timp ce Dima îi arăta motivul pentru care îl deranjează, profesorul tamburina scoarţele unui volum pe care îl ţinea pe genunchi. Mărunţel, fire nervoasă, când îşi ridica cioculeţul să-l privească atent, când îşi lăsa capul pe spate şi închidea ochii. Se concentra asupra celor spuse de interlocutorul său.

Îl primi fără protocol, într-un halat de casă din atlaz albastru, încheiat cu un cordon lung, din acelaşi material. Părul lung, bărbuţa căruntă, lavaliera îi dădeau un aer deosebit, interesant. Profesorul, cu toate că trecuse de mult de şaizeci de ani, nu-şi arăta vârsta. Faima de mare muzicolog şi-o câştigase prin câteva studii de specialitate, care fuseseră apreciate în mod deosebit şi peste hotare. Dima era sigur că nimeni altcineva nu-l putea lămuri mai bine în chestiunea care îl interesa decât cel din faţa lui.

— Dumnevoastră – spuse Dima în încheiere – cred că ne puteţi spune câte ceva despre acest cântec.

Profesorul rămase în continuare pe gânduri, cu privirea pe jumătate închisă.

— Mda! zise el, într-un târziu. E interesant ce-mi propui dumneata. Aş vrea însă, dacă poţi, desigur, să-mi fredonezi cuvintele pe care mi le-ai spus.

La orice se aşteptase Dima, numai la această propunere, nu. Îi venea să râdă. În viaţa lui nu cântase de două ori. Melodiile preferate le fluiera. Îşi aducea aminte că, în liceu, timp de opt ani, la fiecare încercare de a-l coopta în corul şcolii, i se spunea: „Eşti în schimbare de voce!“ Opt ani schimbare! Ştia că e un fel elegant de a-i spune cuiva că e lipsit cu totul de orice calităţi vocale. Ceea ce recunoştea şi el. Şi iată că întâmplarea îl punea în situaţia de a cânta în faţa unui mare profesor!

Acesta îl simţi că ezită.

— Vrei să te acompaniez.? îl întrebă, îndreptându-se spre pian. Vino, te rog, mai aproape.

— Îmi pare rău că trebuie să vă dezamăgesc – începu Dima să se scuze — dar nu ştiu să cânt bine.

— Bine? Cine ţi-a cerut aşa ceva? Mormăie şi dumneata melodia, s-o prind. Dacă găsesc partitura, îmi voi da mai uşor seama dacă este

aceea pe care o cauţi.

— Înţeleg, dar… cum să vă spun, mă tem că n-am să reuşesc. Vedeţi dumneavoastră, eu sunt în schimbare de voce, apelă el la cunoscuta formulă.

Drept răspuns, profesorul izbucni în râs.

— Înţeleg rezerva dumitale, dar să ştii că eu nu-ţi cer să dai un recital. Mai ales că eşti… în schimbare de voce.

„La urma urmei – îşi spuse – important este ca mormăiala mea să-i folosească!“

— Do, mi, sol, do – do, sol, mi, do! cântă profesorul, acompaniindu-se. Începeţi, vă rog!

Dima ştia melodia, o avea în cap, dar era sigur că nu va putea s-o cânte. După câteva opriri şi reluări, profesorul o prinse, totuşi, şi o execută la pian.

— Cam aşa?

— Chiar aşa.

— Ai văzut că n-a fost greu?

— Pentru dumneavoastră. Vă rog să nu-mi cereţi să fiu sincer în ceea ce mă priveşte.

Pe profesor îl amuzase copios scena care se petrecuse.

— Cum voi fi în situaţia să vă pot da un rezultat, vă telefonez.

— Acesta este numărul la care puteţi telefona. Spuneţi cine sunteţi şi lăsaţi-mi vorbă când doriţi să mă vedeţi.

Ajuns în stradă, Dima îşi umflă pieptul, răsuflând ca după o treabă extrem de grea.

Nu avea însă timp suficient să se amuze si el de păţania trecută. Trebuia să fie, cât mai curând, în altă parte.

Când stătuse de vorbă cu tatăl lui Emil, tot timpul se-întrebase de ce boală o fi suferit băiatul, dacă bătrânul era atât de îngrijorat că a plecat la mare. Ar fi putut suferi de inimă, desigur, dar la vârsta lui e mai puţin probabil. De obicei, numai un bolnav de plămâni este oprit să meargă la mare. Mai mult! O boală de inimă n-o ascunzi, pe când bătrânul s-a ferit să spună de ce suferă băiatul lui. Dacă a avut un accident pulmonar, Emil n-a avut voie sa meargă mulţi ani la mare, iar anul acesta n-a mai rezistat. N-a mai rezistat sau a „trebuit” să se ducă? Iată ce ar fi vrut să ştie.

Se îndreptă într-acolo unde spera să-şi lămurească această problemă: spre dispensarul T.B.C. Ca să piardă cât mai puţin timp, s-a adresat directorului, arătându-i legitimaţia şi rugându-l să pună pe cineva să caute fişa bolnavului cu numele Mărculescu Emil.

Cam nedumerit, directorul a cerut fişa.

Nu aşteptară prea mult şi sora se înapoie cu ceea ce i se ceruse, explicând:

— Bolnavul nu mai are o fişă activă, fiind de acum stabilizat şi scos

din controlul nostru. Aceasta este fişa lui.

— Las-o la mine, te rog.

Dima citi diagnosticul şi constată că nu este ceea ce căuta el. Îi explică directorului ce voia să realizeze prin aceasta vizită:

— Vă rog să-mi spuneţi dacă bolnavul a avut cândva şi o astfel de fişă la dumneavoastră. Mai precis, dacă există aici o radiografie, sau un alt material din care dumneavoastră să vă daţi foarte precis seama de starea pulmonară a acestui om. Apoi mă interesează dacă felul cum se prezintă el acum îi permitea să plece în concediu la mare, sau ar fi fost mai indicat sa se îndrepte spre munte.

— Cred că există la noi şi o radiografie, care ar putea să ne arate exact imaginea pulmonară.

— Aşa ceva mă interesează în mod deosebit şi pe mine. S-ar putea să am această radiografie?

Directorul, din ce în ce ntai nedumerit, trimise sora să caute radiografia, pe care aceasta o aduse peste câteva minute.

Profesional, directorul privi clişeul în zare, şi Dima nu scapă ocazia să-l întrebe:

— A fost grav?

— După cum se vede aici, nu a avut o formă prea gravă. Se vede un proces vechi, fibronodular, stabilizat.

— Deci poate pleca la mare fără nicio teamă.

— Desigur. Numai că trebuie să fie prudent şi să se ferească de excese. Dacă m-ar fi întrebat, desigur, i-aş fi recomandat să-şi petreacă timpul de odihnă la munte. În principiu marea nu este recomandată unui om care a avut o afecţiune pulmonară…

— Vă mulţumesc foarte mult!

Luă radiografia şi plecă mulţumit. Se duse drept la laboratorul de expertize, unde rămase aproape o jumătate de oră. Când ieşi de acolo, arăta aşa cum îl ştiau colegii în momentele hotărâtoare ale unei probleme.

Prima dispoziţie pe care o dădu fu aceea de a se supraveghea imediat casa în care locuia Emil.

TIM EVADEAZĂ

Tim privea insistent doi tineri care se întâlniseră pe trotuarul de vizavi de blocul în care era el. Păreau că nu se văzuseră de mult timp, după explozia de bucurie din clipa întâlnirii. Iată, trecuse de acum mai bine de o jumătate de oră şi ei vorbeau la fel de aprins. Nimic nu ar fi putut să dea de bănuit că pe cei doi îi interesa şi altceva decât persoana celuilalt şi, totuşi, lui Tim îi atrăseseră atenţia. Nu pentru că ar fi observat ceva nefiresc în comportarea lor, ci pentru că lui trebuia să i se pară totul suspect. Dacă se interesa cineva de persoana lui sau de apartamentul în care locuia?

Privea din spatele perdelei, iar la fereastră storurile erau pe jumătate lăsate. În cameră fiind mai puţină lumină decât afară, nu era văzut. „Ei, fir-ar să fie! îşi spuse cu ciudă. Tocmai acum când reuşisem să fac legătura!“ Rămăsese să mai folosească această casă până când „M-3“ avea să-l adăpostească undeva. Şi acesta îi aranjase o locuinţă în care se putea muta peste două zile. Dar, iată, liniştea îi era tulburată de prezenţa celor doi tineri care stăteau de vorbă la intrarea blocului.

Trecu în bucătărie şi privi jos, să vadă dacă nu este cineva în faţa intrării de serviciu…

Un măturător îşi făcea de lucru în dreptul blocului vecin. Îşi simţi tâmplele zvâcnind. Ceva îi spunea că nu este totul în regulă, dar îi era imposibil să verifice această impresie. Nu putea decât să aştepte şi să observe tot ce se va mai întâmpla.

Reveni în cameră şi privi pe trotuarul vecin. Cei doi tineri păreau că, în sfârşit, s-au hotărât să se despartă. Ea îi arătă un bloc vecin şi porni într-acolo. Din gesturile lor reieşea că fata se duce până acasă, sau la o prietenă, dar va reveni curând. Urma ca el s-o aştepte în acel loc. Ceea ce se şi întâmplă…

Tim îl văzu pe tânăr plimbându-se apoi prin faţa blocului în care dispăruse fata, privind mereu în sus, ca şi când ar fi aşteptat ca ea sa apară la o fereastră oarecare. ,,Să fie, într-adevăr, doi prieteni?“

Reveni în bucătărie şi-l văzu pe măturător luându-şî masa. Muşca

dintr-un codru de pâine şi mesteca rar şi absent. Tim îşi spuse că chiar daca nu este nimic, tot nu poate să rişte să mai rămână acolo.

Dar cum să iasă din bloc, şi încă având la el materiale compromiţătoare? Să le distrugă? Ar fi făcut-o, dar numai după oarecare certitudine a pericolului.

Se plimba agitat de la un capăt la celălalt al camerei, căutând o rezolvare a situaţiei în care se găsea. Din când în când privea pe fereastră să se convingă că cei doi mai sunt acolo… Inima îi tresări pentru o clipă când o văzu pe fată ieşind din bloc şi plecând împreună cu tânărul care o aştepta. Nu cumva a fost, într-adevăr, o întâlnire care nu-l privea pe el ?

Mai observă însă ceva şi anume că cei doi se apropiară de o bicicletă rezemată de un pom, căreia până atunci nu-i dăduse nicio importanţă. Tânărul se urcă pe şa, fata se săltă şi ea pe cadrul bicicletei şi, râzând şi privind ştrengăreşte în urmă, să nu fie văzuţi de un miliţian, porniră. Numai după câţiva metri însă, lanţul bicicletei scăpă, tânărul fiind nevoit să sară jos. El consultă lanţul şi… se apucă să-l repare. Erau chiar în faţa blocului de la fereastra căruia îi privea Tim. Fata se lăsă păgubaşă, plecă după ce îşi luă la revedere.

Tim trăia sentimente contradictorii: când i se părea că este în pericol, când se simţea în siguranţă…

În spatele blocului, măturătorul îşi mânca mai departe bucata lui de pâine cu brânză. „Sunt în pericol! îşi spuse ca o concluzie la tot ceea ce văzuse. Trebuie să mă consider suspectat. Si atunci?!“

Îşi aprinse nervos o ţigară şi, după ce trase cu sete câteva fumuri, parcă o idee se înfiripă în mintea lui, dându-i speranţe.

Ieşi din cameră în vestiar şi privi pe ochiul de control, dacă nu este cineva în faţa uşii. Apoi rămase acolo, aşteptând. Trecu mai bine de o jumătate de oră pâna când auzi răsucindu-se cheia în uşa apartamentului vecin. Cineva venea acasă. Tim bănui că este fata de serviciu. Ținea de mână de un băieţel de trei, patru ani. Deschise şi el repede uşa. Fata, cunoscându-l, probabil, pe locatarul din apartamentul vecin, se uită să vadă cine iese. Tim i se adresă:

— Domnişoară, dacă eşti atât de drăguţă, aş vrea să te rog ceva.

Fata îl privi nedumerită şi curioasă, fără să-i răspundă. Tim continuă:

— Sunt un prieten al vecinului dumneavoastră de apartament.

— Îl cunosc pe domnul Emil.

— Mi-am închipuit şi de aceea vreau să vă rog ceva. Am constatat că telefonul lui s-a defectat şi aş dori să vorbesc neapărat cu cineva. Îmi permiteţi să telefonez de la dumneavoastră?

— Sigur că da. Nu sunt acasă decât eu şi băiatul. Domnul şi doamna sunt la serviciu.

— Îţi mulţumesc.

Închise cu grijă uşa apartamentului şi intră în cel vecin, pe uşa căruia era scris numărul 10. Fata, împreună cu băieţelul, trecu în bucătărie, nu ascultă ce vorbea vecinul la telefon. Poate că fusese educată să nu asculte când ceilalţi vorbesc.

Tim consultă cartea de telefon.

— Alo? Getaxul? Tovarăşe dragă, am nevoie de un furgonet. Se poate? Vreţi să verificaţi? Notaţi-vă numărul meu.

Spuse numărul aparatului de la care vorbea, apoi închise. Peste câteva secunde, telefonul făcu apelul.

— Da, eu sunt. Va să zică un furgonet şi doi oameni. Dumneavoastră aveţi staţia în piaţă. Rugaţi-l, vă rog, pe şofer să ia şi doi oameni. Vă mulţumesc foarte mult. Într-o jumătate de oră, da?

Îi dictă dispecerului staţiei adresa, subliniind numărul apartamentului:

— Apartamentul 10, vă rog. Aşa, daţi-i un bileţel. Va să zică apartamentul 10.

Mulţumi fetei pentru bunăvoinţa de a-i fi permis să folosească telefonul şi adaugă:

— Vreau să te mai rog ceva. Aştept un răspuns la telefon şi te-aş ruga pe dumneata să nu pleci de acasă până când nu-l primesc. Are să sune un tovarăş Iliescu, şi te rog să vii să mă chemi. Eu sunt alături.

În timp ce vorbea, scoase din buzunar portofelul îî lăsă pe masă o bancnotă de zece lei.

— După aceea, când cobori, cumpără-ţi o prăjitură.

Fata îi promise că nu va pleca de acasă.

Înapoiat în apartamentul lui, Tim se grăbi să golească un cufăr destul de încăpător, în care se păstrează, de obicei, hainele la naftalină. Acum, vara, era plin cu îmbrăcămintea groasă, de iarnă, pe care o scoase şi o înghesui în şifonier. Cu o furculiţă careia îi rupse trei dinţi, lăsându-i numai unul, găuri capacul şi legă de el o bucată de sârmă nu prea mare. Privi apoi, nerăbdător, pe fereastră. Tânărul îşi repara mai departe bicicleta… Se grăbi să-şi termine treaba.

Prinse apoi de capac două scândurele – pe care şi le procură desfăcând două perii de ghete – astfel încât, în clipa în care îl închideai, cufărul părea bătut în cuie.

Doar ce terminase această treabă că în faţa blocului opri furgonetul comandat şi doi oamnei coborâră din el. Peste puţin ei ajunseră la etaj şi se opriră în faţa uşii apartamentului 10. Când să apese butonul soneriei, se deschise uşa apartamentului 12 şi cineva li se adresă:

— Aţi şi sosit? Dumneavoastră sunteţi cu furgonetul, nu e aşa?

— Da… Ni s-a spus să venim la apartamentul 10.

— N-a înţeles bine dispecerul. Aici, la mine. Eu am cerut un furgonet şi doi oameni. Am de transportat un cufăr.

Oamenii intrară în casă şi Tim le arătă cufărul despre care era

vorba. Când cei doi voiră să-l ridice, le spuse:

— Lăsaţi-l o clipă! Haideţi în bucătărie să luaţi un pahar de lichior, între timp poate se îndură şi nevastă-mea să vină acasă. Ar trebui să meargă cu dumneavoastră, dar nu ştiu unde a plecat.

În bucătărie erau pregătite trei pahare pline cu băutură şi gazda îi îndemnă să le golească. Le turnă imediat al doilea pahar.

— Să ştiţi că ceasul marchează, se referi unul dintre cei doi la maşina care aştepta.

— Păi ce să fac, domnule, ce să fac?! sări proprietarul cufărului, ca ars. Dumneata reuşeşti să te înţelegi vreodată cu nevasta? Acum a fost aici!

Izbucnirea lui îi făcu pe cei doi să se privească amuzaţi. Cine ştie ce fel de femeie o fi şi nevastă-sa, dacă îl lasă acasă şi pleacă fără a spună soţului unde este.

— Am să vă rog sa nu-l răsturnaţi, li se adresă gazda, ciocnind paharul.

— Se poate! sări cel mai în vârstă. Cum stă, aşa îl ducem.

— Poftim! Poftim situaţie! se plimba furios clientul. Şi eu trebuia să fiu de mult plecat. Mă gândesc că ar fi mai bine să vă duceţi dumneavoastră cu el. Te-ai supăra dumneata, dacă mi-ai arăta buletinul? se adresă celui mai în vârstă.

În prima clipă omul fu gata să se supere, dar bunăvoinţa de până atunci a gazdei îi înfrânse prima pornire. Îi dădu buletinul, iar el îşi notă numele.

— Îl duceţi la adresa asta. O să vedeţi o curte mare şi o casă retrasă mult în interior. Întrebaţi de doamna Geta… Poftim ce vi se cuvine dumneavoastră şi cât trebuie să daţi şoferului. Ce rămâne… mai beţi o sticlă.

Cât timp s-au cinstit, tânărul care îşi repara bicicleta s-a apropiat de şoferul „getaxului“, ţinând o roată în mână. Desigur, voia să-i ceară ajutorul pentru a-şi repara camera spartă.

— Nu ai un petic şi pentru mine? M-a lăsat în drum.

— Nu lucrez cu soluţie, şi peticul cald nu merge la dumneata.

— Fir-ar să fie de ghinion! Dar ce-i, tot se mută domnul Ionescu?

— Ştiu eu cine m-a chemat?

— Locuieşte în apartamentul 4.

— Pe mine m-a chemat la 10.

— Aha! Credeam că pleacă domnul Ionescu. Noroc!

Îşi văzu mai departe de treabă. De fapt, pe el îl interesa dacă maşina are vreo legătură cu apartamentul 12.

Tim ştia că acuma sosise momentul culminant al acţiunii lui… O chemă pe fata de serviciu din apartamentul vecin şi-i spuse:

— Ai fost atât de cumsecade cu mine încât îndrăznesc să te mai rog ceva. Sunt în bucătărie doi oameni, care trebuie să ducă undeva acest

cufăr. Pentru că eu nu mai pot aştepta, trebuie să plec în clipa asta de acasă, spune-le dumneata sa ia cufărul şi lasă siguranţa la yalle în urma lor. Ştiu că Emil are toată încrederea în dumneata.

— Cum să n-aibă, că mi-a lăsat de multe ori cheia să-i fac ordine, cât timp era dumnealui la serviciu.

— Ştiam toate astea. Atunci spune-le dumneata că pot să plece.

Cum trecu fata spre bucătărie, el luă o servietă, o aruncă în cufăr, apoi… se băgă chiar el înăuntru. Din sârma pe care o trecuse prin gaura făcută cu vârful furculiţei făcu un belciug, pe care îl legă pe dinăuntru de un cui al închizătorii. Interiorul cufărului nu era luminat decât de lumina care pătrundea prin cele câteva găuri de aerisire din capete.

Două minute mai târziu oamenii apărură însoţiţi de vecina de apartament. Ei trecură o chingă pe sub cufăr şi-l purtară pe sus. Fata închise uşa în urma lor.

Încet, încet, ajunseră la furgonet.

— Dă-i drumul la adresa asta, îi înmână vârstnicul foaia de hârtie şoferului.

Cincisprezece minute mai târziu, maşina opri în faţa casei cu numărul indicat. Apăru o femeie încă tânără.

— V-am adus cufărul, coniţă.

Ea îi privi ciudat, dar imediat păru că ştie despre ce este vorba.

— A… cufărul?

— Din strada Mehedinţilor 321.

La auzul numelui străzii, femeia deveni deodată foarte amabilă.

— Sigur că da. Vă aşteptam. Duceţi-l în casă.

Cufărul fu dus chiar în camera Getei şi oamenii plecară încântaţi, deoarece mai primiră un bacşiş bun şi de aici. Când, după ce i-a condus, Geta s-a înapoiat în cameră, nerăbdătoare să vadă ce este în cufăr, a fost gata să dea un chiot, văzându-l pe Tim stând pe scaun şi aşteptând-o.

— Ce-i cu tine aici? Cum ai venit?

— Întocmai cum a ajuns Cleopatra la Caesar, în cufăr.

— De ce a fost nevoie de acest mijloc?

— Mi s-a părut că locuinţa mea este supravegheată. Poate că nu este şi doar mi s-a părut. Din prudenţă, am şters-o cât mai repede.

— Înseamnă că vi s-a luat urma, se îngrozi ea.

— Mie nu cred, deoarece n-am apărut încă nicăieri. Mă tem să nu se fi întâmplat ceva la Constanţa.

— Şi de ce ai venit aici? îl întrebă cu teamă ne-ascunsă. Vrei să mă bagi şi pe mine?

— Nu aveam unde să mă duc în altă parte. „M-3“ mi-a promis adăpost, dar peste o zi sau două. Până atunci…

Geta îşi frângea degetele, neputincioasă, deoarece îşi dădea seama

că altă rezolvare, într-adevăr, nu exista. Trebuia să-l adăpostească două zile, oricât de neplăcut şi periculos ar fi fost.

Se pare că există şi o obişnuinţă a periolului. Trăind mereu în mijlocul unor situaţii primejdioase, reuşeşti să te înveţi cu ele şi stăpânirea de sine este perfectă. Geta ştiuse odinioară să-şi strunească nervii, dar, de ani de zile de când „nu mai lucrase", pierduse acest antrenament. Iată, acum îşi trăda prin gesturi emoţia de care era cuprinsă.

— Te previn că la mine este foarte periculos să rămâi mai mult timp. Dacă fratele meu te descoperă, nu mă îndoiesc nicio clipă că te va denunţa.

— Ţi-e frică de el?!

— Da. Cât despre tata...

Geta ezită. Nici ea n-ar fi putut spune cum ar fi reacţionat el, dacă l-ar fi văzut. Vlad îl cunoştea pe Tim şi ştia unele lucruri despre el. Mai întâi şi mai întâi ştia că fugise din ţară, şi dacă l-ar fi găsit ascuns, cu siguranţă că ar fi înţeles ce caută.

— Iar domnul Arghirescu? insistă Tim, simţind nehotărârea ei în a aprecia reacția tatălui.

— Despre tata nu ştiu ce să spun. După cum îl cunosc, niciodată nu s-ar angaja într-un joc ca ăsta. De altfel, dacă ar fi ştiut că am „lucrat" în timpul războiului, ar fi fost nemângâiat. Ar fi fost mai bine să nu vă întâlniţi, dar ghinionul este că tocmai acum au sosit în Bucureşti şi vor rămâne definitiv. I-a chemat insistent fratele meu. Ai avut, totuşi, şansa să vii la o ora când ei nu sunt acasă. Tata își serbează al şaizeci şi cincilea an de viaţă şi au plecat după cumpărături. Vom avea invitați și, ceea ce este mai neplăcut, casa va fi dereticată de la un capăt la celălalt. Unde să te ascund?

— În camera ta…

—Nu eşti genul meu, ca să te ţin acolo, îl ironiză, trădându-şi nervozitatea. Cum să stai în camera mea când mama intră acolo din cinci în cinci minute? Există în pod o cămăruţa de serviciu în care şi-a îngrămădit tata hârţoagele, când a plecat în provincie. Ai să te delectezi parcurgându-i manuscrisele. E şi un pat, pe care, dacă-l scuturi puţin, ai să poţi dormi. Hai să vezi despre ce este vorba.

Tim o urmă. Urcară scara de serviciu, ajunseră în pod şi se opriră în faţa unei uşi. Când intrară, el se trezi într-o cămăruţă de câţiva metri pătraţi, pe pereţii căreia erau montate rafturi, folosite odinioară pentru borcane şi cutii de conserve, acum însă erau pline de mape cu manuscrise, şpalturi, foi dactilografiate.

— Tata e convins că aceste hârţoage vor interesa, cândva, Academia. Dacă te plictiseşti, citeşte cartea asta. Mi se pare cea mai izbutită, îi arătă ea un dosar pe care era scris titlul: „Visul". A avut succes la vremea ei. De rest voi avea eu grijă. Acum te las, pentru că s-

ar putea să sosească, din clipă în clipă, tata şi mama.

Coborî şi prima ei grijă fu aceea de a târî cufărul în beci şi a-l ascunde cât mai bine.

Urcă scara împleticindu-se. Din cauza emoției, obosise mai mult decât s-ar fi cuvenit pentru treaba făcută…

COLIVIA ESTE GOALĂ

Lui Dinu i se păru supravegherea casei lui Emil nu este suficientă, cu atât mai mult cu cât el voia să aibă cât mai repede răspunsul la o anumită întrebare. Se hotărî să pătrundă în casă. Cei care supravegheau apartamentul 12, şi care observau atenţi orice bărbat care intra şi ieşea din bloc, nu sesizaseră nimic deosebit. Se părea că, în lipsa locatarului, în apartament domnea liniştea.

Cu toate astea, chiar a doua zi, bătrânul pensionar, tatăl lui Emil, se trezi iar cu Dima la poartă. Când l-a zărit, l-a întâmpinat bucuros că poate să-i arate ceea ce el numea „şcoala de şah“.

— Aţi uitat ceva? l-a întrebat, zâmbindu-i cu toată faţa. Uitaţi-vă, au venit câţiva dintre copiii mei.

—„ Şcoala" dumneavoastră n-a luat vacanţă?

Pe bătrân îl încântară aceste cuvinte.

— „Şcoala" mea – spuse el – funcţionează tocmai în timpul când cealaltă este închisă.

Privi mulţumit în jur, apoi se apropie de urechea lui Dima, cu aerul conspirativ, copilăresc, şi adăugă:

— Decât să spargă geamurile în cartier! Dar ce s-a întâmplat de aţi revenit?

— Aș vrea să stau de vorbă cu dumneavoastră, dar să fim numai noi. Avem de vorbit ceva important. Puteţi să-i lăsaţi singuri câteva minute? arătă spre copii.

— Desigur. Sunt un exemplu de cuminţenie. Să mergem în casă. Acolo nu ne deranjează nimeni.

Îl pofti pe Dima să se aşeze pe un scaun şi aşteptă privindu-l întrebător.

— Este vorba despre un dosar de care avem neapărată nevoie la birou. Se face un inventar, şi unele acte sunt la Emil. Cu ajutorul dumneavoastră am vrea să-l căpătăm.

— Şi acest dosar nu trebuia să fie la el?

Bătrânul întrebase alarmat, dar Dima se grăbi să-l liniştească:

— Dimpotrivă, trebuia să stea la el, dar s-au cam încurcat treburile din cauză că şi-a prelungit concediul de odihnă.

— I-am spus eu că nu e bine ce face! izbucni bătrânul, mâhnit că fiul lui este în neregulă.

— V-aş propune să mergeţi dumneavoastră cu mine până la el. Dosarul trebuie să fie undeva, la îndemână, poate chiar pe masă. Aveţi o cheie?

— Da, dar nu m-am folosit niciodată de ea. Ştiţi… odată, când el era de serviciu, într-o dimineaţă, am fost la el şi… hm… nu era camera singură. Emil era logodit…

—De data asta nu poate să mai fie aşa, pentru că el nu este în Bucureşti.

— Dar nu v-am spus că… În sfârşit, sunaţi dumneavoastră, poate ca vă răspunde.

Bătrânul se învoi şi plecară spre locuinţa lui Emil. Tatăl era pe gânduri. Poate că se gândea la dosarul de care aveau nevoie cei de la serviciu, poate la posibilitatea de a nu găsi camera goală. Pentru Dima bătrânul era unul dintre acei oameni care trec prin viaţă fără nicio încurcătură, care îşi fac cinstit slujba şi nimeni nu-l întreabă nici „ce mai faci?" De aceea, nu-i convenea că băiatul lui provoacă astfel de nereguli, pe care trebuia să le soluţioneze el. Tocmai el, atât de nepriceput în astfel de probleme.

Maşina opri în faţa blocului, Dima recunoscu lucrătorul miliţiei, care se plimba prin faţa casei ca un om fără treabă. Îl privi întrebător

pe bătrân.

—Apartamentul 12, îl informa el, păşind pe scări.

În faţa uşii întâlniră un tânăr care tocmai îşi ridicase degetul de pe butonul soneriei.

— Pe cine căutaţi dumneavoastră? i se adresă bătrânul.

— Pe tovarăşul Emil Mărculescu.

— E plecat din Bucureşti. Puteţi să-mi comunicaţi mie, dacă aveţi ceva pentru el. Sunt tatăl lui.

— Foarte bine. Se pare că tocmai intraţi. Vreau să stăm de vorbă câteva minute.

Dima luă cheia şi descuie el uşa, făcându-i semn bătrânului că face asta ca să se convingă mai întâi că nu este nimeni înăuntru. Bătrânul nu şi-a dat seama că tânărul găsit în faţa uşii s-a plasat astfel încât el a rămas în dreptul peretelui, aproape pe scări, în spatele lor.

Dima deschise precaut uşa, apoi o închise iar, spunându-i, şoptit, bătrânului:

— Staţi, vă rog, pe scară. Să nu fie cineva străin înăuntru…

Bătrânul rămase lipit de perete, deodată înfricoşat de ceea ce i s-a spus.

Dima făcu apoi un pas în vestiar, îşi scoase pistolul şi se apropie de a doua uşă, stând în dreptul tocului. Tânărul întâlnit la uşă rămase tot afară, cam în dreptul zidului, privind încordat înăuntru. Mâna lui dreaptă era în buzunarul pantalonului.

Dima ciocăni în uşă şi aşteptă în zadar, nimic nu se mişcă în cameră. Apăsă brusc clanţa şi împinse uşa, el rămânând pe loc.

— E cineva aici? întrebă, cu glas normal. Dacă e cineva înăuntru, să vorbească! Ceru a doua oara, mai imperativ, dar nimic nu se clinti.

Dima se lăsă deodată în genunchi şi privi pe lângă tocul uşii, în camera de alături. Dacă era un agresor, s-ar fi aşteptat să-l vadă, apărând la înălţimea unui om, iar până să-şi îndrepte, eventual, arma în jos, el ar fi parat.

Nu era nimeni.

Dima intră în cameră şi puse mâna stângă pe clanţa uşii care dădea probabil spre baie. Dintr-o aruncătură de ochi se asigură că nu exista niciun loc în care să se poată ascunde cineva. În bucătărie nu era, de asemenea, nimeni.

Tânărul de la uşă intră şi el în cameră şi se duse drept la şifonier, căruia îi deschise uşile cu precauţie.

Bătrânul, asistând la felul ciudat în care au pătruns în casă cei doi vizitatori, a înţeles că treburile sunt mai complicate decât îl lăsaseră pe el să înţeleagă.

— Ce s-a întâmplat?

Când îl văzu cum stătea în pragul uşii, privind speriat în jur, Dima se înduioşă. Acest om cumsecade poate că va trăi în curând cea mai

mare dramă din viaţă. Privirea lui îngrijorată cerea să i se spună adevărul. Dar care era acest adevăr?

— Explicaţi-mi, vă rog, ce s-a întâmplat aici? Mi-aţi spus că veniţi după un dosar şi…

Dima se hotărî sa-i mărturisească adevărul şi începu prin a-i spune cine este. Bătrânul făcu ochii mari. Însemna că s-a petrecut ceva grav.

— V-am adus aici, pentru că am vrut să mă conving că nu locuieşte nimeni în acest apartament. Nu v-am mărturisit din prima clipă adevăratul scop al vizitei, deoarece nu am vrut sa vă îngrijorez.

— Si – întrebă bătrânul cu teamă – a fost cineva aici?

Drept răspuns Dima îşi plimbă privirea prin cameră. După ce inspectă în acest fel lucrurile şi obiectele, răspunse:

— Nu ştiu. Va trebui să vedem.

Cercetară cu atenție camera dar se părea că nimic nu dovedea prezenţa de curând a cuiva în acest loc.

Dima trecu în bucătărie şi găsi pe masă păhărelele şi sticla de lichior. Oare cine băuse? Fiecare dintre ele aveau amprente clare, uşor de citit. Le arătă cu privirea tânărului care îl însoţea şi-i spuse:

— Să fie cercetate. Mă interesează să aflu în timpul cel mai scurt dacă au fost folosite de curând sau cu mai multe zile în urmă.

Tânărul îl privi oarecum nedument şi Dima îl întrebă:

— Vrei să ştii cum ar putea să afle?

— Mărturisesc că da.

— Câte grade are lichiorul?

— Scrie pe sticla: 40˚.

— E simplu, deci. Alcoolul se evaporă mai repede decât siropul. Dacă lichiorul din paharul acesta golit pe jumătate are 40˚, s-a băut cu el chiar azi, dacă va avea 30˚, ieri sau alaltăieri, – iar dacă va avea 20˚, ceva mai de mult. Nu poţi pune un diagnostic precis, dar cu oarecare aproximaţie afli ceea ce te interesează. Vreau un răspuns urgent.

Tânărul luă paharele cu mare atenţie şi ieşi din bucătărie. În uşă se întâlni cu bătrânul, care tocmai intra.

— Aici a fost cineva! Sunt sigur.

— Ce vă face să credeţi?

— A luat cufărul. Cineva care a luat cufărul. Veniţi şi vedeţi unde a fost.

I-a arătat locul, mai prăfuit, în care fusese cufărul.

— Aici avea Emil un cufăr cam atât de mare, în care îşi ţinea hainele de iarnă.

— Poate că a plecat cu el.

— Nu este adevărat! Doar l-am condus la gară. A plecat numai cu o valiză, nu prea mare. Lui nu-i place să călătorească dacă are bagaj mult.

Noua descoperire ridica în mintea lui al doilea mare semn de întrebare. Primul fusese ridicat de cele trei pahare. Dacă se va constata că au fost de curând golite, cine au fost cei trei? Se aştepta să găsească aici un om, sau semnele care să dovedească existenţa lui. Iată, avea dovada că au fost trei. Atunci câţi complici sunt?

Situaţia îi apăruse, dintr-o dată, mult mai alambicată. Şi iată, acum constata dispariţia unui cufăr. La ce l-au folosit? Ce au pus înăuntru? Şi dacă au pus, unde au transportat acel ceva?

Bătrânul îl privea, aşteptând să-l audă dând o explicaţie faptului remarcat de el. Curiozitatea lui era legitimă, dar Dima ce putea să-i spună? Mai ştia că nu este numai curios, ci şi îngrijorat. Poate mai mult îngrijorat. Doar toate astea se petrecuseră în casa băiatului lui.

Ca un răspuns la aceste gânduri, bătrânul îl întrebă, cu glas tremurat:

— Dar spuneţi-mi, vă rog, ce s-a întâmplat? Unde este fiul meu? Nu înţeleg nimic.

— Nici eu nu pot să vă spun prea multe, în momentul de faţă. În curând însă vom lămuri întreaga poveste şi veţi înţelege şi dumneavoastră ce s-a întâmplat.

— Dar în casa fiului meu a intrat un răufăcător.

— Într-adevăr, cred că a fost aici un răufăcător.

— A intrat în casa fiului meu fără permisiunea lui. Vă rog să-l căutaţi pe fiul meu şi să-i spuneţi imediat ce s-a întâmplat.

— Vom anunţa să fie căutat…

Pe Dima îl impresiona zbuciumul acestui bătrân. Îşi imagina viaţa lui tihnită, plină de bucurii mici, mulţumit de fiul lui serios şi ascultător, care îi făcea, din când în când mici trăsnăi. Pentru el, fiul lui era cel mai bun, cel mai iubitor, cel mai cuminte copil… Şi iată că durerea avea să intre în casa acestor bătrâni, tulburându-le traiul. Poate că după această lovitură grădina se va ofili neîngrijită, copiii din cartier îl vor ocoli pe bătrânul mereu cu lacrimi în ochi. „Şcoala de şah“ îşi va închide pentru totdeauna porţile…

Simţind că aici nu mai are ce face, bătrânul îşi exprimă dorinţa de a pleca acasă. Deodată îmbătrânit, se urcă în maşina care aştepta în faţa blocului. Dima îi promise că îl va ţine la curent cu tot ce se va mai întâmpla.

În clipa în care maşina care îl ducea pe bătrân se îndepărta, o alta opri în faţa aceluiaşi bloc. Aducea răspunsul laboratorului: lichiorul probabil că fusese turnat în pahare cu foarte puţin timp mai înainte. „Va să zică, numai cu puţin timp mai înainte de a sosi eu, trei oameni au ciocnit paharele în acest apartament. Poate şi-au spus la revedere, deoarece au luat apoi cufărul şi au plecat, gândi cu necaz. Iar eu am găsit colivia goală."

Se plimbă mult timp pe gânduri, din cameră în bucătărie şi de

acolo înapoi. Privirea parcă îi căuta ceva. Ar fi dorit să mai găsească o dovadă a existenţei acelui cineva în camera asta.

Săltă, cu un gest mecanic, capacul cutiei de gunoi şi privirea îi fu atrasă de un cocoloş de hârtie. Îl ridică şi constată că era plin de grăsime. Fusese probabil întins pe masă, apoi aruncat. Căută data şi făcu o constatare deosebit de preţioasă.

— Va să zică dumneata ai fost acela care ai ţinut atât de mult ca Marinescu să nu ajungă la far, murmură el.

Ziarul purta data zilei când în Deltă se întâmplase tentativa de omor.

— După ce ţi-ai îndeplinit „misiunea”, ai venit repede în bârlog. Ce păcat că nu am sosit cu puţin mai înainte.

Dima se aşeză într-un fotoliu din colţul camerei şi medită la tot ceea ce se întâmplase. Într-un târziu spuse unui lucrător care tocmai sosise sus:

— Să fie întrebați toți cei care au supravegheat casa dacă pot să spună ceva în legătură cu un cufăr. F foarte important să aflu cât mai repede acest răspuns.

Peste o jumătate de ora i s-a spus:

— Chiar astăzi un furgonet a transportat la o adresă necunoscută un cufăr, dar de la apartamentul 10.

Dima a sărit în sus de parcă deodată fotoliul s-ar fi încins sub el.

— Când?! Astăzi?!

S-a dus glonţ la uşa apartamentului 10, unde i-a deschis chiar fata-n casă.

— A luat cineva astăzi un cufăr de la dumneavoastră? a întrebat-o direct.

— Nu de la noi. De la domnu’ Emil. Prietenu’ dumnealui a venit şi a telefonat de la noi după maşină, că telefonu’ dumnealor nu mai merge…

Şi i-a povestit lui Dima toată întâmplarea cu acel cufăr. Urma să caute acul în carul cu fân.

ANIVERSAREA

De când venise la Bucureşti, Tuți și Vlad Arghirescu trăiau clipe neașteptat de fericite. Întâlnirea cu oraşul, cu prietenii, felul cum se purta Doru cu ei, toate făcuseră să regrete timpul petrecut departe de casă. Doru era un adevărat fiu îndatoritor, dorind din inimă să le facă plăcută şederea aici. Urmau să plece, peste puţin timp să-şi aducă lucrurile. Exuberanţa băiatului nu era umbrită decât de ironiile Getei, care ar fi vrut să-i vadă pe părinţi plecaţi cât mai curând în provincie. Printr-o înţelegere tacită însă, toţi trei treceau peste răutăţile ei, ţinând la buna dispoziţie creată. Geta începuse să se simtă singură în mijlocul lor. Doru însă era înduioşat de bucuria pe care o citea în ochii părinţilor. Singura care îi ţinea isonul Getei era bunica, mama lui Tuţi Arghirescu. Cu toată vârsta ei înaintată – se apropia de optzeci de ani – nu scăpa nicio ocazie în care putea aminti anii din timpul cât avusese editura, lăsând mereu să se înţeleagă că datorită ei şi fostului soţ Vlad ajunsese un scriitor cunoscut.

Iată că sosi şi seara petrecerii. Vlad Arghirescu plecase de acasă pe ascuns, să cumpere un buchet de flori pentru soţia sa, iar ea se refugiase în bucătărie, unde îi pregătea o surpriză.

Furişându-se ca un adolescent, el intră în hol, ţinând buchetul de „nu mă uita“ ascuns sub ziar. Se înserase şi se temuse că sosiseră primii musafiri înaintea lui, dar nu găsi pe nimeni dintre cei invitaţi. Tocmai se pregătea să aranjeze floricelele într-o vază, când Tuţi Arghirescu intră, surprinzându-l:

— A, v-am prins, maestre! îl ameninţa ea. E ora opt şi jumătate şi dumneavoastră abia acum vă înapoiaţi acasă.

— Dar ce înseamnă asta? se prefăcu supărat. Şi astăzi trebuie să dau explicaţii ca un adolescent fugit la întâlnire? Cer ca în ziua în care

actele pretind că aniversez al… al cincizeci şi cincilea an de viaţă…

— Vai, ce emoţionat eşti! îşi împreună ea mâinile, minunându-se. Ai uitat chiar şi ce spun actele.

— Ssst! Te rog! Să nu audă cineva. Şi apoi, dacă vrei un argument care să te convingă, îţi amintesc că toţi cei care vor fi aici peste o jumătate de oră ştiu că soţia mea este mai tânără decât mine cu zece ani… Ei, câţi ani împlinesc astăzi?

— Patruzeci, dragul meu, ce mai întrebi?

— Abia acum meriţi acest buchet.

— Al treizeci şi doilea, şopti Tuţi, emoţionată. N-ai uitat niciodată… Numai tu nu te schimbi.

— Fiecare familie, ca şi fiecare popor, are tradiţiile ei.

— Mă obligi să-ţi ofer şi eu tot acum darul meu. Aşteaptă puţin.

Fugi de lângă el, iar când se reîntoarse avea în mână o carte foarte frumos legată în piele albastră.

— Poftim!

Vlad o cercetă curios şi făcu ochii mari, surprins:

— „Patima“… Unde ai mai găsit acest exemplar? Sunt atâţia ani de când nu am văzut cartea asta. Zilele trecute mi-am amintit ce succes a avut şi aş fi recitit-o.

— Bebe mi-a procurat-o. Aşa pretinde, dar cred că o avea în biblioteca lui.

— Îți mulţumesc, Tuţi! Sunt foarte bucuros! Oare când a apărut? Nu-mi amintesc precis anul.

— Ai uitat într-adevar? În treizeci. A fost prima ta carte de mare succes, Eu am considerat-o întotdeauna darul tău de nuntă. Bebe a dat atunci tonul. El a scris cele mai entuziaste cronici…

Ochii lui Tuţi se umeziseră iar. Vorbea cu melancolie şi resemnare:

— Ah, Doamne! Parcă a fost ieri, dar eram atât de tineri… Te văd dând autografe… Simt şi acum forfota din jurul tău. Seara – îţi aminteşti? — luam maldărul de ziare şi decupam cronicile… Asta era misiunea mea. Erai atât de căutat, iar eu caraghios de geloasă pe toate puştanele care te asaltau. Oare s-au întâmplat toate astea? N-a fost întotdeauna această linişte în jurul nostru?… Pe urmă…

— Tuţi dragă! Astăzi nu ne gândim la nimic neplăcut. Apoi, pentru a schimba discuţia: Mi-ai amintit adineauri de ceva extraordinar. Dosarul în care decupai tot ce apărea în legătură cu cărţile mele. Am să-l caut chiar astă-seară, să-l arătăm invitaţilor… Ar fi ca un fel de carte de vizită a mea. Cu atât mai mult, cu cât vin şi invitaţi care nu mă cunosc. Mă refer la prietenul lui Doru.

Rămaseră în mijlocul holului privind cartea frumos legată. Aşa i-a găsit Geta.

— Pun prinsoare, tată, că mama ţi-a amintit vremea când toate ziarele scriau despre dumneata.

— Geta! Nu continua şi astăzi! îi ceru Tuţi, mâhnită că nu pierdea prilejul să-şi afişeze cinismul de paradă.

De când reveniseră în Bucureşti, constatase că nu-şi mai recunoaşte fiica.

— Bine, astăzi voi fi cea mai cuminte fetiţă. Beau ceva tare şi am să fiu bine dispusă, dacă aşa cere împrejurarea.

— Eşti din ce în ce mai greu de înţeles. Şi nu ştiu ce s-a putut întâmpla cu tine în tot acest timp. Te sileşti să semeni cu Teddy.

— Nu ştiu de ce vă supără atât de mult clarviziunea lui. În fiecare zi o sută de motive ne dovedesc că are dreptate. Dorinţa fericirii este o boală cronică la oameni.

— Şi astea sunt tot cuvintele lui! Vlad, spune-i ceva!

— Nu, tată! Astăzi, nu. Doar e ziua ta. Îmi dai voie să te sărut?

Vlad nu-i răspunse. Trăsăturile feţei i se înăspriseră, iar privirea-i gravă o ocolea. Geta se apropie, totuşi, de el şi-l sărută.

— Îţi închipui că nu-ţi ofer niciun cadou îi spuse, abia voalându-şi ironia. Cadourile sunt o prejudecată ca oricare alta… şi cum eu sunt împotriva tuturor prejudecăţilor… Dar sa revenim. Îţi doresc mulţi ani, tată.

— Mulţumesc.

Răspunsul fu astfel dat, încât Geta nu putu să nu remarce:

— Pe mine mă pedepseşti şi când îmi mulţumeşti.

— Cu tine se poate discuta din ce în ce mai puţin.

— Chiar de loc! Dar să nu spulberăm şi astăzi buna dispoziţie. Trebuie să vină și Doru. El o să împrăştie atmosfera pesimistă… Mamă, îmi dai vreo misiune de îndeplinit?

— Te rog să ştergi paharele de pe tava aceea. Sunt nefolosite de atâta timp.

Geta se apucă de treabă. Gesturile ei erau însă mecanice, gândurile îi zburaseră în altă parte. Tuţi Arghirescu se apucă şi ea să frece tacâmurile de argint, oxidate. Vlad se aşeză într-un fotoliu şi se cufundă în lectura cărţii pe care i-o oferise Tuţi. Aşa i-a găsit Doru. Şi, într-adevăr, în clipa în care intră în cameră, atmosfera grea şi stânjenitoare fu împrăştiată.

— Sărut mâna, mamă! strigă din prag. Tată, dumitale îţi doresc o mie de ani de viaţă!

Se repezi şi-l îmbrăţişa. Tatăl simţi toată dragostea acestui gest.

— Te sărut şi pe tine, Geta! Tot bine dispusă?

— Trebuia să vii tu, ca să înviorezi puţin atmosfera. Nu de alta, dar să ne găsească invitaţii fericiţi.

— Dacă ai fi atât de rea cum vrei să pari… De vină suntem noi, care te-am luat în serios, ba chiar te-am răsfăţat, cultivându-ţi această poză.

— Decât să te hazardezi în aprecieri, mai bine spune ceva…

optimist. Vorbeşte despre… mă rog, nu găsesc ce, dar…

— E atât de greu să-mi dai un subiect optimist?

— Ție? Nu. Dacă nu pot să-ţi ofer pe loc un subiect „frumos”, este din cauza mea. Eu nu pot să-l concep. Tu poţi sa fii „optimist” şi în faţa unui incendiu. Priveşti flăcările şi vorbeşti despre blocul-turn care se va înălţa pe acelaşi loc.

Din pachetul pe care îl avea sub braţ, Doru scoase la iveală un volum frumos cartonat în coperţi roşii.

— Mi se pare că astăzi îmi refac biblioteca personală. „Studentul”, citi el titlul gravat pe copertă.

— Eram sigură! interveni iar Geta. Aş fi putut să jur că e vorba de cartea asta.

— Geta, nu ţi se poate ascunde nimic.

— Dar voi aţi răscolit toate anticariatele! Îţi mulţumesc, Dorule! Prima mea carte…

— La care eu țin cel mai mult. Am recitit-o zilele astea şi rămân la aceeaşi părere dintotdeauna.

Primul musafir puse capăt discuţiei. Tuţi Arghirescu se grăbi să-i iasă în întâmpinare.

Sosise Vişan, un cunoscut de demult al lui Vlad, cam de aceeaşi vârstă cu el. Era un tip pe care dintotdeauna societatea lor îl acceptase pentru pitorescul şi glumele lui. Gata oricând să facă o constatare hazlie, înveselea imediat pe cei din jurul lui. În trecut făcuse multe învârteli, reuşise să ajungă la o oarecare situaţie materială, dar era privit ca un semidoct, deşi avusese odinioară chiar o gazetă proprie. Era un bărbat pe faţa căruia citeai de la prima vedere însăşi concepţia lui despre viaţă: obrajii mari, roşii de sănătate, ochii micşoraţi de pungile de grăsime de sub ei, nasul mic, parcă lipit întâmplător între pometii proeminenţi. Purta pălăria puţin pe spate şi de aceea ar fi putut uşor părea chefliu. Pentru că nu era prea înalt, pentru că în faţă abdomenul i se bombase ca o minge, pentru că purta melon şi ţinea atârnat de braţ un baston, i se părea că seamănă cu Churchill, şi ca să sublinieze această apropiere se obişnuise să fumeze şi trabuc.

Cum dădu cu ochii de Vlad, se repezi şi-l îmbrăţişă, mult mai puternic decât te-ai fi putut aştepta de la un om ca el.

— Îţi doresc încă pe atâţia! Şi tot n-ar fi de ajuns! Felicitările mele!

Se îndepărtă cu un pas şi-l privi cu ochi cercetător. Păru mulţumit şi se adresă lui Tuţi Arghirescu:

— Îl vezi? Demonstrativ, astăzi arată mai bine ca oricând. Vrea să ne pună în încurcătură, să nu mai ştim câţi a împlinit… Dragă Vlad, ţi-am adus un cadou pe care de mult voiam sa ţi-l ofer. Păcat că de atâţia ani nu ne-am mai strâns într-o împrejurare ca asta.

— S-a împlinit o sumă rotundă.

— Da! Frumoasă vârstă. De acum… filozofie. Vârsta filozofiei! Iată,

ţi-am adus o lulea pe care am cumpărat-o cândva la Monte-Carlo. Iat-o!

— O… dar e o minune!

Într-adevăr, luleaua era un adevărat obiect de artă, lucrată în fildeş şi lemn de trandafir.

— Lucru vechi, de valoare, nu merită să-l păstrez eu. Este un obiect care trebuie să aparţină unui gânditor, iar eu nu sunt, după cum ştiţi, un gânditor.

— Nu te mai răsfăţa, îl dojeni blând Tuţi Arghirescu. Parcă noi nu ştim că toate femeile îţi spuneau „filozoful”.

Nu i-a fost dat să trăiască până la capăt plăcerea acelui compliment, pentru că în cameră intrase, pe nesimţite, bătrâna doamnă Vioreanu, care îl întrebă cu oarecare reproş:

— Tot bine dispus, domnule Visan?

—A, sărut mâna, stimată doamnă. După cum mă ştiţi. Eu nu oftez niciodată.

— Lasă că-ţi vine rândul, îl provocă ea, brutal.

—Nu cred, doamnă! Fericirea ne-o facem noi. Asta ar trebui s-o ştie oricine. Multe nenorociri am ocoli dacă fiecare om ar fi convins de acest adevăr. Buna dispoziţie, iată secretul vieţii, decretă el profesoral. Depinde cum s-a păstrat individul. Totul este în funcţie de zestrea ancestrală, protoplasmă şi altele! Eu…

— După ce ai să vinzi tot ce ai, să vezi cum ţi se schimbă şi zestrea ancestrală, şi protoplasma, îi tăie iar vorba bătrâna Vioreanu, făcându-l pe Doru să izbucnească într-un râs mai zgomotos decât s-ar fi cuvenit.

Lui Vişan râsul lui Doru îi atrase atenţia mai mult decât răutăţile doamnei Vioreanu, si de aceea i se adresă grav:

— Nu râde, domnule inginer! Dumneavoastră ridicaţi acoperişuri şi nu vedeţi nimic dincolo de abacele de rezistenţa materialelor.

— Sunteţi prea aspru. Să ştiţi că mă interesează şi pe mine reţeta dumneavoastră de fericire. Vă invidiez, chiar pentru veşnica bună dispoziţie pe care o aveţi.

— Niciodată, domnule, nu ma vei vedea decât aşa. Nici chiar când mă necăjeşti dumneata nu mă supăr. Eu, unde mă duc, înviorez atmosfera.

— Si care e reţeta cu care schimbaţi starea sufletească a prietenilor?

— Pentru fericire n-avem nevoie de reţetă, ci de credinţă, dragul meu. Sa crezi în fericire! Dacă fericirea e în sufletele noastre, de ce mai plângem?

— Ia mai terminaţi! îi apostrofă doamna Vioreanu. Lasă-l în pace! se adresă ea lui Vişan. N-ai s-o scoţi niciodată la capăt cu el.

— Mă ştii că sunt într-o veşnică dispută filosofică cu aceşti constructori de case.

— Nu te mai supăra din cauza lui!

— De ce să mă supăr? se grăbi iar Vişan să facă filosofie „de doi bani”, cum spunea Doru. Supărarea scurtează enorm viaţa. Strică echilibrurile! Indiferenţa, ataraxia, iată ce recomand! Nimic să nu ne tulbure. Dacă ai o mie de lei, sau o sută, este tot una, când ai credinţa că fericirea e în inima ta!

Între timp Vlad aprinsese luleaua căpătată în dar şi se apropie de ei

să fie văzut cum fumează. Tutunul din pipă era tare, îl făcu să tuşească.

— Ei bine, Vlad, să ştii că te prinde, se entuziasmă Vişan. Tu eşti cel mai reuşit din toată gaşca noastră de odinioară!

Nevasta generalului Viscolescu şi colonelul Plătăreanu sosiră odată. Se întâlniră în poartă. Generăleasa nu avea de loc aerul că vine să-l sărbătorească pe Vlad, şi primele ei cuvinte lămuriră masca tragică pe care o purta:

— Vin tocmai de la cimitir, se adresă ea bătrânei doamne Vioreanu. L-am înmormântat pe Grig!

Începu să se smiorcăie cu nasul în batistă, ca şi când ar fi plâns, dar nicio lacrimă nu se ivi în ochii ei. Mai mult se tânguia.

Vişan se apropie, răutăcios, de urechea lui Doru şi-i şopti:

— Nu vrea să spună, dar a fost amantul ei. He, he! făcu el. A fost poveste mare de tot… Numai generalul nu ştia nimic.

— A avut un amant?! întrebă naiv Doru, privind-o pe stafidita generăleasă.

Vişan pricepu motivul mirării lui:

— Voi, ăştia tinerii, credeţi că babele astea au fost întotdeauna aşa!

— Nu numai de asta mă mir, dar după câte am auzit, toată ziua nu vorbeşte decât despre sfinţi şi nu-şi petrece timpul decât la biserică…

— S-a dus şi el! făcu bătrâna generăleasă, ca un ecou.

— Unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viaţă fără de moarte! cântă nazal Vişan, înfuriind-o dintr-o dată.

— Tu de ce n-ai fost, mă, la înmornnntare? îl luă ea la rost. Erai prieten cu el!

— De unde prieten? M-a plictisit destul cât a trăit, poate o să mă plictisească iar, când m-oi duce. Nu te supăra, generăleaso, zău! Morţii nu-s genul meu. El ţeapăn, eu cu gândul la femei.

— Ptiu, mascara! Nu te mai saturi!

Colonelul rămăsese la uşă, aşteptând să termine generăleasa cu tânguitul, apoi se adresă lui Vlad, ca să schimbe şi cursul convorbirii:

— Dragul meu, noi, militarii, nu ne prea pricepem la cuvinte! Voi jonglaţi toată ziua cu ele… Îţi doresc multă sănătate! Ştiu eu de ce… Pentru cei de vârsta noastră nicio altă urare nu este mai de preţ.

— Ai dreptate, colonele, se grăbi bătrâna Vioreanu să aprobe cuvintele lui, aruncându-i în acelaşi timp ochiade caraghioase, care o prinseseră, probabil, odinioară.

— Ia uite la ea ce graţii! făcu Vişan, adresându-se tot lui Doru. A păstrat pasiunea pentru militari. Dacă ai şti ce femeie a fost în zilele ei! Am cunoscut-o la Nissa. O plimbare cu generăleasa costa o avere. Al dracului ştia să comande!

În sfârşit, generăleasa îşi aminti că ar fi cazul să-l felicite pe Vlad:

— Îţi doresc mai departe liniştea pe care o ai…. Nevasta e lângă

tine, copiii la fel. Ce fac eu cu generalul, care nu se mai poate da jos din pat…

— A mâncat carne multă. La bătrâneţe tragem consecinţele, ne anchilozăm. Grăsimea trebuie dizolvată cu alcool. De aceea, eu…

— Tocmai dumneata vorbeşti de excesele de mâncare?

Cel care întrebase era Teddy, prietenul Getei. Intrase neobservat, iar acum se apropia de grupul lor, care se afla în mijlocul salonului, păşind ca pe scenă. Era un bărbat frumos şi se vedea cât de colo că ştie ce impresie lasă asupra celor din jur. Tâmplele cărunte subliniau tenul măsliniu, atrăgând totodată atenţia asupra expresiei tinere, deşi trecuse de patruzeci de ani. Ochii i se arcuiau uşor în sus, la tâmple, dându-i o notă orientală întregii figure. Gesturile îi erau leneşe, dar sigure, încetineala lor fiind voită, ca si mersul uşor legănat.

Vişan îl primi cu o explozie de bucurie:

— Bine că ai venit, domnule! Voi avea cu cine discuta anumite probleme! spuse el, fără să se sinchisească de fel că i-a jignit pe toţi ceilalţi cu care stătuse până atunci de vorbă. Cu dumneata vorbesc mai altfel, deşi m-ai atacat din primele cuvinte.

— Dacă ai abordat un subiect atât de delicat pentru dumneata: mâncarea!

— De ce? Eu sunt conştient ca e o fericire să fii modest la masă. Dar nu pot. Simfonia limbii! Tot ce mă ispiteşte gastronomic mănânc.

— Mă enervez când vorbeşti dumneata despre mâncare, spuse Teddy brutal, zâmbind superior. N-am întâlnit niciodată un om care să vorbească cu atâta plăcere despre mâncare.

— Spune-le tinerilor cum ai mâncat şaptezeci şi patru de mititei la o singură masă, îl invită colonelul, aţâţându-l să povestească o întâmplare cunoscută de toţi, de altfel.

— A fost un concurs tare de tot! Dar ce să mai povestesc în faţa copiilor ăstora, care nu ştiu decât să înalţe case.

Peste câteva clipe „societatea” se diviza în trei grupuri. Teddy şi Geta se retraseră în sufragerie, pe o canapea. Vişan, împreună cu doamna Vioreanu şi colonelul Plătăreanu rămaseră în jurul unei măsuţe, în hol, iar generăleasa o sechestră pe Tuţi Arghirescu şi-i povesti în amănunt procesiunea înmormântării lui Grig, ultimul lucru pe care ar fi vrut aceasta să-l asculte.

Cu Vlad se petrecuse un fapt cu totul neaşteptat chiar pentru el. De unde se aşteptase ca această zi să fie cu totul deosebită – îşi reîntâlnea prietenii, avea să le anunţe rămânerea în capitală, era cel sărbătorit — constatase că toţi cei sosiţi reuşiseră să-i înşele aşteptările. Anii care îi despărţiseră operaseră schimbări mari în fiecare dintre ei. La început crezuse că nemulţumirea lui venea de acolo că erau cu toţii mai bătrâni, dar avea din ce în ce mai categoric convingerea că nu acesta era motivul. Nu erau atât bătrâni, cât desueţi. Era neaşteptat de

neinteresant tot ce spuneau, toate amintirile la care se refereau, nimic deosebit parcă nu se petrecuse în viaţa acestor oameni. Vişan mâncase toată viaţa, ajungând chiar la oarecare faimă din această pricină, odinioară fiind invitat în cele mai simandicoase saloane – avusese relaţii cu înalţi demnitari şi chiar cu conducători de partide politice – remarcându-se de fiecare dată prin bonomie şi apetit. Generăleasa fusese o pasăre călătoare, emigrând în fiecare an spre ţări calde, iar colonelul părea să-şi fi accentuat firea aspră şi fără haz. „Dar de ce îi privesc aşa? se întrebă. Nu cumva mi-am însuşit punctul de vedere al lui Doru, dispreţul lui?“ Doru niciodată nu-l privise cu simpatie pe niciunul. Vlad primise chiar cu oarecare răceală ironiile lui Doru faţă de aceştia, în sufletul lui bănuindu-l că-l pune şi pe el în acelaşi „colet”. Cu timpul însă se convinsese că Doru avea tot respectul pentru el, îl considera un om care tinsese întotdeauna să creeze ceva deosebit şi-l stima pentru această aspiraţie nobilă.

Iată că pe Vlad îl plictiseau şi chiar îl nemulţumeau invitaţii în mijlocul cărora se simţise bine odinioară.

Când fu anunţat Bebe Stelian, îl primi ca pe omul de la care aştepta schimbarea dispoziţiei lui din acea scară. Bebe, un filfizon tomnatic, fusese odinioară criticul care descoperise talentul lui Vlad. El fusese acela care „trăsese semnalul de alarma” – cum singur spunea – anunţând un nou condei al scrisului românesc. De fapt, era omul de încredere al editorului Vioreanu şi împreună puseseră la cale „lansarea" lui Vlad Arghirescu. De această complicitate, Arghirescu, fire naivă şi încrezător în talentul său, nu aflase însă niciodată.

Pentru acest eveniment Bebe îşi pusese, ca odinioară, lavaliera la gât şi îşi scosese din garderob costumul reiat.

— Să ne trăieşti, maestre! făcu el afectat, apropiindu-se de Vlad cu braţele deschise. Să trăieşti să pui vârf piramidei de granit pe care ai înălţat-o în zeci de ani de strădanie. Sunt pur şi simplu emoţionat! Nu pot să mă gândesc că eu sunt acela care, cu zeci de ani în urmă, am atras atenţia asupra talentului care se ridica.

Bucuria cu care Vlad venise să-l întâmpine se topi ca o bucată de gheaţă aruncată pe o plită înroşită. Bebe era un fanfaron. Oare aşa să-i fi apreciat întotdeauna opera? Gândul ăsta i se strecură perfid, simţindu-l ca pe o vietate rece, alergându-i de colo colo, sub cămaşă.

Pe Tuţi Arghirescu însă cuvintele lui o vrăjiră, ca odinioară.

— Chiar astăzi am vorbit despre cronicile tale! îi mărturisi fericită.

— Ce entuziasm! A fost o bombă. Nu vreau să exagerez, dar cronicile acelea – vă amintiţi că au fost o serie – parcă mi le dicta cineva la ureche. Am fost inspirat, pur şi simplu inspirat! Opera lui mă fecundase şi pe mine.

— Ai rămas cel mai entuziast cronicar al lui Vlad. Astăzi nu se mai ocupă nimeni de el, se întristă Tuţi.

— O operă adevărată nu poate fi înmormântată, după cum nisipurile pustiului n-au acoperit piramidele. Toţi prietenii mei admiră demnitatea cu care Vlad aşteaptă consacrarea timpului, încheie Bebe grandilocvent.

— Domnule Bebe, aş fi fost fericit dacă tata ar fi întâmpinat timpul, decât să-l aştepte.

— E, poftim! sări doamna Vioreanu. Acuma e oul mai deştept ca găina. Nu-l mai luaţi atâta în serios şi treceţi dincolo, la masă!

— Mamă! interveni Tuţi Arghirescu. Numai câteva minute, să sosească şi ultimii invitaţi.

— Toţi cei pe care i-am aşteptat sunt de faţă. Poftiţi în sufragerie!

Demonstrativ, o luă pe generăleasă de braţ şi trecu în camera vecină, despărţită printr-un glasvand de hol.

— Îi trece repede, nu vă impacientaţi. E aşa nervoasă cât timp e flămândă, după primii dumicaţi se face blândă ca un miel, spuse Doru, zâmbind.

— Domnule Doru, ai o limbă rea, încât mă sperii chiar şi pe mine, se entuziasma Vişan. Extraordinar! Bem, mâncăm, petrecem şi ne dispreţuim. Societatea asta este de o complexitate uimitoare, am zis eu.

— Domnule Vişan! veni autoritară apostrofa doamnei Vioreanu. Tocmai dumneata? Vreau ca atunci când vor sosi tinerii să ne găsească la masă, se referi ea la Dan, prietenul lui Doru, şi Sanda, fata care avea să producă surpriza serii. Demonstrativ vreau să ne găsească la masă, accentuă gazda furioasă. Daca vor înţelege, bineînţeles.

— Imposibil, mamaie, e prea subtil gestul!

Toţi invitaţii îşi luară locurile la masă. Colonelul Plătăreanu făcu în aşa fel, încât se aşeză lângă Mimi, căreia îi acordă o atenţie deosebită. Amândoi erau în imediata apropiere a sărbătoritului, aşa că acesta auzea fără voia lui discuţia celor doi, care îl înfurie pur şi simplu. Colonelul era la vârsta când putea fi mai prudent, iar Mimi i se păru de o vulgaritate înfiorătoare. Ştia că Mimi este prietena în tovărăşia căreia Geta îşi petrecea mai tot timpul, ceea ce îi spori iritarea.

Convorbirea dintre Plătăreanu şi Mimi fu întreruptă de Doru, care anunţă cu voce tare venirea ultimilor invitaţi.

— Au sosit!

Spre surprinderea lui, Sanda şi Dan erau însoţiţi de un necunoscut. Bănui că din cauza lui au întârziat.

Dan explică în clipa în care făcu prezentările:

— Dorule, l-am invitai la rândul meu pe Victor, care tocmai a sosit din provincie. N-am vrut să-l las singur acasă, pradă plictiselii, e vărul meu, despre care s-ar putea să nu-ţi fi vorbit, dar de vină nu sunt eu, ci el, care n-a tăcut până acum nimic deosebit ca să-mi dea prilejul să mă laud.

— Am bănuit că trebuie să se fi întâmplat ceva dacă aţi întârziat atâta.

— Nu trebuie sa arunci asupra lui această vină. El a fost primul care s-a îmbrăcat. Caută în altă parte vinovatul, făcu el privind-o semnificativ pe Sanda.

— Şi acum mâncăm bataie? întrebă cu uşor răsfăţ copilăresc Sanda.

— Mai ales de la băboiul din capul mesei, care răspunde la numele de „doamna Vioreanu“ şi care este de fapt, bunica mea.

— Bunica ta? sări ea înveselită.

— Mai precis… este mama mamei mele.

— Păi, atunci e bunica ta.

— Cam aşa ar veni. Dar să ştii că e departe de imaginea despie bunici pe care ţi-ai făcut-o tu din cărţile de citire.

— Răutăciosule!? Și cu ea eşti la fel de rău!

Vlad s-a grăbit să-i întâmpine dându-i lui Doru prilejul să-i spună Sandei:

— Acum poţi să te emoţionezi de-a binelea, pentru că eşti în faţa tatei.

— Într-adevăr, sunt loarte emoționată, recunoscu deschis Sanda, câştigând de la primele cuvinte simpatia lui Vlad.

— De vină este Doru, care probabil că m-a descris într-un anume fel; cei care mă cunosc după ce mai întâi le-a vorbit el se aşteaptă să vadă un om cam morocănos, plin de importanţă…

Dan îl felicită pe Vlad, prezentându-i-l în acelaşi timp şi pe vărul lui, apoi se îndreptară cu toţii spre sufragerie.

Vişan i-a întâmpinat cu paharul în mână:

— Petrecerea nu poate să înceapă decât cu un singur cântec, decretă el, şi dădu tonul, cu o voce nici groasă, nici subţire, dar care răsuna în guşă, ca la oamenii graşi. „Mulţi ani trăiască!“ Unu, doi, trei!

Cu toţii luară parte cu voioşie la corul înfiripat. Cel mai tare se auzea tot Vişan. Doru căută şi el în grabă o placă şi dădu drumul picupului.

— Cavalerii să invite! strigă Doru.

— Ramona! O melodie care mă tulbură, mărturisi Vişan, ascultând cu ochii pe jumătate închişi. He, câte femei nu mi-au sucit capul ascultând-o! Ar trebui s-o urase, dar… cine poate?

— Apăi tu, craiule! făcu generăleasa cu reproş, spulberând vraja melodiei. Îmi aduc aminte de Nissa. Nu exista o frumuseţe căreia să nu-i trimeată bileţele.

— Mi-au plăcut, recunoscu Vişan, punându-şi mâinile pe piept şi aplecându-se smerit. Mi-au plăcut întotdeauna femeile cu ochi melancolici, de madonă îndurerata, mărturisi, de data asta privindu-i pe cei din jur ca şi când ar fi aşteptat aprobarea lor. Chipul lor parcă

te spiritualizează.

— Ai fost în Orient, domnule Vişan? îl întrebă Bebe Stelian.

— Unde n-am fost? Unde n-am alergat după ele!… He, de când visez o frumuseţe orientală! Până atunci mă mulţumesc cu o madonă rustică.

— Asta înseamnă că trăieşte cu fosta lui slujnică, îi informă, răutăcios, Teddy pe Dan şi pe vărul acestuia.

Pentru că nu l-a auzit, Vişan a continuat să-şi expună „teoria" asupra femeilor

— Toată viaţa mi-am petrecut-o umblând pe urmele lor!… Eu idolatrizez femeia. Le-am cântat şi în versuri pătimaşe. Am avut o gazetă în provincie. N-are importanţă cum se chema. În paginile ei am publicat numai perle de literatură… Să vă recit o capodoperă pe care am scris-o la patruzeci de ani: „Femeilor pierdute!" Am avut un succes colosal cu ea.

„Cântaţi, femeilor pierdute!
Daţi chiote de veselie,
Şi-n urmă, fiecare vie,
Cu patima să vă sărute."

Generaleasa şi doamna Vioreanu aplaudară, iar Vişan le mulţumi plecându-se până la pământ.

— Nu mai ştiu bărbaţii să fie fermecători! oftă generăleasa.

— Astăzi nu le mai duci pe femei cu astfel de versuri, doamnă general, o necăji Doru.

Chiar înainte de sfârşitul mesei, Doru o invită la dans pe Sanda.

Dan, vecin de masă cu Mimi, prietena Getei, o invită şi el la dans.

— Nu te refuz, dar aş prefera să stăm de vorbă, până ne aduce cafeaua.

Dan, vărul lui şi Mimi se aşezară în hol, pe o canapea de colţ. Vărul lui Dan, deşi tânăr, părea un bărbat tăcut, gata să-i asculte, îndatoritor, pe ceilalţi.

— Pentru că vreau să-ţi fiu pe plac, am să te întreb ce mai construieşti, îi spuse Mimi lui Dan, aprinzându-şi o ţigară. Toţi prietenii lui Doru sunt „oameni activi", după propria lui mărturisire.

— Înalţ un bloc de şase etaje în Ferentari, îi răspunse el, uşor surprins de felul cum îi vorbea. Dumneavoastră ce faceţi?

— E imprudent să pui o astfel de întrebare unei femei. Dar, pentru că eşti indiscret, îţi spun. Nu fac nimic. Sunt în aşteptare.

— Ce aşteptare?

— Un protector care să-şi dea seama că am picioare lungi. Între timp vând borcane, sticluţe, broşe, cordoane şi tot ceea ce mi se pare că poate să lipsească din casă.

— Aşadar, o activitate intensă.

— Dacă bărbaţii sunt din ce în ce mai proşti şi nu-şi dau seama că sunt o femeie ideală!

— În ce sens?

— Frumoasă, comodă, nu vreau să cad pe capul nimănui. Caut numai un prieten. Am şi casă, pe deasupra. Ce îşi poate dori mai mult un bărbat? În general toţi vă speriaţi că femeile vor, mai devreme sau mai târziu, să vă căsătoriţi cu ele. Dar de ce te uiţi aşa la mine?

Dan o privise din ce în ce mai uimit. Nu întâlnise niciodată o femeie care să ignore cu atâta dezinvoltură bunul simţ. Îl uimise cu atât mai mult, cu cât era un băiat fără prea mari complicaţii sufleteşti şi, în ciuda vârstei, de o mare candoare intimă.

Îl privi pe vărul lui, dar acesta tocmai era atent la ceea ce vorbea colonelul cu generăleasa. Năpădit de gânduri, Dan o auzi pe Mimi, ca prin ceaţă, vorbindu-i de undeva de departe:

— Am reuşit să te uimesc?

— Mărturisesc că da.

— Asta am şi vrut.

— Aţi reuşit.

— În societatea noastră — arătă ea în jur, dând de înţeles că se referă la un anume anturaj – aşa suntem: mai liberi, mai eliberaţi de prejudecăţi.

— Depinde ce socotiţi dumneavoastră lipsa de prejudecată şi ce este, să zicem, îndrăzneală.

— Ce este îndrăzneala? De exemplu, atunci când îmi place cineva, nu mă sfiesc să i-o spun. Astăzi nu mai avem timp să ne aruncăm ochiade cinci ani până când să facem cunoştinţă. Vai, cum te uiţi la mine! Eşti chiar atât de uimit? Dacă i-aş fi spus unuia ca Teddy ceea ce ţi-am spus dumitale, până acum îmi şi dădea adresa lui. Sfidarea merge până acolo – izbucni ea în râs artificial – încât vin singură la domiciliu. Vezi că sunt şi cinică? Dacă e la modă!

Nu observaseră prezenţa lui Vlad Arghirescu venit să se întreţină cu noile cunoştinţe. Cuvintele lui Mimi îl dezgustaseră, gândindu-se la impresia pe care şi-o vor face cei doi tineri despre casa lui.

— Mimi! făcu Vlad, jumătate cu reproş, jumătate înţelegător, ca să nu dea o întorsătură gravă observaţiei. De ce vrei să pari ceea ce nu eşti? Încetează jocul acesta „de-a speriatul”. Întotdeauna a vrut să pară originală – se adresa el tinerilor – dar asta numai în cuvinte.

Doru, care trecea dansând pe lângă grupul lor, îi spuse lui Dan:

— Nu ştiu ce-ţi spune Mimi, dar simt nevoia să sar în ajutorul tău.

— Stai liniştit! De săptănuna trecută nu mai sunt antropofagă.

— Privindu-l pe Dan, mă îndoiesc.

Melodia se termină şi Doru veni, împreună cu Sanda, în grupul lor.

— Despre ce vorbeaţi?

— Despre viteză, daca te interesează. Cât de repede ajunge astăzi o femeie în patul unui bărbat.

— Şi la ce concluzii ați ajuns?

— Ca şi în acest domeniu s-a realizat o viteză sporită, ca şi în tehnică!

—Vrei neapărat să fii îngrozitoare! încheie Vlad discuţia şi se adresă lui Dan, cu intenţia vădită de a-l lua de acolo. Vreţi să vă arăt un Luchian excepţional? E în biroul meu.

— Mărturisesc că sunt curios să pătrund în camera de lucru a unui scriitor.

Vlad îl luă pe Dan la braţ şi se îndreptă cu el spre birou.

— Vrei să dansezi, Mimi? o invită colonelul cu aer de căţel bătut, trădându-si sentimentele.

— Nu vezi că nu dansez?

Mimi uitase de vărul lui Dan, care stătea retras în colţul canapelei. De altfel, plictisit probabil de banalităţile cinice ale lut Mimi, se ridică, lăsând impresia că îl urmează pe vărul său. Peste câteva minute, însă, Doru îl descoperi în faţa camerei de serviciu, încercând să intre.

— Ce căutaţi?

— Cum să vă spun… Aş prefera să bănuiţi.

— A, râse Doru. La dreapta, prima uşă, îi arătă un culoar îngust.

Vişan, înconjurat de doamna Vioreanu, generăleasa, colonelul, Bebe şi Tuţi Arghirescu, povestea o întâmplare de odinioară. Se vedea cât de colo că îi plăcea să rămână în atenţia tuturor. În mijlocul camerei, el îşi rotea palma dreaptă într-un gest care însemna: „Ee, ce-a mai fost şi atunci!“

— Daca aş mai putea pleca o dată în Italia, să urc scara… La Roma, dom'le, era acolo o scară, la o biserică ridicată de Maria Tereza, dacă nu mă-nşel. Nu-i mai ştiu precis numele. Biserica Loterania, sau aşa ceva. Vedeţi ce enciclopedic sunt?… Ei bine, cine urca în genunchi douăzeci şi şase de trepte şi le cobora, câştiga opt ani de indulgenţă de la Dumnezeu. Opt ani încheiaţi! Bine mi-a mers după ce m-am înapoiat în ţară! În opt ani mi-am dublat averea.

— Probabil ca era vorba de o scară secretă, intră Doru în vorbă.

— Dumneata nu crezi în nimic? întrebă colonelul.

— Ba da, dar nu în scări.

— Lasă-l! sări Vişan. Dumnealor, inginerii, nu cred decât în ceea ce se calculează.

— Dar dumneavoastră în ce credeţi? întrebă, spre surprinderea tuturor, vărul lui Dan, până atunci tăcut şi neobservat.

— Eu nu cred în nimic. Universul e falimentar! Aştept numai ca acest faliment să devină public.

— S-ar putea să veţi mult de aşteptat.

— Sunteţi inginer?

— Da.

— Probabil că gândiţi ca Doru. Şi cei care cred cu tărie în ceva dorm neîntorşi. Ce gândiţi dumneavoastră despre fericire?

Geta îl luă de braţ şi se aşezară în faţa unei măsuţe, singurul loc unde era scrumieră.

— Sper că nu aşteptaţi de la mine o reţetă de fericire, ca aceea a dumnealui, îl arătă pe Vişan, care sorbea al nu ştiu câtelea pahar cu vin. Ca om de ştiinţă, n-am căutat să dau definiţii fericirii. Eu am trăit-o.

— Şi vă socotiţi fericit?

— N-am curajul să spun că da. Cred că fericirea este o stare sufleteaseă foarte complexă. Poate că este un rezultat al deplinătăţii pe toate planurile vieţii.

— Ce înţelegi dumneata prin „toate planurile vieţii”?

— Profesional, social, sentimental.

Convorbirea lor fu întreruptă de intervenţia lui Vlad, care se adresă Getei:

— Nu ştii unde este dosarul meu cu tăieturi?

— N-am idee, tată.

Vlad Arghirescu şi Dan se antrenaseră într-o dispută aprinsă pe marginea ultimelor cărţi apărute. Vlad citise trei romane, pe care i le recomandase Doru, şi constatase că nu erau de loc rău scrise, cu toate că numele autorilor nu-i spuneau nimic. El însă nu scăpa de un sentiment neaşteptat de stingherealã în faţa acestui tânăr, ca şi când ar fi fost vinovat de inepţiile pe care le rostise Mimi. Se oferise, pornind de la acelaşi sentiment de vinovăţie, să-i arate cronicile de odinioară, care vorbeau despre cărţile lui. Negăsind mapa cu tăieturi, şi nici Geta neştiind nimic de soarta ei, se hotărî s-o caute acolo unde era sigur că trebuie să fie: în cămăruţa din pod. Îl rugă pe Dan să-l aştepte câteva minute.

Când deschise uşa podului, rămase surprins de zgomotul pe care îl auzi. Ce să fie asta? Aproape că îi fu frică să aprindă lumina. Iar când se hotărî s-o facă, se convinse ca ceea ce auzea era un sforăit de om care doarme greu. Contrariat, privi mai întâi prin geamul uşei de la cămăruţă şi nu-i veni sa creadă că ceea ce vedea este adevărat. În pătuleţ dormea un bărbat. Broasca uşii fiind stricată, împinse uşa şi intră. În clipa aceea, cel care dormea sări drept în picioare, speriat Şi atunci se recunoscură.

— Tu… tu aici?! întrebă Vlad, atât de surprins, încât nu ştiu ce să mai spună.

— Am să vă explic…

— Ce să-mi explici, domnule! Nu ai nimic de explicat! Ne cunoaştem doar foarte bine!

—Tocmai de aceea cred că putem sta de vorbă.

— Iar eu de aceea refuz să vorbesc cu dumneata!

Vlad voi să-i întoarcă spatele, dar, abil, tânărul se interpuse între el şi uşă.

— Vă rog să nu făceţi niciun gest necugetat! Dacă ţineţi cât de puţin la fiica dumneavoastră!

— Am bănuit că ea este cea care te-a adus aici. De când stai în casa mea?

— Ieri am venit şi voi pleca în curând.

— Imediat! Dumneata ai fugit din ţară și acum te ascunzi la mine! Dacă nu te denunţ autorităţilor, voi fi socotit complicele dumitale şi nu admit să-mi leg numele de dumneata! Eşti un renegat!

— Domnule Arghirescu! Vă rog să priviți lucid întreaga situaţie. Şi Geta va fi implicată în povestea mea. Aveţi o fiică…

— Dar şi onoare, domnule, la care trebuie să mă gândesc în aceeaşi măsură, dacă nu chiar mai mult. Şi de aceea nu sunt și n-am să fiu de acord cu ceea ce probabil ca vrei să faci sau ai făcut dumneata! Te rog să mă laşi să plec, dacă nu, voi chema oamenii în ajutor! Vreau să stau de vorbă cu Geta!

— Promiteţi-mi că…

— Nu-ţi promit nimic, decât că voi cere explicaţii fiicei mele.

Tim îşi leagă speranţele de această convorbire, fiind sigur că Geta îl va convinge să tacă. Altceva ce putea face? Peste putut timp cei de jos s-ar fi alarmat şi ar fi pornit să-l caute pe Vlad.

S-a ferit din faţa uşii şi Vlad plecă, nesigur pe picioarele lui. Geta a fost prima care l-a văzut şi a sărit de lângă vărul lui Dan, fără să-şi ceară scuze, intrând după el în birou.

Dan s-a speriat şi el când l-a văzut, dar Geta i-a explicat:

— Tata suferă de inimă şi nu se simte tocmai bine. Vă rog să nu-i alarmaţi şi pe ceilalţi invitaţi.

Cuvintele fetei însemnau, desigur, că vrea să rămână singură cu tatăl ei, să-i dea îngrijirile necesare.

Când Dan ieşi din birou, vărul lui i se adresă, curios:

— Ce s-a întâmplat?

— O criză de inimă, dar nu comenta cu ceilalţi.

— Dar unde se dusese?

— Să caute un dosar.

— Unde?

— Nu ştiu precis. Undeva, într-un loc unde îşi păstrează arhiva personală.

Când rămase numai cu Vlad, Geta fu cea care deschise discuţia:

— Ştiu ce s-a întâmplat. Ce ai căutat acolo?

— Cum îndrăzneşti să-mi pui o astfel de întrebare? Eu sunt de vină că am fost acolo? Ce caută aici acest om? De ce s-a întors?

— Ca să mă ajute pe mine! Şi oricât de puţin m-ai iubi, trebuie să te impresioneze gestul lui. Tim m-a iubit înainte să plece şi n-a mai putut suporta să nu mă vadă. A venit să-mi propună să mă căsătoresc cu el şi să plecăm din ţară.

Orice s-ar fi aşteptat Vlad să afle, numai ceea ce a auzit, nu. Geta îşi cunoştea tatăl – un sentimental, care nu rezista unei poveşti de dragoste bine ticluită. Ştia pe ce să mizeze:

— Dumneata nu m-ai iubit niciodată, tată. Nu, nu protesta. Doru a fost întotdeauna aproape de inima ta, iar în ultimul timp pot să spun că n-ai avut decât un copil. Eu a trebuit de mică sa-mi fac singură viaţa, după capul meu, fără să cer nimănui un sfat. M-am închis în mine… Tim este singura dragoste adevărată, unică… Ia-mi singura speranţă pe care o mai am în viaţă…

Vlad suferea auzind destăinuirea Getei. Inima i se strânse de durere.

— Geta, cum de ai putut iubi un astfel de om! Adu-ţi aminte, era un fluşturatic, un cartofor. Juca pe sume mari la cărţi. Toată viaţa lui n-a mişcat un pai, n-a ştiut decât să toace averea părinţilor! Iar mai târzâu, când a văzut că nu mai poate trăi aşa, a fugit!

— „Noi, femeile, avem alte criterii după care ne alegem bărbaţii, pornim cu sufletul. Dacă cineva ştie să ne fure sufletul are şi mintea noastră.”

Cuvintele rostite erau citate dintr-un roman de-al lui Vlad, şi îl impresionară cu atât mai mult.

— Mă aflu în cea mai mare cumpănă din viaţa mea!

Geta a simţit terenul câştigat. Nu rămânea decât să diminueze faptul în sine, ca să-i dea lui Vlad impresia că nimic grav nu s-a întâmplat.

— De ce rosteşti aceste cuvinte, tată? Totul s-a complicat în mintea dumitale. De fapt, ai aflat o tristă poveste sentimentală. Tim, prin gestul lui, şi ţinând seama de pericolele pe care le-a înfruntat, ca să mă vadă, merită toată stima. Câţi îndrăgostiţi sunt astăzi gata de un gest ca al lui, care poate să-l coste viaţa? Un Tristan la fel de nefericit. Dumneata te referi la vicii din tinereţe. De când ne-am cunoscut noi, e un alt om.

Vlad nu se simţi în stare să ia o hotărâre. Cuvintele Getei îl răscoliseră adânc. Poate că fusese prea aspru cu această fată, care închidea în sufletul ei, de atâţia ani, o dramă ca cea aflată acum. Singurul care ar fi putut să-i dea un sfat era Doru, dar cu el nu putea vorbi în clipa aceea.

— Ceea ce mi-ai spus mă opreşte de la un gest hotărât şi imediat. La urma urmei, dacă n-a făcut niciun rău şi a venit numai să te vadă… Singur Doru va şti să ne sfătuiască.

— Nu! sări Geta speriată. El nu trebuie să ştie! E prea tânăr ca să

înţeleagă probleme sufleteşti atât de complicate.

— Te rog să ai încredere în el.

— Mai întâi voi lua eu o hotărâre, pe care am să i-o spun şi lui. Lasă-mi iluzia că eu, sora mai mare, ştiu ce ce am de făcut. Poate chiar mâine îţi voi spune hotărârea mea.

Vlad se înduplecă.

Se petrecură însă câteva fapte deosebite dincolo de uşa acestei camere în care discutau Vlad şi Geta. Vărul lui Dan îl zărise pe Vlad intrând dinspre bucătărie. Grăbit, dar fără să lase această impresie, ci dimpotrivă, ieşi pe aceeaşi uşă. Cu câteva minute mai înainte, Doru îl găsise tot aici. Acum, el urcă scara de serviciu.

Câud ajunse la uşa care dădea în pod, rămase mai întâi o clipa să asculte ce se întâmplă dincolo de ea. Nimic nu-i atrase atenţia. Profită de faptul că pe scară era întuneric, şi deci nu putea fi uşor văzut dinăuntru, şi deschise încet uşa, ascultând cu mare atenţie. Se încumetă sa intre. Dar nu făcu bine un pas, că cineva îl lovi atât de violent în cap, încât căzu în nesimţire. Cel care l-a pândit a păşit apoi peste el şi a coborât scara într-o perfectă linişte, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Geta, cum a obţinut promisiunea tatălui ei că nu va întreprinde nimic în acel moment, ar fi vrut să urce până la Tim, să afle ce s-a întâmplat. Pentru asta, mai întâi trebuia ca niciun invitat sa nu-şi dea seama că s-a petrecut ceva deosebit.

— Tată, pentru că te-ai mai liniştit, cred că ar fi bine să nu-ţi uiţi invitaţii. Vor observa lipsa ta. Continuă convorbirea cu prietenul acela al lui Doru.

Numai când rămase singură, ea dădu frâu fricii care o cuprinsese. Oare ce era mai bine să facă? Desigur, nici nu se gândea să-l lase pe Vlad să-i mărturisească lui Doru această întâmplare. Va găsi a doua zi ce să-i spună, ca să-i schimbe hotărârea luată acum.

Cineva, din curte, ciocăni uşor în geam, dar ea sări de parcă ar fi auzit o împuşcătură de revolver. Fereastra era deschisă, şi cel din curte privea înăuntru, la ea.

— Eşti prea imprudentă, duduie Arghirescu, i se adresă cu reproş.

Geta se convinse cine este şi se linişti.

— Nu puteam să prevăd.

— Sunt de altă părere. O întâmplare ca asta nu se poate să nu se afle.

— De zece ani n-a fost în cămăruţa aceea. Cum să bănuiesc că chiar astăzi… Dar mi-a promis că tace.

— El, dar copoiul?

Geta simţi că cineva îi strange inima-n palmă.

— Co… poiul?! făcu, apropiindu-se, cu paşi nesiguri, de fereastră.

— Da, copoiul. N-ai ştiut că ai invitat unul, dar el a bănuit totul în

clipa în care l-a văzut pe tatăl tău. Tim este căutat. Du-te şi spune-i să fugă imediat.

Ar fi vrut să-l asculte, dar nu se putea urni din loc. Înţelegând starea în care se afla, el o încurajă, vorbindu-i liniştitor:

— Nu te speria chiar aşa… De copoi ne-am scăpat… Poftim miroase de câteva ori din sticla asta, să te înviorezi puţin, şi caută să fii la înălţime printre invitaţi.

Cuvintele lui avură efectul dorit. În clipa în care a auzit că „s-au scăpat" de copoi, a simţit că i s-a luat o piatră de pe inimă. N-a mai întrebat „cum" de s-a scăpat de el, deoarece avea o mare încredere în acest om…

Luă sticluţa cât un degetar, pe care i-o întinsese celălalt, şi inspiră de câteva ori. Deodată se crispă, îşi duse mâinile la inima strânsă parcă de o gheară şi se prăbuşi pe covor. Cel de afară înşurubă precaut dopul şi plecă din faţa ferestrei, cu aceiaşi paşi siguri cu care, numai cu puţin timp mai înainte, coborâse scara de serviciu.

Peste câteva clipe, urca iar acea scară.

— Trebuie să fugi! îi spuse lui Tim

— Unde?

— Vom vedea. Aici nu mai poţi rămâne o clipă. Peste două ore te întâlnesc în Gara de Nord, în faţa florăriei. Te urci pe casă şi cobori pe scara de incendiu.

Tim îl urmă. Ajunseră la un geam luminator, pe care îl deschiseră cam greu, balamalele fiind ruginite. Se văzu apoi pe acoperiş, în imediata apropiere a streaşinei.

— E cineva spre stradă? fu întrebat.

Tim se apropie să privească într-acolo, şi atunci cel care îl condusese îi făcu vânt din spate cu atâta putere, încât îi fu imposibil să se poată echilibra, cu atât mai mult cu cât acoperişul era în pantă. Se auzi un ţipăt scurt, mai mult de surpriză decât de spaimă, şi corpul se izbi de trotuarul de ciment din jurul casei. După ce auzi bufnitura, călăuza se înapoie în grabă pe acelaşi drum pe care venise.

Până acum totul se petrecuse în cea mai perfectă linişte, astfel că invitaţii din hol petreceau fără să bănuiască ce se întâmplase dincolo de uşă.

Doru se retrăsese cu Sanda într-un colţ: ea stătea în fotoliu, iar el pe braţul acestuia. Vlad îşi regăsise partenerul, pe Dan, şi continuau să-şi spună părerile despre ultimele cărţi, iar Teddy, împreună cu Bebe şi ceilalţi mai vârstnici, inclusiv Tuţi Arghirescu, formau un grup care se amuzau de glumele lui Vişan. Acesta nu mai termina de mâncat. Acum venea din bucătărie cu un copan de pasăre, pe care se dusese să-l aleagă chiar din tavă.

Constatară cu acest prilej că Vişan este aproape beat. Mersul lui nu mai avea siguranţă, iar limba i se împleticea.

El veni lângă Mimi şi o prinse de după umeri, într-un gest pe care l-ar fi dorit prietenesc şi înţelegător:

— Iată o femeie, domnilor! Mi-aş da portţigaretul de aur, ca să-i obţin graţia! Ca orice marfa bună, trebuie să se bucure de un preţuitor priceput. Este, domnule?… Îmi scapă numele dumneavoastră.

Se adresase vărului lui Dan, care tocmai atunci intrase, clătinindu-se şi el pe picioare, dar din cu totul alte motive. Se forţa însă să nu se observe aceasta. Vişan o trase pe Mimi în faţa lui şi-i declară:

— În pieptul meu mai este încă un colţişor verde, în care înfloreşte, din când în când, o floricică. Iar acest crin negru ar putea fi o pasiune...

Un ţipăt înfiorător făcu pe toţi invitaţii să se îndrepte, alarmaţi, spre uşa biroului. Cea care strigase era Tuţi Arghirescu, care îşi găsise fata căzută pe covoraşul din faţa ferestrei.

— Chemaţi miliţia! Chemaţi miliţia! striga Vlad, spre mirarea invitaţilor, cărora li s-ar li părut mai firesc ca el să ceară Salvarea. Vlad, însă, făcuse imediat o legătură între ceea ce se întâmplase şi vizita lui în pod.

În panica din primul moment, singurul care îşi găsi calmul şi ştiu ce trebuie făcut fu vărul lui Dan. El întrebă dacă există priză de telefon şi în altă cameră, apoi luă aparatul şi, când se văzu singur, formă un număr.

— Alo, Mihai! Vino imediat aici! Atenţie mare, să nu iasă nimeni din această curte

— Nu a plecat absolut nimeni.

Mihai era într-o maşină mică staţionată chiar în capul străzii. După ce lăsă receptorul, îi spuse şoferului:

— Mergem acolo!

Vărul lui Dan le spuse celorlalţi că a anunţat Salvarea.

— Am anunţat şi Miliţia, îi spuse lui Doru, care îl privea speriat şi nedumerit.

Nu trecuse niciun minut, când la uşă sună cineva. Era Mihai

— Nu părăseşte nimeni casa! fură primele lui cuvinte. Vă rog să luaţi loc în camera de alături, le mai spuse, după ce o văzu pe Geta.

Invitaţii trecură în sufragerie, şi un bărbat în civil, venit o dată cu locotenentul major, rămase în hol, astfel ca nimeni nu putea să plece fără permisiunea lui. Afară, la fereastră, era un altul.

— Cine a telefonat la miliţie? întrebă Mihai.

— Dumnealui, îl arătă Doru pe vărul lui Dan.

— Vă rog să poftiţi două minute cu mine, îl chemă din sufragerie, în birou.

— Ei, Dima? făcu Mihai. Bănuieşti pe cineva?

— Mulţi din cei mai în vârstă şi unul mai tânăr, dar am certitudinea că ştiu vinovatul. Dă ordin să fie percheziţionată casa.

Începeţi cu podul. Trebuie să fie aici unul dintre cei doi căutaţi de noi.

În clipa aceea, la fereastră apăru un om care îi spuse lui Mihai:

— Am găsit un om mort în curte.

Mihai fu gata să sară pe fereastră…

Primul lucru pe care îl constatară fu acela că cel din curte nu este mort.

— Luaţi-l pe sus şi aduceţi-l în casă. Când vine Salvarea îl ia şi pe el.

Îl întinseră pe biroul lui Vlad, şi Tuţi Arghirescu aduse o sticluţă cu eter.

Reuşiră să-l facă să deschidă ochii încă împăienjeniţi… Trăia. Probabil că suferise o comoţie cerebrală şi îşi revenise. Un geamăt îi scăpă printre dinţi. Dima se apropie de Mihai şi îi şopti:

— Mă duc să invit pe cineva aici. Fii foarte atent.

— Aş prefera să nu văd morţi, spuse Vişan, ezitând să-l urmeze pe Dima.

— Dar nu e nimeni mort, domnule Vişan, îi răspunse el.

Cuvintele astea echivalară cu gestul, de a smulge o mască de pe faţa lui. Aerul bonom al lui Vişan dispăru într-o clipă. Trăsăturile i se lungiră, iar cutele veşnice din colţul ochilor, provocate de zâmbetul continuu, dispărură. Parcă era altul…

Când dădu cu ochii de Vişan, Tim făcu sforţarea de a se ridica.

— „M-3“, lua-te-ar dracu’, credeai că mă omori! strigă el, printre dinţi.

Acesta făcu o mişcare către buzunarul de sus al vestei, dar Dima şi încă un lucrător îi prinseră mâinile, imobilizându-l.

*

— Acest individ, aparent un mâncăcios obez – continuă Dima expunerea în faţa colonelului Aldea – are o forţă extraordinară şi o dibăcie pe măsura ei. În clipa în care m-a văzut urcând spre pod, unde el fusese probabil să ia legătura cu acest Tim, a priceput şi rostul meu acolo. Trebuie să spun că lovitura care mi-a dat-o a fost năprasnică. Cu toate că nu avea nimic în mână, cred că am stat mai bine de cincisprezece minute fără cunoştinţă. Ei bine, aceste minute i-au fost necesare ca să se scape de toţi cei care ar fi putut să-l demaşte. Pentru el era clar acum că Tim este urmărit, că noi ştim unde este şi că nu are multe şanse să scape. Dar prin Tim puteam ajunge la el. Aşadar trebuia să se scape de acest martor…

A doilea om care îl ştia era Geta, de care trebuia, de asemenea, să se debaraseze. Şi a făcut-o cu deosebită dibăcie.

Pe mine nu avea niciun interes să mă omoare, pentru că s-ar fi complicat degeaba. Avea numai nevoie să fiu în afara jocului câteva minute, şi a reuşit să mă scoată.

După ce a scăpat de mine, a ieşit pe uşa de serviciu în curte şi s-a dus la fereastra biroului, unde ştia că este Geta, pe care a otrăvit-o. Nu mai rămânea decât să-l înlăture pe Tim.

— De ce nu l-a otrăvit şi pe el, ca să fie mai sigur? întrebă colonelul Aldea.

— Dacă l-ar fi otrăvit, însemna că noi aveam să căutăm un al treilea care s-a debarasat de cei doi. El însă a procedat ca un maestru. A otrăvit-o pe Geta, iar pe Tim l-a aruncat de pe casă, scontând pe următorul raţionament logic: Tim a omorât-o pe Geta după ce m-a prins pe mine în pod, crezând că aceasta l-a trădat. După aceea, văzând că e urmărit, a încercat să fugă pe scara de incendiu, dar a alunecat de pe casă şi a căzut. Iar eu aş fi fost convins că el m-a lovit, cu atât mai mult cu cât îl bănuiam în pod. Desigur, cercetările nu aveau de ce să se mai ocupe de ceilalţi. Inclusiv de acest „M-3“. Firele care duceau la el ar fi fost rupte.

N-a putut să prevadă că un om care cade pe un trotuar de ciment, de la mai bine de zece metri înălţime, nu va muri. Şi, într-adevăr, Tim a avut o mare şansă, a căzut… bine.

Un fapt care m-a dus direct la Vişan a fost acela că atunci când am coborât în casa, după ce m-a lovit şi el s-a apropiat de mine. Ţinând-o pe Mimi de braţ, am văzut pe umărul lui stâng un fir de păianjen, pe care eram convins ca mai înainte nu-l avusese. Aşadar, Vişan, tot ducându-se la bucătărie, să mănânce, a dat o raită şi până sus. Ştia că sus este Tim. Declaraţiile ulterioare au confirmat acest raţionament. Iar acum cred că trebuie să mă grăbesc spre Deltă, unde se joacă ultimul act al dramei.

VULPEA SIMTE CAPCANA

Vera era impresionată de grija pe care i-o purta Emil în această încercare. Aproape că nu se mai despărţeau, o încuraja, n-o lăsa o clipă să se gândească la tatăl ei. Mai ales în situaţii ca acestea se dovedesc adevăraţii prieteni.

Fata era îngrijorată şi pentru că nu-şi mai văzuse tatăl din clipa în care îl luaseră cu brancarda. Emil îi propuse să meargă împreună la spital să-l vadă. Recunoscătoare pentru acest gest îi era şi mama Verei, femeie simplă, speriată peste măsură de boala soţului. Nu-i ieşea din minte că îl văzuse „pe targă“, situaţie care, în mintea ei, nu prevestea decât nenorocire.

Iar pe acest băiat bun, bătrâna simţea că-l îndrăgise, atât se purtase de frumos. Iată, acum îşi pierdea zile din concediu însoţind-o pe fiica ei la spital. Nu cumva se îndrăgostise de fată? I-ar fi plăcut s-o ştie pe Vera lângă un bărbat ca el. Şi pe deasupra, mai este şi din Bucureşti. Dacă fata s-ar fi măritat cu el, ar putea să urmeze facultatea mai uşor.

Când au ajuns în oraş, încă nu era timpul când se putea face o vizită şi pierdură câteva ore plimbându-se. Emil nu cunoştea oraşul, iar Vera era bucuroasă că poate să-i fie călăuză. În sfârşit, iată-i în faţa spitalului. Li se spuse că bătrânul fiind contagios, nu pot intra în camera lui. Se mulţumiră să vorbească de la fereastră.

Spre bucuria fetei, însă, tatăl ei nu arăta mai rău. În schimb, era mai ciudat, mai frământat parcă de gânduri.

— Tată, nu fi îngrijorat! Arăţi mult mai bine! Nici nu mai eşti atât de galben, Ai să te faci în curând bine, îl încurajă, crezând că lui încă îi mai este frică de boală. A venit şi Emil să te vadă. Îţi pare bine?

— Mulţumesc, dar nu trebuia să se deranjeze.

Emil se gândea în acest timp că este imposibil ca această fată să fie fiica posacului din fereastră. Erau două firi cu totul diferite. El nu era în stare să se bucure nici când îşi vedea fiica, după atâta timp.

Vera desfăcu plasa cu bunătăţi şi-i înmână bătrânului pachet cu pachet, anunţându-i de fiecare data ce este în fiecare.

— Asta e de la Emil… Numai dulciuri ţi-am adus, tată. Mi-a spus

Emil că ai nevoie să mănânci mult zahăr. Şi el a avut hepatită şi s-a făcut repede bine. Nu-i aşa, Emil?

— Trebuie sa respectaţi cu severitate regimul care vi s-a prescris. Liniştea şi regimul sunt cel mai important tratament.

Fata se apropi, de fereastră şi-i şopti bătrânului:

— Uite, tată, Emil a luat de la farmacie o doctorie foarte bună pentru dumneata. I-a prescris-o un profesor mare, de la Bucureşti, când a fost bolnav. S-o iei fără să te vadă cineva, să nu zică apoi că nu respecţi tratamentul. O înghiţi cu puţină apă.

— Bine.

— Ia-o chiar acum, înainte de masă.

I-a întins o caşetă pe care i-o oferise Emil.

Bătrânul luă toate bunătăţile şi, spre uimirea Verei, îi spuse:

— Te rog să-mi aduci nişte peşte prăjit, pregătit cum îmi place mie.

Când auzi ce-i cere, fata se îngrozi.

— Tată, cum să-ţi aduc aşa ceva! Vrei să ţi se agraveze boala? Peştele este un aliment foarte greu pentru ficat.

— Ştii că eu nu pot trăi fără peşte. Niciodată n-am stat atâtea zile fără să gust o lingură de ciorbă. Câteva bucăţele măcar.

— Nu ai voie, tată! Dacă aude doctorul că ai mâncat peşte, se face foc pe dumneata.

Pavlicenco privi în toate părțile, gest care nu-i scăpă lui Emil, şi-i şopti:

— Ascultă ce-ţi spun eu.

— Cum se poate?

Vera îl privi alarmată pe Emil şi-l văzu făcând feţe, feţe, de parcă i s-ar fi întâmplat lui ceva.

— Emil, ce ai?

— Poftim? Nimic, ce să am.

— Ai auzit ce-a spus tata?

— Da… Cum se poate să mănânce peşte? E imposibil să-i fi dat voie. Cred că n-a înţeles bine.

Bătrânul se foi necăjit că nu poate să-i mărturisească, dar în acelaşi timp dorea s-o şi convingă pe fată să-i aducă ceea ce voia. Promisese colonelului Aldea că nu va spune nimănui că e sănătos.

— Vera, nu pot să-ţi explic, dar ascultă-mă. Adu-mi puţin peşte. Ştiu eu ce vorbesc.

Ca să nu lungească vorba, Vera îi promise, convinsă fiind ca nu se va ţine de cuvânt. Pavlicenco fu mulţumit, în acelaşi timp fiind încredinţat că nu şi-a călcat cuvântul. Pentru Emil, însă, nu trebuia mai mult ca să priceapă totul. Pavlicenco ştie că nu este bolnav. Asta înseamnă ca ştiu şi alţii. În cazul acesta, bătrânul este suspectat. Ba nu, nu este, din moment ce i s-a spus adevărul. Atunci sunt urmăriţi ceilalţi, din jurul lui. Deci şi el… Da, şi el trebuie că este suspectat. Iar

pe Pavlicenco îl ţin internat ca să stea vinovatul liniştit. Dar de ce nu-l învinovăţesc pe bătrân? Firesc era să cadă bănuiala asupra lui.

Pierdu într-o clipă liniştea şi siguranţa de până atunci. Fusese încredinţat că numai Pavlicenco va fi bănuit, şi deodată… Oare ce ştiau? Prea multe nu puteau să afle. Şi chiar dacă au descoperit simularea, de ce l-ar suspecta tocmai pe el? În cazul acesta se vor interesa… Şi ce dacă?… „Da, li se va răspunde, este un om foarte bun, un excelent contabil, nu are decât obiceiul rău de a-şi prelungi concediile de odihnă”…

— Emil, ce se petrece cu tine?

— Nimic, dragă Vera… Aici, la spital, e o atmosferă în care nu mă simt tocmai bine. Vrei să mergem?

— Cred că e timpul.

Îşi luară la revedere de la bătrânul, care ţinu să-şi încurajeze fiica:

— Nu mi-e teamă mie de boală! Linişteşte-o pe mama. Spune-i că n-am nimic grav.

Emil se gândi că ar fi bine să ia înapoi caşeta pe care i-o recomandase bătrânului, dar putea fi o dovadă împotriva lui. Cum s-o mai ceară, fără să-i trezească bănuielile? Nu… dacă lucrurile stau aşa cum credea el, caşeta nu mai are nicio importanţă şi cel mai bine ar fi să dispară, până nu este prea târziu.

Se îndreptară spre centru. Aveau încă timp, aşa că mergeau ca şi când s-ar fi plimbat, dar tăcuţi. Vera interpretă în felul ei această atitudine.

— Îţi pare rău că ai venit cu mine?

— Cum poţi să spui aşa ceva? se indignă el. Ţi-am promis să te însoţesc, şi nu regret de loc.

— Mi se pare că te-ai schimbat.

— Mă doare puţin capul.

Fata îl prinse de braţ, într-un gest tandru, în timp ce el se gândea cum să facă să dispară cât mai repede de lângă ea, fără ca să-i trezească vreo bănuială.

Mergând alături, dar neauzind ce-i vorbeşte, îi trecu deodată prin minte un gând care îl făcu pentru o clipă să rămână locului. Dacă se ştie ceva, şi cei de la far sunt bănuiţi, inclusiv el, înseamnă că este urmărit. Oare este urmărit? Trebuie să se convingă.

Îi propuse Verei să se plimbe pe câteva străzi foarte puţin populate, pe care le găsi pitoreşti, iar când dădu primul colţ, după numai doi paşi se opri să-şi lege şiretul unui pantof. Văzu pe sub braţ un tânăr care venea în spatele lor. Îi ajunse şi trecu mai departe, fără să le dea vreo atenţie.

— Hai înapoi! îi spuse fetei. Dacă mai mergem încolo, s-ar putea să ne îndepărtăm de la drumul nostru şi întârziem. Se apropie ora când trebuie să ne întoarcem.

Făcură drumul îndărăt. În capătul celălalt al străzii, când erau gata să dea colţul, el o opri pe Vera, sub motiv că are ceva pe obraz. Şi în timp ce îi ştergea obrazul cu batista, privea înapoi. În capătul străzii, de unde veniseră, apăruse tânărul care cu puţin mai înainte trecuse pe lângă ei. Era urmărit!

O luă pe Vera la braţ şi porniră mai departe, gândind înfrigurat la un mijloc de scăpare. La venire făcuseră unele cumpărături într-un magazin cu autoservire, aşezat pe colţ. Se intra pe o stradă şi se ieşea chiar prin colţul celeilalte.

Se îndreptară într-acolo, spunându-i Verei că vrea să-i facă o surpriză. În faţa magazinului, o rugă să-l aştepte.

— Intru şi eu.

— Nu se poate. N-ar mai fi surpriză.

Vera rămase în stradă, plimbându-se prin faţa magazinului. Îl văzu luându-şi coşul pentru cumpărături, apoi trecând prin faţa rafturilor. Oare ce vrea să-i cumpere? El o privi prin geamul vitrinei şi-i făcu semn să nu-l privească. Şi fata se ţinu de cuvânt.

Se mai plimbă câteva minute, până când îşi dădu seama că el întârzie neaşteptat de mult. Dar prin vitrină nu-l mai zări pe Emil. Intră după el în magazin, dar nu era nicăieri. Ieşi repede în stradă, bănuind că au trecut unul pe lângă celălalt. Nu era. Unde s-o fi dus?

Un tânăr, care de curând se oprise în dreptul ei, o văzu privind nedumerită în toate părţile şi intră repede în magazin. Peste puţin ieşi. A înţeles că a fost tras pe sfoară.

Dădu fuga pe cealaltă stradă. Nu se vedea nimeni. Se hotărî să dea alarma…

Cel care dispăruse nu se îndepărtase prea mult de locul în care i se pierduse urma, bănuind că va fi căutat oriunde, numai acolo unde dispăruse nu. De aceea, nu merse pe strada cealaltă decât doi, trei paşi, până la uşa unei frizerii, şi intrase. Se asezase pe un scaun cu spatele la uşă şi ceruse să fie tuns. Îl văzuse prin oglindă pe tânărul care îl urmărise, alergând după el, şi un zâmbet satisfăcut îi flutură în colţul gurii. Dacă s-ar fi uitat în frizerie, poate că cel care îl urmărise tot nu l-ar fi recunoscut, aşa cum era cu părul în ochi, în timpul tunsului. Îi ceruse frizerului să-i scurteze mult părul şi, spre mirarea acestuia, să i-l decoloreze. Prinse mirarea frizerului şi făcu pe naivul:

— Îmi stă mai bine blond.

Frizerul trecu alături, în salonul de coafură, şi reveni cu tot ce avea nevoie. Erau destul de rari bărbaţii care îşi oxigeneau părul, dar… erau.

Când ieşi din frizerie, Emil parcă era altul: un tânăr blond, cu păr scurt ca peria, care purta o pereche de ochelari diplomat, cu sticle fumurii, ce îi dădeau un aer distins. Părea un tânăr medic. Trecu liniştit strada şi intră în primul magazin de textile. Era îmbrăcat într-o

cămaşă albă. Îşi cumpără una albastră, care îl prindea foarte bine, acum blond.

Fiind în centrul oraşului, găsea cu uşurinţă tot ce avea nevoie, pentru că magazinele erau aproape lipite unele de altele: textile, încălţăminte, marochineiie, mercerie…

Din magazinul de textile intră, peste trei case, într-o bodegă. Se duse mai întâi la toaletă şi-şi schimbă cămaşa. Pe cea de pe el o înfăşură în hârtia celei noi şi o arunca sus, în bazinul cu apă, ca să fie găsită cine ştie când. Se privi apoi în geamul ferestrei şi păru mulţumit.

De acum era sigur că numai cu greu l-ar fi putut recunoaşte cineva. Ca să termine complet machiajul, scoase din buzunarul de ceas al pantalonilor două cercuri de cauciuc, ca doi nasturi mari de palton, pe care şi le vârî între falcă şi dinţi. Deodată i se schimbă întreaga fizionomie. De unde până atunci arăta ca un bărbat slăbuţ, fălcile umflate îl făcură antipatic, dându-i un aer de prostănac.

Îşi privi amănunţit faţa într-o oglinjoară mică şi, mulţumit de schimbarea pe care o suferise, ieşi din restaurant.

Mai făcu două cumpărături esenţiale: o pereche de pantaloni şi o valiză. Pantalonii îi îmbrăcă în magazin, în cuşeta pentru probă, rugând vânzătorul să-i împacheteze pe cei vechi. Pachetul îl uită apoi la uşa magazinului, fără ca cineva să observe. Se îndreptă grăbit spre gară.

Cine să recunoască în acest blond, cu părul „Cicero”, fălcos, îmbrăcat în albastru, pe tânărul brunet, cu chică lungă, cu obrazul tras, în cămaşă albă de acum nicio jumătate de oră? Cel puţin o oră, două, după ce fusese pierdut, va fi căutat sub înfăţişarea de mai înainte.

Iată de ce în gară îşi luă nestingherit bilet pentru Constanţa şi, peste o jumătate de oră, era instalat într-un vagon de clasa a doua şi citea liniştit ziarul…

Ajunse la destinaţie fără nicio neplăcere şi se îndreptă grăbit spre troleibuzul care mergea spre Mamaia.

*

Când Dima ajunse la far şi află vestea dispariţiei lui Emil, simţi că i se învârteşte pământul sub picioare. Cum de şi-a dat acesta seama că este urmărit?

Se interesă imediat dacă telefonase la Bucureşti, dar i se spuse că nu. Se duse apoi să stea de vorbă cu Vera, care îi povesti, foarte nedumerită, tot ce se întâmplase. Mai aşteptase puţin în faţa

magazinului, apoi se grăbise să nu întârzie prea mult. Spera că Emil fusese forţat de cine ştie ce împrejurare să plece de lângă ea, dar se vor întâlni acasă. Ajunsese la far, fără ca el să apară. Nu înţelegea nici acum ce se întâmplase acolo, în faţa alimentarei.

— Te rog să-mi povesteşti, foarte, foarte amănunţit drumul dumneavoastră de aici, de la far, până în clipa în care a dispărut.

Vera îi relată pas cu pas tot ce făcuseră şi ajunse să-i reproducă şi dialogul dintre Pavlicenco şi ea.

Când îi spuse cum tatăl ei i-a cerut să-i aducă peşte, deoarece, totuşi, are voie să mănânce, iar Emil intervenise, îndemnându-l să nu calce prescripţiile medicului, Dima fu sigur că acesta a fost momentul în care el a înţeles ca s-a aflat simulul bolii. Ceea ce i-a povestit ulterior, mersul până într-un colţ de strada, întoarcerea imediată şi celelalte amănunte confirmau că, dându-şi seama că e bănuit, el se convinsese apoi că este urmărit şi se „evaporase" la prima ocazie.

— Dar ce este cu el? întrebă fata, gata să izbucnească în plâns. Ce se petrece aici?

— Veţi afla la timpul potrivit despre ce este vorba. Tot ce vă rugăm acum este ca dumneavoastră să-mi daţi imediat de ştire dacă îl veţi mai zări vreodată.

— Vorbiţi de parcă ar fi înfăptuit ceva nepermis.

Dima socoti că e bine, totuşi, s-o pună pe fată în gardă, oricât de puţin timp avea pentru asta. Se gândi că Emil, încolţit din toate părţile, s-ar putea să încerce să profite, pentru ultima dată, de sentimentele ei, „explicându-i" că trebuie să fie o „neînţelegere" şi cerându-i să-l ajute. O fată ca Vera ar putea, în necunoştinţă de cauză, să comită imprudenţa de a-i acorda chiar adăpost, gândindu-se că în curând totul se va limpezi, iar el va apărea mai departe în ochii tuturor curat ca o lacrimă.

— Dacă vreţi, să ne plimbăm doi, trei paşi. Trebuie să vă spun ceva, şi vă rog să mă ascultaţi cu toată seriozitatea. Fără să ştiţi, vă aflaţi în mijlocul unor evenimente neplăcute şi grave…

Introducerea avu efectul dorit. Fata urmări încordată fiecare cuvânt al lui.

— L-aţi cunoscut pe acest tânăr într-o împrejurare cu totul deosebită. Vi s-a părut că aţi făcut o cunoştinţă plăcută, pentru că individul, nefiind de loc prost, a ştiut să se facă simpatic. Vesel, spiritual, ataşat într-o împrejurare grea ca acea în care v-aţi aflat după îmbolnăvirea tatălui dumneavoastră, a reuşit să vă impresioneze. Să ştiţi însă că sub această mască se ascunde un individ periculos, chiar foarte periculos, care n-ar ezita să comită şi o crima pentru a şi ajunge anumite scopuri.

Vera îşi duse palmele la ochi, îngrozită. Dima crezu că o va auzi plângând, dar fata nu făcu decât să rămână aşa câteva clipe, apoi se

reculege.

— Spuneţi-mi tot, vă rog, şopti cu glasul stins. E îngrozitor, dar trebuie să ştiu totul…

— Vă voi spune tot ce are o importantă deosebită pentru dumneavoastră. Trebuie să ştiţi că tatăl dumneavoastră a ştiut ce-a spus când v-a cerut să-i duceţi peşte. El nu este bolnav.

— Cum? sări Vera, peste putinţă să înţeleagă ceea ce auzise. E… sănătos?

— Acesta e adevărul adevărat. Nu este bolnav. A fost îmbolnăvit, sau mai bine zis a fost făcut să pară bolnav, urmărindu-se un anume scop. Pielea lui nu este galbenă din cauza bolii, ci datorită unui colorant care i-a fost strecurat în alimente, fără ca el să ştie.

Verei i se parea că tot ce aude este un basm în care nu ştia dacă să creadă sau nu.

— Şi… cel care a făcut aceasta a fost Emil?

— Nu există niciun dubiu. De aceea, când tatăl dumitale a cerut peşte… pentru că într-adevăr, are voie să mănânce, el a înţeles că doctorii au descoperit că boala este simulată şi a fugit în grabă. E tot ce cred că trebuia să cunoaşteţi, deocamdată.

— Vă mulţumesc foarte mult pentru încrederea ce care mi-aţi acordat-o şi vă asigur că, dacă se va ivi ocazia, n-am să vă dezamăgesc. E bine că m-aţi prevenit, pentru că, deşi îl cunosc de foarte puţin timp, aveam mare încredere în el.

Se despărţiră. Dima privi mult timp după fata care mergea ca un om extenuat de un drum lung. Vestea pe care o aflase o zguduise puternic.

Dar surprizele acelei zile încă nu se terminaseră. Când voia să plece de la far, i se comunică un alt fapt care venea să dovedească vinovăţia celui fugit.

— Această pastilă i-a adus-o Emil lui Pavlicenco.

Dima cercetă caşeta pe care o primise bătrânul. Era sigur că ştie ce este în ea.

— Si ce i-a spus?

— Că este un medicament, recomandat de un mare doctor.

— Un medicament care întreţine boala. Ciudat medicament, nu e aşa? Să fie trimisă laboratorului. În caşetă trebuie să fie acid picric.

Emil se gândise probabil că doza pe care i-o administrase iniţial şi-ar fi putut pierde efectul, şi venise cu alta. A doua zi, doctorii ar fi constatat miraţi că, deşi bolnavul este tratat, starea sănătăţii lui se înrăutăţeşte. Mai mult, dacă Pavlicenco ar fi luat două, trei doze de acestea, s-ar fi îmbolnăvit de-a binelea..

În „subiectul" acestei afaceri, pe care şi-l formulase Dima în mintea lui, mai erau câteva puncte care trebuiau lămurite, şi de aceea se îndreptă spre Sfatul popular din sat. Era ultima treabă pe care

considera că o mai are aici, la far.

N-a căutat prea mult ca să afle că, în urmă cu câteva zile, adică în dimineaţa în care fusese ridicat Pavlicenco de Salvare, Emil vorbise cu Bucureştiul. I se dădu numărul de telefon pe care îl ceruse, şi Dima află ceea ce bănuia, că Emil vorbise cu Emil. Pentru că funcţionara îi dăduse numărul acestuia din Bucureşti.

Când se înapoie la far, îl găsi pe Mihai trepidând de neastâmpăr.

— În sfârşit – îl întâmpină el, împingându-şi cozorocul şepcii spre spate – de când mă învârtesc pe aici, fără niciun rost. Am o veste care cred că o să te uluiască.

— În orice pot să cred, numai în veşti bune nu, deocamdată. În afară de cazul când îmi vei spune că pot să mă prezint să iau interogatoriul lui Emil.

— Am ceva care merită o atenţie deosebită: o scrisoare.

— Ai primit-o?

— Este scrisă de… Emil de la far pentru Emil de la Bucureşti. Sau, invers, de Emil de la Bucureşti pentru Emil de la far. Nu are plic şi nu ştiu dacă voia s-a trimită, sau a primit-o.

— Unde ai găsit-o?

— În rucsacul lui Emil.

— Această dedublare a lui Emil este faptul cel mai interesant în chestiunea complicată pe care am rezolvat-o.

— Rezolvată?!

— De acum, da. Misterul nu mai e mister. Rămâne doar să prindem făptaşul.

— Înainte de a vedea făptaşul acolo unde trebuie să fie, n-aş socoti problema încheiată.

— Încheiată nu, dar rezolvată da. Acum ştim pe cine căutăm. Şi dacă n-ar fi izbutit să ne scape de sub nas, în clipa de faţă stăteam de vorbă cu el. Dar regretele sunt tardive. Dă-mi scrisoarea adresată de acest Emil celuilalt Emil, alter ego al său. Dima citi…

Draga Emil,

Vineri am aflat că ai fost în concediu la mare, dar era prea târziu ca să te mai pot întâlni. Ştiu însă că ai avut o altă întunire, mai puţin obişnuită – şi nu din vina ta – care în cele din urmă s-a terminat cu bine. O întâmplare de loc veselă! Te felicit pentru tactul de care ai dat dovadă, reuşind să ocoleşti acea scenă neplăcută. Eu vin miercuri seara sigur, aşteaptă-mă după-amiază, că trec pe la tine. Sile şi sora lui, Lolo, sunt şi ei aici.

Cu drag,
Mircea

— Ce spui? întrebă Mihai nerăbdător să audă părerea lui Dima. Cred că, indirect, se comunică ceva.

— De acord, dar ce? Să mai „ghicim” puţin în scrisoarea asta. Sunt convins că în cele din urmă o să ne spună ceva.

— Sunt gata să ghicesc şi-n cafea, dacă pe calea asta aflăm adevărul.

— Tii! Grozavă propunere, Mihai! Nici nu ştii cât de mult aş bea o cafea bună. Şi o cafea bună…

— Nu se poate bea decât la tine acasă, fapt ştiut de oricine.

— Pe cuvântul meu că ai dreptate! Şi vom avea şî timp suficient să ne uităm la aceste „nevinovate” rânduri. Eu cred că aici, în Deltă, am terminat toată treaba.

SCRISOARE CU „TÂLC”

Veniseră să bea cafea, dar ceştile aşteptau uitate, la margine de masă. Dima, pasionat dezlegător de texte cifrate, era înclinat să creadă că şi acesta este redactat „cu cheie“, nefiind o scrisoare „convenţională”, cum părea la prima vedere. Un anume pasaj din scrisoare îl făcea să creadă că se referă la un eveniment cunoscut şi de el, dar neprevăzut pentru cei doi. Raţionamentul lui era următorul: Complicii ar fi putut să stabilească unele convenţii, pentru a-şi comunica unele evenimente cât de cât previzibile, sau cu ajutorul cărora puteau să-şi fixeze o întâlnire. Dar când apărea ceva neprevăzut? Atunci, desigur, îşi scriau cifrat, pentru a se sfătui sau a acţiona într-un anume fel. Or, textul acestei scrisori se referea la ceva neprevăzut. Era convins de asta! Mihai, în schimb, susţinea că, dimpotrivă, cei doi, neştiindu-se urmăriţi, folosiseră poşta pentru a-şi da întâlnire.

— Ş-ar putea ca scrisoarea să aibă o „cheie”, susţinu Mihai, dar fără să fie cifrată. De exemplu, acest: „Eu vin miercuri seara sigur, aşteaptă-mă după-amiază, că trec pe la tine” poate să însemne că pe data aceea se vor întâlni într-un loc dinainte fixat şi la o oră stabilită.

— De acord. Dar în acelaşi timp poate să fie şi un text cifrat. Să nu uităm că şi o scrisoare cifrată trebuie să aibă un text, care poate să pară „convenţional”. Pentru orice eventualitate, suntem datori sa căutăm un sens ascuns în aceste rânduri „cuminţi”, până când vom fi siguri că, într-adevăr, nu există nimic altceva în spatele lor.

Trecuseră câteva ore de când discutau pe marginea textului pe care Dima îl cerceta minuţios cu lupa.

— Poate că există ceva scris cu o cerneală simpatică, şi în cazul

acesta numai laboratorul are ultimul cuvânt.

— Orice este posibil… Dar, până când să facem o expertiză din acest punct de vedere, spune-mi, te rog, nu ţi se pare că legăturile unor litere cu celelalte parcă au o ezitare, care îngroaşă punctul lor de contact? Fii, te rog, atent la litera asta, şi la asta, şi la asta, îi arătă el.

Mihai luă scrisoarea şi o cercetă cu foarte multă atenţie, să se convingă.

— Ei, fir-ar să fie! Parcă ai dreptate. Dar nu toate literele sunt aşa.

— Nici nu trebuie.

— Poate că există într-adevăr un text scris prin metoda disimulării.

— Bine, Mihai! Să încercăm să descifrăm pornind de la premiza că s-a folosit această metodă în redactarea scrisorii de faţă. Literele care interesează cred că au fost subliniate prin această metodă a uşoarei îngroşări a punctului de legătură dintre ele. Observă însă cât de artistic a fost lucrată, dacă ochiul liber nu poate să sesizeze nimic… Cred că avem de-a face cu o transpoziţie! Tu ce zici?

— Sigur că da. În transpoziţie literele îşi păstrează semnificaţia, dar, folosind o anumită formulă, sunt amestecate şi transformate într-un text fără sens.

— Da! Aşa e. Acum ştim ce avem de făcut.

— Să depistăm literele cu „cheie”.

— Şi cât mai repede. Iată textul:

Draga Emil,

Vineri am aflat că ai fost în concediu la mare, dar era prea târziu ca să te mai pot întâlni. Ştiu însă ca ai avut o altă întâlnire mai puţin obişnuită – nu din vina ta – care în cele din urmă s-a terminat cu bine. O întâmplare de loc veselă! Te felicit pentru tactul dc care ai dat dovadă, reuşind să ocoleşti acea scenă neplăcută. Eu vin miercuri seara sigur, aşteaptă-mă după-amiază, că trec pe la tine. Sile şi sora lui, Lolo, sunt şi ei aici.

Cu drag,

Mircea

— Mai înainte de a analiza ceva, pot să-ţi spun că este un mincinos şi jumătate.

Mihai îl privi nedumerit. La ce minciună se referă?

— Nu mă crezi că e mincinos?

— Nu înţeleg.

— Mă refer la afirmaţia de aici: „Te felicit pentru tactul de care ai dat dovadă, reuşind să ocoleşti acea scenă neplăcută”.

— Ai asistat la acea întâlnire şi ţi se pare că nu a avut… totuşi, destul tact?

— Ba individul a avut tact, iar scena a fost, într-adevăr, neplăcută. Spre deosebire de el, însă, eu socotesc că nu a fost ocolită, ci

dimpotrivă. Dacă eram acolo, multe nu s-ar mai fi petrecut.

— Vorbeşte odată!

— Bag mâna în foc că este vorba de întâlnirea pe care a avut-o acest individ cu nefericitul… Marinescu. Ştii şi tu cum s-a terminat.

— Eh! se plesni Mihai cu palma peste frunte, sărind de pe scaun. Acum înţeleg. Scena nu a fost ocolită.

— Dar felicitările trebuia să i le trimită, ca să ştie şi celălalt cum s-a terminat treaba. În timp ce noi aveam atenţia aţintită în alte părţi, el s-a descotorosit de Marinescu. Îmi vine să cred că Emil îl chemase din Bucureşti pentru a pune împreună ceva la cale. În drum spre far, complicele a dat de Marinescu, a înţeles că prezenţa lui aici e un pericol, şi l-a oprit, cum ştii, să mai ajungă.

— Iar noi am avut ghinion.

— Am putea să numim şi ghinion această întâmplare. Dar dacă n-ar fi întâmplările astea, câte chestiuni nu s-ar fi soluţionat mai repede? Să vedem însă dacă nu cumva de data asta un „noroc" n-o să ne ajute să descifrăm mai repede taina acestor rânduri. Înclin să cred, iar tu mi-ai întărit convingerea, că este vorba de o transpoziţie, şi pentru asta…

— Trebuie să selectăm literele care în text au aceste semne.

— Sa facem, deci, această operaţie.

Mihai luă lupa şi, cercetând cu migală fiecare literă în parte, pentru a observa dacă „ceva" nu atrage cumva luarea-aminte asupra ei, selectă literele. Operaţiunea nu era de loc uşoară, pentru că se cerea o precizie deosebită, deoarece o singură literă „selectată" în plus, sau ocolită, ar fi dus la imposibilitatea descifrării textului.

După o muncă de o jumătate de oră, el îi spuse lui Dima, ştergându-şi fruntea brobonată de transpiraţie;

— Cred că acestea sunt literele care merită să ne oprim asupra lor. Am pus în text câte un punct sub fiecare dintre ele.

Dima trecu şi el cu lupa de câteva ori pe deasupra textului şi se declară satisfăcut.

— Mihai, eşti chiar talentat. Păcat că n-ai acordat mai multă atenţie acestui „sport".

— E ceea ce voi face în viitor.

— Aşadar, să copiem aceste litere într-un şir: E-T-L-R-N-V-T-E-O-L-R-P-V-I-R-A-I-E-I-E-Ş-S-S-U-O-A.

— În total sunt 26 de litere. Ei bine, Mihai, următorul pas în descifrarea unui text, sau, mai bine zis, întrebarea imediat următoare este: în ce limbă este scris mesajul? Pentru că textul acesta direct, scrisoarea propriu-zisă, poate să fie, după cum vezi, în limba română, dar mesajul pe care îl descifrezi în limba latină, să zicem. De ce nu s-ar putea ca, prin convenţie, să i se transmită un anume text în limba latină, un dicton spre exemplu, care să aibă o anumită semnificaţie?

Aşadar, să privim mai întâi aceste litere si să încercăm să ne dăm seama dacă este vorba de o limbă veche sau modernă. Tu ce crezi?

— Modernă, desigur.

— De ce?

— Pentru că într-un text de câteva cuvinte, cum bănuiesc că este acesta, într-o limbă veche aproape sigur s-ar fi găsit litere ca W-Q- Y, care lipsesc aici.

— Bine, Mihai! Chiar aceasta este observaţia pe care o făcusem şi eu. Textul cred că este scris într-o limbă modernă. Atunci? Spune-mi acum ce altceva mai observi la aceste litere.

— Mai e ceva de văzut?! Poate faptul că sunt cu soţ? întrebă, îndoindu-se.

— Chiar asta, şi nu este de mică importanţa. Să împărţim aceste litere în doua grupe egale şi să încercăm să le descifrăm printr-o metodă relativ simplă, pe care cred că au folosit-o cei doi. De ce? Pentru că erau siguri că scrisoarea lor nu va atrage nimănui atenţia, iar ei nu aveau niciun rost să se complice printr-un cifru greu. Trebuiau să se ferească mai mult de ochi indiscreţi ocazionali, pentru că, altfel cine citeşte o scrisoare care pleacă din Deltă în Bucureşti? Cel mult un vecin curios, care găseşte scrisoarea în cutie şi, după ce îşi satisface curiozitatea, o pune la loc. Aşadar, fă, te rog, două grupe de litere şi scrie-le unele sub altele.

Mihai scrise, conştiincios, literele:

E-T-L-R-N-V-T-E-O-L-R-P-V I-R-A-I-E-I-E-Ş S-S-U-O-A

— Foaarte bine. Vom dezlega acum ceea ce se cheamă ,,cifrul ulucilor", şi pentru asta trebuie să desenăm un gard, cum făceam în copilărie.

\/\\\\\\\\/\/\/\/\/\

— O linie în zigzag.

— Şi aşa, dacă vrei. Te rog acum să copiezi cele două grupe de litere, de la coadă spre cap, adică rândul de sus să-l începi de la „V“, iar cel de jos de la „A“. Fiecare literă s-o pui în vârfurile liniei în zigzag.

Mihai scrise astfel literele:

V P R L 0 E T V N R L T E

/\/\/\/\/\/\/\/\/\/\

A O U S S S E I E I A R I

— Perfect! Perfect! explodă Dima. Este tocmai ceea ce m-am aşteptat eu.

— E gata?

— Sigur că da! Citeşte literele, începând din stânga, normal, dar ţinându-te de linia frântă. Adică citeşte prima literă din stânga sus, apoi pe cea de jos, apoi pe a doua din stânga sus, coboară la a doua din stânga şi aşa mai departe, pe zigzag.

— „*Vaporul soseşte vineri la trei*”, descifră Mihai

— Iată ce a vrut Emil să-i comunice individului de la Bucureşti. Te-ai convins că există o „cheie”?

Mihai era încântat de ceea ce făcuseră. Se gândea că, într-adevăr, nu există nimic pe lume care să nu intereseze un cercetător în criminalistică. De multe ori, de repeziciunea cu care rezolvi o problemă depinde succesul cercetării, şi dacă poţi să renunţi în momentul acela la serviciile laboratorului sau ale celorlalţi specialişti, ai câştigat lupta.

Odată rezolvat cifrul, pe Mihai, ca şi pe Dima, îl preocupă sensul mesajului.

— Despre ce vapor crezi că este vorba?

— Dacă aş şti?! Trebuie să ne interesăm ce vapoare şi-au anunţat sosirea pentru mâine într-unul din porturile noastre.

— Pe Dunăre şi în Constanţa.

— Desigur. Probabil că acest vapor aşteptat trebuie să-i ducă de aici. Zilele astea să fim foarte atenţi. Si, mai ales, să ne interesăm mereu cum merg operaţiunile de descoperire a celui fugit.

— Dacă această propoziţiune naivă n-o fi însemnând cine ştie ce, şi în timp ce noi aşteptăm vapoare, ei…

Se duseră pe la colonelul Aldea, să se sfătuiască şi cu el.

Spre uimirea lor, în clipa în care citi mesajul, colonelul Aldea tresări ca şi când ar fi ştiut despre ce este vorba. El făcu imediat legătura între un fapt petrecut cu câtva timp în urmă şi textul pe care îl avea în faţă. Iată ce se petrecuse atunci.

*

Sunt zile când marea, cât vezi cu ochii, pare împietrită. E ca o imensă pardoseală de cristal care te invită să te avânţi într-un vals fără sfârşit. Dacă închizi ochii, te urmăreşti alunecând în piruete largi, depărtându-te către orizont, din ce în ce mai mic, din ce în ce mai neînsemnat în uriaşa sală deasupra căreia se înalţă cupola albastră-străvezie a cerului.

Când geana de foc se iveşte subţire ca o muchie de cuţit, cristalul apei se rumeneşte şi el. În liniştea absolută izbucnesc glasuri înalte de copii, care te învăluiesc de pretutindeni, se împletesc în sufletul tău, te vrăjesc. E bucuria unică pe care toţi cei chemaţi de frumuseţea mării o încearcă în clipa răsăritului.

Nici unul dntre cei veniţi să petreacă zile frumoase de concediu nu

ştia că, undeva, în larg, dincolo de cercul până la care se avântă privirea lui, apăruse o ameninţare care tulbura liniştea acestei zile frumoase de vară.

Sirenele chemaseră grănicerii la posturi. Şi în timp ce plaja forfotea de lume fericită, ei urmăreau pescadorul care oprise dincolo de orizont. Oare ce urmarea? De ce se apropie atât de mult de coastă? Nu cumva are de gând să comită o încălcare a apelor teritoriale?

Tensiunea creştea cu atât mai mult, cu cât pescadorul nu încerca să ia legătura cu coasta, pentru a cere permisiunea de a naviga spre port.

Se opri la timp. Acolo unde s-ar putea numi „graniţa apelor teritoriale", şi îşi aruncă ancora.

Nu trecuse mai mult de o oră de când ancorase şi de lângă pescador se desprinseră mai multe bărci, care se distanţară spre larg. Întinseră instrumentele pentru pescuit.

Pavilionul sub care naviga era panamez, ceea ce însemna că poate să fie al oricărui armator, deoarece este cunoscut că mulţi proprietari de nave, indiferent din ce loc, îşi înregistrează vapoarele în această ţară, unde taxele de navigaţie sunt foarte mici.

Pescuitul se părea că va decurge normal. Bărcile s-au înapoiat la pescador seara, târziu. De pe ţărm, pe coverta pescadorului se vedea, la lumina becurilor de pe punte, o activitate intensă. Probabil că bărcile nu se întorseseră fără vânat.

Ceea ce nu se vedea însă, cu ajutorul lunetelor, era activitatea din cala pescadorului…

La prima vedere părea un vas obişnuit, construit anume pentru întrebuinţarea care i se dădea. Totul pe punte era amenajat pescuitului, preluării vânatului şi prelucrării lui imediate. Dacă coborai însă treptele care te duceau sub covertă, aveai o surpriză deosebită. Chiar aproape de chilă era un fel de cabină de metal, cu o uşă ciudată, care se închidea ermetic prin scoabe puternice, de metal, ce se strângeau cu ajutorul unor roţi. Două hublouri, ceva mai mari ca o palmă, permiteau să priveşti în această neaşteptată cabină, mai mult lungă decât lată şi înaltă.

Iată ce se petrecea în preajma acestei cabine:

Pe două şenile apăru lângă ei o ciudată torpilă de aproximativ trei metri lungime, dar mult mai groasă decât una obişnuită. După uşurinţa cu care putea fi manevrată, puteai lesne deduce că este fabricată dintr-un material dur, dar uşor, iar interiorul este gol. Un bărbat încă tânăr se apropie de torpilă şi, apăsând un buton, pe care puteai foarte uşor să nu-l observi, deschise o uşă. Torpila era un mic submarin, în interiorul căruia erau amenajate două locuri. Bărbatul privi în treacăt interiorul submarinului, pipăi partea pe care te aşezi a celor două banchete, învârti o pedală din dreptul uneia dintre ele. Ai fi putut să fii surprins de aceste pedale, deoarece micul vas nu era de

loc potrivit pentru un antrenament de ciclism. Dacă însă ai fi observat imediata rotire a minusculei elice, din pupa submarinului, ai fi înţeles rostul lor. Pedalele erau prinse de o roată dinţată care, printr-un lanţ de bicicletă, era, la rândul ei, cuplată de o altă roată, ceva mai mică, prinsă de axul elicei. Unei învârtituri de pedală îi răspundeau zece învârtituri de elice. Bărbatul care controla micul submarin se încumetă să intre în el şi să se aşeze pe bancheta din faţă. În dreptul ochilor, prins printr-o ţeavă de tavanul submarinului, un binoclu, care nu era altceva decât vizorul unui mic periscop ce ieşea cu puţin deasupra acoperişului. Printr-un sistem special, însă, tijele introduse una în alta, ca picioarele unui trepied, ieşeau în afară, înălţând oglinda periscopului.

Mulţumit de ceea ce constatase, bărbatul ieşi din submarin şi se îndreptă spre o cabină în care se auzeau mai multe glasuri discutând aprins. Când el deschise uşa să intre, în lumina nu prea puternica a becului se văzură patru bărbaţi şi o femeie care stăteau în jurul unei mese. În faţa lor erau patru pahare mari cu băutură tare.

Cel care intră în cameră fu întrebat din ochi dacă este mulţumit de ceea ce găsise, şi el le răspunse în acelaşi fel că totul este în regulă.

După ce mai băură cu toţii încă un pahar, cel care intrase şi unul dintre cei patru bărbaţi din cabină trecură într-o încăpere alăturată, să se echipeze. Îşi scoaseră hainele, apoi îşi luară în spate câte un aparat cu oxigen pentru călătorii subacvatice. Măştile pentru faţă le atârnau de gât. Numai în costume de baie şi cu labele de cauciuc prinse de picioare, apărură iar în prima cameră.

— Gata?

— După cum se vede.

S-au apropiat de micul submarin, şi cei doi luară loc în el. Câţiva oameni aduseră plăci grele de fontă, pe care le prinseră sub banchete. Un ultim salut, şi uşa ermetică se închise în urma lor.

Submarinul fu apoi introdus în camera lipită de corpul navei, special amenajată, şi pompele o umplură cu apă. Apoi se deschise orificiul special prin care se lua contactul cu apa. Când se dezlipiră de pescador, cei doi începură să pedaleze, dar nu prea repede.

În acelaşi timp, pentru a acoperi uşorul zgomot al elicei, pescadorul îşi porni motoarele, scnimbându-şi, încet, locul. Părea că se îndreaptă spre locul în care bărcile întinseseră plasele.

Aparatele de ascultat, de pe mal, recepţionară din direcţia vasului zgomotul motoarelor. Slaba foşnitură a elicei submarinului, care se apropia pe aceeaşi direcţie, spre mal, nu fu sesizată, înţelegerea era ca motoarele pescadorului să meargă ceva mai mult de trei ore, timpul de care avea nevoie micul submarin ca să ajungă la mal.

Pentru că adâncimea la care era sub apă nu trecea de câţiva metri, periscopul navei apăru la suprafaţă. În curând cei din submarin

constatară că sunt chiar lângă mal şi se hotărâră să se oprească, îşi puseră măştile pe faţă, deschiseră tuburile de aer, apoi lăsară, printr-un orificiu, să pătrundă apa în submarin. Când interiorul se umplu, ieşiră în apă şi se îndreptară spre mal. Dar în faţă le apăru ceea ce se aşteptau mai puţin: un om care purta, ca şi ei, o mască subacvatică…

*

Amintindu-şi întâmplarea cu acel pescador, care rămăsese un timp în apropierea coastei noastre, colonelul Aldea îi spuse căpitanului Dima:

— Oriunde s-ar ivi un vas străin, pe data de zece, trebuie să-l supraveghem. N-ar fi exclus ca mâine, la ora trei, în larg să-şi facă apariţia un pescador. Şi dacă nu mi-ar fi teamă că mă hazardez, aş îndrăzni să cred că va acosta undeva în dreptul locului unde aţi descoperit cadavrul studentului Vlădescu.

Dima îl privi pe Mihai, iar acesta ridică din umeri. I se părea prea mult, să ştie că va fi şi… pescador.

— Regiunea aceea va fi pusă sub observaţie încă de astăzi, spuse Dima.

— Ar fi mai bine. Până mâine nu avem timpul necesar să căutăm amănunţit coasta, acolo unde apa este puţin adâncă, dar s-ar putea să ajungem la acelaşi rezultat păzind bine locul. Mai târziu vom cerceta amănunţit fundul apei.

— Vă rog să-mi spuneţi ce credeţi că am descoperi, dacă am avea timp să cercetăm? se interesă Mihai, nerăbdător.

— Ceva foarte interesant, te asigur. Dar să nu ne pripim. Luaţi măsurile necesare, iar pentru dumneata, se adresă el lui Dima, am această scrisoare. Văd că a început să te pasioneze muzica, şi nu e rău de loc.

Dima deschise, nerăbdător, plicul. Citi în grabă scrisoarea şi reveni asupra rândurilor pe care le subliniase colonelul Aldea:

„În cele din urmă, consultându-mă cu colegul meu Adrian Firea, specialist în folclor, am descoperit un cântec popular, având acest titlu: “Of, Zamba, Zamba!» Este cântecul de sărbătoare al unor triburi din sudul Africii.”

Colonelul îl privi întrebător.

— Cred că pot să vă spun unde şi-a petrecut câţiva ani din viaţă acest Emil al nostru.

— După ce am citit scrisoarea, am ştiut şi eu.

UN CLIENT CIUDAT

Cine ar putea vreodată să spună câte forme de ciudăţenii omeneşti există? Aproape fiecare om are ciudăţenia lui. Şi dacă există cineva care ştie cel mai bine acest adevăr, este acela pus, prin profesia lui, să aibă un contact permanent cu ceilalţi semeni. Să fii vânzător într-un mare magazin, ospătar, taxator de bilete… Prin faţa ta se perindă zilnic sute, mii de oameni, fiecare cu felul lui de a fi, gusturile şi pretenţiile lui, cu apucăturile şi gesturile cele mai neaşteptate.

Un astfel de om ciudat, sub aparenţa unui tânăr blond, cu părul tuns scurt, cu o mustăcioară doar crescută, cu ochelari fumurii, intră imediat după ora prânzului în cea mai mare florărie din Eforie-nord. Privi mai întâi distrat glastrele cu flori, rămase cam mult timp înfipt în mijlocul magazinului, într-o atitudine bizară, care atrase cu atât mai mult atenţia vânzătoarelor, cu cât la ora aceea nu mai era niciun alt cumpărător. Vânzătoarele îşi ascunseră cu dibăcie zâmbetele şi aşteptară să-l vadă hotărându-se odată pentru ceva. Nu era primul om ciudat pe care îl serveau.

În sfârşit, după o lungă cercetare a tot ceea ce era în jur, tânărul se strâmbă nemulţumit şi catadicsi să li se adreseze:

— Altceva mai frumos nu aveţi?

Erau în magazin toate florile care se puteau găsi în sezonul respectiv.

— Avem un sortiment bogat! Toate florile sunt sosite de curând. Aceşti trandafiri sunt aproape numai boboci, crinii de asemenea, în două zile se vor desface…

— Doresc o floare rară… Mai ales rară, indiferent de preţ, şi chiar frumuseţe, Poate să miroasă insipid; să fie urâtă, dar să fie deosebită.

Îi mărturisiră ca o astfel de floare nu aveau, şi clientul îşi schimonosi pentru a doua oară gura în gestul lui de nemulţumire.

Porni să se plimbe de-a lungul stativelor, în căutarea unei flori pe gustul lui şi se opri în faţa unor ghivece minuscule în care creşteau cactuşi, de mărimea unei lămâi. Se părea că a găsit ce căuta.

— Iată că aveţi şi o plantă mai deosebită. Vă rog să-mi împachetaţi un cactus.

Una dintre fete îi îndeplini dorinţa bizară şi el achită costul nu prea mare al plantei.

— Un comisionar, vă rog, ceru el, după ce se convinse că planta este frumos ambalată. Dar să fie un bărbat tânăr! E un sacrilegiu să oferi flori prin intermediul unui bătrân.

Aceeaşi fată dispăru pe o uşă din spatele unui ficus uriaş, dar când ajunse dincolo, izbucni într-un râs nestăpânit. Sezonul strângea aici tot felul de oameni, unii de-a dreptul trăsniți, după părerea ei.

Telefonă la hotel şi ceru să fie trimis la florărie un comisionar tânăr. Peste cinci minute acesta se prezentă şi se păru că e pe placul sucitului cumpărător, care îşi controlase la fiecare douăzeci de secunde ceasul. Desigur, cactusul trebuia să ajungă la destinaţie într-un timp anume.

— E puţin cam târziu, dar… Te rog să mergi cu mine, îl invită pe comisionar.

Acesta luă planta şi îl urmă, destul de nedumerit. Când privi pe furiş spre vânzătoare, una dintre ele îl făcu acel semn care nu lăsa niciun dubiu în privinţa semnificaţiei lui, şi care însemna că cel în cauză este cam nebun.

Comisionarul îşi urmă clientul până la prima staţie de taxiuri, când acestea binevoi să-i vorbească:

— E cam târziu şi mă tem că ai să te duci degeaba. De aceea te trimit cu maşina. Iata ce ai de făcut. Porneşti spre Constanţa şi mergi până la panoul mare aşezat la câteva sute de metri la ieşirea din staţiune. Cunoşti locul?

— Desigur.

— Cobori, dar să nu-i dai drumul maşinii. Te înapoiezi tot cu ea,

pentru că eu te aştept în cofetăria de aici, să-mi spui ce ai făcut. Voi fi chiar la masa de la fereastră, o vezi? îi arătă el locul unde va sta, în cofetăria de peste drum.

— Da.

— Va să zică mergi până la panoul de reclamă, apoi cobori şi te îndrepţi spre malul mării. Până acolo sunt cel mult două sute de metri. De departe ai să vezi o piatră foarte mare, şi dincolo de ea – nu se vedea dinspre şosea – o domnişoară superbă face plajă. Ai s-o recunoşti uşor. De altfel, nici nu cred să mai fie cineva prin apropiere. E o fire excentrică şi mulţimea de pe plaja o enervează.

Comisionarul se convingea din ce în ce că vânzătoarea nu exagerase de loc în gestul ei. Nu numai felul de a-i prezenta ce are de făcut era „deosebit" de original, dar şi misiunea însăşi era ciudată. Făcuse comisioane şi pe plajă, dar niciodată în locuri atât de singuratice. Meseria e meserie însă…

— Sper că ai înţeles ce ai de făcut. Te prezinţi domnişoarei, îi înmânezi această plantă deosebită, fără să uiţi să-i spui că este cea mai originală pe care am găsit-o în florărie. Neapărat să-i spui asta.

Până acum se grăbise, în schimb dăscăleala asta fără rost îi răpea atâta timp. Comisionarul vru să plece, dar clientul mai avea să-i atragă atenţia asupra unei situaţii neprevăzute:

— Dacă, totuşi, domnişoara nu este acolo, aştepţi câteva minute, nu mai mult, apoi faci o mică groapă lângă pietroiul de care ți-am vorbit şi îngropi ghiveciul. Cactusul este o plantă care rezistă enorm la secetă şi mâine va fi la fel de frumos. Vreau să rămână o dovadă că astăzi încă m-am gândit la ea. Şi dumneata eşti tânăr şi cred că înţelegi tot ce-ţi spun. Poftim, te rog, costul comisionului dumitale şi iată aici banii necesari pentru maşină, dus şi întors.

Comisionarul îi mulţumi, pentru că trăsnitul fusese mai mult decât darnic.

— Nu uita că te aştept la masa de acolo, îi arătă încă o dată vitrina cofetăriei.

În getax, mergând spre locul întâlnirii cu frumoasa domnişoară, comisionarul se gândea că adesea dragostea te împinge la gesturi extravagante. Era curios s-o cunoască pe femeia căreia i se trimit cactuşi la câţiva kilometri de plaja pe care stau ceilalţi oameni.

Privi ceasul maşinii şi constată că este aproape ora trei. Soarele dogorea cu înverşunare. Probabil că cea pe care o caută el doarme acum, adăpostindu-se sub un cort făcut din cearceaful prins de patru beţe înfipte în nisip.

Coborî din maşină, spuse şoferului să nu oprească ceasul de marcaj, deoarece se va întoarce tot cu el, şi se îndreptă spre pietroiul pe care îl zări uşor din şosea. Până acolo trebuia să traverseze o porţiune de pământ întărită şi încinsă, pe care nu crescuseră decât ciulini, acum

uscaţi şi ei. Sărind şi ocolindu-i, ajunse în locul indicat şi abia îşi stăpâni un zâmbet ironic. Frumoasa femeie nici gând să aştepte cactusul pe care i-l trimisesa clientul lui. Conform înţelegerii, aşteptă câteva minute, dar nimeni nu se ivi în jur. Se lăsă în genunchi şi începu să sape groapa în care să planteze cactusul, dovadă a gândurilor continue ale ciudatului îndrăgostit.

Mare fu însă mirarea comisionarului când, mai înainte de a înfige de câteva ori lama briceagului în pământ, se pomeni în spatele lui cu doi bărbaţi, care ţineau mâinile în buzunare şi îl priveau sever. Cu câteva clipe mai înainte privise în jur, până departe, şi nu văzuse pe nimeni.

— Bună ziua, domnule Emil, ai venit exacr la ora trei. Ţi-a fost teamă să nu scapi vaporul, nu este aşa?

Mirat că unul dintre cei doi i se adresează ca unei cunoştinţe, comisionarul se răsuci spre el şi-şi luă ochelarii de pe nas. Cel care îi vorbise îşi dădu atunci seama de confuzia pe care o făcuse.

— Ai venit şi tu la întâlnire? După câte văd eşti cel de al treilea, pe care încă n-am avut plăcerea să-l cunosc.

— Într-adevăr, nici eu nu vă cunosc, dar cred că mă confundaţi.

Comisionarul se gândea că nebunul său client l-a băgat într-o încurcătură amoroasă, iar aceşti doi, confundându-l, vor să-i ceara socoteala. Iată ceea ce nu-i convenea de loc, cu atât mai mult cu cât ammdoi păreau solizi şi… hotărâţi. „Poftim în ce poveste am intrat!“

— Ar fi prea de tot să te confund, se îndoi cel care i se mai adresase, şi de altfel singurul dintre cei doi care părea dispus să stea de vorbă.

— Cu siguranţă că mă luaţi drept altcineva, vorbi mai convingător comisionarul. Nu nu sunt cel pe care îl căutaţi dumneavoastră.

Drept răspuns, cei doi izbucniră în râs.

— Va să zică ştii că vreau sa mă întâlnesc cu cineva, dar nu eşti dumneata. Atunci de unde ştii?

— Vă rog să mă credeţi că nu sunt eu.

— Şi ce cauţi aici?

— Eu… am… am adus floarea…

— Pentru cine?

„Pentru cine? Va să zică nu ştiau că aici trebuie să fie o femeie. Deci nu sunt «rivali», gândi bietul comisionar, tot speriat să nu ajungă victima unei scene de gelozie.

— Pentru o… femeie… Trebuia s-o întâlnesc… Uitaţi-vă, ghiveciul…

Cel care îl interoga izbucni iar în râs.

— Nu mai spune! Ia uite, dom-le, asist la o nevinovată întâlnire amoroasă. Şi cine este frumoasa?

— Trebuia să facă plajă aici. Eu sunt comisionar. N-o cunosc, dar

trebuia să fie.

Fu rândul celor doi sa se încrunte, nemulţumiţi. Cel din faţa lor începuse să dea amănunte uşor de verificat.

— Ce spui că eşti?

— Comisionar la hotel „Pescăruş”. Mi s-a dat această plantă s-o aduc aici. Puteţi verifica.

— Şi ce dracului căutai în pamânt?

— Am vrut să îngrop cactusul, să rămână până mâine, ca o dovadă că astăzi a fost căutată. Asta mi-a cerut clientul care m-a angajat.

Privirile celor doi căzură pe nevinovatul cactus. Totuşi, locul părea că a mai fost răscolit, şi nu prea de mult. Să creadă ce spune omul ăsta?

— Sapă, te rog, aici! ceru cel care îl interogase cuiva din spatele comisionarului.

Acesta se întoarse şi constată, uimit, că în spatele lui mai era acum cineva, care se aplecă şi săpa repede în locul indicat. Nu trebui să meargă prea adânc, pentru că lopăţica se lovi de un obiect metalic. Curând, o cutie asemănătoare acelora în care sunt păstrate măştile de gaze fu scoasă la suprafaţă.

— Deschide-o! îi ceru comisionarului.

Acesta o deschise. Din ea fură scoase două măşti cu ajutorul cărora se putea înota pe sub apă.

— Continuaţi să săpaţi! Iar dumneata te rog să mă urmezi. Că aveai întâlnire aici, pot să cred, dar că săpai aici ca să plantezi cactuşi, cine dracului să te creadă? De ce să nu cred că îţi trebuiau astea?

— Vai de mine! făcu bietul comisionar, de-a dreptul aiurit. Îmi dau seama că nu este ceea ce am bănuit eu. La început am crezut că sunteţi gelos şi mă luaţi drept „ăla“ care m-a trimis aici. Ascultaţi ce vă spun. Eu sunt comisionar şi nu ştiu nimic. E o cursă la mijloc. Nu pierdeţi timpul. Uitaţi-vă, maşina mă aşteaptă în şosea.

Felul în care vorbea atrase atenţia celui care se părea că este conducătorul grupului.

— Povesteşte tot ce ţi s-a întâmplat.

— Am fost trimis aici cu maşina. Şoferul mă cunoaşte, în meseria mea am mereu legătură cu şoferii. Poate să vă spună cine sunt. Vedeţi că este un getax. Cel care m-a trimis mă aşteaptă în cofetăria din centru, vizavi de staţia de maşini. Mi-a spus că stă la fereastră, să mă vadă când vin. Nu pierdeţi timpul. Eu tot merg cu dumneavoastră.

Se urcară toţi trei în getax şi cerura şoferului să-i ducă în centru, cu toată viteza. Mai înainte însă, unul dintre cei care îl prinseseră ceruse şoferului carnetul şi se convinsese că este, într-adevăr, cel care stătea la volan.

Mihai, pentru că el era cel pe care comisionarul îl socotea, pe bună dreptate, conducătorul grupului, se îndoia că va mai găsi pe cineva la

cofetărie. Lăsase pe unul dintre oameni să supravegheze, şi el se îndrepta, totuşi, spre locul indicat.

Dacă acest om era sincer, şi părea să fie, bănuia ce s-a întâmplat şi simţea că turbează de furie. Luase parte la multe operaţiuni, dar parcă niciodată nu întâlnise un individ atât de abil.

Acum, când va avea certitudinea că scrisoarea a fost descifrată, individul va fi şi mai prudent. Era pentru a doua oară când îi scăpa printre degete, şi nu-şi ierta.

*

După ce comisionarul se îndepărtă, tânărul ciudat intră în cofetăria în care promisese că-l va aştepta, ceru o citronadă şi o Joffre. După ce savură prăjitura, plictisit, ieşi în stradă privindu-şi ceasul, ca un om care nu are ce face un timp. Porni într-o plimbare ce părea să fie scurtă, pentru că, destul de des, privea înapoi. Dădu totuşi colţul pe prima stradă şi merse mai departe. Când făcu cel de al doilea colţ, tocmai trecea pe lângă el un getax. Îi făcu semn să oprească, şi sări sprinten în el.

— Spre Constanţa.

Şoferul porni.

Când ajunseră pe şosea, în dreptul panoului care făcea reclamă produselor „Alba”, văzu staţionat un getax. Pasagerul privi spre mare, zări trei oameni lângă pietroiul de pe mal şi un zâmbet perfid îi înflori în colţul gurii.

— Poţi să mergi ceva mai repede? îl întrebă pe şofer.

Pentru că erau la drum deschis, şoferul apăsă acceleratorul.

„ODOBEŞTl-10-11”

Dima părea un copil bosumllat. Când îşi ţuguia gura, când îşi muşca buzele, ciocănind în acelaşi timp, nervos, cu degetele de marginea scaunului.

Mihai tocmai terminase de relatat ceea ce se petrecuse pe malul mării. Tot ce auzise îl înfuriase, dar nu putea face nimic altceva decât să lovească placajul scaunului. Fusese sigur că totul se va termina în ziua aceea, la ora trei, si deodată era pus în faţa celei mai neplăcute surprize. Şi mai ales nu ştia ce trebuie să facă în continuare, deşi avea sentimentul că, dacă nu va acţiona repede, va fi prea târziu.

— Comisionarul a fost verificat?

— Da. Am stat de vorbă şi cu vânzătoarea care l-a chemat, şi cu cel de la hotel. L-a trimis pur şi simplu ca pe o momeală şi a reuşit.

— Dar de ce a cerut vânzatoarei să-i dea un comisionar tânăr? Neapărat tânăr?

— Cred că voia să semene cât mai mult cu el, ca să se poată face confuzia. Un bătrânel oarecare…

— Ai dreptate, oftă Dima cu năduf. Sunt atât de furios… S-au trimis noile semnalmente?

— După cum l-au descris vânzătoarele şi comisionarul.

— A reuşit destul de repede să fie „altul“. Iar în clipa de faţă cu siguranţă că nu mai seamănă nici cu cel care a fost. Poţi însă să-mi spui ce avem de făcut?

Nu primi niciun răspuns. Întâmplarea se părea ca, deodată, a rupt toate firele care legau viitorul de trecut. Individul, ştiindu-se căutat, va face totul să dispară pentru un timp şi va sta cuminte într-o ascunzătoare oarecare.

— Dar unde? bombăni Dima, numai pentru el.

— Ai spus ceva?

— N-am spus nimic. M-am întrebat numai unde o fi crezând individul că este cel mai puţin căutat?

Peste o jumătate de oră erau în aceeaşi cameră, obsedaţi de aceeaşi întrebare. Nu primiră decât vestea că, în apă, foarte aproape de

coastă, ascuns sub nişte blocuri de piatră, se descoperise un mic submarin de o construcţie specială. Se aşteptau să dea de el, pentru că ştiau că de la pescadorul din larg şi până la mal nu se putea ajunge cu măştile descoperite, distanţa fiind prea mare.

Colonelul Aldea le trimise un mesaj în care îi informa că, într-adevăr, cu puţin timp înainte de ora trei, pescadorul îşi făcuse iar apariţia în faţa coastei, dând drumul bărcilor în larg. Ştiau acum cu toţii care era adevăratul motiv al venirii lui.

Se părea că vor rămâne mai departe să zacă în această dezamăgire. Dima îl întrebă, pe neaşteptate, pe Mihai:

— Nu vrei să mergi la Bucureşti?

— Dacă trebuie.

— Poate că Tim este în stare să-mi răspundă la o întrebare.

Cât timp a rostit aceste cuvinte a şi fost gata de drum.

— Crezi că a fugit la Bucureşti? întrebă Mihai.

— Sunt chiar sigur. Acolo speră să-şi piardă mai uşor urma. Poate că are şi legătură, care să-l adăpostească. Ai mersul trenurilor?

Mihai îi dădu ceea ce îi ceru, şi Dima, după ce consultă în grabă plecările trenurilor, spuse:

— La ora asta este în Ciulniţa. Chiar pleacă din gară. Peste aproape două ore va fi în Gara de Nord. Păcat că nu mai putem anunţa să se suie cineva în tren după el. Ar fi avut suficient timp să-l caute. Dar să fie aşteptat acolo, deşi mă îndoiesc că are să-l recunoască cineva.

Peste o jumătate de oră erau într-o avionetă, zburând spre Bucureşti.

Primul lucru pe care l-a făcut Dima a fost acela de a-l vedea pe Tim.

Dima se aşeză pe un scaun în apropierea lui Tim şi i se adresă:

— Crezi că putem sta de vorbă câteva minute?

Tim îşi întoarse privirea spre el, dar nu-i răspunse nimic.

—De fapt n-am să te obosesc prea mult. Răspunde-mi numai la o singură întrebare: Ce îţi spun aceste cuvinte: „Odobeşti-10-ll“?

În privirea stinsă pâlpâi deodată o luminiţă.

Dima nu scăpă acest licăr şi înţelese că mersese la ţintă. Aşteptă mult timp, răbdător, răspunsul. Bănuia că în mintea celui întrebat se dădea o luptă. Târziu de tot, Tim întrebă, cu glasul tremurat.

— Aţi… descifrat?

Dima îşi lăsă capul de câteva ori, în semn de aprobare.

Tim se frământă, neliniştit de tăcerea lui Dima, care aştepta ca el să vorbească.

— De ce nu-l întrebaţi pe el, dacă l-aţi prins? Dacă aveţi scrisoarea asta, de la el o aveţi.

— De la el, se hotărî Dima să-i răspundă.

— Şi de ce nu v-a spus şi ce înţeles are, dacă v-a dat cheia cifrului?

Dima şi-a dat seama că Tim crede că Emil este prins şi a fost găsită la el scrisoarea lui. Punea totuşi acele întrebări ca să se convingă că este aşa. Dima îi vorbi astfel încât să trezească în el germenele invidiei:

— După întrebările pe care mi le pui, înţeleg că vrei să afli dacă l-am prins pe „Emil“. Ei bine, nu l-am prins. A reuşit să ne tragă pe sfoară şi să fugă. Dacă ar fi fost aici, nu ezitam să vă confrunt. „Emil” este acum departe, îmbarcat pe un pescador care naviga sub pavilion panamez. Când ne-am dat seama ce caută pescadorul aici, era prea târziu. Aşa că, în timp ce tu vei avea de dus îndelungi discuţii cu noi, el va încasa probabil şi partea ta de bani, ceea ce n-o să-l facă să sufere în plus.

Privirea lui Tim pâlpâi pentru a doua oară. Cuvintele lui Dima treziseră în el amintiri nu prea vechi.

— Îmi închipui că al fi dorit să fii în locul lui, dar soarta a vrut altfel. Rămâne sa te consolezi cum ai să poţi. Şi acum, pentru că el ne-a scăpat de sub nas, spune-ne despre ce a fost vorba în tot acest timp, de când aţi venit în ţară, şi ce aţi urmărit. Începe însă prin a mărturisi ce înseamnă „Odobeşti-10-11“?

În mintea lui Tim se ciocneau gânduri contradictorii. Se impunea însă acela că el a rămas aici, în timp ce celălalt…

Îi era necaz. Deşi a înţeles intenţia celui care îl interoga, când i-a vorbit de viaţa celui plecat, nu putea să scape de acest gând.

Dima folosea tăcerea ca pe un instrument de convingere. Pusese întrebarea şi aştepta. Doar îl privea semnificativ din când în când.

— „Odobeşti-10-11”? vorbi Tim. Este numele unei bodegi unde trebuia să ne întâlnim. „10“ însemna pe data de zece, iar „11“, la ora unsprezece.

Când Tim se hotărâse să spună adevărul, gândise astfel: „Dacă a fugit, n-are rost să mai ascund, dacă n-a fugit… cu atât mai bine. De ce să fiu numai eu aici?“

— Cum s-ar spune, va fi un rendez-vous ratat. Te-ai fi dus degeaba.

În sinea lui însă Dima se gândea că, într-adevăr, Emil trebuie să fi fugit spre Bucureşti.

— Dă-mi o ultimă explicaţie. Dacă ieri trebuia să pleci, o dată cu el, de ce v-aţi dat această întâlnire aici? Această nepotrivire pune sub semnul întrebării adevărul răspunsului.

— Pare neadevărat, dar aşa este. Această întâlnire era fixată în eventualitatea că nu ne vom găsi în ziua plecării, ceea ce s-a şi întâmplat. În punctul de pe mal…

— … Pietroiul din dreptul reclamei produselor „Alba“, continuă Dima ca să-l convingă definitiv că ştie multe…

— Da, acolo trebuia să venim, independent unul de celălalt. Dacă ceva ne-ar fi împiedicat, sau n-ar fi putut să vină vasul, ne întâlneam

aici.

Aflând această explicaţie, Dima se ridică să plece.

*

A doua zi dimineaţă, aproape de ora unsprezece, în bodega „Odobeşti“ nu era decât un client, aşezat la o masă retrasă într-un colţ. La ora aceea sunt puţini cei care se opresc într-o bodegă de cartier. Clientul singuratic părea adus aici de necazuri multe. Sorbea din când în când din halba de bere şi trăgea cu pasiune din ţigară. Tocmai terminase halba şi chemase ospătarul să-i mai comande una, când în bodegă îşi făcu apariţia un bătrân ce abia îşi ducea picioarele. Părea un om necăjit, dacă te uitai la hainele lui vechi şi ponosite, la bastonul făcut dintr-o creangă de pom, la ghetele scofâlcite, la părul alb crescut peste gulerul hainei N-ai fi fost surprins, dacă te-ai fi trezit că-ţi întinde mâna, să-ţi ceară să-l ajuţi cu câţiva bănuţi.

Trecu fără să privească la clientul din colţ şi când ajunse la tejghea, îl rugă pe ospătar, cu glasul slab şi dogit:

— Îmi dai şi mie o ţuică?

— Ia loc, moşule! Drojdie sau bătrână de Piteşti?

—O ţuică bătrână.

Se aşeză la masa din apropierea primului client şi aşteptă să fie servit.

După ce i se aduse ceea ce comandase, dădu o duşcă şi privi spre vecinul din colţ. Păru că abia atunci îl recunoaşte:

— A, dumneata eşti, domnule Tim! i se adresă, făcându-l pe acesta să holbeze ochii, aproape speriat.

Bătrânul zâmbi satisfăcut. Era mulţumit că nici Tim nu-l recunoscuse. Şi, într-adevăr, acesta ar fi stat mult şi bine lângă el, fără să ştie cine este.

— Mă cunoşti? întrebă primul client, ca să lege discuţia pe care o auzea şi chelnerul.

— Sigur că da… Eu am îmbătrânit, nu mă mai recunoaşteţi.

Se ridică şi veni lângă masa cunoştinţei de demult.

În clipa în care bătrânul a ajuns în faţa lui Tim, cineva, din spate, îi comandă, cu voce joasă:

—Nu face nicio mişcare, domnule Emil! Rămâi aşa!

Bătrânul îşi întoarse puţin capul şi-l văzu pe chelner, la numai un pas înapoia lui. Din bucătăria bodegii mai apăru un chelner. Amândoi îl luară de braţ pe bătrân şi-l scoaseră pe o uşă din spatele tejghelei.

Din clipa în care fusese somat, Emil se gândi unde mai văzuse acest om, care se dăduse drept chelner. Era de acum în maşină, când

deodată îşi aminti că era „turistul” singuratic de la far. Într-adevăr, era Dima.

*

Calmul lui Dima, cunoscut tuturor, se desminţea într-o singură situaţie: atunci când trebuia să ia cuvântul în faţa mai multor ascultători, să expună cum a ajuns să soluţioneze, împreună cu echipa lui, o anumită problemă. Până când îşi găsea „cadenţa”, cum spunea Mihai, părea un elev care ştie bine lecţia şi vrea s-o spună toată deodată. Antrenat însă în temă, curând urmărea numai firul logic al faptelor petrecute, îşi amintea raţionamentele făcute, „motivele” materiale sau de altă natură care l-au făcut să acţioneze într-un anume fel. Răsfoindu-şi carneţelul cu însemnări, el retrăia, de fapt, fiecare eveniment petrecut. Şi atunci expunerea lui devenea curgătoare, logică şi convingătoare.

Acum, în faţa colegilor, stând la masă alături de colonelul Aldea, era în plină expunere:

— Pe măsură ce mă informam mai precis despre studentul Vlădescu, mă convingeam că numai o întâmplare putea să facă din el victima unui atentat, toate datele căpătate despre acest om infirmau posibilitatea unei vieţi duble şi antrenarea lui într-o afacere dubioasă, din care să nu mai poată ieşi. De aceea, l-am abandonat într-un fel în cercetările noastre şi am pornit pe pista urmelor descoperite. Trebuie să mărturisesc că individul în cauză este deosebit de priceput şi inteligent, aşa că a reuşit să ne deruteze chiar în primele momente ale cercetărilor, trimiţându-ne pe un drum greşit. Foarte dibaci în arta travestitului, după cum ne-a convins mai ales în ultima zi a arestării lui, el a ştiut că, vopsindu-şi în negru un dinte, are să pară ştirb casierului din gară. Procedeul înnegritului unui dinte, pentru a părea ştirb, după cum ştiţi, este curent folosit în cinematografie. În lumina slabă din mijlocul nopţii, şi aşezându-se cu spatele spre bec, el a putut uşor să-l inducă în eroare pe casier, care a fost sincer când ne-a spus că unuia dintre cei care cumpăraseră bilete îi lipsea un dinte. Am căutat un ştirb şi am pierdut destul timp

Primul pas pe care l-a făcut individul, odată ajuns pe uscat, a fost să-şi găsească o identitate, la adăpostul căreia să poată acţiona. Victimă a acestei căutări a căzut contabilul Emil Mărculescu, pe care l-au cunoscut pe plaja de la Mamaia. Acesta era omul care le trebuia: singur, avea apartament separat, în care se putea locui, şi o fire deschisă, de la care puteau afla repede ceea ce voiau să ştie. În scurt timp îi cunoşteau prietenii, serviciul, tatăl, preocupările. S-a mai

nimerit să se apropie şi fizic de omul căutat de noi. Au aşteptat ziua când acesta tocmai trebuia să plece spre casă, l-au îmbătat, l-au adus în cortul lor şi, după ce l-au otrăvit şi i-au rupt exact acel dinte pe care îl sesizase casierul că-l avea lipsă, l-au aruncat în ciulini. Bineînţeles că l-au mutilat. Totul era aranjat ca, deşi mutilat, noi să identificăm, totuşi, în el, pe blondul din gară. Şi pentru a doua oara au reuşit. Pornind de la adevărul că adesea între aceşti indivizi se ivesc dispute care se rezolvă în acest fel, am crezut că blondul a fost lichidat de doi complici. Observaţia tovarăşului colonel Aldea că mutilatul poate că nu a urmărit să ascundă identitatea cadavrului, ci, dimpotrivă, s-o sublinieze, mi-a atras atenţia. M-am întrebat: De ce voiau să ştim că blondul nu mai există? Nu cumva, pentru ca… să fie şi să acţioneze nestingherit?

În orice caz, cu o identitate sigură, individul şi-a făcut apariţia la far, unde, folosindu-se de farmecul pe care îl are, a ştiut să atragă atenţia fiicei lui Pavlicenco şi să rămână astfel exact acolo unde dorea. Scopul lui era să rămână la far pâna în ziua în care „Mehedinţi" avea să treacă spre „casă". Ştiind că are la bord o încărcătură deosebit de preţioasă, şi de care ei se interesau dintr-un motiv pe care am sa-l expun mai jos, când am să arăt şi identitatea celor doi spioni, a făcut totul ca să-l eşueze. Şi puţin a rămas ca să nu reuşească… Iată cum. Profitând de furtună, l-a îmbolnăvit pe Pavlicenco, determinându-l să rămână în casă, iar el a schimbat felul de funcţionare a farului. Administrându-i lui Pavlicenco o doză de acid picric, i-a îngălbenit pielea, realizând două scopuri: primul a fost acela că l-a făcut pe Pavlicenco să stea în casă şi a atras asupra lui bănuielile noastre, iar al doilea ar fi fost acela că, dacă noi nu am fi descoperit simulul, el şi-ar fi putut vedea mai departe de treabă. Noi am descoperit că bătrânul nu este bolnav şi ne-am pus problema pe care şi el a prevăzut-o! De ce s-a prefăcut bolnav Pavlicenco? Nu e complicele cuiva?

Ceea ce n-a prevăzut el a fost încercarea mea de a-l identifica pe cel găsit mort pe plaja de la Mamaia. Ducându-mă la tatăl lui Emil Mărculescu, m-am convins că este un om cumsecade, cinstit, iar din cele spuse despre băiatul lui reiese că fiul îi seamănă. Cei de la birou au confirmat această părere. Contabilul Emil era un funcţionar conştiincios, apreciat, dar îndrăgostit de călătorii. Mi-a atras atenţia faptul că tatăl era supărat că s-a dus la mare. Am bănuit că este vorba de o suferinţă şi, ducându-mă la dispensarul T.B.C., am avut confirmarea bănuielilor mele. Ajunsesem în momentul cheie. Cu ajutorul unei radiografii, am identificat cadavrul mutilat găsit la Mamaia: nu era blondul pe care îl căutam noi, ci chiar contabilul Emil Mărculescu… Fotografia plămânilor făcută la autopsie şi imaginea radiografică de la dispensarul T.B.C., studiată de un specialist, au arătat că amândouă erau ale aceleiaşi persoane. Aşadar, Emil de la far

nu era Emil. Pe Emil îl omorâseră ca să-i ia identitatea, iar noi, interesându-ne la serviciu, constatăm că, într-adevăr, acesta există, e pasionat călător şi om cumsecade.

Dar ce făcea între timp complicele lui? Deşi veniţi împreună, ei aveau misiuni diferite. Trimiterea lor concomitentă a fost dictată mai mult de probleme de ordin psihologic. Doi oameni, în anumite împrejurări, îşi ţin trai bine moralul ridicat şi acţionează mai curajos. Tim, acesta este numele complicelui, avea misiunea să-l descopere pe „M-3“, om deosebit de preţios pentru ei, din mai multe puncte de vedere. „M-3“ a fost un as al spionajului german, pe timpul când acesta era condus de Canaris. În timpul războiului, mai precis pe la mijlocul anului 1944, ,,M-3“ şi alţi doi oameni ai lui au intrat în posesia unei mari cantităţi de lire sterline false şi a unei averi considerabile constituite din metale şi pietre preţioase, luate prin jaf. Oameni întreprinzători, cei trei complici, simţind apropierea sfârşitului, au hotărât să folosească în scop personal averea de care dispuneau. Ştiau că după înfrângerea Germaniei nimeni nu se va mai interesa, sau nu-i va mai trage la răspundere, pentru averea falsă, dispărută. Cu atât mai mult cu cât pe aici, pe la noi, avea să treacă frontul, cu urmările lui, care le dădea posibilitatea atâtor justificări. Şi, într-adevăr, au trecut totul pe numele lor. După 9 mai 1945, cei trei s-au întâlnit în străinătate, unde o mare sumă de bani falşi, dar mai ales întreaga cantitate de metale şi pietre preţioase au depus-o într-un seif al unei mari bănci din străinătate, iar cifrul triplu l-au împărţit. Niciunul dintre ei n-ar fi putut să-şi însuşească averea, deoarece fiecare ştia „cheia" unei broaşte. Averea putea fi scoasă numai atunci când ar fi fost de faţa toţi trei. După această învoială „M-3“ se întoarce în ţară, unde i se pierde oarecum urma. Adevărul este că s-a înapoiat, deoarece îşi trăsese pe sfoară chiar complicii, sustrăgând o parte din averea jefuită, pe care a vrut s-o ia. Dar… aici s-au produs repede schimbări mari şi ,,M-3“, alias Vişan, omul veşnic bine dispus, mâncăciosul, care era primit pretutindeni pentru verva lui, n-a mai putut pleca din ţară. Buna lui dispoziţie era justificată de averea mare pe care o avea, şi din care vindea câte puţin, cât îi ajungea să trăiască relativ modest. Ar fi putut să mai trăiască o sută de ani, fără nicio grijă, păstrându-şi optimismul care-i scotea din sărite vechile cunoştinţe.

Ceilalţi doi, cu sumele luate ca parte a lor, s-au refugiat tocmai în sudul Africii, într-o regiune muntoasă, unde au descoperit zăcăminte de germaniu, atât de căutat după război, mai ales datorită industriei electrotehnice în plin avânt. Industria tranzistoarelor e de neconceput fără germaniu. Minele lor au prosperat. E bine de reţinut că, prin oameni speciali, ei urmăreau ce se întâmpla cu germaniul în orice loc de pe glob. Aşa au aflat că o încărcătură importantă va fi adusă în ţară

de „Mehedinţi”, şi au încercat s-o distrugă. Cu cât e mai puţin germaniu pe piaţă, cu atât îi creşte preţul.

Tim, însă, avea misiunea să dea de „M-3“, deoarece, în curând, se vor împlini 20 de ani de când au depus averea imensă în seifurile băncii. Or, dacă n-o ridicau până la împlinirea a 20 de ani de la depunere, averea era pierdută. Unul dintre cifruri însă era la „M-3“. Tim venise să-i propună să fugă din ţară, cu ajutorul acelui pescador, special închiriat. Vă închipuiţi ce avere zace în acel seif, dacă a meritat atâtea cheltuieli ducerea în străinătate a lui „M-3“.

Ascuns în casa contabilului Emil, Tim a făcut investigaţii şi a dat de „M-3“ mai uşor decât spera. Dar, spre ghinionul lui, s-a trezit supravegheat tocmai când credea că va ajunge la capătul misiunii sale. Scapă într-un cufăr, dar dă peste el scriitorul Arghirescu, iar „M-3”, după ce a lichidat-o pe Geta Arghirescu, a încercat să-l elimine şi pe el, pe Tim, pentru a-l opri să vorbească.

Între timp, la far s-au întâmplat evenimentele din noaptea furtunii.

Luând interogatorii celor care puteau fi implicaţi, sau aveau o oarecare contangenţă cu fapta petrecută, am reţinut câteva amănunte. Deocamdată chestiuni de „nuanţă”, dar care trebuiau păstrate. Primul fapt care mi-a atras atenţia a fost o oarecare insistenţă a lui Emil, când mi-a spus că Pavlicenco a făcut, în sfârşit, rost de bani pentru a-şi trimite fiica la facultate. Desigur, voia să mă facă să mă gândesc de ce ,,acum“ are el bani, şi încă mai mulţi. Puteam să cred că Pavlicenco are mai mulţi bani datorită unor tranzacţii necurate. De aceea, această informaţie am reţinut-o, privind-o din două puncte de vedere.

Un al doilea fapt, de data aceasta mult mai palpabil, a fost boala lui Pavlicenco. Intenţionat am întrebat-o pe fiica lui cine a descoperit prima dată că ochii bătrânului sunt galbeni, şi mi-a spus că Emil. Emil a sesizat că are ochii galbeni când ceilalţi încă nu văzuseră. Şi de fapt nici el nu a văzut, dar a presupus că trebuie să-i aibă galbeni, deoarece îi administrase acidul picric. Orice medic vă poate spune că seara, la lumina artificială, nu se vede culoarea galbenă a ochilor hepaticului. Mai ales că la far este un bec nu prea puternic, cu lumină gălbuie, cum este lumina obişnuită a becurilor cu filament. Aşadar… Emil observase icterul când ceilalţi nu-l vedeau. A doua zi însă, toţi şi-au dat seama că are dreptate, cu atât mai mult cu cât bătrânul nu se simţise de loc bine. Acidul picric ingerat i-a dat o stare proastă. Acest amănunt a făcut ca atenţia mea să fie îndreptată în special asupra lui Emil şi încă de atunci m-am hotărât să fac drumul la Bucureşti, să iau relaţii despre el. Relaţiile însă, după cum ştiţi, erau bune.

Dima se opri să depisteze din carneţel cel de al treilea fapt care i-a întărit convingerea că Emil este unul dintre cei căutaţi. Mormăi răsfoind paginile şi se opri zâmbind:

— Sunt puţini oameni care nu au o melodie preferată. Nu ştii

întotdeauna de ce. Dar din zecile de cântece pe care le asculţi numai una sau două le fredonezi în momentele de mulţumire. Le fredonezi mecanic, aşa cum inconştient clipeşti sau îţi ştergi nasul cu batista, când, de fapt, te gândeşti la cu totul altceva. De multe ori uiţi cuvintele cântecului, te obsedează numai laitmotivul, pe care îl tot repeţi, pentru că mai mult nu ştii. Şi Emil, în clipele de uitare de sine, la pescuit, când nu se mai controla, pentru că era sigur că nimeni nu este în apropierea bărcii lui, fredona o melodie cu totul nouă pentru urechile mele. Atunci m-am întrebat: Oare unde a auzit Emil acest „Of, Zamba, Zamba"? Nu cumva „venise" cu el? Şi… într-adevăr, consultându-l pe reputatul muzicolog, profesorul Octav Nedelcu, am reuşit să descopăr originea cântecului. Răspunzând cu amabilitate cererii mele, tovarăşul Nedelcu a binevoit să sacrifice câteva zile acestei probleme şi în cele din urmă mi-a dat un răspuns precis. Acel cântec popular este cântecul de sărbătoare al unor triburi din sudul Africii. De unde l-a auzit Emil? Era puţin probabil că l-a ascultat o singură dată la radio şi l-a reţinut. Ba, mai mult, a devenit melodia lui obsedantă. Astăzi ştiu, după propriile lui mărturisiri, că a trăit câţiva ani în acea regiune, la mina de germaniu de care v-am vorbit, până când i s-a încredinţat „misiunea" de a face orice ca „Mehedinţi" sa nu ajungă în portul Constanţa. Iată trei trepte care m-au apropiat de vinovat şi care m-au determinat să plec urgent la Bucureşti. Aici am constatat că Emil, adevăratul Emil, este cel mort, nu cel de la far. Radiografia fusese o dovadă concretă, de netăgăduit… S-a întâmplat însă că „Emil" de la far, sesizind că este urmărit, a reuşit să scape, după ce îi dusese lui Pavlicenco o nouă doză de acid picric în cașeta în care îi spusese că este un „medicament" împotriva hepatitei. Înspăimântat, a dat bir cu fugiţii, lăsând totul baltă.

Dima oftă, clătinându-şi capul a luare-aminte. Nu-i plăcea să-şi amintească situaţia în care s-a aflat după fuga lui Emil. A avut atunci sentimentul că toată munca s-a spulberat într-o clipă. De unde să înceapă?

— Vă mărturisesc că fuga lui „Emil" m-a cam pus pe gânduri. Încă o dată aveam ocazia să mă conving că individul este deosebit de abil. M-a intrigat mai ales faptul că a reuşit atât de uşor să plece din oraş, cu toate măsurile luate. Numai după descifrarea scrisorii mi-a venit inima la loc. El, care o uitase printre lucrurile din rucsac, a bănuit că am dat de ea, dar nu era sigur dacă am descoperit sau nu că are cifru şi, prudent, ne-a mai tras o dată pe sfoară, trimiţându-ne la locul indicat un nevinovat comisionar.

Mi-am adus aminte atunci de Tim. Prin el se putea ajunge la cel fugit.

În rucsacul lui „Emil" mai găsisem un plic, al cărui text ascuns era destul de ciudat: „Odobeşti-10-11''. Putea fi vorba de un complice din

Odobeşti, sau de un text convenţional. Ce însemna „10-11“? M-am dus la Tim şi am reuşit să-l fac gelos pe norocul complicelui de a fi reuşit să plece din ţară. Apoi mi-a mărturisit că „Odobeşti-10-11“ era un loc de întâlnire. Ca să-l atrag pe complice, l-am adus chiar pe Tim acolo şi, într-adevăr, omul nostru a apărut, perfect machiat în bătrân sărman, gata să-ţi trezească mila. Asta a fost totul!

Dima avea obiceiul să încheie astfel o expunere. După aceste ultime cuvinte s-ar fi părut că „n-a fost cine ştie ce”, dar cei care îl urmăriseră zbătându-se zile în şir, cercetând, gândind, umblând fără odihnă, ştiau că n-a fost de loc uşor.

Colonelul Aldea se ridică să-şi spună şi el părerea despre felul cum decurseseră cercetările. Un locotenent intră însă în aceeaşi clipă în cameră şi, lăsând să se înţeleagă că trebuie să facă o comunicare urgentă, i se permise să întrerupă şedinţa. Locotenentul raportă numai colonelului Aldea ceea ce avea de spus, iar acesta, după ce ascultă atent, comunică celorlalţi:

— Rămâne să-mi spun cuvântul într-o şedinţă ulterioară. Acum trebuie să plec undeva unde este neapărată nevoie de prezenţa mea.